

BENEDIKT BAUER O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

*Liturgická rozjímání
na každý den církevního roku*

Svazek III.

DOBA PO SV. DUCHU

Část I.

Neděle 1.—12.

Z německého originálu přeložil Dr. Antonín Čala O. P.

PRAHA 1969

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

IMPRIMATUR

Friburgie Brisgovie, die 13. Junii 1938

Rösch, Vic. gener.

Čís. 4963

V Olomouci, 5. 12. 1968

L. S. Schvaluje se ordinariátně.

Josef Glogar,
kapitulní vikář

DOBA PO SV. DUCHU

1. Hodem Božím svatodušním je uzavřena oslava dějinného tajemství vykoupení. V Kristu jsme obdrželi nový život. Duch svatý je vlit do našich duší, abychom ten život, který jsme obdrželi při zmrtvýchvstání o velikonocích, uchovávali, rozvíjeli a přivedli ke zralosti a dokonalosti. Této práci Ducha svatého v naší duši slouží neděle po svatém Duchu. Dávají nám za úkol uvědoměle a věrně spolupůsobit s Duchem svatým, který v nás působí a nás posvěcuje, učlivě a ochotně se dát od Něho táhnout a zdokonalovat. Hlavní prostředek, jímž plníme tento úkol, je dobré přinášení eucharistické Oběti spolu s Kristem, spojené s obětí hostinou svatého přijímání.

Jinak než v adventě, jinak než v době po Zjevení Páně, v době postní a velikonoční stojí mnohé neděle po sv. Duchu volně vedle sebe. Každá z těchto nedělí je jakýsi druh velikonoc v malém. Vrchol neděle tvoří slavení svaté Eucharistie. Po celý týden žijeme svým pracím a povinnostem. Přicházíme do styku se světem a se světským duchem a býváme od něho i nakaženi. Tu spěcháme v neděli k slavení svaté Eucharistie. V neděli chceme v sobě znovu oživit štěstí křtu, biřmování a Eucharistie. Chceme v Kristu a s Kristem znovu vstát z mrtvých, k ještě hlubšímu sjednocení s Ním, k ještě dokonalejšímu velikonočnímu životu a k životu podle ducha. Znovu se odříkáme ducha světa, nižšího já, hříchu. Ve spoluobětování mše svaté čerpáme novou životní sílu, novou radost a novou odvahu, abychom se v dalším týdnu opět dali do boje pro Krista, pro život v Kristu.

2. Těchto čtyřiaadvacet neděl se zařazuje do velké linie, která vede od velikonoc přes Kristovo nanebevstoupení k opětnému příchodu Kristovu. Velikonoční doba nám přinesla milost vykoupení, naplnění životem Páně, přivtělení ke Kristu a jeho církvi. Pán nás předešel do nebe, aby nám připravil příbytek. „Odejdu-li a připravím-li vám místo, přijdu opět a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já“ (Jan 14, 2–3). My jsme zůstali v tomto světě vybaveni Duchem letnic a určení k tomu, abychom silou tohoto Ducha, ve smyslu a v duchu Krista a evangelia splnili své poslání jako lidé ducha. Vzpomínáme si však na příslibení, které nám dal Pán: „Přijdu opět a vezmu si vás k sobě.“ Toužebně pohlížíme k opětnému příchodu Páně a máme svítlny připraveny. Brzy přijde hodina, kdy nám řeknou: „Hle, ženich

přichází! Vyjděte mu naproti!“ (Mt 25, 6). Přichází, aby svou církev, nás všechny, kteří náležíme k církvi, přivedl domů, abychom i my byli tam, kde je On.

Tak se stává doba po sv. Duchu pro církev dobou rozvoje a dovršení království Božího na zemi a připojuje se souladně k letnicím, ke dni založení církve.

3. Tři myšlenky převládají ve mši svaté v době po sv. Duchu, a tím i v našem duchovním a náboženském postoji: vzpomínka na velikonoce, očekávání opětného příchodu Páně, postoj k boji a k utrpení tohoto života. Osvěžujeme si vzpomínku na velikonoce, na své uzdravení a povstání z hrobu hříchu; toužebně pohlížíme ke konečnému povstání vykoupení, ke vzkříšení z mrtvých, k věčnému životu, který je nám přislíben. Dokonalé vykoupení, které očekáváme, přinese „den Kristův“, kdy Kristus přijde s mocí a velebností soudit živé i mrtvé; dáváme se rozhodně v boj ducha proti tělu, nového člověka proti starému člověku, v boj království Božího proti království hříchu. V oběti mše svaté je nám dána síla k boji a k vítězství. „Já jsem živ, také vy budete živi“ (Jan 14, 19).

Mešní liturgie neděle Nejsvětější Trojice

1. První neděle po sv. Duchu je proniknuta slavením svátku Nejsvětější Trojice; a ta oslava se pak koná po celý týden. Posvátná liturgie nám od začátku církevního roku hlásala velká tajemství vykoupení, tj. Boží lásky a shovívavosti. Dnes to pudí posvátnou liturgií jíti vděčně k prameni všeho toho, co zřela a prožívala v církevním roce z milostí a tajemství, jíti k prapočátku a k prapůvodu všeho a k poslednímu cíli všeho: k Nejsvětější Trojici. Ona chce svému srdci, přeplněnému vděčností a láskou, dátí dnes vyznít v jediném: „Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.“ Tak při vzpomínce na tajemství a milosti vánoc, velikonoc i letnic vyjadřuje ve vstupním zpěvu svůj jasot i dík Trojjedinému Bohu: „Velebena budiž svatá Trojice a nerozdílná Jednota. Oslavujeme ji, neboť učinila s námi své milosrdenství!“ Naše Kyrie eleison má dnes tento smysl: přijmi laskavě náš dík, Ty Otče, Synu i svatý Duchu. Této naší vděčnosti dává Gloria výmluvné vyjádření, rovněž tak i epištola ve svých vzácných závěrečných slovech: „Z Něho (Otce) a skrze Něho (Syna) a v Něm (v Duchu svatém) je všechno. Jemu sláva na věky! Amen.“ „Jemu sláva.“ Těmto slovům odpovídá stupňový zpěv (graduale) i verš po aleluja. Tajemství Nejsvětější Trojice je předmětem evangelia. Nikdy nemůžeme po-

chopit, že jeden Bůh je ve třech osobách – ale věříme v to a zpíváme radostně své Credo – Věřím.

2. Obětování doprovází tento obětní zpěv: „Veleben buď Bůh Otec a jednorozený Syn Boží, jakož i Duch svatý: neboť učinil na nás své milosrdenství.“ Trojjediný Bůh nám je projevuje hmatatelně ve mši svaté, kde se před naším zrakem přináší oběť našeho vykoupení a nám se přivlastňují její milosti a plody. On nám projevuje svou milost tam, kde nám vkládá do rukou Krista jako náš vlastní obětní dar a dává nám možnost státi se s Kristem jediným bohumilým obětním darem a s Kristem a v Kristu předstoupiti před trůn Nejsvětější Trojice. Tam smíme skrze Krista mluvit k Otci jako jeho děti: „Otče náš! Posvěť se jméno Tvé! Chléb náš vezdejší dej nám dnes. Odpusť nám naše viny. Zbav nás od zlého!“ Ale to ještě nestačí Boží poníženosti a Božímu milosrdenství! V obětní hostině svatého přijímání nám dává Otec náš každodenní chléb, přesvatou Eucharistii, hmatatelný projev a viditelnou záruku své lásky a svého milosrdenství. Proto při svatém přijímání zpíváme tuto krásnou píseň: „Velebíme nebeského Boha a děkujeme mu přede všemi živoucími tvory, poněvadž na nás uskutečnil své milosrdenství.“ S tímto vědomím odcházíme ze mše svaté: naše „Deo gratias“ má dnes zvlášť jasný zvuk: „Uskutečnil ná nás (ve mši svaté) své milosrdenství.“ Sláva Otci i Synu i Duchu svatému!

SVÁTEK NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Boží milosrdenství

1. Velký svátek díků Otci i Synu i Duchu svatému, Trojjedinému Bohu, který v nekonečném milosrdenství na nás vykonal a neustále koná dílo stvoření, vykoupení a posvěcení. „Bůh je láska“ (1 Jan 4, 8).

2. „*Ó hloubko Božího bohatství, moudrosti a vědomosti!*“ Se sv. apoštolem Pavlem stojí sv. církev a stojíme i my v úžasu a klanění před propastí Božího milosrdenství, Boží moudrosti a Božích vědomostí. Před nekonečně hlubokými propastmi Boží moudrosti a lásky, která se uskutečňuje v tajemství vyvolení lidí a zvláště v povolání pohanů před vyvoleným národem izraelským. Ke všem došlo na počátku prazjevení Boží. Nejprve odpadli od pravého Boha pohané. Bůh si vyvolil Izraelity. Izraelité však odmítli Krista, spásu. Pro nevěru Izraelitů jde evangelium k národům pohanským. „Bůh totiž zahrnul vše-

chny (židy i pohany) v nevěru, aby se nade všemi smiloval“ (Řím. 11, 32). Na konci času dospějí pohané i židé ke Kristu. „Ó hloubko Božího bohatství (milosrdenství), moudrosti a vědomosti! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy (usnesení a úradky) a nevystihlé jeho cesty! Neboť kdo poznal úradek Páně? Anebo kdo Mu byl rádcem? Anebo kdo dal dříve Jemu, aby mu to mělo být odplaceno? Vždyť od Něho a skrze Něho a pro Něho je všechno.“ Od Něho je všechno povoláno k bytí; skrze Něho je všechno udržováno v bytí; pro Něho je učiněno všechno, přirozenost i milost, čas i věčnost: všechno má zvěstovat Boží moc a krásu, Boží dobrotu, lásku a moudrost. „Jemu budiž sláva na věky. Amen.“ (epištola). „Velebena budiž svatá Trojice a nerozdílná Jednota. Vzdávejme jí díky, neboť učinila na nás své milosrdenství“ (introit).

Tomuto Bohu jsme zasvěceni. On nás v nekonečném milosrdenství učinil účastnými svého božského života. Jsme pokřtěni „ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“ (evangelium), jsme ponořeni do nekonečně bohatého života Nejsvětější Trojice a stali jsme se „účastni božské přirozenosti“ (2 Petr 1,4). A tak mocí svatého křtu nenáležíme už sobě samým, ani věcem stvořeným, ani lidem, ani satanu. Při sv. křtu jsme pronesli své „Odříkám se“. Od té doby „věříme v Otce i Syna i Ducha svatého.“ Jsme Mu zasvěceni, oddáni. Jedině Bohu! Všechno ostatní je pod naši důstojnost. Bůh sám stačí. Nyní na zemi, jednou v nebi, kde budeme mít a požívat nekonečně bohatý, svatý, oblažující a nasycující život Otce, Syna i Ducha svatého. To je čiré milosrdenství Boží vůči nám! „Velebena budiž svatá Trojice a nerozdílná Jednota! Vzdávejme jí díky, neboť učinila na nás své milosrdenství“ (introit).

2. *Dnešní den je dnem díky Otci, Synu a Duchu svatému.* Během církevního roku jsme znovu zakoušeli, co Boží milosrdenství a láska vykonala na nás lidech, na církvi, na nás osobně. „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“ (Jan 3, 16).

Je to den obnoveného a prohloubeného zasvěcení Bohu. Celou duší vyjádříme své „Odříkám se“. Skoncujeme se vším, co by se muselo nelíbit Bohu. Jako při svatém křtu, tak budeme říkat i nyní. „Věřím v Otce. Věřím v Syna. Věřím v Ducha svatého!“ „Můj nynější život je život ve víře v Syna Božího, který si mě zamiloval a sebe samého vydal za mne“ (Gal. 2, 20).

Věřím v Otce, Syna i Ducha svatého. To znamená více než jen mít za pravdu, že Otec, Syn a Duch svatý je jeden Bůh ve třech osobách. To znamená: žiji Otci, Synu a Duchu svatému, kterému jsem zasvěcen svatým křtem. Toto své zasvěcení Bohu dnes obnovujeme a stvr-

zujeme. Obnovujeme a prohlubujeme je každodenně v oběti mše svaté. Při stupňových modlitbách se očisťujeme od svých nevěrností a ode všeho, co se přičí našemu zasvěcení Bohu. Při obětování vkládáme do chleba a vína své srdce na patěnu: ono má ve svaté oběti zakusit nové, hlubší zasvěcení a posvěcení Bohu Otci i Synu i Duchu svatému. Na náš obětní dar sestoupí ve svatém proměňování strávující obětní oheň obětujícího se Pána a Spasitele a žářem své obětní lásky je povznese k nebi. Jsme spolu konsekrováni, obětováni Otci. Nežijeme už sobě samým. Žijeme cele Bohu. Naše zasvěcení Bohu posiluje a zpečetuje Pán ve svatém přijímání. Zasvěcení Bohu v pozemském životě se rozšiřuje silou svatého přijímání k věčnému „communio“, k věčnému životnímu společenství s Bohem Otcem i Synem i Duchem svatým. Budeme Jej viděti jak jest, tváří v tvář. Budeme směti spolu s Ním věčně mít a požívat jeho život, jeho slávu, jeho božské vědění, půvaby jeho božsky vznešené lásky. To nám zjednal Syn Boží svým vtělením, svým životem, utrpením a svou smrtí. „Velebíme nebeského Boha a přede všemi živoucími tvory Mu děkujeme, poněvadž vykonal na nás své milosrdenství!“ (communio).

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi dal svým služebníkům, vyznávajícím pravou víru, poznati slávu věčné Trojice a v moci velebnosti klaněti se Jednotě, prosíme Tě, abychom byli touto neochvějnou vírou vždycky chráněni ode všech protivností. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 1. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Svatá láska

1. Letnicový duch, Kristův duch, je duch lásky k Bohu a k bližnímu. Nový život, který nám byl dán vykoupěním, se uchovává v lásce. Proto to důrazné připomenutí dnešní mše svaté (z 1. neděle po sv. Duchu), že se máme milovat.

2. „*Bůh je láska.*“ „Kdo nemiluje, nepoznal Boha, vždyť Bůh je láska. V tom se na nás ukázala láska Boží, že Bůh seslal svého jednorozeného Syna na svět, abychom žili skrze Něho. V tom je láska: ne že jsme my dříve milovali Boha, nýbrž že On (dříve) miloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy... A my jsme poznali lásku a uvěřili jsme v lásku, kterou má Bůh k nám. Bůh je láska. Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm. V tom vrcho-

lí naše láska k Bohu, že můžeme míti důvěru v soudný den, poněvadž tak jako jest On, jsme i my na tomto světě.“ Bůh je láska. Jsme v lásce: ona nás činí podobnými Bohu. Podobáme-li se však už v tomto životě Soudci, pak se nemusíme bát v den soudu, v den smrti, že Jím budem odsouzeni a zamítnuti. Tuto důvěru nám dává láska. „Bázně není v lásce, nýbrž dokonalá láska zahání bázeň, neboť bázeň působí trápení. Kdo se však bojí, není dokonalý v lásce“ (epištola).

„*Jestliže nás Bůh tak miloval, i my máme milovat jeden druhého.* Boha nikdo nikdy neviděl. Milujeme-li jeden druhého, zůstává v nás Bůh a láska k němu je v nás dokonalá... Řekne-li někdo: Miluji Boha, ale nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, jak může milovati Boha, kterého nevidí!? Ano, toto přikázání máme od Boha: Kdo miluje Boha, ať miluje také svého bratra“ (1 Jan 4, 11–21). „Kdo praví, že je ve světle, ale nenávidí svého bratra, je ještě dosud ve tmě. Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle... Kdo však svého bratra nenávidí, žije ve tmě (hříchu). A neví, kam jde, neboť tma mu oslepila oči“ (1 Jan 2, 9–11).

3. Na přední místo v epištolách mnohých nedělí po sv. Duchu staví posvátná liturgie velké přikázání lásky k Bohu a lásky k bližnímu. Křesťanská dokonalost záleží v dokonalé lásce k Bohu a k bližnímu. Konečný cíl všech přikázání je láska. *Bez lásky k Bohu a k bližnímu nemůže být cele splněn žádný příkaz a žádná povinnost křesťanského života.* A naopak zase *láska vyplňuje všechna přikázání a všechny povinnosti.* Ona je kořenem, životem, duší všech ctností, ona je první a poslední ctnost. Ona sama je všechna ctnost. *Chybí-li láska, pak chybí všechno. Je-li zde láska, pak je zde všechno.* Ona je nám vlita do srdce skrze Ducha svatého, který je nám dán. Nemůžeme všichni dávat velké almužny, brát na sebe velká hrdinská umrtvování. Ale všichni můžeme milovat.

Dnešní mše svatá podtrhuje přikázání a povinnost lásky k bližnímu. „Druhé přikázání je podobné tomuto (přikázání lásky k Bohu): Miluj bližního svého jako sebe samého. V těchto dvou přikázáních záleží celý Zákon i Proroci.“ (Mt 22, 39–40). Plod letnicové události, plod sestoupení Ducha svatého na mladou církev, shrnují Skutky apoštolské takto: „Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši. Nikdo nenazýval něco ze svého majetku vlastním, nýbrž všechno jim bylo společné... A veliká milost byla v nich všech. Nebylo mezi nimi ani žádného chudáka“ (Skut 4, 32–34) — „Žili pak podle apoštolského učení v bratrském soužití, v lámání chleba a na modlitbách“ (Skut 2, 42), všichni vnitřně spojeni v Duchu svatém, ve svazku lásky. Jak daleko jsme my, dnešní křesťané od této jednoty! To je právě to, co působí církvi tolik bolesti!

„Řekl jsem: Pane, smiluj se nade mnou, uzdrav mou duši, neboť jsem zhřešil proti tobě“ (stupňový zpěv). To je naše vyznání na slova epištoly. Křesťanství je láska k Bohu a láska k bližnímu. A právě proti lásce, zvláště proti vzájemné lásce, chybujeme a hřešíme tak mnoho, den co den, přes všechnu zbožnost.

„Popatř na hlas mé modlitby, můj Králi a můj Bože, neboť k tobě se modlím, Pane, “ (ofertorium), nyní při obětování, při přinášení svaté oběti spolu s Kristem. Modlitba o odpuštění a smilování pro naše mnohé hříchy proti lásce. A modlitba o sílu, abychom uskutečňovali lásku. „Láska je shovívavá a dobrotivá, nezávidí, nechlubí se a nevyvyšuje se, nehledá svůj prospěch, neroztrpčuje se, nepřemýšlí o zlém“ (1 Kor 13, 4–5). A my jsme od toho všeho tak daleko! Pro svou samolásku a pýchu!

Obětujeme. Přijímáme tělo Páně. Silou svatého přijímání docházíme k tomu, abychom uskutečňovali lásku dokonaleji než dosud. To je důvěra posvátné liturgie v eucharistickou oběť a obětní hostinu: Ona nám dává s tělem a krví Páně zároveň Ducha Páně. Svaté přijímání, toť nové letnice. Stáváme se lidmi duchovními, vybavenými silou k svaté lásce k Bohu a k bližnímu. Proto zpíváme: „Vyprávěti budu všecky tvé zázraky. Radovati se budu a jásat v tobě. Opěvovati budu tvé jméno, Nejvyšší“ (communio), opěvovat vnitřní snahou, opěvovat svým životem. Nade všechno svatá láska!

Modlitba:

Bože, sílo těch, kdož v tebe doufají, vyslyš milostivě naše snažné prosby; a poněvadž bez tebe nic nez může lidská slabost, uděl nám pomoc své milosti, abychom se ti při plnění tvých přikázání líbili svou vůlí i svým jednáním. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Budte milosrdní!“

1. Vánoce, velikonoce, letnice: samá tajemství nesmírného milosrdenství, které uskutečnil Bůh na nás lidech, na celku i na nás osobně. „V tom se ukázala na nás láska Boží, že Bůh seslal svého jednorozeného Syna na svět, abychom žili skrze něho“ (epištola). „Budu tedy zpívati Pánu, který mně prokázal dobro“ (introit). Chceme mu zpívat nejen slovy a citem, nýbrž skutky: tím, že budeme prokazovat milosrdenství a konat dobro svým bratřím v Kristu.

2. „*Buďte milosrdní, jako milosrdný je i váš Otec.* Nesuďte a nebudete souzeni! Neodsuzujte a nebudete odsouzeni. Odpouštějte a bude vám odpuštěno“ (Lk 6, 36–37). „Jako milosrdný je i váš Otec.“ Co jiného je vtělení Syna Božího než milosrdná láska Otcova? „Tak Bůh miloval svět“ (Jan 3, 16). A když Otec dává vtělenému Synu příkaz, aby se obětoval za nás, by shladil náš hřích, co jiného je tato vůle Otcova než milosrdná láska, která nešetří vlastního Syna, aby zachránila služebníka? Milosrdná láska Boží! Jak často jsme porušili věrnost vůči Bohu po sv. křtu, jak často jsme jej urazili, jím pohrdli, jej odmítli pro nějakou hříšnou rozkoš? On má mnoho důvodů, aby nás nechal padnout a věčně nás od sebe zavrhl. Ale On se slitoval a zase nám odpustil. „Bůh nás spasil ne pro spravedlivé skutky, které jsme vykonali, nýbrž podle svého milosrdenství“ (Tit. 3, 5). „Jako jsem živ, praví Hospodin, nechci smrti hříšnickovy, nýbrž aby se obrátil a byl živ“ (Ez 33, 11). „Může zapomenout žena na své dítě a neslitovat se nad synem svého těla? Než i kdyby ona zapomněla, já na tebe nezapomenu, praví Hospodin“ (Iz 49, 15). „Buďte milosrdní, jako milosrdný je i váš Otec.“ Milosrdní ke všem, ke každému, kdo nám působí bolest, kdo nám činí bezpráví. „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“ (Lk 23, 34). Milosrdní k hříšníkovi! Měj v nenávisti hřích, ale k hříšníkovi buď milosrdný. Milosrdný soucitem i skutkem, jako milosrdný Samaritán. „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5, 7).

„*Dávejte a bude vám dáno*; dobrou a natlačenou a natřesenou a vrchovatou míru vám dají do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou bude vám naměřeno“ (evangelium). Svatá a neklamná slova Spasitelova! Příkaz i příslibení! Příklad, tisíckrát potvrzené v životě. Příkaz, který jen málo lidí vyplní cele! A základní zákon Boží Prozřetelnosti: „*Jakou měrou měříte, takovou bude vám naměřeno.*“ „Kdo tě prosí, tomu dej; a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej“ (Mt 5, 42). Připomeň si, vysvětluje sv. Augustin naše evangelium, že my všichni, když se modlíme, předstupujeme před Boha jako žebraři. Stojíme před branou velkého Hospodáře a chceme něco dostat. Copak? Boha samého. Žebrák tě prosí o kousek chleba. O co žebraš u Boha? O co jiného než o Krista, který praví o sobě: „Já jsem živý chléb, který přišel s nebe?“ Když přicházíme k Otci a prosíme Ho o něco, pak On nám „naměří takovou měrou, jakou měříme my“. „Dejte, a bude vám dáno.“ Dáváte-li hojně, pak i vám bude dáno hojně; dáváte-li málo, pak i vám bude dáno málo. Zamysleli jsme se vážně nad tímto zákonem dávání a přijímání?

3. „Chcete odpuštění od Boha? Pak odpouštějte! Chcete od Boha něco obdržet? – Pak dávejte, a bude dáno i vám“ (sv. Augustin.)

Odpouštět a dávat! To je duch Kristův a duch křesťanství. Jak je neznám a zneuznáván i mezi námi křesťany!

Modlitba:

Bože, sílo těch, kdož v tebe doufají, vyslyš milostivě naše snažné prosby; „poněvadž bez tebe nic nemůže lidská slabost, uděl nám pomoc své milosti, abychom se ti při plnění tvých přikázání líbili svou vůlí i svým jednáním. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 1. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Aby jedno byli

1. „Prosím i za ty, kteří skrze jejich (apoštolů) slovo uvěří ve mne, aby všichni jedno byli jak ty, Otče, ve mně a já v tobě; aby i oni v nás jedno byli“ (Jan 17, 20–21). Nejsvětější Trojice, Trojice v Jednotě a Jednota v Trojici, je nám vzorem a původcem jednoty ve vzájemné lásce.

2. *Nejsvětější Trojice je vzorem vzájemné jednoty a lásky.* Život tří božských osob je podstatně život ve společenství. Přes různost osob jsou jedno jak v přirozenosti, tak ve vzájemném poznání a milování. Tu se žádná Osoba neosamocuje, nemyslí jenom na sebe, nežije pouze pro sebe. V lůně Nejsvětější Trojice je pouze nejdokonalejší vzájemný společný život. „Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě!“ Podle tohoto vznešeného života jednoty v mnohosti a mnohosti v jednotě se má utvářet život církve, křesťanské obce, rodiny, řeholní společnosti. To je vroucí přání Spasitelovo. To je jeho prosba, kterou přednáší Otcí ve své velekněžské modlitbě. „Aby jedno byli!“ A jak? „Jako ty, Otče ve mně a já v tobě.“ „Aby i oni jedno byli, jako my jsme jedno.“ Božsky vznešený vzor! „Já budu v nich, jako ty, Otče, jsi ve mně.“ K čemu? „Aby byli v dokonalé jednotě.“ Plod této naší jednoty záleží v tom, „aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a že jsi je miloval, jako miluješ mě“ (Jan 17, 22–23). *V praktickém životě ctíme a vyznáváme Nejsv. Trojici nejvíce tím, že jsme navzájem jedno srdce a jedna duše.* Tím vydáváme svědectví pro Krista. Tím spolu prožíváme život Boží. Tím se osvědčujeme jako pravé dítky Otcovy a získáváme si jeho lásku. Než, bohužel! Kde jde o to, abychom byli jedno srdce a jedna duše, tu selháváme!

Síla k tomu, abychom byli jedno, nám přichází z lůna Nejsv. Trojice. „Aby všichni jedno byli.“ Sem nedospěje lidská přirozenost, je-li

ponechána sama sobě. V ní žije moc závisti, ctižádosti, žárlivosti; rozptylující moc zvláštností a návyků, podrážděnost nervů, nezřízený hlad po slastech života. K tomu přistupuje různost povah s jejich silnou svévolí, s jejich vášnivým temperamentem, s jejich výrazným přesvědčením. To všechno a mnoho jiného jsou téměř nepřekonatelné překážky proti tomu „aby jedno byli“. Dokonalou jednotu bez skryté neupřímnosti a bez nepravé srdečnosti tvoří jenom milost. Ta je nám dána právě k tomu, abychom překonali sobectví své kleslé přirozenosti, abychom rozšířili své srdce a žili s druhými v jednotě, porozumění a lásce. „Já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my jsme jedno“ (Jan 17, 22). Sláva Božího dětství, posvěcující milosti! K čemu tento život Boží, život Nejsvětější Trojice v nás? Abychom byli jedno, jakož i Otec, Syn i Duch svatý jsou jedno. Posvěcující milost je účast v životě Trojjediného Boha. Ona nemůže jinak než sjednocovat duše a srdce. A kde je v duši ona, tam nás musí osvobodit od pout přirozeného sobectví, a učinit nás katolickými, objímajícími všechny. Máme v sobě tak mnoho ze slávy Božího dětství, božského života, že v sobě zakoušíme puzení a velkomyslnost ke křesťanskému životu v jednotě, ve vzájemné lásce a porozumění a zříkáme se sebe, svých zvláštních zájmů a přání.

3. „Aby všichni jedno byli.“ *My jsme v Kristu jedno tělo.* „Proto se ujímejte jeden druhého, jakož se i Kristus ujal vás“ (Řím 15, 7). „Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny údy; dochází-li slávy jeden úd, radují se spolu s ním všechny údy“ (1 Kor 12, 26). Než — táže se Bossuet — uvědomili jsme si už někdy, že jsme údy jednoho těla? Kdo z nás trpí spolu s nemocným, kdo je zarmoucen spolu se zarmouceným? Kdo trpí křivdu s bezbranným? Kolem nás je tolik duchovní, mravní i časné bídy, a my ji takřka nepozorujeme. Tak málo jsme si vědomi své jednoty! Zdaž nemáme cítit bídu bližního, nést ji spolu s ním, cítit se jí vinni spolu s ním a konat se své strany, co můžeme, abychom bližnímu pomohli? To by byl duch křesťanství!

„Budte milosrdní, jak milosrdný je i váš Otec“ (evangelium). Pán nám přikazuje: Nikoho nesuďte a neodsuzujte. A my? Vidíme třísku v oku svého spolubratra. Naděláme s tím tolik hluku, posuzujeme a odsuzujeme chybujiícího, děláme se soudci nad ním. Kládu ve svém vlastním oku nevidíme. Jsme milosrdní? Dosáhneme takto milosrdenství v den posledního soudu? (evangelium). Což nevíme, že jsme účastni milosti a Božího dětství v té míře, v jaké máme a pěstujeme v sobě horlivou lásku?

„Pane, smiluj se nade mnou! Uzdrav mou duši, neboť jsem zhřešil proti sobě“ (graduale). Liturgie nás odkazuje na Eucharistii, na při-

vtělení ke Kristu. Z tohoto přičlenění nám proudí duch Kristův, duch lásky. „Vyprávěti budu všechny tvé zázraky. Budu se radovati a jásat v tobě.“ Ty mně dáváš ve sv. přijímání účast ve své svaté lásce (communio).

Modlitba:

Vlij nám, Pane, Ducha své lásky, aby všichni, které jsi nasýtil jedním nebeským Chlebem, tvou Otcovskou dobrotou byli jedno srdce. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

SVÁTEK BOŽÍHO TĚLA

Svatá Eucharistie

1. Den díků za ustanovení přesvaté Eucharistie jako oběti a svátosti. „Nejlepší pšenici je (věřící, nás) krmí a sytí je medem (slastí) ze skály (Krista), aleluja, aleluja, aleluja“ (introit). Kristus se svým božstvím i člověčenstvím, s tělem i duší u nás, náš obětní dar, podávaný Otci, náš velekněz, náš pokrm, náš milující přítel v milém svatostánku!

2. *Přislíbení přesvaté Eucharistie* (evangelium). Ježíš právě zázračně nasýtil u jezera Genezaretského lid, který šel za ním na poušť... V noci kráčí suchou nohou po hladině jezera. On je tedy Pán přírody i živlů. Druhého dne se k němu opět hrne lid. Doufají, že zase od něho dostanou chleba. On jim praví: „Tělo mé je pravý pokrm a Krev má je pravý nápoj. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já jsem živ skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne. Toto je chléb, který s nebe sestoupil, ne jako mana, kterou jedli otcové vaši, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, živ bude na věky“ (Jan 6, 56–59). Mnozí z jeho učedníků řekli: „Tvrdá je ta řeč! Kdopak ji může poslouchat?“ A odešli od Něho. My však pravíme s Petrem: „Pane, ty máš slova života věčného. My věříme a víme, že ty jsi svatý Bůh“ (Jan 6, 68).

Ustanovení přesvaté Eucharistie (epištola). „Bratři, já jsem přijal od Pána to, co jsem vám též odevzdal.“ Pán Ježíš té noci, v které byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: „Vezměte a jezte. Toto je Tělo mé, které se za vás vydává. To čiňte na mou památku. Podobně vzal po jídle i kalich a řekl: „Tento kalich je nová úmluva (potvrzená) mou Krví. To čiňte, kdykoli (jej) budete pít, na mou památku!“ Kdykoli totiž budete jísti tento chléb a pít kalich, smrt Pá-

ně budete zvěstovati, dokud nepřijde. Proto kdo bude jísti tento chléb nebo píti kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Ať tedy zpytuje každý sám sebe a pak ať z toho chleba jí a z kalicha pije. „Neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozlišuje tělo Páně“ (od obyčejného pokrmu) (1 Kor 11, 23–29).

3. Pán nám přislíbil a dal svatou Eucharistii. Čemu se klaníme a co máme na oltáři, ve svatém přijímání, ve svatostánku, to není chléb a víno, nýbrž pravé tělo a pravá krev Páně. On sám, oslavený Pán, celý a nerozdělený, s celou plností svého božství i svého člověčenství. Pán, „plný milosti a pravdy, a z jeho plnosti jsme všichni obdrželi, a to milost na milost“ (Jan 1, 14, 16). On je a žije s námi v Nejsvětější Svátosti. Nejen obrazně. Nejen svou silou, která by vycházela od Něho, jenž sedí na pravici Otcově, a uzdravovala by nás. On je a žije mezi námi *osobně*: týž, kterého Maria počala a porodila; týž, který za nás zemřel na kříži a který slavně vstal z mrtvých.

„Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího“, přítomného zde v Nejsvětější Svátosti. „On je zrozen z Otce před všemi věky. Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, zplozený, neučiněný, jedné podstaty s Otcem. Skrze Něho je všechno učiněno. Pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebe. I vtělil se z Marie Panny a stal se člověkem. Byl ukřižován také za nás, trpěl pod Pontským Pilátem a byl pohřben. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písem. Vstoupil na nebesa a sedí na pravici Otcově. A opět přijde se slávou soudit živé i mrtvé, a jeho království nebude konce“ (mešní Credo).

Bůh s námi! On se nám zjevil nejen v slově, které se obrací na ducha člověkovu. A nejen v milosti, která se zasévá do srdce. On se zjevuje viditelně, pro člověka ponořeného do viditelných věcí. V ráji se zjevuje prvnímu člověku viditelně. Viditelně se zjevuje Mojžíšovi v plameni hořícího keře. Viditelně jde s vyvoleným národem v ohnivém a mrakovém sloupu na poušti. Viditelně se zjevuje v symbolu obláčku nad archou úmluvy. Novým způsobem se zjevuje viditelně jako Bůh a člověk v jedné osobě, jako syn člověka, zrozený z Marie Panny. „Viděli jsme jeho slávu, slávu jako Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy“ (Jan 1, 14). „*A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi,*“ nejen pro několik roků svého pozemského života, nýbrž vždycky, v Nejsvětější Svátosti. „Hle, já jsem s vámi *po všechny dny až do konce světa*“ (Mt 28, 20). V zázraku své lásky. Láska Nekonečného tvoří nekonečné ve svaté Eucharistii, kterou lze nazvat: „Bůh s námi“, Emmanuel. Věříme v nekonečnou lásku svého Boha. Děkujeme. Jsme šťastni, že máme svatou Eucharistii.

Obnovíme dnes svou víru v Pána přítomného ve svatostánku. Obnovíme svou důvěru, lásku a oddanost. „Jak milé jsou tvoje příbytky, Bože! Duše moje touhou zmírání po síni Páně: Kdy smím, přijíti? Kdy se smím ukázat před Tebou?“ (Ž 83, 2).

„Oči všech se upírají s důvěrou k Tobě, Pane, a ty jim dáváš pokrm v pravý čas. Otvíráš svou ruku a nasycuješ každého tvora požehnáním“ (graduale), milostmi, v tajemství svaté Eucharistie!

Modlitba:

Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti zanechal památku svého umučení, popřej, prosíme, abychom tak uctívali tajemství tvého Těla a krve Tvé, bychom stále v sobě okoušeli ovoce Tvého vykoupení. Jenž žiješ a kraluješ po všechny věky věků. Amen.

PÁTEK PO BOŽÍM TĚLE

Památka umučení Páně

1. „Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti (Eucharistie) zanechal památku svého umučení“ (církvní modlitba). Přesvatá oběť a Nejsv. Svátost oltářní jsou památkou na umučení Páně.

2. *Přesvatá Eucharistie předpokládá Ježíšovo utrpení a smrt.* „Toto je mé tělo, které se za vás vydává. Toto je má krev, která se za vás prolévá.“ Přesvatá Eucharistie je plodem utrpení a smrti Ježíšovy. Obsahuje krvavou oběť na kříži se vším utrpením a ponížením, které je spojeno se smrtí na kříži: obsahuje zahradu Olivovou, bičování, korunování trním, nespravedlivé odsouzení, obtížnou cestu na Golgotu. Obsahuje zvláště vznešené obětní smýšlení, s nímž náš Pán a Vykupitel konal svou oběť na kříži; obsahuje jeho poslušnost a jeho bezvýhradnou oddanost Otci, jeho vůli k pokořování a k přijetí všeho utrpení a smrti, jeho lásku k Otci a k hříšníkům, které chce spasit, smířit s Otcem a učinit dítkami Božími. To všechno podstoupil, aby se nám mohl dát v Nejsv. Svátosti, aby nám byl blízko ve svatostánku, aby mohl být na oltáři naším obětním darem trojjedinému Bohu. To všechno máme vírou vidět ve svaté Hostii.

Přesvatá Eucharistie připomíná Ježíšovo utrpení a smrt. V oběti mše svaté je viditelně znázorněna a představena smrt Ježíšova na kříži, v oběti mše svaté je viditelně představeno oddělení těla a krve na kříži ve viditelně oddělených způsobách chleba a vína, pod nimiž se Kristus Otci obětuje na oltáři. Kristus už netrpí a neumírá, když

vstal z mrtvých. Jako oslavený Pán není vůbec schopen trpět a zemřít. Ale v oběti mše svaté, ve svatém proměňování nám uvádí před oči obraz a památku své krvavé smrti. On se zjevuje osobně mezi námi, týž, který se za nás obětoval na kříži. Zjevuje se se stejným svatým obětním smýšlením a s týmž vnitřním obětním úkonem, který byl duší krvavé oběti na kříži a který je právě tak duší oběti, která se koná na oltáři. Jako jednou na kříži v krvavé smrti, tj. v oddělení těla a krve, viditelně vyjádřil své vnitřní obětování, svou bezvýhradnou oddanost Otci a svou lásku k nám, tak vyjadřuje viditelně každého dne na oltáři totéž vnitřní obětní smýšlení a neustále trvající vnitřní obětní úkon: v oddělených způsobách chleba a vína, těla a krve... Tak je oběť svaté Eucharistie obrazem, viditelným zobrazením a vzpomínkou Ježíšova utrpení a jeho smrti. V tomto obraze máme každodenně patřit na to, co jsme ho stáli. Jak nekonečně nás miloval! Jak upřímně myslel na naši věčnou spásu. „Miloval mne a sebe samého vydal za mne“ (Gal 2, 20). Ale mše svatá není jen pouhý obraz — jako třeba malba, — který nám staví před oči utrpení Páně. Ona je spíše obraz, který v sobě obsahuje celou skutečnost: Krista, jeho tělo, jeho duši, jeho obětní vůli a jeho vnitřní, ustavičný úkon sebeobětování. Ona je *obraz a vzor*, abychom se při pohledu na tuto památku a obraz utrpení a smrti Páně učili denně dokonaleji se stávat obětí s obětujícím Kristem—Hlavou, podávanou Otci, ve stejném obětním smýšlení a vnitřním sebeobětování, jako to činí Kristus!

3. Středem křesťanské zbožnosti je spoluobětování mše svaté. Mše svatá však ukazuje na krvavou oběť na kříži. Účast ve mši svaté v nás tedy působí s přirozenou nutností hlubší porozumění pro Ježíšův život oběti i pro křesťanské povolání, s Ježíšem býti obětí, vésti život oběti. Zde, v účasti ve svaté mešní oběti se musíme naučit chápat, že *oběť je kořenem, srdcem a korunou každého velkého, ušlechtilého, opravdu křesťanského života*. Zde musíme čerpat porozumění, odvahu a sílu k oběti. Dokud nás spoluobětování mše svaté neučiní silnými k radostnému a ochotnému odříkání, k statečnému životu neustálé oběti pro Boha a Krista, neobětovali jsme spolu mši svatou ještě s užitkem.

Pro Pána je Eucharistie svátostí dokonalého sebeobětování. Smí být pro nás něčím jiným? Zdaž nemusí být eucharistický Pán také duší mé bytosti? Zda smím být něčím jiným než nepatrnou hostií, kterou si On úplně vezme, naplní ji svým obětním duchem a která se s Ním stane jedním obětním darem? Eucharistická duše je nutně duše, stravující se v oběti pro Boha a Krista.

Modlitba:

Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti zanechal památku svého umučení, popřej, prosíme, abychom tak uctívali tajemství tvého těla a krve tvé, bychom stále v sobě okoušeli ovoce tvého vykoupení. Jenž žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

SOBOTA PO BOŽÍM TĚLE

Mše svatá

1. „Kněží Páně obětují Bohu kadidlo a chléb: a proto budou svatí před Bohem a neznesvítí jeho jméno. Aleluja“ (Ofertorium). Přesvatá Eucharistie je oběť Nového zákona, nejsvětější oběť církve.

2. *Nejpodstatnější úkon křesťanského náboženství a křesťanské zbožnosti, to jediné důležité v životě, jest: „Posvěť se jméno Tvé!“ Světit jméno Boží, oslavovat Boha, uznávat Boha jako Pána a jemu jakožto Pánu sloužiti tak dokonale, jak On zasluhuje, to je to podstatné. Kdo však jej může oslavovati tak, jak On zasluhuje? Jen jediný, jen vtělený Syn Boží, Ježíš Kristus, náš Pán. On je jedné podstaty s Otcem. On je zároveň jedním z nás. Poněvadž je Bůh a člověk v jedné osobě, může dát Otci poctu, jaká náleží Nejvyššímu: poctu, klanění a chválu nekonečné ceny... Oslava, kterou můžeme a máme prokazovat Otci, může tedy záležet pouze v tom, že nekonečné velebnosti Boží dáváme Ježíše: Toho, který jakožto odlesk slávy Otcovy je podstatně nekonečně svatý a dokonalý chvalozpěv na Otce, chvalozpěv, kterým se Bůh sám nekonečně oslavuje po celou věčnost. Jenom v Ježíši, s Ježíšem a skrze Ježíše můžeme posvěcovat jméno Boží, Boha důstojně oslavovat. Naše náboženství a naše zbožnost záleží tedy ve své nejhlubší podstatě v tom, že dáváme Bohu, Nejsv. Trojici, Ježíše, našeho Pána. A s ním a v úplné oddanosti Jemu sebe samy. V tom, že obětujeme, že obětujeme Ježíše a s Ježíšem obětujeme sebe samy, že „přinášíme duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista“ (1 Petr 2, 5).*

Obětujeme Ježíše ve mši svaté. Co konáme sami ze sebe a chceme nabídnout Bohu, je před Bohem právě takové nic jako my sami. A přece jsme povoláni k tomu, abychom prokazovali Bohu nekonečnou oslavu. Jak to máme konat? „Per Ipsum et cum Ipso et in Ipso. — Skrze Něho (Krista) a s Ním a v Ném jest Tobě, Bohu Otci všemohoucímu, v jednotě Ducha svatého všechna čest a sláva.“ Ve mši svaté je nám dopřáno dávat Otci Ježíše — toť souhrn neko-

nečně svaté a dokonalé oslavy Boha. Bůh nám dal svého Syna v tajemství posvátných vánoc, nikoli abychom si Jej ponechali pro sebe, nýbrž abychom Jej opět vrátili Otci jako vzájemný dar dětinné lásky – v obětování a spoluobětování mše svaté. V přesvaté oběti na oltáři bereme do svých rukou Ježíše, náš obětní dar, Srdce Ježíšovo, jeho tělo, jeho svatou duši, jeho drahou Krev, jeho nekonečné zásluhy, jeho klanění a hold Otci, jeho lásku, jeho poslušnost, jeho pokoru, všechno, co v sobě má svatého a bohumilého, a podáváme to Otci k doplnění toho, čeho jsme sami ze sebe neschopni, totiž Boha důstojně oslavovat, chválit, Jemu děkovat, podávat Mu zadostučinění, jak On zasluhuje. To je nejposvátnější, nejvyšší a nejdůležitější jednání křesťana. Jsme pokřtěni pro spoluobětování mše svaté. A jediné my, pokřtění, máme moc, dovolávati se Krista jako svého obětního daru, jako svého vlastnictví a podávati Jej Otci. „Suscipe Pater – Přijmi, Otče, tuto čistou, svatou a neposkvrněnou oběť.“ „Skrze Něho, s Ním a v Ném (tj. silou živoucího přivtělení k Ježíši, naší Hlavě) je Tobě, Bohu Otci všemohoucímu (také od nás, ode mne) nekonečná čest a sláva“ v oběti mše svaté.

3. Náš Pán a Spasitel přišel na zemi a přichází opět v každé mši svaté nikoli především proto, aby se nám dával, nýbrž především proto, abychom my Jej přinášeli Otci. Kdo omezuje svou pobožnost na svatou Hostii, kdo se jen klaní Spasiteli a nepřidružuje se k oběti Spasitelově Otci, kterou On koná ve mši svaté, ten nechápe svatý dar, jež nám zanechal Spasitel ve svaté Eucharistii.

Jádro a vrchol křesťanské zbožnosti záleží v obětování, v jisté míře ve spoluobětování mše svaté. Byli jsme pokřtěni k činnému spoluobětování mše svaté. Mše svatá je naše první a nejposvátnější služba, to nejdůležitější a nejpodstatnější, co máme konat. Ve spoluobětování mše svaté uplatňujeme kněžství, k němuž jsme byli posvěceni při svatém křtu. Proto spoluobětování mše svaté nám musí být nejposvátnější a nejdražší z našich náboženských úkonů.

Modlitba:

Přijmi, Pane, tento obětní dar, který Ti podáváme my (kněží), Tvoji služebníci a celá Tvoje obec. Spravuj naše dny ve svém pokoji, uchovej nás milostivě od věčného zavržení a zařaď nás do zástupu svých vyvolených. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 2. neděle po sv. Duchu

1. Středem liturgické slavnosti dnešního dne je podobenství o „velké hostině“. Zvykli jsme si spojovat tuto hostinu se svátkem Božího Těla, v jehož oktávu jsme, jako by to evangelium o hostině bylo úmyslně vybráno pro tuto neděli v oktávu svátku Božího Těla. Ve skutečnosti však bylo toto evangelium čteno ve 2. neděli po sv. Duchu již mnoho století před tím, než byl zaveden svátek Božího Těla. Ve smyslu liturgickém značí velká hostina nejen obětní hostinu svatého přijímání, nýbrž vůbec celou spásu, kterou nám Bůh nabízí ve své lásce, vtělení, vykoupení, křest, Eucharistii, milost a nebeskou blaženost.

2. Vděčně pohlížíme ve vstupním zpěvu (introit) zpět na velkou událost spásy, které se nám dostalo v povolání k hostině nadpřirozeného života a nadpřirozených spasných statků o velikonocích. „Pán (Kristus) je mým ochráncem. Vyvedl mne na volné místo. Vysvobodil mne, poněvadž mne miloval. Pán je má tvrz, mé útočiště a můj vysvoboditel.“ Vděčně a plni radostné touhy jdeme k hostině, která je nám připravena při svaté eucharistické oběti. V této oběti a obětní hostině je Kristus „moje záchrana, mé útočiště, můj vysvoboditel“. V ní voláme: *Christe eleison*. „Dej, abychom se Tě báli a zároveň Tě i milovali“, pak můžeme mít s užitkem účast ve velké svatební hostině nadpřirozených spasných statků a zvláště přesvaté Eucharistie (*orace*). Epištola vybízí věřící ke křesťanskému smyslu pro pospolitost, k těsnému přimknutí k církvi. Oni jsou zároveň jedno tělo, jeden organismus, vedený a řízený jedním duchem, spojený jednou láskou. Pospolitost církve je dům, v kterém je připravena svatební hostina. V ní se nachází plnost nadpřirozených statků a milostí. „My víme, že jsme přešli ze smrti k životu (vykoupení, milost, spása), protože milujeme bratry (v pospolitosti církve). Kdo nemiluje, zůstává ve smrti“ (1 Jan 3, 13–14). Proto prosíme Pána v *graduale*, nechť, nás osvobodí od všeho, co nás může odvést od účasti ve velké hostině, aby se nám nestalo, jako těm pozvaným v evangeliu. Mnozí jsou pozváni k hostině. Ale pozvaní, kteří byli povoláni napřed, odmítají jít na hostinu; pozemské smýšlení, světský duch, lhostejnost k nadpřirozeným statkům, zaujetí pozemskými zájmy, obchody a rozkoše je zdržují. Proto jsou povoláni chudí a nemocní, žebráci a pohrdaní, pošlapaní a vydědění: Na místo těch, kteří byli nejprve povoláni (židů), nastupují druzí (pohané); na místo sytých nastupují hladovějící; na místo velkých, soběstačných nastupují malí, chudí. „Blahoslavení chudí duchem; blahoslavení lkající; blahoslavení, kteří lačnější a žízní po spravedlnosti“, tj. po nadpřirozených statcích velké hosti-

ny. Ve zpěvu při obětování toužebně pohlížíme po účasti v té hostině. V oběti mše svaté smíme mít účast v té velké hostině. Běda nám, dáme-li se svést světským smýšlením a touhou po požitku a neuposlechneme-li pozvání. „Z těch, kteří byli pozváni, žádný neokusí mé večeře.“ Proto se stavíme do počtu těch chudších, žebráků, nemocných, malých, potřebných a hledajících z evangelia. To jsou ti, kteří jsou povoláni ke společenství církve a jejích nadpřirozených statků (večeře).

3. Ve mši svaté se odříkáme — jako kdysi ve svatém křtu — světského smýšlení, žádosti očí, žádosti těla a pýchy života. S obětujícím se Kristem se odevzdáváme Bohu a jeho zájmům a v obětní hostině přijímáme jeho spásu a jeho milosti. Vděčně zpíváme krásný zpěv k sv. přijímání: „Pěti budu Pánu, jenž mi udělil dobré věci.“ On mi dává se svým tělem a svou krví záruku účasti ve velké hostině věčného života.

NEDĚLE V OKTÁVU BOŽÍHO TĚLA

Svaté přijímání

1. S jásáním a díkem přicházíme dnes k svaté oběti. Vzpomínáme si na milosti vtělení a vykoupení, na vánoce, velikonoce a letnice a dáváme se radostně do vstupního zpěvu: „Pán se stal mým ochráncem a vyvedl mne na volné místo (vysvobodil mne z pout satana, hříchu a pekla). Zachránil mne, neboť mne má rád.“ Jsem vykoupen, Pán mne miluje. „Miluji tě, Pane, moje sílo. Pán je (v svaté Eucharistii) má tvrz, mé útočiště a můj vysvoboditel“ (introit).

2. „Jeden člověk vystrojil velikou večeři a pozval mnohé. I poslal svého služebníka v hodinu večeře říci pozvaným, aby přišli, že už je všechno připraveno.“ Pozvaní se však omlouvali: jeden koupil statek, druhý spřežení volů, třetí se oženil, a nemůže přijít. Tu se hospodář rozhněval a řekl svému služebníku: „Vyjdi rychle na náměstí a ulice města a uveď sem chudé, zmrzačené, slepé a kulhavé... Ano, vyjdi na cesty a k plotům a přinuť lidi vejít, aby se naplnil můj dům. Pravím vám, že z oněch mužů, kteří byli pozváni, žádný neokusí mé večeře.“ (evangelium). Hostina je připravena (v přesvaté Eucharistii) dnes a každodenně. Sytí, tj. ti, kteří znají jen pozemské, hmotné zájmy a potřeby, odmítají pozvání k eucharistické večeři: nemají o ni zájem. Avšak chudí duchem, odloučení od nezřízeného lpění na pozemských věcech, chudí, slabí, ti, kterým život nepožehnal, to jsou ti,

kterí okoušejí svatou hostinu eucharistickou. Radujeme se, že patříme k těm, kteří jsou pozváni k svaté hostině eucharistické. Pozvedáme se nad nezřízené lpění na pozemských statcích a požitcích a toužíme po statcích eucharistických. „Lačné nasýtil dobrými věcmi, syté propustil s prázdnou“ (Lk 1, 53). Záleží především na hladu, na touze po svaté Eucharistii, po svatém přijímání. Na poznání, že jsme ubozí, slabí, slepí a chromí, a proto tak velice potřebujeme pomoci Nejsvětější Svátosti.

Zvláštní plod účasti v eucharistické hostině je duch lásky, vůle a síla k lásce (epištola). „Nejmilejší, nedivte se, jestliže svět vás nenávidí. My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti (hříchu). Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah. A víte, že žádný vrah nemá v sobě věčně trvajících život. Z toho jsme poznali lásku Boží, že On položil svůj život za nás. Také my máme za bratry život položit. Kdo však má statek tohoto světa a vidí svého bratra trpěti nouzi a zavře před ním své srdce, jak může být v něm láska Boží? Dítky, nemilujme slovem, ani jazykem, nýbrž skutkem a v pravdě!“ (1 Jan 3, 13–18). „Podle jejich ovoce je poznáme“ (Mt 7, 16): podle ovoce bratrské lásky, podle příkladné pospolitosti církve ve velkém i v malém, poznají druhí a poznáme i my sami, jak dalece čerpáme užitek z přijímání těla Páně, a jak dobře je tedy přijímáme. Čím těsněji žijeme spolu s druhými, tím tíživěji pociťujeme břímě druhých (Ga 6, 2), tím těžší se nám stává láska. Ale ze sv. přijímání čerpáme sílu k lásce, k sebeovládání, k přemáhání vlastních přání a tužeb; sílu snášet, odpouštět, chápat, být blahovolný a dobrotivý; sílu k tomu, abychom se nestali zahořklými, rozmrzelými, nelaskavými; sílu, abychom přes všechny nepřátelské mocnosti z vnějšku i z nitra zachovali a hledali mír a svornost, jak se už sv. přijímáním stáváme jedním chlebem, jedním tělem, jedním duchem (1 Kor 10, 17).

3. „Miluji tě, Pane, má sílo. Pán je má tvrz, mé útočiště a můj vysvoboditel“ (Žalm v introitu). To musí být naše odpověď na lásku, kterou nám prokazuje Pán ve svátosti svaté Eucharistie. „Z toho jsme poznali Boží lásku, že On položil svůj život za nás“ (epištola), jednou krvavým způsobem ve skutečné smrti na kříži, neustále nekrvavým způsobem v oběti svaté Eucharistie. A jeho láska ve svátostánku, kde On nám chce být stále blízek! Zdaž Ho nemusíme vroucně milovat?!

„Pěti budu Pánu, jenž mi udělil dobré věci; opětovati budu jméno Pána svrchovaného“ (communio), který se k nám snižuje ve svaté Eucharistii a dává se nám za pokrm!

Tak mnozí odpovídají na jeho lásku chladem a lhostejností. Jsou

pozvání k hostině svatého přijímání, ale vymlouvají se, jako by měli konat důležitější věci. Tak málo si váží svaté Eucharistie! Chybí jim živá víra.

Mnozí přicházejí k hostině, kterou jim Pán připravuje. Ale ona je jim čímsi všedním. Nepřinášejí s sebou žár, který činí plodným požívání těla Páně, nepřinášejí s sebou živou víru, svatou úctu, vroucí touhu, aby byli spojeni s Pánem a naplnění jeho životem.

A co teprve máme říci o těch, kterých je, bohužel, nemálo a kteří přicházejí k svatému přijímání bez svatebního roucha milosti?

Modlitba:

Dej, Pane, abychom měli k tvému svatému jménu úctu a zároveň lásku, neboť nikdy neztrácíš svého vedení těch, které upevňuješ ve své lásce. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO SVÁTKU BOŽÍHO TĚLA

Mše svatá — oběť Kristova

1. „Toto je mé Tělo, které se za vás vydává. Toto je nová úmluva v mé krvi“ (epištola). Těmito slovy ustanovil Pán přesvatou oběť mše svaté. Krev, která „se prolévá na odpuštění hříchů“, je ve vyjadřování Písma sv. krev obětní. Je spojena s pravou a skutečnou obětí. Oběť mše svaté je sebeobětování Krista.

2. *Obětním darem mše svaté je Kristus* náš Pán. Jako se jednou Kristus obětoval Otcí na kříži krvavým způsobem v mučivém, smrtelném utrpení, veden nevýslovnou láskou, tak obětuje sebe samého Otcí v oběti mše svaté jako oslavený, nesmrtelný a nad všechno utrpení povznesený Pán: obětuje své přesvaté Srdce se vším holdem a vší láskou, vším klaněním a vší chválou Boha, se vší mocí prosebnou a udělující odpuštění a milosti. Nabízí Otcí své svaté tělo, svou předrahou krev, svůj svatý život, který prožil na zemi, své zásluhy, které získal a ctnosti, které uskutečňoval, své utrpení a svou smrt. Do svého obětního daru pojímá všechno, zač prosil, pracoval a trpěl od svého vstupu na tento svět; všechno, čím oslavoval Otce v Betlémě, v Nazaretě, ve veřejném působení, na křížové cestě, na dřevě svatého kříže. „Čistý, svatý a neposkvrněný obětní dar“, v kterém má Otec zalíbení. Ode dnů Abelových a Kainových si lidstvo staví obětní oltáře a přináší své oběti. Jest si vědomo své viny a svého odloučení od Boha. Chce nazpět k Bohu, chce u něho najít milost a odpuštění.

Proto oběť, obětní krev nesčetných zvířat, dokonce i lidí. Ale v tom nemůže mít Bůh zalíbení, i když jsou ty oběti míněny dobře. „Krvavé oběti ani jiné dary jsi nechtěl... Oběti zápalné a smírné se ti nelíbily“ Tu jsem řekl: „Hle, já přicházím“ (Hebr 10, 5–7), jednorozený Syn Boží. On se obětuje v lásce a poslušnosti na kříži a nyní na našich oltářích pokračuje nekrvavým způsobem v té oběti, kterou přinesl jednou na kříži krvavým způsobem. Předpověď prorokova se splnila v oběti mše svaté: „Z vaší ruky, tj. z ruky starozákonních kněží, nepřijmu již žádnou oběť. Neboť od východu až na západ je velké moje jméno mezi pohany, a mému jménu je přinášena čistá oběť u všech národů a na všech místech“ (Mal 1, 10 násl.), v církvi Nového zákona, ve mši svaté.

Kněz, který ve mši svaté přináší Bohu obětní dar, je „týž, který se jednou obětoval na kříži“ (sněm trid.). Vždycky stáli kněží u oltářů lidstva a přinášeli Bohu své obětní dary. Ale jim všem platilo slovo Hospodino k prorokovi: „Nemám v nich zalíbení a nepřijímám žádnou oběť z vašich rukou“ (Mal 1, 10). Ruce i srdce lidských kněží jsou příliš nečisté, poskvrněné hříchy. Ze soucitu s naší neschopností a nehodností stává se Syn Boží jedním z nás. Stává se člověkem a je jako Bohočlověk od prvního okamžiku svého vstupu na tento svět veleknězem. „Hle, já přicházím.“ On je to, jenž božsky čistýma rukama *ve mši svaté* obětuje Otci svatý a neposkvrněný obětní dar, sebe samého, prostřednictvím viditelných lidských kněží. Vlastním knězem mše svaté je Kristus Pán. A proto je oběť mše svaté vždycky čistá, svatá, Boha důstojná oběť, vždycky účinná, vždycky nekonečně cenná. Okem víry poznáváme a vidíme Jej, svého Pána, který je živý a osobně přítomný pod způsoby chleba a vína a ve svatém obětním úkonu obětuje Otci sebe samého, své tělo a svou duši, své utrpení a svou smrt; se stejnou láskou k Otci i k nám, jak to jednou učinil na kříži. Je-li však Ježíš sám vlastním knězem, pak je ve mši svaté prokazována Boha důstojná, nekonečně dokonalá čest a sláva Otci, Synu i Duchu svatému. Pak ze srdce obětujícího se Pána vystupují k nebi *za nás* prosby a přímlyvy, jimž Otec nemůže odolat. Pak je svatému Bohu podáváno celé a plné zadostučinění za nesčetné hříchy a zneuctění, jež volají se země k nebi o pomstu! Oltář je svatyní církve a lidstva, je studnicí živé vody. Všechno vysoké a vznešené, všechno krásné a božské proudí s našich oltářů na lidstvo, na duše. „Máme velekněze, Ježíše, Syna Božího!“ (Žid 4, 14).

3. *Ježíš je ve mši svaté obětním darem i veleknězem.* Sv. Gertruda vypravuje, jak viděla ve vidění Pána, vlastního to velekněze, nejvznešenějšího obětníka; na svém trůnu v nebi povstal, svou vlastní rukou pozvedl do výše své nejsvětější Srdce a obětoval je Otci jako kněz a oběť

zároveň. „V okamžiku, kdy Bůh Syn podával Otcí své božské Srdce, zvonily zvony na věži k proměňování.“

Ježíš je náš velekněz v *oběti mše svaté*. S tímž žářem lásky jako na kříži, se stejnou poslušností, se stejnou touhou oslavovat Otce a podávat mu smír za naše hříchy, se stejným „Žízním“ (Jan 19, 28). Jeho Srdce je obráceno k Otcí, aby Jej velebilo, Jemu vzdávalo důstojný dík, Jej tak milovalo, jak On zasluhuje. Jeho Srdce je obráceno k nám, aby se místo nás klanělo Otcí, Jej chválilo, milovalo a tak nahradilo a doplnilo, co my nemůžeme nebo v čem chybujeme.

To je bohatství křesťanovo: „Máme vznešeného velekněze, Ježíše, Syna Božího... On je vzat z lidu a ustanoven pro nás v našich záležitostech u Boha“ (Žid 4, 14; 5, 1). On je „svatý, nevinný, neposkvrněný, ne vybraný z hříšníků, vznešenější nad nebesa“ (Žid 7, 26). V tom je naše důvěra a naše útěcha. Máme zároveň nekonečný svatý a důstojný obětní dar, nejsvětější Srdce našeho Vykupitele.

Zda se nezastavujeme příliš u lidského kněze, u těla a krve, a necháváme bez povšimnutí pravou, velkou a svatou skutečnost, která je za tím? Ušetřili bychom si tak mnohé těžkosti, kdybychom hleděli na velekněze Krista ve světle víry!

Modlitba:

Ochraňuj nás, Pane, kteří se věnujeme tvým svatým tajemstvím, oběti mše svaté, abychom jsouce oddáni božským věcem, tobě sloužili tělem i duší. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO SVÁTKU BOŽÍHO TĚLA

Mše svatá — oběť církve

1. „Toto je mé tělo, které se vydává za vás. Toto je kalich nové úmluvy v mé krvi“. Ve své svaté církvi máme eucharistickou oběť. Ona je středem a vrcholem křesťanské bohopocty, křesťanského náboženství a křesťanské zbožnosti.

2. *Mše svatá je oběť církve*. Den co den stojí církve v tisících svých posvěcených kněží u oltáře. „Přijmi milostivě tento obětní dar, který Ti přinášíme my, tvoji služebníci (kněží) a celá Tvoje obec (spoluobětující věřící, celá církev)“. Ona má ve svých panenských rukou čistý, svatý a neposkvrněný obětní dar, „svatý chléb věčného života a Kalich trvalé spásy“, tělo a krev Páně, jeho zásluhy, jeho zadostčinění, jeho modlitby. „Skrze Něho, s Ním a v Něm“ obětuje církev jako celek

neustále Otcí, Synu i Duchu svatému nekonečně cenné, Boha důstojné klanění, oslavu, díkůčinění, lásku, smír a zadostičinění. Církev, my všichni. My obětujeeme spolu v každé mši svaté, která se slouží někde na zemi. Obětujeeme bez ustání v církvi a s církví, která obětuje. Máme účast v každé mši svaté a tak uplatňujeme neustále své kněžství, které nám bylo dáno při svatém křtu. Svatá oběť je přinášena společností, ne pouze sloužícím knězem, ne pouze těmi, kteří jsou na ni tělesně přítomni, nýbrž spíše celou církví. „Vzdávejme díky (Eucharistii) Pánu, našemu Bohu.“ „Obětujeeme Ti.“ „Nechť jsme, Pane, sebou přijati.“ „Přijmi milostivě tuto *oběť* svých služebníků, jakož i *celé své rodiny*.“ Jaká milost, že smíme ve společenství svaté církve neustále přináseti Bohu oběť klanění, díků, prosby a smíru, ve dne v noci! Jaká milost, jestliže myslíme na to, že tato svatá oběť je přinášena jak církví, tak i za církev, za společenství! Kalich je obětován, aby „se s líbeznou vůní vznesl před tváří božské Velebnosti pro spásu naši a celého světa“. Kristovo tělo a jeho krev jsou obětní dary „k blahu našemu a *celé církve*“. Jsou obětí „*za celou svatou církev po celém světě*“. Denně pozvedá církev ve svých kněžích bez ustání svatý chléb a kalich krve, aby pro nás všechny, pro každého z nás dosáhla odpuštění, milosti, světla, ochrany a pomoci. Když lidé na nás už dávno zapomněli, obětuje matka církev za nás a modlí se za nás. Poděkovali jsme té matce za to?

Mše svatá je také naše oběť. Ve svatém křtu se nám dostalo nezrušitelným křestním znamením povolání a zmocnění, práva a povinnosti, ve společenství církve přistupovat k oltáři a uplatňovat své tzv. obecné kněžství. Smíme obětovat. Smíme vzít do rukou Krista, tělo a krev Páně jako svůj obětní dar a podávat je Otcí místo sebe. Nikoli už jen krev zvířat nebo prázdný chléb, jak tu činili staří, když přicházeli do jeruzalémského chrámu přinášet svou oběť. Jsme Marií, která přichází do chrámu s Ježíšem ve svých rukou. Jako náhradu za to, co nám chybí, a na doplnění svého nedostatečného a nedokonalého jednání a své nedokonalé modlitby, své nedokonalé lásky a chvály smíme obětovat Srdce svého Spasitele, jeho utrpení a smrt, jeho zásluhy a ctnosti. Ony patří nám. „Co je mé, je tvé“ (Jan 17, 10). Jeho Srdce, jeho život, jeho zásluhy, ctnosti a zadostičinění jsou ve svaté oběti naším vlastnictvím. On se v přinášení svaté oběti stává námi a klaní se, miluje, děkuje, usmiřuje a prosí místo nás, zastupuje nás: my v NĚm, my skrze Něho, my s Ním, s jeho láskou, s žářem jeho oddanosti vůči Otcí. Klaníme se Otcí Ježíšovým Srdcem, milujeme Jej Ježíšovou láskou, prosíme Jej modlitbou Ježíšovou, modlitbou toho Svatého, který je vždycky vyslyšen; podáváme Otcí Ježíšovu krev jako smír za své hříchy. To je nejvyšší a nejposvátnější

úkon nábožnosti, naše nejúčinnější modlitba a jednání: „*skrze Něho, s Ním a v Něm*“, v obětování mše svaté spolu s Kristem. V obětním společenství s Ježíšem, naším veleknězem a naším obětním darem, v jednotě svaté církve.

3. „*My, Tvůj (ve křtu) posvěcený lid* (živě přičleněný k veleknězi i obětnímu daru Ježíši a k církvi) *obětuje* tvé velebnosti čistý, svatý a neposkvrněný obětní dar“, tělo a krev tvého přemilého Syna. Když držíme v rukou Ježíšovo srdce a jeho krev a pozvedáme je k Otci, jsme Otcem přijati blahovonně a naše modlitba je jistě vyslyšena. V této důvěře, opírajíce se nikoli o své jednání, nýbrž o obětní dar Krista, modlíme se s knězem po sv. proměňování za své milé zemřelé, za sebe samy a za všechny, a pronášíme s knězem a obětující církví nejdražší modlitbu, která nám byla dána, Otčenáš. Modlíme se ji „*skrze Něho, s Ním a v Něm*“. On se ji modlí, skrze nás, s námi a v nás. On, Hlava, my údy: jedna osoba, jeden Kristus!

„Miluj Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své a z celé mysli své!“ (Mt 22, 37). Kdy to činíme dokonaleji, než když milujeme Boha láskou nejsvětějšího Srdce Ježíšova? Činíme to ve spoluobětování mše svaté.

Smíme obětovat Ježíše jako svůj dar. Jaké to skvělé kněžství, založené na svatém křtu, kde jsme byli živě přivtěleni k Němu, Pánu a Hlavě! Má to snad znamenat: Obětuje Bohu Spasitele, a pak je všechno vykonáno? Nikoli. Obětovat Bohu Spasitele znamená *v Něm přinášet za oběť sebe samy*. Ne Hlavu bez těla a bez údů. Kdybychom chtěli vyloučit sebe samy z oběti, kdybychom sami nechtěli být obětním darem, pak bychom hanobili Krista. My jsme „části Ježíše Krista“. V chlebě a víně přinášíme ve svatém proměňování sebe samy za oběť. Chceme — to je smysl spoluobětování mše svaté — chceme být obětním darem svaté vůli Boží, chceme být usmrce- ni jak obětní zvíře ke cti Boží. Chceme odumřít svému vlastnímu já, vášním, hříchu a všemu tomu, co se nelíbí Bohu. Chceme se dát ztrávit v ohni božské lásky. Chceme celý svůj život učinit neustálou obětí díků, klanění, smíru, oslavy Boží. Když tedy obětuje Krista, v Něm přinášíme za oběť sebe samy.

„Pomni, Pane, svých služebníků a služebnic i všech vůkol stojících, jejichž víru a obětní smýšlení znáš.“ Víra a obětní smýšlení! Podle míry víry a obětního ducha je naše oběť před Bohem cenná a dosahujeme užitku z oběti!

Modlitba:

Prosíme Tě, Pane, posvět naše dary chleba a vína a jimi si učiň nás samy dokonalým, věčným obětním darem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO SVÁTKU BOŽÍHO TĚLA

„To číňte na mou památku“

1. „To číňte na mou památku.“ Při poslední večeři se Pán podal Otcí za oběť pod způsobami chleba a vína. Apoštolům dal příkaz: „To číňte na mou památku“: totéž, co učinil On. Tím je ustanovil a posvětil na kněze s plnou mocí konat eucharistickou oběť. Mají obětovat nikoli za sebe samy, nýbrž jménem společnosti, s námi a za nás. I my smíme obětovat, spoluobětovat. Jsme pokřtěni ke spoluobětování. Spoluobětování je nejpodstatnější úkon křesťanského života a křesťanské zbožnosti. „To číňte!“ Tak zní příkaz Páně. A ten platí pro každého křesťana, i když jiným způsobem pro vysvěceného kněze a jiným způsobem pro nevysvěcené.

2. „Posvěť se jméno tvé!“ Nic na světě není tak důležité jako oslava Boží. „Sláva na výsostech Bohu“ (Lk 2, 14). To je poslední smysl stvoření světa, neméně než díla vykoupení, vtělení Syna Božího a našeho budoucího oslavení v nebi. Kdo však může Boha tak oslavovat, jak On zasluhuje, jak On je toho hoden? Nikdo jiný než vtělený Syn Boží, Ježíš. Ačkoli je Syn Boží, ponížil se a stal se poslušným až k smrti: Syn Boží v lidské přirozenosti a podle lidské přirozenosti, kterou přijal. Poněvadž lidská přirozenost je spojena s věčným Slovem Božím v jedné osobě, může Ježíš podávat Otcí hold lidské ceny. Jak tedy my lidé dostojíme své úloze, oslavovat Boha? Jak mu můžeme vzdávat důstojnou oslavu? Tím, že Otcí dáváme Krista, podstatnou, nekonečnou chválu Boží. V čem tedy záleží naše oslava Boha? Jak plníme, co přejeme Bohu v Otčenáši: Posvěť se jméno tvé? Tím, že Otcí podáváme Krista, Kristův život, Kristovu osobu, jeho tělo a krev, jeho srdce, jeho zásluhy, jeho klanění Otcí, jeho oddanost vůči Otcí, jeho poslušnost, jeho lásku. A tím v Kristu-Hlavě podáváme sebe samy Otcí, v nejtěsnějším sjednocení s Kristem, v plné oddanosti vůči Němu, v plné podřízenosti Jemu. Naše uctívání Boha je podstatně kněžské jednání: nepřetržitá vůle k obětování, stálé obětování. Oběť, kterou přinášíme, není snad jen Pán sám, nýbrž celý Kristus. On obsahuje Hlavu i údy. Ve svatém křtu jsme přijali „královské kněžství“, abychom přinášeli duchovní oběti Bohu příjemné skrze Ježíše Krista“ (1 Petr 2, 5). Jsme živým „Sláva Otcí“, stvoření k chvále Boží, jsme neustálým, živým chvalozpěvem na Boha, zpěvem, který je Boha důstojný. Abychom to mohli konat, stává se Syn Boží jedním z nás a činí nás částí Krista, částí sebe samého. On nám byl dán, abychom my Jej vrátili zpět Otcí jako vzájemný dar dětinné lásky a tak přes

všechnu naši nicotu, nehodnost a ubohost byli schopni podávat Bohu nekonečnou oslavu. Jak nás Bůh povýšil!

„*To číňte na mou památku.*“ Svoje kněžské povolání, prokazovat Bohu nekonečnou čest, plníme nejdokonaleji ve spoluobětování mše svaté. Tu se stává Pán v kněžském proměňování naším obětním darem. Je nám dán, abychom Jej zasvětili Otci. „Skrze Něho, s Ním a v Ném je Tobě, Bože, nejdokonalejší sláva a čest na věky věkův.“ „*To číňte.*“ Činíme, co učinil Ježíš. Bereme Jej do svých rukou a obětujeme Jej Otci, obětujeme jeho tělo a krev, jeho život, utrpení a smrt, všechno, co On je a co v sobě obsahuje. Podáváme Otci Ježíše, svůj obětní dar nekonečné ceny, dar dokonale důstojný Boha a oslavu důstojnou Boha! Přicházíme ke mši svaté nikoli vlastně, abychom se klaněli Pánu, který sestoupil na oltář, nebo především abychom se dali od Něho obohatiti a obšťastnit, rozechřát a zapálit, nýbrž především abychom Jej darovali Otci. Stává se přítomným ve mši svaté ne snad především pro sebe samého nebo pro nás, nýbrž aby vzdal důstojný hold Boží velebnosti. Kdybychom chtěli ve mši svaté omezit svou zbožnost na sv. Hostii a klanět se snad jenom Spasiteli, pak bychom nechápali smysl svaté Eucharistie, smysl příchodu Kristova a nedostáli správným způsobem příkazu Páně: „*To číňte.*“ Ve mši svaté je hlavní osobou Otec, nejsvětější Trojice. Ježíš je prostředník u Otce. On chce být obětován od nás!

3. Tak mnozí se domnívají, že učinili zadost své povinnosti při mši svaté, jen když se modlí ústně nebo vnitřně; jen když milují Spasitele, připravují se na svaté přijímání a podobně. To je neporozumění. To, co je pro Boha a pro Krista nejpodstatnější, je pro nás nepodstatné, a to tak velice, že nezřídka na to zapomínáme úplně. Naproti tomu však nepodstatné činíme podstatným. Jak máme potom čerpat ze mše svaté nutný smysl pro oběť a radost z oběti?

To je náš omyl! Trpíme pocitem, že nemůžeme vzdávati Bohu takový hold, jaký On zasluhuje. Bráníme se proti této bezmocnosti. Zápolíme o více lásky k Bohu. Znovu a ještě více usilujeme o to, abychom se zbavili této bezmocnosti a nedostatečnosti. Jak však můžeme ze svého života vytvořit něco, co by mohlo stačit nárokům Božím? I kdybychom se namáhali ještě více, i kdybychom dali všechno, je to přece nakonec tolik jako nic! Žijeme v domněnce, že můžeme a musíme oslavovat Boha něčím svým, něčím vlastním, něčím, co jsme vykonali my sami. A proto nečiníme správný pokrok. Nebo, činíme-li ještě krok kupředu, pak se to děje bez plné radosti a ne bez jakéhosi druhu sklíčenosti. Nechápeme, co je nám dáno v Kristu, v povolání k spoluobětování mše svaté. „*To číňte!*“

Modlitba:

Pane, oběť, kterou zasvěcujeme tvému jménu, nechť nás očistí a vede nás den ze dne více k uskutečňování nebeského života. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

OKTÁV SVÁTKU BOŽÍHO TĚLA

Svaté přijímání

1. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (Evangelium). Svaté přijímání je svátost sjednocení, „Communio“.

2. „Zůstává ve mně a já v něm.“ V požívání svaté Eucharistie se uskutečňuje nevýslovně vroucí, živé a plodné spojení Krista s duší. „Nalij roztavený vosk do jiného roztaveného vosku; oba se úplně proniknou. Když přijímáme tělo a krev Páně, stává se něco podobného: Kristus vchází do nás a my vcházíme do Něho“ (sv. Cyril Jeruzalémský). „Společenství těla a krve Páně, svaté přijímání, se nedomáhá ničeho jiného, než abychom přešli v to, co požíváme, a abychom v duchu i těle nosili Toho, v němž jsme zemřeli, byli pohřbeni a povstali“ (sv. Lev). Tímto Pokrmem jsme přivtěleni k Němu, a proto je nutné, abychom byli pozvednuti tam, kde je Kristus, do nevýslovně bohatého a vznešeného společenství Kristova života a ducha a jeho statků. On v nás, my v Něm. Nyní jsme předmětem nadpřirozené, nekonečně plodné lásky Otcovy, která nás v Kristu nově a více než dosud činí dítkami Božími a uvádí nás do vnitřního života Nejsvětější Trojice. Nyní jsme naplněni plností božství, božského života, jsme oboženi, dostalo se nám účasti ve slávě, kterou obdržel Syn od Otce. Nyní se naplnila slova Ježíšova: „Já jsem jim dal slávu (Božího dětství), kterou jsi mi dal Ty, Otče“ (Jan 17, 21). „Nyní jsme s Ním jedno tělo a jedna krev. Jsme tedy nositeli Krista, poněvadž přijímáme do sebe jeho tělo a krev, a tím máme účast v božské přirozenosti“ (sv. Cyril Jeruzalémský). Účast v životě Božím je zároveň naplněním naší bytosti Duchem svatým. Vždyť On přebývá zvláštním způsobem v těle Kristově, které požíváme. On se tedy vylévá nejbohatší měrou na nás, kteří se sjednocujeme s Kristem v jedno tělo. Poněvadž jsme spojeni s Kristem v jedno tělo, proto jsme naplněni jeho Duchem, jeho božskou životní silou tak opravdově a vnitřně, jako se stává Kristus ve svaté Eucharistii s námi jedním tělem!

„Kdo jí mne, živ bude skrze mne, jako já jsem živ skrze Otce“ (evange-

lium). To je zázrak eucharistického sjednocení. Nezáleží tolik v tom, že *svou vůli* připodobňujeme a podrobujeme Pánu, působícímu v nás; ani v tom, že Kristův Duch působí na našeho ducha a vede jej. Jednota ducha, která se vytvoří přijímáním těla Páně, se zakládá na pravém, vnitřním pronikání našeho ducha božským Duchem, který žije v Kristu. Bůh se noří do naší duše celou svou bytostí a naplňuje ji svým vlastním životem. On ji uchvacuje jako stravující oheň, aby ji pronikl svým světlem a svým teplem a aby ji přioděl svou slávou. Nyní jsme jeden duch s Bohem, svatou Eucharistií, silou svatého přijímání. Syn Boží v nás nejen napodobuje svůj božský život, On v něm pokračuje v nás a dále žije v nás. „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). „Všechno, co je mé, je tvé; a co je tvé, je mé“ (Sr. Jan 17, 10). Jeho láska a naše láska, jeho myšlení a naše myšlení, jeho chtění a naše chtění splývají v jednu lásku, v jedno myšlení a chtění, tak jako dvě kadidlová zrna, která spolu hoří v jedné kaditelnici, vysílají k nebi jednu vůni. Pán zničí v naší duši naše jen přirozené a pozemské smýšlení, nazírání a snažení a vstoupí nám svůj způsob jak soudit, vidět a snažit se, vstoupí nám své smýšlení a nazírání. Odejme nám naši slepou samolásku a pozvedne nás k chápání a k duchu své chudoby, své lásky k Otci, své pokory, své poslušnosti, své lásky ke kříži. Počneme se zříkat přízemních a sobeckých tužeb, přání, hnutí a záměrů a začneme žít skrze jeho ducha a podle jeho ducha a smýšlení. „Kdo jí mne, živ bude skrze mne.“

3. „Kéž bys znala dar Boží“ (Jan 4, 10). Jak neporovnatelně vznešená je důstojnost a bohatství duše, která přijímá tělo Páně. Musí však být čistá, chce-li přistoupit k této svátosti. „Ať se člověk napřed zpytuje, a pak ať jí z toho chleba. Neboť kdo jí nehodně, odsouzení sobě jí, poněvadž nerozlišuje tělo Páně od obyčejného chleba“ (epištola; communio).

Čím častěji přijímáme tělo Páně, tím více musíme odumřít přirozenému člověku a být proniknuti duchem a smýšlením Ježíšovým. Tím více musíme milovat, oceňovat a hledat, co On miluje, oceňuje a hledá. On miluje chudobu, modlitbu, býti ničím před světem, pokoru, prostotu, kříž, oběť. Jestliže tedy nezačínáme ponenáhlu milovat, co On na zemi miloval a v čem žil, nemusíme si pak přiznat, že svaté přijímání v nás nepůsobí účinky, které by mělo působit? Kde je vina?

„Kdo vidí mne, vidí i Otce“ (Jan 14, 9). Tak těsně jest Ježíš spojen s Otcem. Jestliže tedy tak často přijímáme tělo Páně, nemusí pak každý, kdo nás vidí a slyší, vidět a slyšet Krista? Nemusí z našeho způsobu myšlení, mluvení, zacházení s lidmi, z naší práce, z našeho způsobu trpění vypožorovat, kdo v nás žije, modlí se, pracuje a trpí?

Modlitba:

Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti zanechal památku svého umučení, popřej, prosíme, abychom tak uctívali tajemství tvého těla i krev tvé, bychom stále v sobě okoušeli ovoce tvého vykoupení. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

SVÁTEK NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA

Nejsvětější Srdce Ježíšovo

1. K svátku Božího těla připojuje posvátná liturgie jako jeho pokračování svátek nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Předmětem této slavnosti je Srdce Ježíšovo, tj. tělesné Srdce Bohočlověka, s božstvím a člověčenstvím Ježíšovým, jako živý úd ústrojně spojený s celkem. Tělesné Srdce, pokud je symbolem a projevem Ježíšovy lásky k lidem, která se projevuje zvláště ve vykoupení na kříži a v tajemství přesvaté Eucharistie. Uctíváme Srdce Ježíšovo jako symbol a vyjádření Ježíšovy lásky k nám. Uctíváme Ježíšovu lásku k nám v symbolu tělesného Srdce. Srdcem Ježíšovým myslíme konečně Ježíšovu osobu, božskou osobu, která nám zjevuje božskou i lidskou lásku Ježíšovu k nám pod symbolem tělesného Srdce. Tajemství vtělení, vykoupení na kříži, seslání Ducha svatého, budoucího zmrtvýchvstání, věčné účasti v životě Božím zakládají se konečně v tajemství Vykupitelovy lásky k nám. Ta se nám představuje vtělena v Srdci Ježíšově. Do ní se chceme pohřížit o svátku Srdce Ježíšova, ji chceme uctívat.

2. *Obraz Srdce Ježíšova je ve svaté liturgii vykreslen v mešním introitu, v evangeliu a prefaci:* „Smýšlení jeho Srdce jde od pokolení do pokolení, aby vytrhl jejich duše od smrti a živil je za hladu“ (introit). „Pojďte ke mně všichni, a já vás občerstvím“ (Mt 11, 28). Ježíš chce jen milovat a prokazovat dobro. „Když přišli (vojáci, kteří zlámali nohy oběma spoluukřižovaným) k Ježíšovi a uzřeli, že je již mrtev, nezlámali mu nohy, ale jeden z vojáků mu probodl bok a ihned vyšla krev a voda“ (Jan 19, 33–34). Tajemství otevření Srdce Ježíšova kopím odhaluje nám prefaci: bylo probodeno proto, „aby jeho otevřené Srdce, tato svatyně božské štědrosti, vylilo na nás proudy milosrdenství a milosti. Toto Srdce, v němž žár lásky k nám nikdy nehasne, pro zbožné mělo být místem pokoje a kajícím se otvírat jako útočiště spásy.“ Rána Srdce Ježíšova je předobrazena vstupní branou, kterou musel zhotovit Noe u archy: touto branou vcházeli

všichni ti, kteří měli být zachráněni od zahynutí potopou (hymnus Chval). Rána Srdce Ježíšova je vstupní branou ke spáse).

Náš úkol vůči nejsv. Srdci Ježíšovu je vyjádřen v církevní modlitbě tohoto svátku: máme Mu prokazovat hold svou milující oddaností vůči Němu (klaněním, chválou, díkem) a zároveň Mu podávat důstojné zadostučinění. To je liturgická myšlenka tohoto svátku. V nejsv. Srdci Ježíšově poznáváme a ctíme celý jeho božský i lidský vnitřní život se všemi ctnostmi, city a s každým hnutím, s božským i lidským poznáním i chtěním. V Srdci Ježíšově poznáváme a ctíme zvláště nevýslovnou lásku Ježíšovu k nám, která se projevuje na kříži a v tajemství přesvaté Eucharistie. Kolik důvodů tedy máme, abychom děkovali, klaněli se a vzdávali hold! S druhé strany poznáváme svůj nevděk, svoje mnohé a neustálé nevěrnosti vůči jeho lásce a jeho milostem, které nám On zasloužil na kříži a přivlastňuje nám je ve sv. svátostech, poznáváme svou chladnost a netečnost k Ježíši. Jak mnoho máme tedy dnes a každodenně litovat, odprošovat a usmířovat! Především za sebe. Pak za urážky, kterých se dostává nejsv. Srdci Ježíšovu od druhých: od křesťanů, katolíků i od těch, kteří jsou Ježíši zvláště zasvěceni! Kéž bychom jen měli skutečnou lásku k Ježíši, vroucí lásku!

3. „Jen potupu a křivdu musí očekávat mé Srdce. Pohlížím, zda má někdo se mnou soucit, — a nikdo nepřichází. Hledám, kdo mne potěší, — a nenacházím nikoho!“ (ofertorium). Nikoli, ve mně musí najít toho, kdo s Ním má soucit, podobně jako anděl, který mu poskytl útěchu v jeho úzkosti v zahradě Olivové. Smět těšit Ježíše — zadostučiněním, smírem, láskou!

„Viz to Srdce, které lidi tolik milovalo!“ Ve vtělení, v jeslích, na kříži! Kdo může pochopit tu lásku Srdce Ježíšova? A uvážíme-li, kdo je On a kdo jsme my! Opravdu nemáme žádné nároky na Něho a na jeho lásku, než jen ty, které On sám vynalezl ve své slitovné lásce k nám. Kdo může být méně hoden lásky, než jsme my! Kdo je méně šlechetný a nevděčný! A přece On nás miluje nadměrnou láskou! Jak můžeme někdy zapomenout na tuto myšlenku a mít zájem o něco jiného než o tuto nekonečnou lásku Ježíšovu k nám? Neměli bychom jako lidé, kteří mají pozemskou lásku, zapomenout jíst a pít a spát, poněvadž víme, že v každou denní i noční hodinu jsme předmětem nejnežnější lásky Ježíšovy! To je div nad všechny divy: nahromadí se na nás požehnání, takže je můžeme sotva unést, milosti na milosti, takže nejsme schopni je sečíst. Jeho milosrdenství je každého rána nové. A pak, po tom všem, má ještě přijít odměna, jakou žádné oko nevidělo, jakou žádné ucho neslyšelo a žádnou lidskou mysl nenapadlo. Srdce Ježíšovo, jak nás miluješ! A my zůstáváme vždy ještě

chladní a necitelní! Máme vždy ještě zájmy, které jsou nám mnohem důležitější než On sám!

Modlitba:

Bože, jenž nám v Srdci svého Syna, zraněném našimi hříchy, milostivě uděluješ nekonečné poklady své lásky, uděl, prosíme, abychom vzdávající mu oddaný hold své lásky, plnili také povinnost hodného zadostiučinění.

Tvoje svatá obětní hostina, Pane Ježíši, nechť v nás roznítí božský žár. A když jsme okusili líbeznost tvého nejsladšího Srdce, nauč nás pohrdati věcmi pozemskými a milovati věci nebeské. Jenž žiješ a kraluješ na věky, věkův. Amen.

SOBOTA PO SVÁTKU NEJSV. SRDCE JEŽÍŠOVA

Ježíšova láska k nám

1. Apoštolu Pavlovi byla dána milost: zvěstovati pohanům „nevystižitelné bohatství Kristovo“, tj. bohatství milosti a spásy, která jsou nám dána v Kristu. On sklání svá kolena a prosí Otce o milost, abychom „pochopili šířku i délku, výšku i hloubku (božského milosrdenství, které se zjevuje v našem povolání) a abychom poznali Kristovu lásku, převyšující veškeré poznání“ (epištola).

2. „Šířka i délka, výška i hloubka“ božího milosrdenství v nás. V tajemství nekonečné blahosklonnosti Syna Božího k nám lidem. „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1, 14). V tajemství života dobrovolné chudoby, poníženosti, poslušnosti až k smrti, trpělivosti, pokory a tichosti, ochoty ke všemu, co od Něho chce Otec. „Šířka i délka, výška i hloubka“, nekonečné rozměry Ježíšova milosrdenství v jeho vykupitelském utrpení a vykupitelské smrti na kříži. Když je jeho duše smutná až k smrti. Když se Ježíš úzkostí potí po celém těle krvavým potem. Když je postaven před židovský soud a odsouzen, že se rouhal Bohu. Když je krutě bičován a nese těžký kříž na popraviště, když je ukřižován a umírá. K vůli nám. Aby místo nás podal Bohu zadostiučinění. Nic nám neodepřel. Není ani jediného úkonu jeho rozumu nebo vůle, který by nepřispěl k našemu vykoupení, není ani jediného údu jeho přesvatého těla, který by za nás netrpěl. Není soužení, není potupy a bezpráví, které by nevzal na sebe. Není ani jediné kapky jeho předražené krve, kterou by neprolil za nás. Kdo pochopí šířku a délku, výšku a hloubku mi-

losrdenství nejsv. Srdce Ježíšova? Kdo pochopí rozměry milosrdenství Srdce Ježíšova, které se projevuje v našem povolání k milosti, k spáse, k církvi. V povolání k přesvaté svátosti křtu a k účasti v eucharistické oběti a v obětní hostině svatého přijímání. V povolání k živému včlenění do Krista, vinného Kmene, k dosažení božského života nyní v podobě milosti, jednou věčně v podobě nebeské slávy. Jiné Kristus pominul. Proč nepominul mne, proč mne vyvolil? Nikoli že bych toho byl hodnější, nýbrž z pouhého milosrdenství a soucitu. Jaké to hloubky a výšiny božského milosrdenství!

„*Láska Kristova, která převyšuje všechno poznání.*“ Proč na nás Kristus uskutečňuje své milosrdenství? Jaký je nejhlubší kořen Božího a Ježíšova milosrdenství k nám? „Bůh je láska“ (1 Jan 4, 8). Ježíš je Bůh. Ježíš je tedy láska. Jeho smýšlení je láska. On nás miluje láskou, kterou nedovede vyjádřit žádné slovo a kterou nedovede pochopit žádný stvořený rozum. Láska odstraňuje já a ty. Milovaný již není milujícímu druhou osobou. Pro milujícího už není dvojitosti, nýbrž jen jednotu. „Všechno, co je mé, je tvé; a co je tvé, je mé“ (Jan 17, 10). Ježíš odstranil dělicí přehradu mezi sebou a námi, když nás ve svatém křtu přivtělil k sobě, Hlavě, v živou jednotu. Silou této mystické jednoty jsou Ježíšovy zásluhy, Ježíšovo zadostučinění a Ježíšovy modlitby naším dobrem a majetkem. A co je naše, je jeho. Když trpíme, pak trpí On v nás a skrze nás. Když se pokořujeme, pak On v pokoře vzdává Otci hold skrze nás. Žijeme-li v duchu Ježíšově život chudoby, pak On v naší chudobě ctí Otce. „Všechno, co je mé, je tvé; a co je tvé, je mé.“ Ježíši nestačí, že za nás jednou podal výkupné: Jemu nestačí, že je nám učitelem a vzorem. Láska sjednocuje. On nás uvádí do svého života v tajuplném, ale naprosto skutečném společenství života, statků a zásluh, uvádí nás v jednotu se sebou. Více nemůže činit. Nemůže nám dát svou lásku dokonaleji. A tato jeho láska, která převyšuje všechny naše pojmy a představy, se ukazuje v symbolu nejsvětějšího Srdce!

3. Co tedy znamená uctívání nejsvětějšího Srdce? Znamená živou víru v Ježíšovo milosrdenství a v jeho lásku. Pavel si přeje pochopení, porozumění. To znamená uvědomělé a dobrovolné vniknutí do tajemství nevýslovné lásky Ježíšovy k nám. To znamená především úctyplný a vděčný souhlas s živou jednotou lásky mezi Ježíšem-Hlavou a námi-údy. Stálou radost z naší jednoty s Ježíšem, radost z toho, že jsme pojeti do Něho a máme s Ním jeho statky a jeho život.

„Ať pochopíte se všemi svatými (tj. křesťany) šířku i délku, výšku i hloubku a ať poznáte Kristovu lásku převyšující veškeré poznání, aby vás úplně prostoupila plnost (milosti) Boží“ (epištola). To tedy budiž předmětem, kterým se budeme obírat: nekonečné rozměry

milosrdenství Ježíšova a jeho lásky. Nejdříve hledět na Něho! Nejprve a především být si vědomi své mystické jednoty s Ním! Tak budeme úplně prostoupeni plností Boží.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, shlédni na Srdce svého přemilého Syna, i na chvály a dostiučinění, jež Ti vzdává jménem hříšníků, a dej, aby Ti, kteří vzývají tvé milosrdenství, milostivě dosáhli odpuštění ve jménu téhož Syna tvého, jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh, po všechny věky věků. Amen.

Mešní liturgie 3. neděle po sv. Duchu

1. Velikonoční myšlenka ovládá texty a modlitby dnešní mše svaté. Kristus, Spasitel, Vykupitel, Křisitel k životu. Je vykreslen v mešním evangeliu: „Kdo z vás máje sto ovec, ztratí-li jednu z nich, nenechá devětadevadesát na poušti a nejde za tou ztracenou, až ji nalezne? A když ji nalezne, vloží ji s radostí na svá ramena.“ Není to náš vlastní velikonoční zážitek? Ale první vykoupení dobrým Pastýřem, ve svatém křtu, není ještě dokonáno: vždy ještě jsme vystaveni nebezpečí, že Jej ztratíme s očí, že zůstaneme v poušti, že se zapleteme do pozemských věcí a do hříchu a tak zahyneme. Vždy ještě musíme bojovat proti zlým mocnostem a silám vnitřním a proti svodům a lákadlům vnějším.

2. Proto jako zbloudilá ovečka volám ve vstupním zpěvu dnešní mše k Pánu: „Shlédni na mne a smiluj se nade mnou, Pane; neboť jsem opuštěný a ubohý. Popatř na mou bídu a na mé trápení! Můj Bože, odpusť mi všechny mé hříchy. K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši“ (introit). Stejné zaměření mají Kyrie eleison a prosby z Gloria in excelsis Deo: „Jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Jenž snímáš hříchy světa, přijmi (milostivě) naši prosbu. Jenž sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi!“ Scírkevní modlitbou dnešního dne prosíme: „Rozmnož nad námi své milosrdenství a dej, abychom pod tvým vedením tak prošli časnými statky, bychom neztratili věčné.“ Ovečka zapletená do trní časných věcí! Jaká je tedy povinnost křesťanova? Nad pozemskými věcmi vidět věci věčné, pečlivou Boží ruku, Boží Prozřetelnost: „Složte veškeru svou starost na Pána, vždyť On pečuje o vás“ (epišťola). „Bůh veškeré milosti, jenž nás povolal... k své věčné slávě (křest), po krátkém utrpení nás zdokonalí.“ Časné slouží ke zdokonalení duše ve věčném. Má cenu věčnou.

Časné není Bohem člověkovým, jeho nejvyšším a jediným dobrem. „Slož tedy veškerou svou starost na Pána, vždyť On pečuje o tebe.“ On je dobrý Pastýř, který hledá právě ztracené, zbloudilé. My jsme dnes ta ztracená ovečka z evangelia, kterou On vzal o velikonocích (křest) na svá svatá ramena a nesl ji do domu své církve. Tam ve společenství církve svolává své přátele, pokřtěné, k radostné hostině eucharistické slavnosti. „A má-li některá žena deset peněz a ztratí-li jeden peníz, copak nerozžehne svíci a nevymete svůj dům a nehledá pilně, až jej nalezne?“ To je obraz církve, která nese v ruce světlo (Krista) a která hledá a nalézá duši, zapletenou do věcí pozemských a do hříchu. Jak se církev raduje, činí-li hříšník pokání, opustí-li svou dosavadní cestu a obrátí-li se cele ke Kristu!

3. V obětním úkonu se stává skutečností, co jsme slyšeli v epištole a evangeliu. My jsme ta ovečka, zapletená do světských starostí, do příchynosti k pozemským věcem a do hříchu, my jsme ten ztracený peníz. V oběti mše svaté se však statečně vyprošťujeme z toho neblahého zapletení do pozemských věcí a do hříchu: zříkáme se jich, odumíráme jim a dáváme se najít a vzít Kristem, který šel s láskou za námi ve svém utrpení a ve své smrti. Litujeme svého poblouzení, své nevěrnosti vůči Kristu, v které jsme zůstávali při požitcích a pozemských věcech, místo abychom Jej následovali. Obětujeme se a odevzdáváme se Kristu, stáváme se jedním obětním darem s Ním a toužíme býti prosti nezřízené lásky k pozemským věcem, zcela náležet Bohu, sloužit Bohu a lnout k Bohu. A když se v oběti takto vrátíme zpět k Bohu jako noví lidé, On nám, opět nalezeným ovečkám, připravuje radostnou hostinu svatého přijímání.

NEDELE V OKTÁVU SVÁTKU SRDCE JEŽÍŠOVA

„Složte svou starost na Pána!“

1. O velikonocích jsme se znovuzrodili. Letnice nám přinesly Ducha svatého a s Ním mužnou zralost, odvahu a sílu. Nyní jsme postaveni do obtíží a pokušení, do starostí, obtíží a nesnází života. Na své cestě tvrdým, starostí plným životem přicházíme k Pánu: „Shlédni na mne a smiluj se nade mnou“ (introit). „Dej, ať nad námi vládne tvé milosrdenství ještě v hojnější míře než dosud, abychom pod tvým řízením a vedením tak prošli časnými statky, abychom neztratili věčné“ (orace).

2. „Složte všechnu svou starost na Pána, vždyť On pečuje o vás“ (epištola). Hrozí nám nebezpečí od časných statků a záležitostí. Jako ztracená ovečka z evangelia se dostala do houští, z kterého se pak nemohla vyprostit, tak se zaplétáme a ztrácíme v časných statcích a starostech. Kdysi jsme přísahali: Odříkám se světa a jeho marností. A nyní? Více než tušíme a myslíme, usilujeme o časné statky a příliš si činíme časné starosti. Tak velice, že pro časné záležitosti, statky a starosti téměř zapomínáme na věčnou spásu duše, na jediné potřebné. Mnozí jsou tak zaměstnaní svými denními pracemi, svým výdělečným životem, starostmi v rodině, v povolání, že už nevěnují nějakou pozornost svému vnitřnímu životu a pokroku. Ani milosti, které jim Bůh dává kázáním, čtením, vnitřním vnuknutím, nepřinášejí už žádný užitek. Símě Rozsévačovo padá u nich mezi trní. Slyší slovo, „ale starost o tento svět a klam bohatství udušuje slovo, a tak se stává neplodným“ (Mt 13, 22). „Složte svou starost na Pána, vždyť On o vás pečuje!“ Jak jsme od toho ještě daleko! Jak málo Mu svěřujeme péči o svou bytost, o své tělesné i duchovní blaho, o svou rodinu, o své drahé! Chceme všechno činit a konat sami. Tak velice důvěřujeme sobě samým!

„On pečuje o nás.“ To je obraz Srdce Ježíšova z liturgie dnešní neděle. „Kdo z vás, máje sto ovec, ztratí-li jednu z nich, nenechá devětadevadesát na poušti a nejde za tou ztracenou, až ji nalezne? A když ji nalezne, vloží ji s radostí na svá ramena. Když přijde domů, svolá přátele a sousedy a řekne jim: Radujte se se mnou, neboť jsem našel ovci, která se ztratila!“ (Lk 15, 3–6). A druhý obraz Srdce Ježíšova: „Má-li některá žena deset peněz a ztratí-li jeden peníz, copak nerozžehne svíci a nevymete svůj dům a nehledá pilně, až jej nalezne? A když jej nalezne, svolá přítelkyně a sousedky a řekne: Radujte se se mnou, neboť jsem našla peníz, který jsem ztratila“ (Lk 15, 8–9). Výmluvný to obraz milující péče, s kterou se Pán snaží nás zachránit. Jak velice smíme stavět na jeho lásce a věrnosti a důvěřovat v ni! „Nechť doufají v tebe, Pane, všichni, kdož poznali tvé jméno, tvé Srdce plné lásky: neboť ty neopouštíš 'nikoho, kdo tě hledá“ (ofertorium).

3. „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi a já vás občerstvím“ (Mt 11, 28).

„Složte všechnu svou starost na Pána.“ Nemáme se tedy starat vůbec o nic? Zajisté. Je jedna správná starost. Pán sám nás jí učí. Chce, abychom pracovali a modlili se o denní chléb. Žádá, abychom k pěti hřivnám, které nám svěřil, vyzískali dalších pět. Kárá líného služebníka, že peníze, které mu svěřil pán, neuložil na úrok u penězoměnců (Mt 25, 16–30). Musíme se tedy starat o nutné živobytí

a o ně se snažit. Je však také nesprávná, nezřízená starost. Mnozí se ponořují do pozemských starostí a usilují o časné záležitosti takovým způsobem, jako by nebylo Prozřetelnosti a otcovské péče Boží. Tuto zneklidňující, úzkostlivou starost zavrhuje Pán a zavrhuje ji též posvátná liturgie. „Složte svou starost na Pána“. Zanechejte úzkostlivých, zneklidňujících starostí. Věřte v Pána a jeho lásku. „On pečuje o vás.“

„Složte svou starost na Pána.“ My máme jen jedno konat a o to se starat, abychom v každém okamžiku konali a přijímali, co nám ukládá Pán. Každou jinou starost složme na Pána, s vírou se cele odevzdejme do jeho rukou.

„Složte svou starost na Pána.“ Starost o časné i starost o věčné blaho; starost o svou minulost i o svou budoucnost. Všechno vkládáme s plnou důvěrou do jeho rukou. „On o nás pečuje.“

Modlitba:

Bože, ochránce všech, kteří v tebe doufají. Nic není silné, nic není svaté bez tebe. Nechť nad námi vládne tvé milosrdenství ještě hojnější měrou, abychom pod tvým řízením a vedením tak prošli časnými statky, bychom neztratili věčné. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 3. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Přijímá hříšníky“

1. „Za onoho času přibližovali se k Pánu Ježíši celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci však reptali: Tento přijímá hříšníky a jí s nimi“ (evangelium).

2. *Ježíš přijímá hříšníky.* Syn Boží „sestoupil s nebe pro nás a pro naši spásu.“ Tak vyznáváme v mešním Credo. Mnozí jsou právem toho názoru, že Syn Boží se stal člověkem jen proto, aby nás lidi vykoupil od hříchu. Kdyby Adam nebyl zhřešil a kdyby nebylo dědičného hříchu, pak by Syn Boží nebyl přišel na svět: pak by nebylo Krista, nebyly by vánoce ani velikonoce, nebylo by svatostánku ani mše svaté. On „přišel hledat a spasit, co zahynulo“ (Lk 19, 10). Přišel pro nemocné, kteří potřebují lékaře (Lk 5, 31). S láskou a milosrdenstvím přijímá celníka i kající Magdalenu. Pro cizoložnici, kterou před něho přivedli farizeové, má jen slova milosrdenství. Jak nádherně zobrazuje svou lásku k hříšníkům v podobenství o dobrém Pastýři, o ztraceném synu! Jak se obětuje za nás hříšníky

ve svém utrpení a ve své smrti! „Ujímá se hříšníků.“ Sotva dokonal dílo vykoupení a vstal z mrtvých, dává nám svátost pokání v první večer velikonoční! On nenávidí hřích tou nenávistí, kterou jej nenávidí sám Bůh. Ale hříšníka miluje a chce jej spasit. Jak často jsme zakusili sami na sobě, že se ujímá hříšníků! Ve svátosti sv. křtu, ve svátosti pokání, v mnohých vnitřních vnuknutích, milostech a pokynech. Kde bychom byli dnes, kdyby se s tak božsky velkou a silnou láskou neujímal hříšníků? Kdyby nás ponechal sobě samým? Jak mnoho Mu musíme děkovat!

„*Pravá spravedlnost má soucit s hříšníkem*, nepravá jej zavrhuje od sebe. Zajisté i spravedliví se vyvyšují nad hříšníky; ale správným způsobem. Nikoli z pýchy a podceňování, nýbrž z horlivosti pro to, co se sluší. Pronásledují hříšníka, ale z lásky. Postupují-li navenek tvrdě, v nitru zůstávají mírní, poněvadž milují. Těm, které musejí kárat, dávají ve svém nitru přednost před sebou, a ty, které soudí, považují za lepší než sebe. Ti však, kteří si zakládají na své převrácené zbožnosti, pohrdají hříšníky a neznají soucitu se slabými: v tom stupni, jak se domnívají, že jsou spravedliví, jsou teprve opravdu hříšníci. Takoví byli farizeové, kteří v evangeliu kárají Pána, poněvadž se ujímá hříšníků“ (sv. Řehoř Vel. v čteních matutina).

3. „Nechť doufají v tebe, Pane, všichni, když poznali tvé jméno; neboť neopouštíš nikoho, kdo tě hledá. Pějte Pánu, jenž sídlí na Sionu (ve svatostánku), neboť nezapomněl na modlitby ubohých“ (ofertorium).

„Přijímá hříšníky a jí s nimi.“ Nyní, v oběti mše svaté, se podává Otci, aby nám dosáhl odpuštění našich hříchů. Obětuje se, aby nám získal milost státí se pány nad hříchem, vášněmi, pokušeními. Ve svatém přijímání koná s námi hostinu. Tak nekonečně velká je jeho láska k nám hříšníkům.

„Pravím vám: Tak bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devětadesáti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují“ (evangelium). Zpytujeme se vážně, zda i v nás nežije až k jistému stupni člověk, který se považuje za spravedlivého sám ze sebe, který myslí, že nepotřebuje pokání, který zasedá k soudu nad druhými, který se zahořklou horlivostí napadá chyby a hříchy druhých a na „hříšníky“ se dívá shora. Zbožnost se tak stává snadno podnětem k pýše, k domýšlivosti, k pohrdání bližními. Myslí, že nepotřebuje pokání a opouští cestu vážného umrtvování a smíru.

Modlitba:

Bože, ochránce všech, kteří v tebe doufají. Nic není silné, nic není svaté

bez tebe. Necht nad námi vládne tvé milosrdenství ještě hojnější měrou, abychom pod tvým řízením a vedením tak prošli časnými statky, bychom neztratili věčné. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 3. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Svaté přijímání

1. „Ó svatá Hostino, v níž se požívá Kristus!“ V okamžiku svatého přijímání máme vtěleného Bohočlověka se vším, co On jest a má. „V Něk jste obohaceni“ (1 Kor 1, 5).

2. *Máme Krista podle jeho lidské přirozenosti.* Svaté přijímání vlévá do naší duše nebeský, blažený život jeho přesvatého člověčenství, jeho Božského Srdce, jeho svaté duše. Svatá Anděla z Foligna vidí ve vidění slávu oslaveného člověčenství Ježíšova. Od toho okamžiku jí zůstává po celý život bezmezná radost, vznešené světlo, nevýslovné, stálé potěšení, blaženost větší než všechno, co může člověka oblažovat. A toto přesvaté člověčenství Ježíšovo, toto nejsvětější tělo, toto srdce, které obsahuje hlubinu svatosti, milosti, ctnosti, lásky; tuto krásnou, svatou, světlem zalitou duši, překypující životem a milostmi, vydechující mír a radost, tuto svatyni a tento ráj božství požíváme ve svatém přijímání. Uvážili jsme to plně?

Máme Krista podle jeho božství. „Poněvadž Ježíš miloval svoje, miloval je až do krajnosti“ (Jan 13, 1), tj. až do posledních požadavků a možností lásky. Ježíš přichází ve svatém přijímání jako Bůh, jako Syn, jako Dítě Boha Otce, aby do nás přesadil svůj život syna a dítěte Božího a dopřál nám, abychom v něm měli účast a jej prožívali spolu s Ním. „Kdo jí mne, živ bude skrze mne“ (Jan 6, 58), bude spolu prožívat život, který má On, Syn, skrze Otce. Věčně dává Otec Synu život, cele, bez omezení, v takové dokonalosti a v takové plnosti lásky, že Otec a Syn tvoří jenom jedno božství s týmž životem, s touž plností lásky, radosti, míru a blaženosti. A tento život, který proudí od Otce do Syna a od Syna Božího, byl přenesen do svatého člověčenství, které Ježíš přijal, tento život přichází do naší duše při přijímání těla Páně. Nikdy nepochopíme, co nám ve své lásce připravil Pán ve svatém přijímání. „Velebí má duše Hospodina, a můj duch zaplesal v Bohu, mém Spasiteli!“ (Lk 1, 46).

Kde jsou Otec a Syn, tam je i Duch svatý. Ve svatém přijímání se stává naše tělo i naše duše místem nevýslovného divu. V nás žijí Otec, Syn i Duch svatý ve svatém tichu svůj tajuplný božský život, cele,

plně, tak jak v nebi. My sami jsme se stali nebem Božím. V naší duši pronáší Otec své Slovo: „Můj Syn jsi Ty. Já jsem Tě dnes zplodil“ (Ž 2, 7). Ve svém Slově se vyjadřuje Otec cele s plností své podstaty v naší duši. V Slově, v Synu, vytváří svůj obraz, odlesk svých dokonalostí a své podstaty v naší duši. „Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, zplozený, neučiněný“ (mešní Credo). Otec patří na Syna a objímá jej nekonečnou, božsky čistou, blaživou láskou. Syn odpovídá Otci stejnou nekonečnou láskou. Vzájemná svatá láska v Duchu svatém, který jako božská Láska spojuje Otce se Synem v naší duši! A k tomu životu tří božských osob jsme přičlenění ve svatém přijímání, takže jej v milosti posvěcující a nadpřirozených ctnostech, zvláště v božských ctnostech víry, naděje a lásky, máme a prožíváme spolu s nimi! Nyní nedokonale a v temnotě víry. Jednou dokonale, ve světle přímého patření na Boha Otce, Syna i Ducha svatého. „Ó svatá Hostino, v které se požívá Kristus!“

3. Jak jsme nehodni vůči milosti svatého přijímání! Ono nás chce a musí pozvedat vždy více do života Božího. „Kdo jí mé tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm“ (Jan 6, 56). Toť spojení Ježíše s námi tak těsné, jaké není v celém stvořeném světě. Jeho tělo se spojuje s naším tělem, jeho duše s naší duší, jeho působení s naším působením, všechno zcela nadpřirozeně a pro cíle našeho posvěcení a zdokonalení v Něm! To je sjednocení, které ponořuje do Ježíše a do jeho života celé naše já se vším, co jsme, vyjma hřích a zlou žádostivost. To je sjednocení, které je podle úmyslu Páně trvalé a nikdy by nemělo skončit nebo se nějak uvolnit. Kéž bychom jen my sami nikdy nezklamali!

Proč to sjednocení není vždy tak dokonalé, jak by mělo být podle úmyslu Ježíšova? *U nás to vázne.* Nevážíme si svatého přijímání dostatečně. A proto u nás vázne příprava. Především vzdálenější, trvalá příprava. Ta záleží v tom, že od jednoho svatého přijímání k druhému zůstáváme trvale vždy dokonaleji v Ježíši. Že i ve všedních dnech se dáváme vésti a řídit jeho duchem. Že si nedovolujeme vědomě něco myslet, hledat, mluvit, činit, co by Ježíš nemohl prohlásit a schválit jako své vlastní. Zde to vázne. Chybí nám patřičná bdělost, chybí nám odevzdanost jeho přáním a jeho vůli. Věčně vlastní názor, vlastní přání, samoláska!

Modlitba:

Prostíme Tě, Pane, nasyť nás věčným požíváním tvého božství, k němuž je zaměřeno časné přijímání Tvého předraženého těla a Tvé předražené krve. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

STŘEDA PO 3. NEDELI PO SV. DUCHU

Láska a smír

1. Jsme v oktávě svátku Srdce Ježíšova. Modlíme se s posvátnou liturgií: „Dej, abychom holdem své lásky a oddanosti vůči Němu (Ježíši) zároveň konali dílo hodného smíru“ (orace). K nejsv. Srdci Ježíšovu máme dvojí povinnost: povinnost lásky a smíru.

2. *Služba lásky.* Láska volá po opětování. Na Ježíšovu lásku, kterou uctíváme v symbolu nejsvětějšího Srdce, odpovídáme svou láskou. To znamená především vroucí touhu po tom, aby Ježíš byl poznáván, uctíván a milován; radostné zalíbení v uskutečnění jeho zájmů, ve vítězství jeho nauky, jeho církve, jeho milosti; šlechetnou bolest při pohledu na hřích. Tato láska nás vede k tomu, abychom šli k Němu plni důvěry a otevřeli Mu své srdce, abychom u Něho litovali své chladnosti, svých chyb a nedokonalostí, abychom Mu předložili své námahy, strasti, obtíže a zkoušky a abychom Mu dětinně a s klidnou myslí odevzdali všechno. Ona jde ještě o krok dále a činí nás živým obrazem Ježíšovým, obrazem jeho nitra i jeho zevnějšku. Ona nás pudí k životu neustálého sebezapírání a umrtvování: omezujeme své potřeby; ovládáme své smysly; odměřujeme i své nevinné radosti. Odlučujeme se vnitřně, a pokud to dovoluje naše povolání, i zevně od tvorů. Sjednocujeme svou vůli v dokonalé odevzdanosti s jeho svatou vůlí. Nežijeme už ze svého vlastního ducha, nýbrž ve vědomé závislosti na jeho Duchu a pod vedením jeho milosti. Jsme šťastni, jestliže Ježíš raní naši duši svou láskou, takže se jí pak znechutí všechno, co není On, co nesměruje k Němu! Jsme šťastni, jestliže On svou láskou tak velice pronikne všechny naše myšlenky, city, slova i skutky, že už nemůžeme hledat nic jiného než Jej. Tak velice, že se zřekneme každé jiné lásky; že každá jiná myšlenka nám zmizí z mysli a On cele zaujme naši duši! „Nežiji už já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Ano, zasvětime Mu svou lásku!

Služba smíru, odprosu a zadostičinění za nás i za druhé. Kdo miluje Ježíše, cítí přirozeně spolu s Ním křivdy, které jsou Mu působeny. Ta láska, která činí Ježíšovy zájmy našimi, nás rmoutí, vidíme-li, že Ježíš je urážen a pohrdán. Jeho urážky si bereme k srdci. Ony nás bolí z lásky, kterou máme k Němu. Čím více vidíme, že Ježíš je urážen a že se s Ním jedná chladně, tím více nás to pudí, abychom Mu projevovali svou lásku. Tím pečlivěji se chráníme chyb a nevěrností, a především toho, co by Mu muselo působiti bolest. Tím více si ukládáme odříkání, pokání a umrtvování, abychom Mu v takové oběti dokázali pravost své lásky. Tím více se Mu klaníme, obdivujeme

a velebíme jeho slávu a dokonalost. Tím více prosíme o odpuštění a milost. Tím dokonaleji konáme své skutky a tím ochotněji přijímáme z jeho ruky utrpení a zkoušky, které s sebou přináší život. Všechno z lásky k Ježíši, který nás tak nekonečně miloval.

3. „Ubohý Ježíši,“ – říkával sv. Alfons z Liguori – „ubohý Ježíši! Kdo se stará o Tebe a o Tvé zájmy?“ Co On učinil, aby si získal naši lásku! Jak velice touží po tom, abychom Jej milovali. A my? Vidíme kříž, a nepohne to s námi. Slyšíme o jeho utrpení a smrti, a přece zůstáváme chladni a lhostejni. Poklekáme k modlitbě, a vydržíme to u Něho nějakou čtvrt hodinku. Vidíme druhé hřešit a nás to nermoutí, že Ježíš je urážen, jen když my nevystavujeme svou spásu nebezpečí. To jsou podivné známky lásky! Ježíš zaujímá zřejmě jenom nepatrné místo v našem srdci.

Svátek Srdce Ježíšova! A my jdeme svými vlastními cestami a činíme svou vlastní vůli. Naše snažení směřuje k tomu, abychom ukojili svá přání a všechno si učinili, pokud možno, snadným a příjemným. Hledáme tělesná pohodlí a požitky. A náš duchovní život nemá záležet v ničem jiném než v hojné míře vnitřní útěchy. Srdce Ježíšovo máme v ústech, a přece ve všem hledáme sebe. Kde je naše láska, kde síla k životu smírnému?

Modlitba:

Bože, jenž nám v Srdci svého Syna, zraněném našimi hříchy, milostivě uděluješ nekonečné poklady své lásky, uděl, prosíme, abychom vzdávajíce mu oddaný hold své lásky, plnili také povinnost hodného zadostiučinění. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

ČTVRTEK PO 3. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Časnými věcmi“

1. Církev prosí v církevní modlitbě, aby Bůh ještě hojněji vylil na nás své milosrdenství, abychom pod jeho vedením a řízením tak prošli *časnými věcmi*, abychom neztratili věčné. Časné věci jsou nám dány jako prostředek, věčné – Bůh – jsou naším cílem.

2. *Časné věci jsou nám dány jako prostředek.* Máme jimi projít a jejich pomocí jít dále. Všechno, co není Bůh, všechny stvořené věci, živé i neživé, tělesné i duchovní, přirozené i nadpřirozené; též všechno, co se děje každého dne, události všeho druhu, v řádu přírody, lidí i milosti: všechno nám bylo dáno k užívání jako prostředek a jediné jako prostředek. Jako nástroje, kterých máme používat, abychom

jimi pracovali pro Boha, Jemu sloužili a tak si získali nebe. Bůh ovšem připojil k používání tvorů pro člověka rozličné radosti a uspokojení. Ale nikoli proto, aby v něm člověk spočinul. Tato radost smí být spíše jen kapkou oleje do stroje — radostí, požítkem, jež vděčně přijímáme z ruky Boží s úmyslem, abychom pak tím věrněji, stáleji, radostněji a bezvýhradně sloužili Bohu. Církev ví, jak velice jsme my lidé, i my křesťané, nakloněni k tomu, abychom používali stvořených věcí ne jako prostředku, nýbrž spíše v nich ulpěli a hledali v nich své štěstí, svou radost, svého boha. Ona ví, jak mnozí říkají: Boha se máme bát, máme k Němu míti úctu, klanět se Mu v uctivé vzdálenosti, přinášet Mu oběti. Ale v ostatním hledají svůj požitek ve stvořených věcech: dobře žít, sport, cestování, umělecká veledíla, krásnou postavu, zdraví, čest, úspěch, štěstí, blahobyt. V tom žijí, v tom nalézají svou radost. S bolestí pohlíží církve v těchto týdnech po sv. Duchu na tyto své dítky, které jsou tak málo osvětleny Duchem Božím. Snažně prosí Boha, aby se slitoval, aby ještě více projevil své slitování nad těmito jejími zbloudilými dětmi a vlil jim svého svatého Ducha, aby se naučili tak používat časných věcí, jako by jich nepoužívali. Aby jimi tak prošli, aby na nich nelpěli svým srdcem, přáním, láskou a touhou. Sdílíme tu bolest církve a modlíme se s ní z hloubi srdce k Otci, aby On nám všem dal milost tak projít časnými věcmi, abychom si jimi získali věci věčné, Boha.

Jedině Bůh je naším posledním cílem. Bůh Otec, nevystižitelný pramen božství; Bůh Syn, věčné, zářící Slovo, Duch svatý, věčný, nekonečně blaživý polibek lásky mezi Otcem a Synem; přesvaté člověčenství Ježíšovo, nejsvětější Srdce Ježíšovo: to všechno je nám dáno jako poslední cíl, abychom toho okoušeli a v tom spočinuli. Velký, svatý Bůh vešel v milostné hodině svatého křtu s láskou do naší duše a tam žije v nás, s námi, abychom Ho okoušeli, abychom Jej měli, abychom spolu s Ním měli a prožívali jeho božský život. Tu se nám dává jako milující Otec, jemuž my smíme býti dětmi, s nímž smíme důvěrně hovořit a jednat jako děti. On se nám dává, abychom žili s Bohem, žijícím a působícím v naší duši, abychom u Něho nalézali svou radost a rozkoš, převyšující všechno, co není Bůh. Šťastni jsme my, děti církve, kteří známe Ježíše, kteří Jej máme jako svůj svatý obětní dar v oběti mše svaté, jako pokrm své duše ve svatém přijímání, jako svého přítele a společníka ve svatostánku, jako životodárný vinný kmen, k němuž jsme naroubováni jako ratolesti ve společenství svatých. On se nám dal za pokrm. Nikoli abychom měli před Ním bázeň, nýbrž abychom z Něho měli radost, abychom s Ním a u Něho našli své štěstí a svou slast. Bůh se nám dává jako poslední cíl ve všech věcech a událostech: procházíme viditelnými věcmi a ve

všem, co přichází během dne, ať je nám to vítané či nevítané, vidíme Její, jeho blízkost, jeho svatou vůli, jeho moudrost, dobrotu a lásku, jeho svaté zalíbení, jeho řízení a dopuštění. Všemi pracemi, obtížemi, utrpeními, protivenstvími se přibližujeme k Bohu, k jeho svaté vůli, k jeho lásce vůči nám. Tu spočineme ve svatém zalíbení Božím, v jeho moudrosti, v jeho dobrotě, v jeho nekonečné lásce k nám. Pak se nermoutíme pro nějaké nespravedlnosti, které nám způsobili lidé. Pak se nestaráme nadměrně a úzkostlivě o své zdraví, o svou existenci, o pozemské hodnoty. Nalezli jsme mír v Bohu. Malý počátek onoho blaživého míru, kterého se nám dostane v nebi, kde budeme mít a požívat Boha dokonale.

3. „Čas je krátký. Proto (ať žijí) také ti, kdož mají manželky, jako by je neměli; a kdož se radují, jako by se neradovali; a kdož kupují, jako by nic neměli; a kdož užívají tohoto světa, jako by ho neužívali: neboť tvářnost tohoto světa pomíjí“ (1 Kor 7, 29—31).

Procházíme časnými věcmi. Ony jsou nám dány jen jako oděv, jako prostředek, abychom dosáhli Boha. Budeme jich užívat jenom k tomu účelu, k němuž jsou nám dány. Jenom tak dalece a tak dlouho, pokud nám slouží k tomu, abychom žili Bohu. Ve svaté svobodě ducha a srdce se stavíme nad ně a nikdy se nestaneme otroky stvořené věci. Jedině Bůh, jedině Ježíš Kristus, a to, co je Jemu milé!

Modlitba:

Bože, ochránce všech, kteří v tebe doufají. Nic není silné, nic není svaté bez tebe. Nechť nad námi vládne tvé milosrdenství ještě hojnější měrou, abychom pod tvým řízením a vedením tak prošli časnými statky, bychom neztratili věčné. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

OKTÁV SVÁTKU SRDCE JEŽÍŠOVA

„Nevystižitelné bohatství Kristovo“

1. „Mně, nejmenšímu ze všech věřících, byla dána tato milost: zvěstovati mezi pohany nevystižitelné bohatství Kristovo“ (epištola). Těmito slovy se obrací apoštol Pavel na nás. Nevystižitelné bohatství Kristovo nalézá posvátná liturgie uzavřeno v nejsvětějším Srdci Ježíšově, které v sobě obsahuje všechny poklady moudrosti a vědění, v němž přebývá veškerá plnost božství, v pramenu života a svatosti. V Srdci Ježíšově dává nám Bůh, plný slitovné laskavosti, nekonečné poklady lásky (orace).

2. *Nekonečné bohatství Kristovo je uzavřeno v Srdci Ježíšově.* Nejsvětější Srdce Ježíšovo je souhrnem všeho nekonečně svatého, velkého, láskyhodného, povznášejícího a přitažlivého, co může v Ježíši nalézt milující duše. Ono obsahuje nekonečnou plnost nitra Ježíšova, jeho myšlenkového a volního života, jeho citového života, jeho hnutí, přání a citů. Ono obsahuje celý Ježíšův život modlitby: nekonečně svaté, Boha dokonale důstojné, neustálé klanění Bohu, chválu, díkůčinění, lásku a oddanost Otci, v nebi i v našich svatostáncích na zemi. Ono obsahuje nekonečnou plnost milostí, ctností, svatosti Ježíšovy. Jeho poslušnost vůči Otci; dobrovolné zmaření a nejhlubší ponížení; lásku k pokorě, k chudobě, ke kříži; jeho lásku k Otci i k hříšníkům, planoucí horlivost pro naši věčnou spásu. Ono obsahuje nevyčerpatelné poklady zásluh, které pro nás Ježíš získal od svého příchodu na tento svět až do posledního povzdechu na kříži. Ono obsahuje poklady zadostučinění a smíru, jež Pán za nás podal Otci za svého pozemského života. Ono obsahuje plnou moc nad satanem, nad živly, nad lidskými dušemi a srdci. „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 18). V něm, v Srdci našeho Spasitele, „máme vykoupení..., odpuštění hříchů podle přebohaté jeho milosti. Tu On na nás hojně vylil“ (Ef 1, 7).

Naše bohatství. Ježíšovo Srdce náleží nám. Bůh nám dal Srdce Ježíšovo. Tak nás ujišťuje církevní modlitba tohoto svátku: „Bože, v Srdci svého Syna nám dáváš nekonečné poklady lásky.“ Nám patří bohatství nejsv. Srdce Ježíšova: jeho modlitby, jeho zásluhy, jeho zadostučinění. Smíme je vzít do svých rukou se vším velkým a svatým, co v sobě obsahují, a ve mši svaté je podávat Otci jako svůj obětní dar. Tu přinášíme nejsv. Trojici důstojnou oslavu, důstojnou chválu, dokonalé díkůčinění a celé usmíření. Ale také mimo mši svatou. Vždy a v každém okamžiku se můžeme obrátit na nejsv. Srdce a nabídnout je nebeskému Otci. Vždy a bez ustání se Ježíš klaní, miluje, děkuje, podává za nás své zadostučinění a modlí se za nás všechny. Tak můžeme vždycky vkládat své modlitby do nejsv. Srdce Ježíšova a spojovat je s modlitbami nejsv. Srdce! Když jsme učinili chybu, smíme obětovat Otci Srdce Ježíšovo na usmíření za to, v čem jsme pochybili! Kdykoli potřebujeme od Boha milost a pomoc, smíme pozvedati k Otci nejsvětější Srdce Ježíšovo s jeho přímluvami za nás. Kdykoli musíme něco trpět, smíme to spojovat s utrpením Ježíšovým, který v téže chvíli na některém z mnohých oltářů na zemi obětuje nebeskému Otci své utrpení a svou smrt. Prostřednictvím Ježíšovým se smíme modlit, jednat a trpět. A milovat Boha! Láskou Srdce Ježíšova. Ono náleží nám! Prostřednictvím Ježíšova Srdce se klaníme Bohu také ve jménu těch, kteří se Mu neklanějí.

Prostřednictvím Ježíšova Srdce milujeme Otce také jménem těch, kteří Ho nemilují, ano i těch, kteří Ho nenávidí a tupí. Prostřednictvím Ježíšova Srdce podáváme Otci zadostučinění za všechny hříšníky a hříchy světa. Jak jsme bohatí a mocní v nejsv. Srdci Ježíšově! „Bože, ty nám dáváš v srdci svého Syna nekonečné poklady lásky.“

3. Ačkoli jsme sami ze sebe tak chudí, jsme přece bohatí, jakmile a pokud se neopíráme o sebe, nýbrž o Ježíše, o přesvaté Srdce Ježíšovo a jím volně nakládáme. „Nemodlím se už o nic a nenabízím nic. Připojuji se prostě k Spasiteli a říkám: Bože, obětuji Ti Tvého milého Syna na poděkování za všechno dobro, které mi prokazuješ, jako svůj dar, jako své klanění, místo všech svých předsevzetí. Obětuji Ti Jej místo veškeré své lásky a všeho ostatního. Nebeský Otče, přijmi Jej místo všeho toho, co jsi chtěl mít ode mne. Nemám nic, co by Tě bylo hodno, než Jej, kterého jsi mně dal Ty sám s tak velkou láskou“ (sv. Marie Alacoque).

„Žízni-li kdo, pojd' ke mně a pij!“ (Jan 7, 37). Nežízíme po tom, abychom milovali Boha a ctili Boha důstojně, jak On zasluhuje, aby byl milován a ctěn a aby se mu prokazovala pocta klanění? Veškerým svým úsilím to nedovedeme. Záleží na tom, abychom sebe nechali stranou a podávali Otci Ježíše, Ježíšovo Srdce, Ježíšovu lásku, Ježíšovo klanění – ve mši svaté a každého okamžiku během dne. To je úcta Srdce Ježíšova.

Modlitba:

Nauč nás, Pane, kteří jsme okusili libeznost tvého nejsladšího Srdce, pohrdati pozemskými věcmi a milovati věci nebeské, jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

SOBOTA PO 3. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Pýcha a pokora

1. Letnice nám daly Ducha svatého. Skrze Něho jsme se stali plnými křesťany, silnými pro křesťanský život, boj i utrpení. K pevnosti a statečnosti v utrpení a v boji nás vybízí epištola: „Pokoř se pod mocnou ruku Boží, aby vás Bůh povýšil v čas navštívení... Bůh veškeré milosti, jenž vás povolal... k své věčné slávě, po krátkém utrpení vás zdokonalí, utvrdí a upevní.“ Cesta k věčnému zdokonalení je tato: „Pokořte se pod mocnou ruku Boží.“ Neboť „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost“ (1 Petr 5, 5).

2. „*Bůh se pyšným protiví.*“ Pyšný je, kdo žije svému vlastnímu duchu a poznání. Pyšný je, kdo se nechce podrobit Boží vůli, Božím příkázáním, Božímu vedení a řízení, kdo se vzpírá proti Božím příkázáním a Božímu vedení svým názorem a svou vůlí. Pyšný je, kdo zná jen svou vlastní vůli, kdo chce být svým vlastním pánem, kterému nemá co říkat ani Bůh. Pýcha je začátkem všech hříchů, kořenem všeho zla v člověku. Pýchou začíná každý odklon člověka od Boha. Ona je také nejhlubší a poslední překážkou na cestě návratu k Bohu. Ona je vlastní, ano v základně jedinou překážkou sjednocení s Bohem a podrobení člověka Bohu. Daří se jí nejen ve světě, ale i v srdcích pokřtěných, i dobrých křesťanů. Ona je koukol mezi pšenící. Jako pravý koukol roste pýcha sama od sebe. Každý závan větru rozšiřuje tento koukol dále. Čím lepší půda, tím lehčeji zapustí koukol kořeny. Tisíckrát je vytržen, a přece vyrůstá znovu, zůstalo-li z něho jenom nepatrné vlákénko. Právě v těch, kteří chtějí vésti intenzivní náboženský život. Čím více žijí životem ducha, tím více jsou pokoušeni zakládat si trochu na tom, že jsou duchovní, že jsou povzneseni nad jisté lidské potřeby a slabosti. Mají zálibu v jisté asketické přísnosti. Lichotí jim, dívají-li se na ně druzí s jakousi uctivou ostýchavostí. Jsou pokoušeni podceňovat druhé, málo šlechetně o nich smýšlet, podezřívají je ze špatnosti a nepravdivosti. Jsou velmi ochotni z nepravé horlivosti druhé kárat napomínat je, podceňovat je a odsuzovat. Pro mimořádnou pomalost, s jakou působí Bůh, se stávají netrpělivými. Rádi prodlévají u dobra, které konají. Příliš snadno bývá to dobro zamlžené a oni je proto vidí zveličené. Skrytá pýcha v nás se stává překážkou milosti, překážkou spojení s Bohem, čisté lásky, bezvýhradné oddanosti Bohu a odevzdanosti Bohu a jeho vůli. Zda Ježíš, vinný kmen, žije v nás skutečně svůj život? Zda se smíme divit, když dále nepokračujeme? A to přestože konáme rozjímání, denně se účastníme mše svaté a přijímáme tělo Páně, přestože konáváme duchovní četbu a tak četné zbožné úkony? „Bůh se pyšným protiví.“

„*Pokorným dává Bůh milost.*“ Takový je zákon v oblasti milosti. „Kdo se povyšuje, bude ponížěn a kdo se poníží, bude povýšen“ (Mt 23, 12). Podle požadavků spravedlnosti může být pánovité vzepření se proti Bohu, pýcha, pramen všech hříchů, odstraněn jen podrobením se Bohu, pokorou, uvědomělou a dobrovolnou ponížností. „Nechte maličké přijít ke mně, neboť takovým patří nebeské království“ (Mk 10, 14) milosti, spojení s Bohem, vroucího spojení s Kristem. Pokora je duch Ježíše Krista. „Učte se ode mne“ (Mt 11, 29). Nikoli vědět, nikoli blahobytnému životu, nikoli konání zázraků, nikoli blýskat se před světem a konat velké skutky, nýbrž: učte se

pokoře, učte se být pokorní srdcem. Pokora je obsah všeho toho, čemu učil Ježíš slovem i příkladem. Pokora je souhrn jeho života, je vlastní ctnost Kristova. Pokora je základ duchovní budovy, základ, na kterém jediné bezpečně spočívají ctnosti. Ona je začátek a kořen všeho dobra, je brána do nebeského království, ctnosti a milosti. Náš pokrok ve spojení s Bohem a ve spojení s Kristem závisí na pokroku v pokoře. Dokonalost však potřebuje tím více pokory, čím výše směřuje. Bez pokory nemáme život víry. Bez pokory není pravdy a pravdivosti. Bez pokory není velkodušnosti, není obětavosti, není oddané lásky. Jsme-li pokorní, pak nemyslíme na sebe samy. Opravdu pokorný nedbá o úsudek lidí, o vlastní čest, o výhody, o ukojení vlastních přání a sklonů. On se stará jen o Boží vůli, o oslavu Boží. Co se ukáže mimo Boha, to ho nechává chladným. Co přichází od Boha a vede k Bohu, to ho zajímá, povznáší a nadchne, ať je tím oslaven kdokoli. Nemá nikdy větší statečnost než v pokoře. Hrozby, potupa, pomluvy nepřivedou pokorného s pravé cesty. Lichotky se od něho odrážejí. A musí-li, aby činil vůli Boží, opustit a obětovat všechno, dokáže to. Pro něho se to rozumí samo sebou. Pokora hledá jediné Boha, Boží zalíbení a Boží vůli. Ona se neleká žádného úkolu, žádné oběti, žádné námahy, žádného utrpení. Ona ví, že v tom, že jsme malí, že se úplně podrobujeme Boží vůli a Božímu řízení, příkazu práce, řeholi a klášternímu řádu, nařízením sv. Církve, počínaje od církevních přikázání až k poslednímu obřadu a poslední rubrice misálu a breviáře, v tom je pramen naší síly. Ona se dovolává slov Apoštolových v celé jejich šíři a hloubce: „Všechno mohu v Tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13). „Pokorným dává Bůh milost.“

3. „Pokořte se pod mocnou ruku Boží, aby vás Bůh povýšil v čas navštívení.“ To je vážné napomenutí liturgie čtvrtého týdne po sv. Duchu. Duch svatý, Duch Kristův chce v nás založit, rozšířit a zajistit své panství. Může to učinit jen tam, kde se naše duše stane dokonale malou vůči jeho působení a jeho vůli a podrobí se jí. V té míře, v jaké uznáme svou nicotu, svou nehodnost, pokorně ji snášíme a s důvěrou přicházíme k Pánu, On nás povýší „v čas navštívení“, tj. modlitby, mše svaté, svatého přijímání a naplní nás milostí.

Ježíšův život je láska k pokoře, k poníženosti před světem, k odevzdanosti vůli Otcově, jeho dopuštění a zařízení, kříži, utrpením, ústrkům a křivdám všeho druhu. Jsme ratolesti na Něm, vinném Kmenu. Žijeme tedy spolu s Ježíšem jeho život. Může a smí býti náš život podle toho něco jiného než život pokory a radostné závislosti na Bohu a na Božím dopuštění a zařízení? „Kdo se poníží, bude povýšen.“

Modlitba:

Bože, ochránce všech, kteří v tebe doufají. Nic není silné, nic není svaté bez tebe. Necht nad námi vládne tvé milosrdenství ještě hojnější měrou, abychom pod tvým řízením a vedením tak prošli časnými statky, bychom neztratili věčné. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

MEŠNÍ LITURGIE 4. NEDĚLE PO SV. DUCHU

1. V dnešní mši sv. zřetelně vystupuje velikonoční myšlenka. Kol dokola je širé moře se svými nebezpečími a bouřemi, kol dokola jsou nepřátelé, zhouba, zkáza, noc. Tu se utíkáme k Pánu: „Pán (Kristus) je mé světlo a má spása, koho bych se měl bát?“ (introit). Držíme se Pána. On má ve své ruce kormidlo světa. On učiní, aby „běh světa probíhal pro nás pokojně a abychom Mu mohli sloužit nerušeně, radostně“ (orace). Přicházejí sice utrpení a nesnáze, ale pro ty, kteří se oddali Kristu, je nelze srovnat se slávou, která se má jednou zjevit na nás (epištola). Jako celé tvorstvo touží po vysvobození z poroby hříchu a z kletby hříchu, tak i my očekáváme okamžik, kdy se má v plné slávě rozvinout synovství Boží: ve vstupu do věčné blaženosti a v budoucím zmrtvýchvstání těla. Splnění této touhy může však přijít jen od Pána. K Němu se musíme přimknout.

Právě v těchto týdnech slavíme svátek sv. apoštolů Petra a Pavla. Proto nacházíme dnes Pána v lodičce Petrově (evangelium), v církvi, založené na Petrovi. Tlačíme se k Němu, abychom slyšeli jeho slova, která On pronáší se své lodičky k nám do světa. My jsme ty ryby, které se nahrnuly do sítě sv. církve, když se začalo rozednívat (tj. ve sv. křtu, o velikonocích), a tam hledaly a našly spásu. V lodičce sv. církve jsme zachráněni. Jenom zůstaňme věrni spáse, které se nám dostalo ve sv. křtu a v církvi! O tuto milost snažně prosíme ve zpěvu k obětování.

2. Konáme obětování. Vstupujeme na stranu Kristovu, jako jednou v den, kdy jsme přijali sv. křest. Ve svaté oběti, kterou dnes přinášíme spolu s Kristem, vcházíme do nejtěsnějšího společenství s Ním a stáváme se s Ním jedinou hostií. Volíme si cestu Kristovu, cestu kříže, odříkání, sebezapírání, odříkáme se hříchu a světa se všemi jeho svody, půvaby a požitky. Víme, že utrpení a zřeknutí se hříchu, těla a světa nelze srovnat se slávou Božích dětí, k níž se máme zrodit na cestě odříkání a kříže. Tak vkládáme dnes na patěnu výslovně a důrazně i svou „odbojnou“ vůli, která se vyhýbá oběti, která couvá před utrpením a odříkáním, před Boží vůlí a Božím prikázáním, vkládáme na patěnu i poslední kousek svého já: důkladně a cele

obnovíme své „Odříkám se“, které jsme vyslovili ve sv. křtu (tichá modlitba). Účastí v utrpení Kristově a jeho smrti, kterou obnovujeme v oběti mše svaté a kterou vnitřně prožíváme spolu s Ním, vstupujeme zároveň do slávy nového života, života dětí Božích, o němž mluví epištola. Spoluobětování mše svaté značí nejen účast v Kristově utrpení a smrti, nýbrž i účast v jeho zmrtvýchvstání. Když obětujeme a spoluobětujeme s Kristem, jsme přetvořováni – podobně jako podstata chleba a vína – v ducha Kristova a v jeho život. Nadpřirozený život, který nám byl dán ve sv. křtu, je ve svaté oběti prohlouben, zvnitřněn, posílen a rozšířen. Duch a způsob Syna Božího sestupuje do naší duše, prozáří ji, zbožští ji a neodolatelnou mocí ji přivede ke konečné slávě a ke konečnému vykoupení ducha i těla.

To všechno však působí Pán v lodičce Petrově, tj. ve své sv. církvi, ve které se On viditelně zjevuje a učí v Petrovi a jeho nástupcích. Působí to v těch, kteří se s rybičkami dnešního evangelia tlačí do sítí, které rozestřel Petr z moci Kristovy a z jeho pověření. Jen tam, kde je Kristus, je světlo, spása a vykoupení, v lodičce Petrově, ve sv. církvi. Jí jest svěřena oběť, z níž nám vyvěrá všechna spása a všechna milost. Blažený den, který nás ve sv. křtu přivedl ke Kristu a učinil nás údy církve Kristovy! „Pán je – ve sv. církvi a ve sv. oběti – má tvrz, mé útočiště a můj vysvoboditel“ (zpěv k přijímání).

ČTVRTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU

U Petra

1. U břehu jezera Genezaretského stojí dvě lodičky. Rybáři z nich vystoupili a vypírají síť. Tu vstupuje Ježíš do jedné z nich, která náleží Šimonu Petrovi. Petr je u Něho v lodičce. Odrazil člun kousek od země. Na břehu stojí lid. Ježíš k němu promlouvá z lodičky. Když domluvil k lidu, koná zázrak bohatého zahrnutí ryb. Petr a jeho pomocníci činí, jak jim říká Ježíš a ulovili tak velké množství ryb, že se síť až trhala. Pak ustanovuje Petra rybářem lidí: „Od nynějška budeš loviti lidi.“

2. „*Ulovili tak velké množství ryb, že se jim síť trhala.*“ Netušený úlovek! Liturgii je to podobenství a obraz. Rybičky, které ulovil Petr na příkaz Páně, jsme my věřící. „My rybičky se rodíme ve vodě (sv. křtu)“ (Tertullian). Prostřednictvím Petrovým jsme byli ve sv. křtu vytaženi z moře světa, hříchu a záhuby, byli jsme přineseni ke Kristu a zachráněni. Vždy znovu je dáván Petrovi příkaz Páně:

„Rozestři síť!“ Ve zvěstování slova Božího. V konání svaté oběti. V udílení svatých svátostí. Jak často by si mohli Petr, církev, kněží Páně postesknout: „Pane, po celou noc jsme se namáhali, a nic jsme nechytily.“ Ale Pán přesto naléhá: „Rozestři síť!“ „Neboj se!“ A Petr, církev, katoličtí kněží, kteří zažili už tolik zklamání a neúspěchů, chápou se práce znova. „Na Tvé slovo“ – v slepé víře v jeho neviditelné, tajuplné působení milosti, v pokorné poslušnosti vůči jeho slovu, i tam, kde podle lidského názoru zmizela každá vyhlídka na úlovek a úspěch. Petr, církev, její kněží vynakládají všechny své schopnosti: ale nečekají úspěch od svého vlastního jednání, nýbrž zcela od Boží milosti. „Na Tvé slovo.“ Často se zdá, jako by chtěl Pán zahanbit, ano v jistém smyslu zničit působení a práci své církve, svých kněží. Pokořuje, aby povýšil. Na úsvitu věčnosti uvidí církev „velké množství ryb“ a bude obdivovat sílu Páně, která se projevila tak mocně a plodně v její slabosti. „Na jeho slovo“, jeho silou, po staletí a přes všechny překážky, obtíže a zdánlivé neúspěchy uskutečňovala své pověření: „Od nynějška budeš lovit lidi.“

„Zástupy se tlačily k Ježíšovi, aby slyšely slovo Boží“ (evangelium). Ježíš vstoupil do loďky a učí zástupy z loďky, která patří Šimonu Petrovu. Ježíš a Petr patří k sobě! Těmi zástupy, které se tlačí kolem Ježíše, aby slyšely jeho slovo, jsme my. On k nám promlouvá z lodičky Petrovy. Chceme-li slyšet jeho slova nezkreslená, v celé své pravdivosti a plodnosti, pak musíme jít k lodičce Petrově, k církvi. Ona je neomylně „sloup a základ pravdy“ (1 Tim 3, 15). Ona má Ducha svatého. Ten jest jí dán, aby ji naučil „všelike pravdě“ (Jan 16, 13). Za Petrem a jeho následovníky a pomocníky stojí Pán sám. Petrem, církví, papežem, biskupy a kněžími nejsme klamáni. Pán je s nimi. On mluví skrze ně k nám. „Kdo vás slyší, mne slyší“ (Lk 10, 16). Smíme směle vejít do sítě, kterou rozestřel Petr a jeho pomocníci. V této síti dospějeme k Pánu a máme „pravdu, cestu a život“ (Jan 14, 6). Život milosti a Božího dětství s právem na dědictví v nebi. Zde, u Petra, ve společenství církve, smíme jásat: „Pán je mé světlo a má spása; koho bych se měl báti? Pán je obránce mého života; před kým bych se měl třásti? Nepřátelé, kteří mne sužují, padají bezvládně k zemi“ (introit). Zde přijímáme svatá tajemství svátosti křtu a Eucharistie. Jimi jsme očišťováni od viny svého hříchu (postcommunio) a dostáváme vzrůst v milosti a v Božím životě. Zde je „Pán moje tvrz, mé útočiště a můj vysvoboditel, můj Vykupitel, můj Bůh, můj pomocník“ (Communio).

3. Toto je den vroucích díků Pánu, který nás prostřednictvím Petra, církve a jejího kněžství vytrhl ze zkázy, které lidstvo propadlo hříchem Adamovým.

Je to den díků Petrovi a kněžím církve, kteří na nás uplatnili příkaz Páně: „Od nynějška budeš lidi loviti.“

Je to den obnovené, důvěryplné oddanosti Petrovi a církvi, která je s ním spojena: u Petra máme pravdu, odpuštění hříchů, milost, vykoupení. „Věřím v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou církev.“ „Ty jsi Petr, a na té skále založím svou církev“ (Mt 16, 16). „Kdo vás slyší, mne slyší. A kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk 10, 16).

Modlitba:

Prostím tě, Pane, dej, aby běh světa pod tvým řízením se pro nás rozvíjel pokojně a tvá církev ti sloužila nerušeně a radostně. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 4. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Naše naděje

1. V dřívějších dobách byla neděle tohoto týdne nazývána druhou nedělí před svátkem Petra a Pavla. Částečně má ráz přípravy na blížký svátek apoštolů. Evangelium vypravuje o bohatém rybolovu, o ustanovení apoštola Petra „rybářem lidí“, o hrdinském činu Petra, Jakuba a Jana: „Přirazili s loďkami k zemi, opustili všechno a šli za Ježíšem.“

2. „*Očekáváme synovství dítek Božích*, to je vykoupení svého těla“ (epištola). Co je křesťan? Je to člověk, který čeká. Nač? „Na slávu, která se má zjevit na nás.“ Máme všechny důvody, abychom počítali s touto slávou. „Vždyť i tvorstvo očekává s touhou zjevení synů Božích. Neboť tvorstvo je poddáno pomíjejícímu, smrti. Ale Bůh dal tvorstvu naději, že i ono bude jednou osvobozeno od poroby porušení a dospěje k slavné svobodě dítek Božích... A nejen ono, nýbrž i my, ač máme prvotiny Ducha (v milosti Božího dětství), i my sami v sobě sténáme, očekávající synovství (dítek Božích), to je vykoupení svého těla“ (Řím 8, 18–23), zmrtvýchvstání a přijetí do blaženosti věčného dosažení a požívání Boha (epištola). Těžiště našich myšlenek a tužeb jako křesťanů leží ve věčnosti. Jsme si jisti blaženou věčností a už dnes v ni pevně doufáme. V této naději ve věčné velikonoce je pramen našeho celého štěstí, naší stále svaté radosti, našeho křesťanského optimismu. Naše štěstí má svůj původ v tom, že se přemilý Syn Boží stal člověkem. Tohoto člověka Krista miluje Bůh jako svého Syna. Jsme jedno se Synem Božím,

jsme k němu přičlenění, jsme s Ním dětmi Otcovými. Proto Otec rozšiřuje také na nás lásku, kterou má k svému Synu. Láska, kterou nás On miluje, je láska, kterou má k svému Synu a která přetéká na nás a vylévá se na nás. Tato Otcova láska k nám dává nám jistotu a blaženost naší naděje. Otec nás neodděluje od svého Syna. Kde je Syn, tam budeme i my, kteří jsme s Ním a v Ném dítky Boží. Jak jistě přišel pro Pána den slávy věčného života v nebi, tak jistě přijde i pro nás den slávy na duše i těla, věčné velikonoce. Očekáváme to, co přijde, nesmírnou slávu, která se zjeví na nás, dětech Božích. Pozvedáme ducha i srdce k této slávě a „myslíme, že utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se má zjevit na nás“, když budeme podle tohoto života připuštěni k dědictví. „Jsme-li dítky, pak jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi“ (Řím 8, 17). V této naději míváme pozemské požitky a radosti a jdeme vstříc k věčnému, pravému a plnému štěstí. Vidět Boha, mít Boha, požívat Boha!

„*V Kristu Ježíši našem Pánu.*“ Na Něm, na našem společenství s ním se zakládá jistota a blaženost naší naděje. V Něm má trvání. Čím více jsme s Ním živě spojeni vírou, důvěrou, láskou, prožíváním jeho života a osvojením si jeho ducha, tím jistěji smíme počítat, že se na nás zjeví sláva Božího dětství. Ježíše Krista však nacházíme v lodičce, která patří Šimonu Petrovi, v církvi, založené na Petrovi. Petrovi dává Pán rozkaz: „Zaješ na hlubinu a rozestři síť!“ Z poslušnosti k Pánu, na jeho slovo rozestře síť a uloví velké množství ryb, takže se toho až zalekne. „Pane, odejdi ode mne, neboť jsem člověk hříšný.“ Pán však mu odpovídá: „Od nynějška budeš loviti lidi“ (evangelium). To je povolání svatého Petra, jeho nástupců a zástupců: mají loviti lidi. Z pověření Ježíšova, silou Ježíšovou. Lovit lidi, aby je přivedli k Ježíši, aby se stali v Kristu Ježíši účastni Božího dětství. „Jsme-li však dětmi, pak jsme i dědici a spoludědici Kristovi“ (Řím 8, 17). Radostně schvalujeme úkol i autoritu sv. Petra a jeho nástupců, katolických kněží. V Petrovi, v jeho nástupcích, pomocnících a zástupcích nevidíme „hříšného člověka“. Ani ne jenom přirozeného člověka, který „se lopotí po celou noc a nic neuloví“. Vidíme v nich autoritu a osobu Pána a který je povolává a ustanovuje, aby vyjeli na širé moře světa a lovili lidi. Církev má právo dobývat lidi pro Krista a pro věčný život. Má právo poroučet lidským duším a srdcím. A my všichni máme povinnost nechat se ulovit a chytit Petrem, katolickými kněžími. „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, učte všechny národy a křtíte je... a učte je zachovávat všecko, co jsem vám přikázal“ (Mt 28, 19). „Kdo vás slyší, mne slyší. Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá. Kdo však

mnou pohrdá, pohrdá Tím, který mě poslal“ (Lk 10, 16). Cesta ke Kristu, k Božímu dětství, k věčnému vykoupení vede přes Petra a církev.

3. „Otče, Ty's mi je dal“ (Jan 17, 6). Ne jenom jako společníky v boji a utrpení. Ani ne jenom jako bratry, nýbrž jako údy mého těla. Proto „chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i oni, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal“ (Jan 17, 24). Aby ji viděli a zakoušeli na vlastním těle, aby ji spolu měli a požívali. „Ty's mi je dal“, a to je dosti, abych ji mohl dát jim všem.

„Budu v nich“ (Jan 17, 23). Proto láska, kterou mě, Otče, miluješ, musí se vztahovati také na ně. A proto i radost a sláva, kterou jsi mi dal, musí přejíti na ně a stát se jejich majetkem, aby „měli moji radost v sobě úplnou“ (Jan 17, 13). Po tomto zjevení slávy našeho přijetí za děti Boží vřele toužíme. A to je nám dáno v Kristu a jeho církvi!

„Kéž Bůh osvítlí oči vašeho srdce, abyste poznali, k jaké naději vás povolal, jak bohatá je sláva jeho dědictví pro nás, kteří věříme, a jak přenesmírně veliká je jeho moc, jež se zjeví na nás věřících“ (Ef 1, 18—19).

Modlitba:

Prosím Tě, Pane, dej, aby běh světa pod tvým řízením se pro nás rozvíjel pokojně a tvá církev Ti sloužila nerušeně a radostně. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 4. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Odkud náš neúspěch

1. Letnice nás posílily pro křesťanský život. — „Zajeď na hlubinu a rozestři síť k lovu!“ Pokusili jsme se o to, každého dne jsme se dali znovu do práce a lopotili se. A čeho jsme opravdu dosáhli? Kde je náš pokrok? Co můžeme vykázat? Hříchy, poklesky, nevěrnosti, nedokonalosti. V Petrovi z evangelia poznáváme sebe samy. Přicházíme k Pánu: „Pane, po celou noc jsme se namáhali, a nic jsme nechytily.“

2. „Po celou noc jsme se namáhali, a nic jsme nechytily.“ Proč přes mnohé milosti, cvičení, umrtvování, modlitby, rozjímání, zpytování svědomí, svaté zpovědi a svatá přijímání nejdeme správně kupředu? Kde to vážne? Pracujeme „v noci“, bez jasného zářivého světla, živého

ducha víry, který zaměřuje a určuje celé naše myšlení, úsudky, chtění a počínání. Žijeme mechanicky, zvykově, bez určitého nadpřirozeného zaměření. Cokoli konáme, konáme převážně z přirozených pohnutek, mnohdy ze samolásky, pýchy, sobectví, ješitnosti a svým jednáním a chtěním získáme tolik jako nic. Pracujeme dále, jak to činil Petr oné noci, bez Ježíše. Co nás vede v našem počínání, to není duch Ježíšův, jeho příklad, pohled na Něho, na jeho působení v nás, láska k Němu. Pracujeme, modlíme se, trpíme a obětuje nikoli s jasným vědomím svého ústrojného spojení s Ním, vinným Kmenem. Což divu, není-li správného růstu a rozvoje? „Beze mne – ode mne oddělení, osamocení – nemůžete nic činiti“ (Jan 15, 5). „Jako rato-
lest nemůže nésti ovoce sama ze sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně“ (Jan 15, 4). Konečně pracujeme, jak to činí Petr, z vlastního popudu, z vlastní vůle. Sami určujeme, co chceme konat a jak to chceme konat nebo nekonat: jednáme ze své vlastní vůle a podle svého dobrozdání a podle své vůle. Proto ta neplodnost. Teprve když nám Pán dá svůj pokyn kde, kdy a jak máme rozestřít síť, a když my radostně přistoupíme na jeho pokyn a řekneme s Petrem: „Na Tvé slovo rozestřu síť“ – teprve pak má naše jednání úspěch. Chybí nám duch a pohled víry, živé vědomí našeho spojení s Kristem, bezvýhradná odevzdanost do vůle Boží a úplné splynutí naší vůle s vůlí Páně. Odtud ta skutečnost: „Celou noc jsme se namáhali, a nic jsme nechytili.“

„*Ale na Tvé slovo rozestřu síť.*“ „Pán je mé světlo a má spása; koho bych se měl báti? Pán je obránce mého života. Před kým bych se měl třásti?“ (introit). Mám malomyslněť, když pomyslím na svou vlastní bezmocnost, na svou slabost, na své mnohé poklesky? Odpověď nám dává dnešní liturgie. Ježíš je tu, u nás. Slyšíme Jej v slovech evangelia: „Zajeď na hlubinu a rozestři své síť.“ Vidíme jeho podivuhodný zásah. Sotva jsme rozestřeli síť, poslušni slov Páně a na jeho podnět, hle: „Zahrnuli veliké množství ryb, takže se jim síť trhala.“ On je u nás v oběti mše svaté. On přichází, aby vyléčil naši slabost, aby odpomohl naší bezmocnosti, aby dal plnou sílu našim modlitbám a prosbám. On přichází, stav se naším obětním darem, místo nás před Otce a vyprošuje pro nás světlo a sílu, abychom statečně pokračovali po cestě křesťanské svatosti a dokonalosti. On k nám přichází a je nám blízek ve sv. přijímání. Tu nás pozvedá do svého vlastního života. Jsme si vědomi, že jsme naplněni Kristem, že jsme jedno s Ním, vinným Kmenem, že jsme pozvednuti do světa božské milosti. Kapka vody v kalichu je pojata do vína. Kalich spásy. Čeho bychom se tedy báli? Každé ráno přichází On s novou láskou, s novou oddaností k nám, s novými milostmi v oběti

mše svaté, ve svatém přijímání. Každý okamžik smíme, ať v duchu, či také tělesně, přijít k jeho svatostánku, vyhřívat se na slunci nej-světější Eucharistie a dát se naplnit novým životem. Nehledíme tolik na svou bezmocnost, jako spíše a především na jeho blízkost, na jeho život a jeho sílu v nás. „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce“ (Jan 15, 5). On žije v nás, On bojuje, zápasí v nás a skrze nás. On vítězí v nás a skrze nás. „Všechno mohu v Tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13). „Pán je má tvrz, mé útočiště a můj vysvoboditel, můj Bůh, můj pomocník“ (communio).

3. „Na Tvé slovo!“ Kdykoli se opřeme o sebe samy a chceme jednat sami ze sebe, selháváme a sklízíme neúspěch. Odlučujeme se od životadárného vinného Kmene, od Toho, bez něhož nemůžeme nic činiti. V tom je míra a tajemství každé slabosti a každého pochybení: Kdo se opírá o sebe samého, padne. Proto nám zůstává jen jedna cesta: abychom se opřeli o Krista, o jeho milost, o jeho sílu, kterou On – vinný Kmen – vlévá nám, ratolestem. „Na Tvé slovo!“ „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce. Beze mne nemůžete nic činiti“ (Jan 15, 5).

Petr využívá neúspěchu k svému prospěchu. Vidí chybu, kterou učinil: Chtěl jednat zcela sám. Přichází k Pánu. V pokoře vyznává svou chybu. Pozvedá se k důvěře: „Na Tvé slovo!“ Dosahuje netušeného úspěchu.

Modlitba.

Prosíme Tě, Pane, usmiř se a pobízej k sobě milostivě i naši vůli, třebaže se ona vzpouzí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 4. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Vnitřní život

1. „Mistře, celou noc jsme se namáhali a nic jsme nechytili“ (evangelium). Dlouhá, úmorná práce. Ale v noci, bez Ježíše, bez pokynu Páně, nezávisle na vůli Ježíšově a na jeho úmyslech. Jak to může mít úspěch?

2. „Celou noc jsme se namáhali a nic jsme nechytili.“ Je to, jako bychom slyšeli svou dnešní dobu říkat Mistru: „Celou noc jsme se namáhali.“ Práce je dnes heslem. V krizích přirozených, pozemských povolání. Spěch a shon ve dne v noci. Práce je heslem i v kruzích těch, kteří

žijí zbožně. Mučíme se a vzdycháme pod břemeny, která jsme si sami uložili a která nemůže nikdo unést (Mt 23, 4). Zaséváme tisíce dobrých skutků a sklízíme málo. Oblékáme se do silného, těžkého brnění úkonů a předpisů, a přece se nerozehřejeme. Hltáme každý nový vynález zbožnosti, a přece se nenasytíme. A když se domníváme, že jsme něčeho dosáhli, pak je to, jako bychom všechno strčili do děravého pytle. Ohlížíme se po nových metodách, po nových pobožnostech a světcích. Zapisujeme do knih, počítáme, kontrolujeme a pozorujeme, že to nejde správně. Práce je konečně heslem i v kruzích těch, kteří žijí spásou duší, charitě, apoštolátu, katolické akci. V hořejším ruchu pracují v úřadě a u psacího stroje. Jsou zakládány nové podniky a nové organizace. Jsou hledáni noví členové a nové pracovní síly. Je tištěno a rozesíláno množství knih a časopisů. Jsou konány velké řeči a pořádány sjezdy. Všechno je skvěle organizováno – a úspěch veškeré této činnosti? Veškeré této charity, těchto všech podniků?

Úspěch našeho věhlasného apoštolátu, naší sociální a náboženské činnosti a práce? Zdaž nemusíme příliš často přijít k Pánu a doznat: „Celou noc jsme se namáhali a nic jsme nechytili?“

„*Ale na Tvé slovo.*“ Nyní Petr na slovo Ježíšovo rozestře síť. Ne podle vlastní vůle a vlastního dobrozdání, nýbrž na Ježíšův rozkaz a pokyn, závisle na vůli Páně. A má plný úspěch! To je tajemství plodné, Bohem požehnané práce a požehnaného působení: Nejprve vnitřně uspořádat skutky, které má člověk konat zevně (Následování Krista I, 3, 3). „Hleďte nejprve království Boží a jeho spravedlnost (tj. pečujte o vnitřní život), a pak všechno ostatní vám bude přidáno“ (Lk 12, 31). Břímě vnějších skutků a výkonů, stále vzrůstající množství záležitostí a podniků nezajišťují úspěch. Mnohost zbožných úkonů nečiní svatým. Co zajišťuje úspěch našemu působení, je síla, která vyplývá z vnitřního života, ze snahy o spojení s Bohem a o pravou svatost. Z duše, z nitra se musí rozlévat život do vnějších skutků, jako míza do větví a květů. Nejprve tiché vnitřní ctnosti: živá víra, pokorné podrobení Bohu a jeho vůli, sebezapírání, pěstování modlitby, svatá láska k Bohu a ke Kristu. Máme svůj svět, svou oblast působení nejprve ve svém vlastním nitru. Tu je třeba tak mnoho konat, ne tolik s námi samými, jako spíše s Duchem svatým, který přebývá v nás; s Bohem, který v nás působí a žije, k nám promlouvá, nás pudí a vede. Teprve až ve vnitřním životě odloučeném od vlastního rozumu a vlastní vůle, překonáme nezřízené vášně a zavládne v nás duch Boží a Kristův, božský život, pak jsme schopni působit bez samolásky a sobectví, bez nezřízených úmyslů a cílů, zcela a opravdu pro Boha, z pohnutky čisté lásky. Pak bude naše působení požehnané a plodné. Neboť teprve vnitřní život nás činí

opravdu obětavými, trpělivými, statečnými, vytrvalými, velkodušnými a věrnými v povinnostech. On nám dává sílu, abychom se přemáhali, abychom své povinnosti konali s větší vnitřní pohotovostí, s větší usebraností a s větším klidem, s plnou závislostí na vůli Boží, s vnitřní i vnější dokonalostí. On nám dává odvahu a sílu, abychom trpěli, klidně a trpělivě přijímali pro Boha a Krista všechny tvrdosti a hořkosti, abychom je správně snášeli a jich využívali. Z vnitřního života je nám zaručeno Boží požehnání a plodnost naší práce.

3. „Pán je mé světlo a má spása; koho bych se měl báti? Pán je obránce mého života; před kým bych se měl trásti? Nepřátelé moji, kteří mne sužují, musejí bezvládně padnout“ (introit). To je řeč člověka, který žije vnitřně. On vidí ve všech věcech a událostech Boha, ve všem myslí na Boha, neopírá se o sebe a o své jednání, nýbrž zcela a ve všem o Boha, o Pána a o jeho milosti — plnou a pomáhající blízkost. „Na Tvé slovo.“

„Osviř mé oči, abych snad neupadl ve spánek smrti“ (ofertorium). Dej nám plné porozumění pro vnitřní život, pro pravou zbožnost, která ve všem vidí, zamýšlí a miluje Boha, a to pro Boha. To je prosba, kterou dnes vkládáme na patěnu. „Pobízej k sobě naši vůli (tichá modlitba), aby ve všech povinnostech a skutcích žila Tobě, hledala Tebe, Tvou svatou vůli, Tvou oslavu. Vezmi mne mně a dej mne Tobě.“

Pán v nás chce dále žít svůj život, vinný Kmen v ratolestech. On přichází ve svatém přijímání do naší duše, aby nás ještě působivěji než dosud naplnil a ovládl svým duchem a životem. On však činí ve svém pozemském životě trojí: Žije v skrytosti. Vede život modlitby a ctností. Žije život neustálého, tichého duševního utrpení. Pak teprve život vnější činnosti. „Začal konat a učit“ (Skut 1, 1). Dobré přijímání Těla Páně vede k životu vnitřnímu.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, dej, aby běh světa pod tvým řízením se pro nás rozvíjel pokojně a tvá církev ti sloužila nerušeně a radostně. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ČTVRTEK PO 4. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Ježíš náš Učitel

1. „I vstoupil (Ježíš) na jednu loďku, která patřila Šimonovi (Petrovi), a požádal ho, aby kousek odrazil od země. Pak se posadil a učil z loďky zástupy.“

2. *Ježíš učí lid.* Vždy jdou zástupy za Ježíšem. Nemají zákoníky a farizeje, aby se dali poučit? Zajisté. Ale Ježíš učí docela jinak než zákoníci a farizeové. „Učil jako ten, jenž má moc.“ Všichni „žasli nad jeho učením“ (Mt 7, 28–29). Ježíš sestupuje k malomocným a káže jim v podobenstvích. „Království nebeské je podobno rozsevači, který rozsévá... Některá zrna padla na okraj cesty; i přiletěli ptáci a sezobali je. Jiná padla na skalnatá místa a nemohla zapustit kořeny... Jiná padla mezi trní, a to je udusilo. Jiná padla v dobrou půdu a přinesla hojnou úrodu“ (Mt 13, 2–8). Ježíš hlásá odpouštějící lásku. „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: Nezabiješ. Kdo by zabil, propadne soudu. Já však pravím vám, že každý, kdo se (už) hněvá na svého bratra, propadne soudu“ (Mt 5, 21–22). Ve Starém zákoně bylo řečeno: Nezcizoložíš! Já však pravím vám, že každý, kdo hledí na ženu s hříšnou touhou, již s ní zcizoložil v svém srdci“ (Mt 5, 27–28). Ježíš dává odpověď na otázku: Jak získáme království nebeské? Jaký je jediný správný obsah života? Blahoslavení chudí duchem, smýšlením, tiší, lkající, lačnější po spravedlnosti, milosrdní (Mt 5, 3 a násl.). Pravý obsah nedá životu svět. Pravé životní dobro nejsou požitky, není majetek, který nám může být odňat mocí nebo podvodem proti naší vůli. Pravý obsah života je duchovní zápolení a působení, které čerpá sílu ze zaměření a usměrnění k Bohu. Rázné zápolení ve spravedlnosti, milosrdenství a čistotě, uprostřed světa nespravedlivého, sobeckého, nečistého a odvráceného od Boha. „Neskládejte si poklady na zemi... Skládejte si poklady v nebi“ (Mt 6, 19). „Vcházejte těsnou branou! Neboť široká je brána a prostranná cesta, která vede do záhuby, a mnoho je těch, kteří jí vcházejí. Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kteří ji nalézají!“ V tomto tónu a smyslu káže Ježíš z lodičky Petrovy lidu, který stojí na břehu a naslouchá jeho slovům s napjatou pozorností. Jsou to slova života.

Ježíš nás učí. Denně přichází ve svatém proměňování a znovu vstupuje do lodičky Petrovy, do svaté církve. „Hle, já jsem s vámi po vsecky dny až do konce světa“ (Mt 28, 20). On, náš Pán a Spasitel, stojí za Petrem, za církevním kněžstvím a učitelským úřadem. Člověk, biskupové a kněží, jsou jenom nástroje, orgány. Jimi mluví, učí, rozkazuje a působí Kristus Pán, neomylná, božská pravda. Kněžství, úřad v církvi, je podstatně služba, která je vykonávána jedině jménem Páně a z pověření Páně. Ono má sílu a význam výlučně z moci Kristovy. V církvi nekáže, nekřtí a neřídí člověk a jeho osobnost, nýbrž jedině Kristus Pán. V církvi, která je postavena na Petrovi, je pouze jedna řádná moc, pouze jeden Učitel, Kristus Pán. „Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk 10, 16).

„Jen jeden je váš Učitel, Kristus“ (Mt 23, 10). Když katolický kněz hlásá slovo Boží, pak nekáže člověk, kterého vidíme před sebou, nikoli pouhý člověk, nýbrž Kristus sám. Kázání biskupa, nejslavnějšího a nejohavnivějšího kazatele, nemá pro věřící větší závažnost než slova nejprostšího faráře nebo kaplana. Neboť to nekáže Petr ani Pavel ani Pius, nýbrž Kristus Pán v lodičce Petrově. Proto nezná církev ve své nauce žádné vyrovnávání s duchem doby. Její nauka je zaměřena výlučně k Ježíši. On je však neměnitelná božská pravda. „Ježíš Kristus je týž včera i dnes i na věky“ (Žid 13, 8). To je naše uspokojení a důvěra: Slyšíme Kristovo slovo a kázání. To On káže a učí z lodičky Petrovy.

3. „*Kdo vás slyší, mne slyší*“. Proč má svět od dob apoštolských namířeno právě proti kněžím katolické církve? V kněžích svět nenávidí a pronásleduje Krista. Proti Němu je to namířeno, když se bojuje proti kněžstvu. S Petrem se hlásí kněžstvo ke Kristu: „Bůh Ho povýšil svou pravicí za panovníka a vykupitele... A my jsme svědky těch věcí, i Duch svatý, kterého Bůh dal těm, kdož ho poslouchají. Když to uslyšeli, pukali hněvem a pomýšleli je usmrtit“ (Skut 5, 31–33).

Tím věrněji se my „lid“, přimkneme ke Kristu v jeho kněžích. Nedáme se mýlit lidskostmi, ani mravními chybami a nedostatky, které objevíme u kněze. Víme, že se nedotýkají Pána, který působí a učí v kněžích. „Kdo vás slyší, mne slyší“, i tam kde musejí platit druhá slova Spasitelova: „Všecko, co vám praví, zachovávejte a činite, ale podle jejich skutků nejednejte“ (Mt 23, 3).

I Petr se mohl stát slabým. A právě na něm postavil Pán svou církev. Pádem přišel Petr tím blíže k Pánu. „Šimone, miluješ Mne? Miluješ Mne více než tito?“ „Pane, Ty víš všechno. Ty víš, že Tě miluji“ (Jan 21, 15 a násl.).

Modlitba:

Všemohoucí Bože, tvůj Duch posvěcuje a proniká celé tělo církve. Proto vyslyš naši úpěnlivou prosbu za všechny duchovní stavy, aby Ti s pomocí tvé milosti věrně sloužily všechny stupně. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PÁTEK PO 4. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Zjevení našeho synovství dítek Božích

1. V tajemství letnic jsme obdrželi křest Duchem, abychom život milosti, který žijeme silou sv. křtu, věrně zachovávali a přivedli jej

k zralosti ve všedním životě. Hlavní prostředek nám k tomu podává liturgie těchto týdnů po sv. Duchu. Chce, abychom s vroucí touhou očekávali Pána, jeho budoucí příchod. V ten den, kdy opět přijde Pán, se na nás zjeví sláva milosti a Boží dětství. Na toto zjevení slávy křesťanského života, odříkání a utrpení nám ukazuje epištola. Křesťan žije v naději na příchod Páně.

2. „*I my sami v sobě sténáme, očekávající (dokonání) synovství dítek Božích*“ (epištola). „Neboť dosud jsme dosáhli spásy jen v naději“ (Řím 8, 24). Ale naše naděje nezklame. Synovství Boží je nám zárukou budoucí slávy. *Čtyři svědci* nám zaručují, že se naše naděje splní. *Za první, viditelné tvorstvo*, následkem našeho hříchu podrobené pomíjejícínosti, nese v sobě naději, že bude jednou vykoupeno od nynějšího porušení a dojde k účasti v slávě dítek Božích. Proto sténá a je v porodních bolestech, aby zrodilo nové tvorstvo, nové nebe a novou zemi. *Za druhé, Duch svatý*, který je nám vlit do srdce. On „přichází na pomoc naší slabosti... On se v nás modlí vzdechy, jež slovy nelze vyjádřit“ a vkládá nám na rty správné prosby. On je v nás a tím dosvědčuje naši budoucí slávu. V posvěcující milosti, ve svatých svátostech, které přijímáme, v každodenních osvíceních a povzbuzeních, jež On působí v nás, máme totiž „prvotiny Ducha“. Ony zvěstují blízkou žeň: život milosti dozrává k životu slávy. *Třetím svědkem je Otec*. On nám výslovně slíbil budoucí oslavu. „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému... Neboť ty, o nichž předzvěděl, ty také předurčil, aby byli připodobněni obrazu jeho Syna... Ty pak, jež předurčil, ty také povolal; a které povolal, ty též ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také oslavil“ (Řím 8, 28–30). *Čtvrtým svědkem je „Ježíš Kristus*, který za nás umřel, ano i z mrtvých vstal, který je na pravici Boží, který se též přimlouvá za nás“ (Řím 8, 34), a tak nám dává najevo svoji silnou a osvědčenou věrnost a lásku. „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy“ (tj. od lásky, kterou k nám má Kristus) (Řím 8, 35). Nic, leč jen my sami. Kristova láska k nám dává naši naději nejpevnější oporu. Nic „nás nemůže odloučiti od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 8, 39). Otec sám miluje nás, kteří jsme v Kristu Ježíši jako ratolesti ve vinném kmeni. Nám je tedy dáno právo na věčnou slávu. Jsme dítky Boží. Jsme-li však dítky, pak jsme i dědici. Dědici Boží a spoludědici Kristovi! Budoucí sláva se ještě nezjevila. Ale máme neomylnou naději ve zjevení našeho synovství dítek Božích. A my toužebně vyhlížíme den, kdy přijde, aby i naše tělo přioděl rouchem nebeské slávy. „Sursum corda! – Vzhůru, nad přítomné, časné věci!“ Jsme stvořeni pro věci věčné, pro život věčné slávy v požívání slávy Otce i Syna i Ducha svatého!

„Musíme trpět s Ním, abychom byli s Ním oslaveni.“ Tak se díváme na bojující církev. „Jestliže Mne pronásledovali, i vás (církev, jednotlivé členy církve) budou pronásledovat“ (Jan 15, 20). Ježíš žije v nás dále svůj život. Jeho pozemský život bylo utrpení, pokořování, pomlouvání, nespravedlnosti se všech stran. Nedopřávali si klidu, pronásledovali Ho a tupili, až Jej přibili na kříž. On umírá a je pohřben. Třetího dne při svém zmrtvýchvstání obléká svůj oděv slávy. Tento svůj život Ježíš opakuje a žije dále ve své církvi, v nás, v údech svého tajemného těla. Čím hlouběji jsme k Němu přivtělení, tím více jsme zapojeni do jeho utrpení. „Musíme trpět s Ním, abychom byli s Ním oslaveni.“ Trpíme, jsouce si vědomi, že „pomíjející a nepatrná soužení nám zjednává přenesmírnou, věčnou, vše převyšující slávu, protože my máme zřetel ne k věcem viditelným, nýbrž k neviditelným“ (2 Kor 4, 17), k slávě, která se zjeví na nás. A to není nic jiného než dosažení slávy, bohatství a blaženosti Boha a Pána oslaveného v nebi. Proto trpíme rádi a statečně, věříce v slávu, která bude dána nám, kteří smíme jíti s Kristem cestou kříže, chudoby, odříkání, pokořování a odstrkování. On přijde jednou zase naplnit nás svou slávou. Opětný příchod Páně je nám světlem a oporou.

3. Silou Ducha svatého, který přebývá v nás, se zařídíme podle výzvy Páně: „Duc in altum — Zajed na hlubinu“, do bouře a vln, do bojů a starostí života. Nejsme sami. „Pán je mé světlo a má spása; koho bych se měl báti?“ „Myslím, že utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se má zjevit na nás“ (Řím 8, 18). Víme, že „ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani věci přítomné ani budoucí... nás nebudou moci odloučiti od lásky Boží“ (Řím 8, 39). „Bůh je láska“ (1 Jan 4, 8). Jeho láska k nám je božsky velká a věrná. On je s námi. Proto máme odvahu k jízdě. Otec je u kormidla.

„I my sami v sobě sténáme, očekávající dokonalé synovství dítek Božích, tj. vykoupení a oslavení svého těla.“ To je postoj liturgie v době po sv. Duchu. Církev očekává příchod Ženicha a nebeské zasnoubení. Připojíme se k církvi a pozvedneme svůj zrak nad časné věci k Pánu, plni touhy po jeho opětném příchodu, po slávě oslavené duše a oslaveného těla. „Očekáváme vzkříšení z mrtvých a život věčný“ (mešní Credo).

Zárukou tohoto posledního příchodu Páně a zárukou zjevení slávy našeho nadpřirozeného synovství je každodenní příchod Páně v oběti mše svaté. On tu přichází s plnou svou slávou: ta je však ještě zahalena našemu zraku. Ve svatém přijímání Ježíš noří svou oslavenou bytost denně znovu a hlouběji do naší duše. Trpělivě a s posvátnou toužebností očekáváme den velkého, věčného příji-

mání, společenství a dosažení jeho nezahalené slávy. „Pán je má tvrz, mé útočiště a můj vysvoboditel, můj Bůh a můj pomocník“ (communio).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, přijmi naše obětní dary. Usmiř se a přinut milostivě k sobě naši vůli, třebas i vzpurnou. Amen.

SOBOTA PO 4. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Utrpení tohoto času

1. Tento týden je přípravou na svátek sv. Petra. Vidíme jej v jeho namáhavé apoštolské práci, a zvláště v jeho slavné mučednické smrti v Římě. Ale z jeho bolestného sebeobětování pro Krista Pána mu vyrostla nebeská sláva. „Utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se má zjevití na nás“ (epiškola).

2. „*Utrpení tohoto času.*“ Vycítujeme to z liturgie 5. neděle po sv. Duchu: Církev je soužena. „Je obklíčena nepřáteli“ (introit); běh světa je neklidný, nejistý a ztěžuje práci církve. Církev se namáhá, rozprostírá své sítě na duše, jde po staletí za dušemi v tak mnohých misionářích, kněžích, laických apoštolech, ústavech a podnicích, aby je zachránila a posvětila, a po lidsku řečeno, je při tom provázena neúspěchy, podobně jako Petr z evangelia při své noční práci. „Celou noc jsme se namáhali, a nic jsme nechytily.“ A v jejím vlastním lůně tolik pohoršení, odpadů, nevěrností, zrádců, tolik nehodného a nesvatého! Utrpení církve v této době! O tom vypravují církevní dějiny! A utrpení jednotlivých údů církve! Kolik je tu tělesného utrpení u každého jednotlivce od kolébky až ke hrobu, den co den, mnohdy bez ustání, jen a jen utrpení. A právě u těch nejlepších! Čím blíže přicházejí k Bohu, tím více jsou očišťováni v ohni utrpení. Čím více žijí Bohu, tím více jsou světem, okolím nechápáni, pohrdáni, odstrkováni a osočováni. „Poněvadž Já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí“ (Jan 15, 19). Ano, i ti, kteří jsou nám blízcí, na které jsme dosud oprávněně spoléhali, na kterých jsme stavěli, a kteří to ze svého stanoviska myslí dobře a čestně, nás zklamou, opustí a zamítnou. Jaké to hluboko pronikavé utrpení! Zdá se, že i Bůh se staví na stranu nepřátel: Bůh dopouští, že právě ti, kteří čestně zápasí a kteří jsou beztoho pozorováni s nedůvěrou se všech stran, projeví jisté lidskosti a nedokonalosti, dopustí se nerozvážností

a chyb a zadají si, takže ti druzí jsou posílení ve svých nepříznivých úsudcích o nich a těch několik, kteří byli ještě s nimi, se v nich zklame. K tomu ten strašný stav, v němž všechno špatné v duši opět ožívá s desateronásobnou silou a zdá se, že všechno dobro v ní vymřelo. Všechna síla jako by zmizela: duch je tupý k modlitbě; obraznost je naplněna ošklivými obrazy; paměť je tak prázdná, jako by člověk nikdy nic neslyšel o Bohu; vůle je líná, bez života, srdce je bez jakékoli zbožnosti. K tomuto utrpení přistupuje jiný druh: opuštěnost od Boha, samá duševní utrpení, která převyšují každou představu toho, kdo je nezakusil. Tak to musí být. Jsme pokřtěni v utrpení a smrt spolu s Kristem. Proč? Poněvadž s Kristem máme též vstát z mrtvých!

„Budoucí sláva, která se má zjevití na nás.“ Ve srovnání s ní nejsou utrpení tohoto času vlastně ničím, jsou zcela nepatrná. Před námi stojí apoštol Petr. Za svého pozemského života neměl nic krásného. Nejprve drsný, chudý život rybářský. Potom krátká léta života s Ježíšem, ta nejkrásnější apoštolova léta. Pak namáhavý život misijní v Jeruzalémě, Antiochii, Římě, v mnohých strádáních, hořkostech, zklamáních, pronásledováních, osočováních, pokořováních. Konečně je za císaře Nerona ukřižován. „Když jsi byl mladší, opásával ses a chodils, kam jsi chtěl. Až zestárneš, pozvedneš své ruce (na kříži) a jiný tě opáše a povede, kam ty nechceš (na kříž)“ (Jan 2 1, 18). Dnes triumfuje Petr ve slávě věčného života. Doba utrpení pomínula. Co mu bylo ztrátou, stalo se mu nejbohatším ziskem. Křížem a utrpením si zasloužil korunu nepomíjející slávy. Stojí před námi a povzbuzuje nás: „Utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se má zjevití na nás.“ Tak věří, tak důvěřuje církev. Tak věříme a důvěřujeme i my.

3. Ve svatém přijímání nás přivádí Pán do svého života. Jako se nás tázal při sv. křtu, tak se nás táže při každém sv. přijímání: „Můžete pít kalich, který já budu pít?“ Důvěřujeme v jeho sílu a jsme ochotni „pít jeho kalich“ (Mt 20, 22 a násl.). „Utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se má zjevití na nás.“ „Toto porušitelné (tělo) musí obléci neporušitelnost“ (1 Kor 15, 53).

Ve sv. křtu jsme ukřižováni spolu s Kristem. Ve spoluobětování mše svaté se denně podáváme Otci jako obětní dar spolu s obětujícím se Kristem. Denně se nám znovu vlévá jeho síla ve svatém přijímání, v tak četných milostech pomáhajících. Ale my jsme se ještě nenaučili „hledati svou slávu v kříži Kristově“ (Gal 6, 14), radovat se z účasti v kalichu, jež pil Pán, milovat kříž, jak jej miloval Pán. „Kříž v nás pozbyl svou cenu“ (1 Kor 1, 17) v našich myšlenkách, v našem srdci, v našem životě. Ba dokonce i v naší víře. A přece v kříži je síla a plod-

nost církve, náboženských společností, vnitřního života jednotlivcova. „V kříži je spása.“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, aby běh světa pod tvým řízením se pro nás rozvíjel pokojně a tvá církev ti sloužila nerušeně a radostně. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 5. neděle po sv. Duchu

1. Duch Kristův, který o letnicích sestoupil na církev, je Duch lásky a vede k lásce. Pokud je v církvi a v jednotlivé duši láska k Bohu a k bližnímu, potud v ní zavládl Duch Boží a Kristův a potud vzešlo símě sv. křtu. Proto dnešní liturgie usiluje o to, aby nás naplnila horlivostí pro ducha lásky k Bohu a k bližnímu. Láska otvírá přístup k nebeským statkům, jež převyšují každou touhu; odlučuje duši od jejího připoutání k zemi a od jejího sobectví a dává jí křídla ke snaze o vyšší svět, o onen cíl, pro který jsme byli znovuzrozeni ve sv. křtu (velikonoce).

2. Při mešním vstupním zpěvu kráčíme v posvátných prostorách domu Božího se zrakem upřeným na Pána. On je naše světlo a naše spása. Pozvedáme ruce k modlitbě a prosíme: „Vlij do našich srdcí vroucnost své lásky“ (orace), oné božské lásky, která je nerozlučně spojena s láskou k bližnímu, jak ji líčí epištola. Tato láska k bližnímu je soucitná, bratrská, milosrdná, nesplácí zlem zlo, spíše naopak vyprošuje požehnání, i když musí trpět pro spravedlnost. K dokonalému uskutečnění této statečné lásky potřebujeme silné milosti. Proto ve stupňovém zpěvu se obnovuje naše snažná prosba: „Popatř, Bože, a vyslyš úpěnlivé volání svých služebníků.“ Aleluja jest si jisto, že bude splněna prosba o milost ducha lásky: „V tvé síle, Pane, se raduje král (pokřtěný) a plesá velice nad tvou spásou.“ I evangelium hlásá poselství křesťanské lásky. Zvláště se obrací na ty, kteří se chystají dnes spoluobětovat mši svatou. „Přinášíš-li svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanechej svůj dar tam před oltářem, odejdi a napřed se smíř se svým bratrem. Potom teprve přijď a obětuj svůj dar“ (Mt 5, 23–24). Vážné to poselství k oběti mše svaté! Tak velice záleží Bohu na lásce!

3. V tomto poznání konáme obětování. Snažně prosíme, aby nám dal Pán sílu přesně se zařídit podle tohoto získaného poznání. Ve viditelných způsobách chleba a vína přinášíme k oltáři svou vůli

a ochotu k pravému křesťanskému životu. Před naším zrakem stojí v hmatatelné blízkosti hora Kalvarie, krvácející Kristus visí na kříži, a my slyšíme jeho slova lásky: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Co nám epištola a evangelium dalo za úkol, to se stalo skutečností ve svatém proměňování. Vidíme lásku, která splácí zlo dobrem, na potupu odpovídá žehnáním, která pro krutého nepřitele a pronásledovatele zná jen odpověď odpuštění. Ve svaté oběti bereme toto milující Srdce jako svůj obětní dar do rukou a přinášíme je Otci jako díkůčinění za nekonečnou lásku a milost, které se nám dostalo ode dne sv. křtu; jako smír za svá porušování křesťanské lásky; jako prosebnou oběť, aby se naše srdce stala jedno se Srdcem obětujícího se Spasitele a aby z jeho Srdce čerpala ducha lásky. Ve svaté oběti zapomeneme jako Kristus na všechny urážky, kterých se nám dostalo, a modlíme se Srdcem a ze Srdce obětujícího se Vykupitele: „Otče, odpusť jim.“ Naše modlitby, naše oběti, naše milosti a zásluhy patří všem. Spojení s jedním Srdcem a s jednou duší modlíme se: „*Otče náš... Chléb náš vezdejší dej nám dnes... Odpusť nám...*“, jakož i my odpouštíme... Zbav *nás* od zlého.“ Na vrchol křesťanské lásky vystupujeme v přijímání těla Páně: jeden pokrm, jeden duch, jedna myšlenka, jeden cíl, jeden zájem! „Poněvadž jest jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo; neboť všichni jsme účastni jednoho chleba“ (1 Kor 10, 17). Tu je Kristus, „náš pokoj“ (Ef 2, 14). On nás proniká svým duchem, duchem svaté lásky. Zde u stolu Páně, v „domě Páně“ (zpěv k přijímání), ve svaté oběti a v obětní hostině je ohnisko a vysoká škola křesťanské lásky. Zde ve svaté oběti v požehnaném svatém proměňování je naše srdce přetvořeno, znovu stvořeno a posíleno k horlivé, nadpřirozené, křesťanské lásce! Nyní jde o to, abychom vnesli do všedního dne a uplatňovali v životě, co nám dala svatá oběť.

PÁTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Křesťanská svornost

1. Slavíme dnes neděli po svátku Petra a Pavla. Svátek Petra a Pavla byl v dřívějších dobách po Hodu Božím velikonočním jeden z největších a nejslavnějších svátků v roce. Pro tento svátek se shromáždili v Římě vedle četných poutníků všichni biskupové tzv. římského patriarchátu, aby spolu s papežem oslavili tento velký svátek a konali každoroční římský sněm. Je to svátek Boží rodiny,

shromážděné ve svorné lásce kolem Otce, u hrobu apoštolských knížat.

2. „*Všichni buďte v modlitbě jednomyslní.*“ Kníže apoštolů káže lásku obci, která se shromáždila kolem jeho hrobu. „Buďte všichni jednomyslní v modlitbě, soucitní, milosrdní a pokorní! Nesplácejte zlem zlo, ani spílání spíláním, nýbrž naopak vyprošujte požehnání (milost Boží); k tomu jste totiž povoláni, abyste dědictvím dostali požehnání (plnost požehnání, kterou nám dal Kristus).“ To je srdečné přání apoštolovo i svaté církve, abychom byli jedno. Je to i srdečné přání Spasitelovo. Ve své velekněžské modlitbě Spasitel prosí Otce, „aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě; aby i oni v nás jedno byli, aby uvěřil svět, že ty jsi mě poslal“ (Jan 17, 21). Jedno, jedno srdce a jedna duše, zvláště když máme účast v oběti mše svaté. Nemodlíme se osamoceně, každý za sebe. Nikoli: *můj* Bože, vyslyš *mne*, nýbrž: Otče *náš*..., chléb *náš* vezdejší dej *nám* dnes. *Modleme se*. Vlej svou milost do *našich* srdcí. — Naše modlitba musí být modlitba společnosti, především za zájmy společnosti, podle jejích úmyslů a názorů, za její záležitosti, těžkosti a potřeby: prakticky to má být modlitba s církví, s posvátnou liturgií. Nikdy se neřídíme napomenutím sv. Petra dokonaleji, než když se těsně přimkneme k liturgii a své vlastní „já“ postavíme za „my“ a podřídíme se pospolitosti. Činíme to? Ovšem, abychom byli jednomyslní v modlitbě, je nutné, abychom v každodenním životě pracovali o to, abychom byli jedno srdce a jedna duše. „Soucitní, plni bratrské lásky, milosrdní, skromní a pokorní.“ K tomu je zapotřebí hojné milosti a ducha lásky, která zapomíná na sebe, která pro Krista všechno snáší, všechno dobře vykládá, všechno odpouští, všem upřímně přeje blaho a všem vyprošuje požehnání. Jak se modlíme, tak žijeme. A jak žijeme, tak se modlíme.

„*Ale svatě se chovejte ke Kristu Pánu ve svém srdci.*“ V Římě vládne Nero, krutý zuřivec. Žízni po krvi, po krvi křesťanů. Obviňuje je, jako by zapálili město Řím. Nazývá je nepřáteli a škůdci lidstva, kultury a státu. Dává je usmrcovat nejkrutějším způsobem a pase se na jejich smrtelných mukách. Ale Petr těší svou křesťanskou obec takto: „Kdo by vám mohl uškodit, budete-li horliví v dobrou? I kdybyste měli trpěti pro spravedlnost (pro křesťanský život), jste blahoslaveni! Nebojte se jejich hrozeb ani se nelekejte; ale svatě se chovejte ke Kristu Pánu ve svém srdci“ (1 Petr 3, 13–15): dívejte se na Ježíše, věřte v Něho! Také Jemu přičítali nejhorší zločiny. On mlčel, podrobil se pokorně a trpělivě bezpráví a rozsudku smrti. Nehrozil, neproklínal své nepřátele, nýbrž vyprošoval jim od Otce milost a odpuštění: „Otče, odpusť jim, neboť

nevědí, co činí“ (Lk 23, 34). Svatě se chovejte ke Kristu ve svém srdci: věřte v Něho, následujte jeho příkladu, tak vám nebude moci uškodit ani pronásledování. Na věčnosti budete s Kristem oslaveni, jako jste s Ním trpěli bezpráví. Vždycky budou takoví, kteří budou pomlouvat a pronásledovat Krista v jeho církvi, v jeho údech. Jen budme horliví v dobrém, jen budme spravedliví a svatí, ničím se neproviňujeme, mějme čisté svědomí, věřme v Krista, zůstaňme věrní jeho nauce a následujme jeho příkladu! To postačí! „Pán je mé světlo a má spása. Koho bych se měl báti?“ (Žalm v introitu).

3. „Buďte všichni jednomyslní v modlitbě.“ „Přinášíš-li svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanechej svůj dar tam před oltářem, odejdi a napřed se smíř se svým bratrem. Potom teprve přijď a obětuj svůj dar“ (evangelium). Jak bychom mohli s hněvem, nelibostí, záštím a neláskou v srdci mítí účast v oběti Toho, který se obětuje z lásky za nás a za naše bratry? Jak máme s Ním spoluobětovat a státi se s Ním jednou svatou obětí Otci, když naše nitro poskvřňují závist, žárlivost, nenávist a podceňování?

„Communicantes. — Jsme ve svatém společenství.“ Tak to velmi zdůrazňuje mešní liturgie. Jen potud můžeme spoluobětovat a přijímat milosti a plody eucharistické oběti, pokud jsme splynuli ve společenství silou upřímné vzájemné lásky. „Buďte soucitní, plni bratrské lásky, milosrdní, skromní a pokorní. Nesplácejte zlem zlo..., nýbrž naopak vyprošujte požehnání.“ To je duševní stav k plodnému spoluobětování mše svaté, i její účinek. Proto prosíme v „Agnus Dei“: „Dej nám pokoj“, vzájemnou svornost, abychom byli jedno srdce a jedna duše, beze stínu dobrovolné nelibosti, nenávisti a nesvornosti. Nyní smíme přijmout plod svaté oběti, svaté přijímání.

Čím více a čím čistěji milujeme, tím více se chováme svatě ke Kristu v svém srdci a v svém životě a vyzařujeme jeho bytost a jeho ducha.

Modlitba:

Bože, jenž jsi těm, kteří tě milují, připravil neviditelné statky, vlej do našich srdcí vroucnost své lásky, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno a dosáhli tvých zaslíbení, jež převyšují všechnu touhu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 5. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Společenství lásky

1. Lidský duch odděluje a osamocuje: je to duch sobectví a pýchy. Boží Duch spojuje srdce v milujícím porozumění a upřímné blahovůli. Sotvaže o letnicích přišel Duch svatý na apoštoly a na mladou církev jeruzalémskou, čteme: „Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši... Všechno jim bylo společné“ (Skut 4, 32). Žili společně „v lámání chleba a na modlitbách (eucharistická slavnost)... Denně také dleli svorně v chrámě... a velebili Boha“ (Skut 2, 42, 46). Kde Duch Boží, Duch Kristův vede srdce, tam je vede ve svaté, nezištné, vzájemné lásce. Církev, oživovaná Duchem Kristovým, je tedy nutně „svazkem lásky“ (sv. Ignác Antiošský) a svornosti, společenstvím lásky.

2. Předobrazem tohoto společenství lásky je trojjediný Bůh. „Aby všichni jedno byli, jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě; aby i oni v nás jedno byli“ (Jan 17, 21). Otec, Syn a Duch svatý, mnohost (trojice) osob v dokonalé jednotě přirozenosti, jedné božské podstaty, jednoho poznání, chtění, milování, působení, jedné a téže moci, moudrosti, blaženosti, věčnosti. Tak mají být i děti církve „všechny jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě“. „Já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal, aby jedno byli, jakož i my jedno jsme.“ Slávu svého božského synovství nám dal Kristus v milosti Božího dětství, tj. v posvěcující milosti. V ní máme život nejsv. Trojice. On v nás vyzařuje a působí v podobě posvěcující milosti. V ní, „ač je nás mnoho, jsme jedna bytost, jedno tělo“ (Řím 12, 5), podobně jako tři božské osoby jsou jeden Bůh, nejvznešenější společenství. Proto milost posvěcující, Boží dětství vždy a všude tvoří společenství, sjednocuje a spojuje duše a srdce. Ona pudí ke společenství a dává vědomí pospolitosti a vůli pro vzájemný, pospolitý život. Ona odmítá osamocenost, osamocenou soběstačnost, osamocené oběti, modlitby, díky, chvály, osamocenou vůli spasiti se a posvětit se. Milost směřuje k tomu „abychom byli jedno“ jako Otec, Syn a Duch svatý. Podle toho poznáme, jak dalece v nás působí milost, jak dalece v nás vládne Duch svatý, Duch Kristův, že máme smysl a porozumění pro pospolitost. Podle toho, že máme vnitřní puzení a potřebu vniknout do myšlenek, citů, názorů a snah celku, církve, diecése, farnosti, rodiny, řeholní společnosti, k níž náležíme, a zřící se všech zvláštností. Čím více se v nás rozvíjí milost a božský život, tím více budeme v Kristu, ve společenství těla Kristova, ve společenství církve a tak budeme prožívat život Otce i Syna i Ducha svatého.

Cesta ke společenství lásky je trojí. Za *prvé*, cesta tvrdé, neustálé a důsledné *askeze*. Tu nám naznačuje nedělní epištola: „Buďte soucitní, plni bratrské lásky, milosrdní, skromní a pokorní. Nesplácejte zlem zlo, nýbrž spíše vyprošujte požehnání.“ Uvažme slovo za slovem. A zpytujme se v tom směru! *Druhou cestu* nám odhaluje církevní modlitba. A tato cesta je: *modlitba za ducha společenství lásky*. A jako milost sama, je i tento duch darem Božím. Padlá přirozenost je pýcha, sobectví, ctižádost. Křesťanský smysl pro společenství a vůle k němu pochází z Boha, z hlubin společenství tří božských osob. Proto církev nám dává modliti se: „Vlej do našich srdcí svou lásku, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno.“ Pravá láska k Bohu a ke Kristu je však zároveň a nutně pravá opravdová láska k bližnímu, k pospolitosti, k tomu, abychom byli jedno srdce a jedna duše. *Třetí cesta* ke společenství lásky vede přes eucharistickou oběť a eucharistickou hostinu svatého přijímání. Když spolu s Kristem přinášíme jeho oběť a jeho obětovaným tělem se s Ním stáváme jedno ve svatém přijímání, pak není možno jinak, než abychom vrostli do společenství církve. Svatá oběť je totiž oběť celku, církve, společenství těla Kristova a všech jeho údů. Obětní hostina je „communio – společenství“, je tím „ut omnes unum sint – aby všichni jedno byli“ v jednom chlebě, který požívají. Čím upřímněji a dokonaleji se podáváme při mešním obětování jako oběť a porazíme své já, svou pýchu a své sobectví, tím čistší bude naše oběť i oběť církve. Tím upřímnější a hlubší bude naše včlenění do Krista, vinného Kmene, do společenství církve, do rodiny, do řeholní společnosti.

3. „*Buďte všichni jednomyslní!*“ To je velká prosba svaté církve v týdnech po sv. Duchu. Jak podivuhodné účinky mělo sestoupení Ducha sv. v první křesťanské obci! „Byli všichni jedno srdce a jedna duše.“ Jaké účinky by měly mít každoroční svatodušní svátky také dnes v církvi, v křesťanské rodině, v řeholních družinách a domech! Jak málo se může dnes říci o pokřtěných: „jedno srdce a jedna duše!“ I o těch, kteří žijí zbožně, kteří konají mnoho modliteb a duchovních úkonů, kteří denně spoluobětují mši svatou a požívají obětní pokrm! „Plody Ducha svatého jsou: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost, skromnost, zdrženlivost“ (Gal 5, 22–23). Kde jsou ty plody u nás? U mne? Kde je účinek letnic?

Snažně prosíme o ducha společenství pro všechny. „Vyslyš, Pane, můj hlas, když volám k tobě: Buď mým pomocníkem; neopouštěj mne,... Bože, má spáso“ (introit). „Popatři, Bože, náš ochránce, a shlédni na své služebníky“ (graduale). Znič v nás všech velkého nepřítele vnitřní jednoty údů svého těla, pýchu, samolásku. Dej

nám nového ducha, ducha nezištnosti, pokory, oddanosti k Tobě ve společenství Tvého těla, svaté církve, rodiny.

Modlitba:

Bože, jenž jsi těm, kteří tě milují, připravil neviditelné statky, vlej do našich srdcí vroucnost své lásky, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno a dosáhli tvých zaslíbení, jež převyšují všechnu touhu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 5. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Spojení s Kristem

1. Když při mešním obětování v duchu přinášíme k oltáři své dary, vkládá nám církev na rty tato slova: „Neustále mám Pána před očima. Je po mé pravici, abych nezakolísal.“

2. „*Neustále mám Pána před očima.*“ To je postoj svaté matky církve vůči četným utrpením a bolestem, které ji provázejí po tvrdé cestě ve všech pokoleních, dobách a kulturách. Jak velice je tísněna, nechápána, nenáviděna, vlastními dětmi zrazována, opouštěna, zapírána! Ona to cítí hluboce. Ale zůstává klidná a nedá se zmásti. „*Neustále mám Pána před očima.*“ Za veškerým utrpením a veškerou bolestí, za všemi boji, porážkami, ztrátami, neúspěchy a vítězstvími ona vidí Pána. On jí „dal porozumění“. Porozumění, že On působí všechno ve všem, „že On má všechno v rukou, že Jemu je dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 18); že On všechno dopouští, řídí a vede k blahu a růstu své církve. Ona slepě důvěřuje v jeho moudrost a moc; důvěřuje v jeho lásku, kterou miluje ji a každou jednotlivou duši. Vždyť On položil svůj život za svou církev a za každou duši. Po třiatřicet let se modlil, pracoval a namáhal se za svou církev a za každou duši. Každodenně na nesčetných oltářích v oběti mše svaté znovu podává Otci své tělo, svou krev, své Srdce k blahu své církve a duší. A neustále ve svatostánku se modlí, přimlouvá, usmíruje a zadostčiní za svou církev a za děti církve a pozvedá k nebi své čisté ruce! „*Neustále mám Pána před očima*“ v tajemství jeho vtělení, jeho utrpení a smrti, jeho života u Otce, kde On „neustále žije, aby se za nás přimlouval“ (Žid 7, 25); v tajemství eucharistické oběti, neustálého přebývání ve svatostánku a působení v duších prostřednictvím kněží, ustavičné modlitby církve, svatých svátostí, vnitřního osvětlení a podnětů všeho druhu!

„*On je po mé pravici, abych nezakolísal.*“ Tak pěje církev. Ona jest si živě vědoma skutečnosti, že Kristus Pán v ní přebývá a žije, a ji — své tajemné tělo — proniká a naplňuje svým životem. Ona důvěřuje: „Pekelné brány ji nepřemohou“ (Mt 16, 18). „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28, 20). „Budu velebit Pána, který mi dal poznání“ (ofertorium), vírou osvětlené poznání tajemství, že Kristus ji naplňuje a žije v ní. Toto poznání jí dává klid a vítěznou důvěru v neustálých bojích, které musí podstoupit. „On je po mé pravici, abych nezakolísal.“ Tak pěje i duše, spojená s církví. „Budu velebit Pána, který mi dal poznání“: poznání tajemství, že ona je živě spojena s Kristem. „Já jsem vinný Kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5). On je pro nás nejen pravda, kterou věříme. On je pro nás nejen cesta, příklad a vzor, podle kterého se máme řídit. On je pro nás především a více než všechno jiné — život. Smíme a máme prožívat a mít život, který má v sobě Ježíš. Jako Hlava, jako vinný Kmen je nám údům, ratolestem, Ježíš blízko. On nás nese, sytí a živí svou silou k vítězství nad zlem a k získání ctností. On nás naplňuje svým životem, aby určoval naše myšlení, chránil, posiloval a vedl naši vůli, aby v nás a skrze nás — své údy — se modlil, bojoval, pracoval a trpěl. „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). „Budu velebit Pána, který mi dal poznání: On je po mé pravici, abych nezakolísal“ (ofertorium).

3. „*Neustále mám Pána před očima.*“ Nejen a především jako příklad a vzor, jako učitele a pravdu, jako Pána, který mi poroučí, jako vše-vědoucího, před jehož soudnou stolicí se musím jednou odpovídat, nýbrž především a nejvíce jako Pána, který mne miluje, chrání a vede, který svou silou ve mně působí, bojuje a vítězí. Co bych se ještě bál těžkostí denního života? Co bych malomyslně před vlastní slabostí, před mocí pokušení, vášní, špatných návyků? Ano, kéž bychom skutečně vždycky hleděli na Pána a na jeho sílu, kterou On působí v nás! Náš život by byl radostnější, veselejší, svobodnější a plodnější!

„*Neustále mám Pána před očima*“, abych Mu sloužil, abych se Mu úplně zasvětil, naslouchal jeho svaté vůli a ji plnil.

„*Neustále mám Pána před očima*“, abych se vším, co přinese den, ihned šel k Němu, abych Mu děkoval, vyznal před Ním svou ubohost a prosil Ho o sílu a pomoc. Všechno, co duši dojímá a jí hýbe, musí nalézt svoje vyústění v pohledu na Něho, v krátké modlitbě k Němu, v úkonu díků, lásky, prosby, oddanosti, důvěry, lítosti, odprosu, přímluvy. „On je po mé pravici, abych nezakolísal.“

Modlitba:

Bože, jenž jsi těm, kteří tě milují, připravil neviditelné statky, vlej do

našich srdcí vroucnost své lásky, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno a dosáhli tvých zaslíbení, jež převyšují všechnu touhu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 5. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Ve všem vidět a milovat Boha

1. Se svatou církví se modlíme, aby nám Bůh vlil do srdce lásku k sobě, tak abychom Jej milovali ve všem a nade všechno. Duch letnic, jež jsme obdrželi, je Duch lásky. Abychom však ve všem milovali Boha, musíme jej především vidět ve všech věcech.

2. *Ve všem vidět Boha.* Na své cestě životem máme co činit s lidmi, kteří to z části myslí s námi dobře, z části jeví vůči nám smýšlení buď méně dobré nebo dokonce nepřátelské. Máme mnoho prací, povinností a zaměstnání. Jsme podrobeni rozličným utrpením, slabostem, nepříjemnostem, nemocem, zkouškám a pokušením. Všude se setkáváme se záhadným dopuštěním, řízením a osudem, mnohdy nepochopitelné tragiky vlastního nebo cizího života. Radujeme se ze zdraví, z přírody, z kulturních hodnot, z darů ducha, srdce, těla, blahobytu, z darů milosti; rmoutíme se nad ztrátou milých lidí, statků a pod. Jsme zvyklí vidět a hodnotit tyto věci, které všechny více nebo méně zasahují do našeho života, jen přirozeným okem rozumu, lépe řečeno, rozumu zakaleného sobectvím. Trápíme se v myšlenkách nebo v obraznosti utrpením, které nás stihlo nebo nám hrozí, nepříjemností, která nás potkala, urážkou, které se nám dostalo, prací, která se nám stala těžkou, poměry, do kterých jsme postaveni. Úzkostlivě myslíme na své blaho, na zdraví, na dobrý chod obchodu, na dobré vztahy k tomu neb onomu člověku, na svou váženost a na své uplatnění na vyšších místech. Zastavujeme se u požitků života, požitků ušlechtilých i méně ušlechtilých, a oddáváme se jim. A nevidíme ve věcech, v lidech a událostech něco jiného, nevidíme v nich Boha, který ve všem působí; nevidíme v nich Boží dopuštění, zařízení, vedení, Boží nekonečně moudrou, milující, mocnou Prozřetelnost, Boží blízkost, Boží ruku, Boží působení ve věcech a prostřednictvím věcí a lidí. První a nejvíce rozhodující krok a klíč k vnitřnímu, křesťanskému životu záleží v tom, že vidíme Boha zcela jinak. „Žijeme na zemi, abychom Boha poznávali.“ Abychom Jej viděli ve všem, ve všech událostech, případech, příhodách, zážitcích, v malých i ve velkých, ať přicházejí přímo od Boha, ať přicházejí především od

lidí, od poměrů nebo odjinud. „Nic se neděje samo od sebe, všechno pochází od Boha.“ Bůh je pravá skutečnost věcí, událostí a jevů. Ve všem vidět Boha! Ve všem proniknout vnější slupkou k vnitřní plnosti! K Bohu, k jeho působení ve věcech, k jeho vůli, k jeho dopuštění, řízení a vedení, k Bohu, který nás miluje. Pak je cesta volná pro svatou lásku Boží.

Ve všem milovat Boha. Žijeme-li jen přirozeně a lidsky, podle vnuknutí své padlé přirozenosti, pak milujeme ve věcech, lidech, pracích a utrpeních jen sebe samy. Hledáme svůj požitek, svou čest, svůj zájem, svou radost, to, co nás uspokojuje. Celý život, který nás obklopuje, vztahujeme na sebe a stavíme se k lidem a věcem tak nebo jinak podle toho, jak doufáme, že si přijdeme na své. To je naše velká nezřízenost, naše sobectví, pocházející z tajné, hluboké pýchy. Milost, Duch sv. nás vytrhuje z této nezdravé záhuby. Milost nás pudí, abychom ve všem hledali a milovali něco jiného, totiž Boha. Ve všem milovat Boha znamená: ve všem, co přináší život, se přimknout k svatému, nekonečně moudrému a dobrotivému Bohu, který působí všechno ve všem. Pokorně a odevzdaně se podrobujeme Božím dopuštěním a zařízením. Jsme rozhodnutí bezvýhradně se odevzdat Božímu příkazu, každému přání a každé vůli Boží, tak, jak se Bůh projevuje ve věcech, událostech, poměrech, nepříjemnostech, poruchách, ztrátách atd. Máme čestnou touhu, nikdy nečinit svou vlastní vůli, nemít zřetel na své vlastní přání a sklony, nýbrž na prvním místě a především činit a přijmout to, co je milé Bohu, co se líbí Bohu. Přijímáme všechny své povinnosti, všechna svá utrpení a své obtíže především a rozhodně jen z toho důvodu, že je to Bohu milé, že On nám to ukládá, posílá, dává a bere. Tak milujeme Boha ve věcech, objímáme a přijímáme jeho svatou vůli a vpravdě chceme s Ním ve všem jeho božskou vůli. Tak žijeme se vším zároveň dokonale pro čest a slávu Boží.

3. Ve všem vidět a milovat Boha! Tomu nás chce naučit Duch letnic. On nás chce pozvednout nad naše jen přirozené a lidské vidění a hledání, do světa Ducha a Boha. Pod působením tohoto Ducha je duše uzdravena ze své slepoty a ze svého sobectví. Pozvedá se nad neklid myšlenek, rozčilení a starostí. Zná jen jedno: Boží zájem, Boží zalíbení, Boží čest. Hledá pokoj, klid, plnou skrytost v Bohu. „Přiď, svatý Duchu, naplň srdce svých věrných.“ Nauč je ve všem vidět a milovat Boha.

Ve všem vidět a milovat Boha, ve všem se odevzdat Jemu a sjednotit se s jeho vůlí! Tak budeme prosti každé nezřízené přichylnosti a lásky k lidem, k práci, k věcem. Svatá svoboda, povznesená nad každé otročení potřebám, nutnostem, radostem, požitkům a staros-

tem tohoto života. Svatá svoboda a rovnováha ve všech těžkostech, utrpeních, nemocech a ztrátách. Svatá odhodlanost a statečnost k obtížím, námahám a obětem, které se žádají od nás. Svatá vláda nad přirozeným hnutím netrpělivosti, smyslnosti, pýchy, ctižádosti, panovačnosti, nelaskavosti. Svatý styk s Bohem, neustálá modlitba ze srdce, plného vnitřní svobody, plného klidu a spojení s Bohem a s Kristem. „Přiď, svatý Duše, naplň srdce svých věřících.“

„Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou viděti Boha“ (Mt 5, 8), budou vidět Boha ve všem.

Modlitba:

Bože, jenž jsi těm, kteří tě milují, připravil neviditelné statky, vlej do našich srdcí vroucnost své lásky, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno a dosáhli tvých zaslíbení, jež převyšují všechnu touhu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ČTVRTEK PO 5. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Láska k Bohu

1. Velkou prosbu církve, naplněné Duchem svatým, vyjadřuje církevní modlitba slovy: „Vlej do našich srdcí svou lásku.“ Lásku, kterou „milujeme Boha ve všem a nade všechno.“ K této lásce vede Duch Kristův, který žije a působí v církvi, v duších. Tuto modlitbu celku činíme i svou osobní modlitbou a snažně prosíme Boha, aby nám dal milost, abychom Jej milovali opravdu nade všechno.

2. „*Abychom Tebe milovali nade všechno.*“ Snažíme se o lásku. Ona je s naší strany jediný postoj, který je důstojný Boha. On ji učinil svým velkým příkázáním. Ona je jediný postoj, který opravdu přetvořuje naše srdce, který je zaměřuje k Bohu a odlučuje od tvorů, který je rozšiřuje a posiluje činit a trpět všechno pro Boha. Milujeme. Jsme odhodláni raději všechno obětovat a ztratit, než urazit Boha nebo se Mu znelíbit. Nechceme a nepřejeme si už nic jiného, než co On chce a jak On chce. Nad všechny pozemské hodnoty, radosti a statky stavíme to jediné štěstí. Abychom mohli žít pro Něho, pracovat pro Jeho slávu, Jemu se líbit, jsme ochotni opustit otce i matku, zřít se pozemské lásky, opovrhnout vším, co by nám mohlo poskytnout příjemný život. Říkáme s Apoštolem: „Co mně (jako přirozenému člověku) bylo ziskem, to jsem se naučil pokládat pro Krista za škodu. Ano, já pokládám to všechno (co může poskytnout země)... za

škodu... a pokládám to za brak, jen abych získal Krista“ (Fil 3, 7–8). Chápeme, co praví Spasitel: „Kdo miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden. A kdo miluje syna nebo dceru více nežli mne, není mne hoden“ (Mt 10, 37). Bůh přede vším a nade všechno! Bůh a jeho svatá vůle na prvním místě! A to nejen tu a tam, při zvláštních příležitostech. Bůh, Boží vůle a Boží zalíbení je naší jedinou myšlenkou, naší jedinou touhou, světem, v němž se pohybujeme. Nemyslíme už na sebe a jsme stejně ochotni k bolesti jako k radosti, k chudobě jako k nadbytku, k nemoci jako ke zdraví. Bůh, svatá vůle Boží, Boží zalíbení a Boží sláva nade všechno!

Před každou jinou pohnutkou pohnutka lásky! Přirozený člověk je zvyklý jednat z pohnutek ryze přirozených. Ušlechtilý člověk z ušlechtilých pohnutek, sobecký, nešlechtný, zvrácený člověk ze sobeckých, nešlechtných, zvrácených a hříšných pohnutek. Zatím co i křesťan zápasící o dokonalý křesťanský život nachází v sobě zarážející snadnost a pohotovost, klást na vrchol všech svých pohnutek ohled na sebe samého. Vždy je pokoušen myslet na svůj vlastní prospěch, na svůj zisk, na své uspokojení, nikoli na Boha, Boží vůli a slávu. Zvyk hledět především na sebe a hledat sebe, je i v dobrých a duchovních lidech tak zakořeněn, že už vůbec ani nepozorují, jak velice jsou ovlivňováni jinými pohnutkami než pohnutkou lásky k Bohu. Milovat Boha nade všechno, to neznamena vyloučit každou jinou, i lidskou a přirozenou pohnutku chtění a jednání. To znamená jen: každou jinou pohnutku, jakkoli ušlechtilou a dobrou, podříditi pohnutce lásky k Bohu. První, určující, rozhodující pohnutkou pravého křesťana, která ovládá všechny pohnutky, je pohnutka lásky k Bohu. „Poněvadž je Ti to milé. Poněvadž si to tak přeješ, zařizuješ, dopouštíš, mně ukládáš, dáváš.“ Proti zlému návyku, který v nás zapustil kořeny, hledět především na sebe a hledat sebe, postavíme vědomě nejen tu a tam některý úkon, některou dobrou myšlenku, nýbrž návyk, hledět na Boha, na Krista Pána, a na všechno patřit a všechno hodnotit především z hlediska Božího, Kristova, všechno hledat, konat, pomíjet, obětovat, snášet, nechat se zřetelem k Bohu, ke Kristu.

3. „Vlej do našich srdcí svou lásku.“ Lásku, která nám dává zapomenout na všechno jiné i na sebe samy. Lásku, která nás činí ochotnými raději všechno obětovat Bohu, Spasiteli, než mu způsobit bolest, třebas v sebemenší věci. Lásku, která si nad všechno jiné dobro váží štěstí líbiti se Bohu, a na přátelství s Ním nás činí žárlivějšími, než na jakékoli přátelství lidí a velikánů této země. Lásku, která je zákonem a pravidlem nejen jako vyjádřená vůle, nýbrž i pouhé jeho přání. Lásku, která nedbá na lidské ohledy, pohrdá každou lidskou

hrozbou a každým lidským slibem. Lásku, kterou nemůže zadržet žádná moc, plnit jeho vůli.

Kdo nás dovede na výšiny lásky? Svatá církev nám dnes poukazuje, abychom se modlili a s ní slavili svatou oběť. Tu vložíme na patěnu tuto velkou prosbu, do rukou Pána, který se obětuje za nás a s námi. On nám zjedná u Otce vyslyšení. Ve sv. přijímání nám přináší do srdce žár své čisté a stravující lásky k Otci, abychom dále hořeli v jeho lásce. „Miluji Otce“ (Jan 14, 31).

Modlitba:

Bože, jenž jsi těm, kteří tě milují, připravil neviditelné statky, vlej do našich srdcí vroucnost své lásky, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno a dosáhli tvých zaslíbení, jež převyšují všechnu touhu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PÁTEK PO 5. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Blahoslavení pokojní

1. „Přinášíš-li svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanechej svůj dar tam před oltářem, odejdi a napřed se smíř se svým bratrem. Potom teprve přijď a obětuj svůj dar“ (Mt 5, 23–24).

2. „Blahoslavení pokojní!“ (Mt 5, 9). Náš Pán a Spasitel nezná „oko za oko, zub za zub.“ On přišel na tento svět jako kníže pokoje (Iz 9, 6). „A na zemi pokoj lidem“ (Lk 2, 14), zpívají andělé o vánocích. „Pokoj vám“, pozdravuje Ježíš svoje učedníky. „Dává nám svůj pokoj“ (Jan 14, 27), když se loučí s tímto světem. „Pokoj“ mají apoštolé přinášet do domu, do kterého vejdou (Mt 10, 12). Pokoj má být nejvzácnějším plodem evangelia (Ef 6, 15). „Pokoj Boží, který převyšuje všechno pomyšlení“ (Fil 4, 7) stojí na konci veškeré apoštolské práce. Kristus sám je ztělesněný pokoj. Jeho duše nezná vykojení ani bouří. Ona zná jen silný, hluboký pokoj skrytosti v Bohu. Ačkoli o Něm říkají všechno špatné, ačkoli Jej obtěžují, urážejí, bijí důtkami, potupně a posměšně Jej korunují trním a křížují, nemohou Jím otřást ani Jej rozčilit. Jeho život je všude „Pax vobis — pokoj vám.“ Před Ním se uklidní rozrušená mysl. Před Ním umlkají i posedlí zlými duchy. Před Ním se utiší i rozbouřené moře. Před Ním usychají slzy. Před Ním je odzbrojen i spravedlivý hněv Boží proti nám špatným lidem. Jeho pokojná duše a jeho po-

kojný pozdrav jsou zbraněmi, kterými přemáhá své nepřátele a chrání svoje věrné. Kolik křivd Mu způsobili! Kolik důvodů měl hněvat se, žádat spravedlnost, prosit Otce, aby Mu poslal legie ozbrojených andělů a zničit ty, kteří Ho nenávidí! Místo toho všeho uzavírá účty nad veškerou zlobou a zaslepeností lidskou a zapečetuje je pečetí pokoje: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“ (Lk 23, 34). Opravdu: „Blahoslavení pokojní!“

„*Přinášíš-li svůj dar k oltáři.*“ Denně přinášíme k oltáři své dary, chléb a víno, a v chlebě a víně sebe samy, svou ochotu dát všechno, abychom žili jediné Bohu. Bereme svého Boha skutečně vážně. Očekáváme tedy, že nad námi zazáří milostivá tvář Boží, jako kdysi zazářila nad obětí Abelovou. „Veselého dárce miluje Bůh“ (2 Kor 9, 7). Ale tu ještě leží temný stín na naší duši: jakési napětí, rozladění, jakási roztržka, jakýsi nepokoj s bratrem. Pro nic, za nic. Vina leží aspoň částečně na naší duši. Ještě žádný nenašel první slovo k usmíření. Svět je ovšem dosti velký, abychom se druhému vyhnuli, abychom se ho stranili a našli si svou cestu a svého Boha i bez bratra. Život je také příliš velký, takže nezáleží na nějakém nepřátelství nebo přátelství s jedním člověkem. A tak přicházíme k oltáři a prosíme o požehnání Boží. Dostává se nám nečekaného přijetí. „Zanechej svůj dar před oltářem! Odejdi a napřed se smíř se svým bratrem.“ „Blahoslavení pokojní!“ Jediné oni budou sklízet požehnání svaté oběti. Nikdo nemůže za svou osobu, osamoceně, bez svého bratra spolu konat oběť mše svaté a získat její milosti. Mše svatá je podle své nejvnitřnější podstaty obětí celého těla Kristova, spojeného ve svaté lásce, obětí společenství. „My“ se modlíme, „my“ obětujeme, „my, Tvoji služebníci (kněží) a celá Tvoje obec, přinášíme Ti tento dar“, „jsouce ve společenství.“ „Přinášíme tuto oběť za všechny vůkol stojící, za celou svatou katolickou církev na celém světě.“ Jak bychom tedy chtěli spoluobětovat, kdybychom byli svou vlastní vinou v nepřátelství třeba jen s jedním členem společenství! Kdybychom během dne chtěli podávat Bohu své námahy, práce a svá utrpení jako dar holdu, klanění, lásky a smíru, ale svou vlastní vinou měli nepřátelství s bratrem v Kristu, opět bychom slyšeli: „Zanechej svůj dar. Tak jej nepřijmu.“ A kdybychom přišli ke svatozátku, abychom mu dali své srdce, Ježíš nám opět řekne: „Zanechej svůj dar. Nemohu v něm míti zalíbení.“ „Odejdi a napřed se smíř,“ snaž se o pokoj. Oltář je místo pokoje. Kdo nežije v pokoji, nesmí se k němu přiblížit.

3. Jak málo je těch, kteří berou přesně napomenutí Páně: „Přicházíš-li k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanechej svůj dar tam před oltářem, odejdi a napřed se smíř

se svým bratrem.“ I mezi těmi, kteří denně obětují a spoluopětují, je tolik rozčilení, podrážděnosti, nervozity, sváru a nepokoje! Tak často jednají podle starozákonního „oko za oko, zub za zub“. Nebylo by už na čase, abychom tuto výzvu Páně začali uskutečňovat dokonale? Když jdeme ke svaté oběti, nemusí k nám Ježíš zvolat: Buď – anebo. Buď pokoj s bratrem, anebo zanechej své oběti a svého přijímání. Záleží na lásce k bližnímu!

„Nebude-li vaše (křesťanská) spravedlnost (zbožnost) dokonalejší než zákoníků a farizeů, nevejdete do království nebeského“ (evangelium). Čím se osvědčuje naše spravedlnost a zbožnost? Tím, že opravdu chceme a uskutečňujeme lásku k bratru. Láska nám otvírá přístup k oltáři, k obětnímu společenství s Kristem a s církví, k přijímání těla Páně.

„Budu velebit Pána, který mi dal poznání.“

Modlitba:

Pane, buď milostiv našim prosbám a přijmi dobrotivě tyto obětní dary svých služebníků a služebnic, aby všem prospělo ke spáse, co jednotlivci obětovali ke cti tvého jména. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

SOBOTA PO 5. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Láska k Bohu a láska k bližnímu

1. Liturgie spojuje dnes lásku k Bohu a lásku k bližnímu. Církevní modlitba snažně prosí o lásku Boží, kterou bychom milovali Boha nade všechno a ve všem. Epištola a evangelium vybízejí k lásce k bližnímu. Láska k Bohu a láska k bližnímu se nedají oddělit od sebe.

2. „Řekne-li někdo: Miluji Boha, ale nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, jak může milovat Boha, kterého nevidí?“ (1 Jan 4, 20). Proč? Poněvadž láska k Bohu a k bližnímu jest jedna a táž láska. Milujeme bratra pro Boha a pro Krista, tj. touž láskou, kterou milujeme Boha a Krista. Nezastavujeme se u člověka. Díváme se na něho s hlediska Božího a Kristova. Vidíme v něm a milujeme v něm Boží dítě, v němž má Otec své zalíbení. Vidíme v něm duši, na které lpí krev Vykupitelova, duši, pro kterou se Syn Boží stal člověkem, pro kterou vystoupil na kříž, pro kterou ustanovil církev a svaté svátosti. V bližním vidíme úd tajemného těla Kristova. Co činíme údu, činíme Hlavě, Kristu Pánu. „Co jste tak učinili jednomu z nejmenších těchto mých bratrů, mně jste to učinili“

(Mt 25, 40–45). To je vznešenost křesťanské lásky k bližnímu: je to jedna a táž láska jako naše láska k Bohu a k Spasiteli. Na tuto souvislost nám poukazuje liturgie 5. neděle po sv. Duchu. Milujeme tedy Boha natolik, nakolik milujeme bratra. „Kdo nemiluje bratra,... ten nemůže milovat Boha.“

„*To je moje přikázání, abyste se milovali navzájem*, jako jsem já miloval vás“ (Jan 15, 12). Jak věrně, jak vroucně nás miloval Ježíš! Tak musíme milovat bratra, sestru v časných záležitostech i v péči o jeho duši a o jeho věčné blaho. Kdo bude moci vyplnit toto přikázání Páně? Jenom ten, kdo překonal sebelásku. Ona je velkým nepřitelem bliženské lásky. Ona nás omezuje na nás samy a působí, že se díváme na bližního jako na cizince, který se nás netýká. Ona v nás probouzí ducha sobectví, žárlivosti, pýchy, závisti, nelibosti a nenávisti a znemožňuje dokonalou lásku k bližnímu. Ona nás svádí k mnohým chybám proti lásce; neboť ona nás činí necitelnými, chladnými, nelaskavými, nespravedlivými, stranickými, zahořklými. Chceme-li tedy vyplnit přikázání křesťanské lásky, pak máme odumřít sebelásce. Odumřeme jí v té míře, v jaké jsme naplněni láskou k Bohu a Kristu. Láska Boží a sebeláska jsou totiž jako dvě misky na váze: jedna miska může jen tehdy klesat, když druhá stoupá. Sebeláska mizí v témž stupni, jak Boží láska vzrůstá v duši. Podle toho může být bliženská láska uskutečňována jenom natolik dokonale, nakolik v nás žije Boží láska. Čím dokonaleji máme Boží lásku, tím dokonaleji budeme uskutečňovat i bliženskou lásku. Tak velice patří k sobě Boží láska a bliženská láska. Z Boží lásky a silou Boží lásky bliženská láska!

3. „Vlej do našich srdcí svou lásku, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno.“ Potom milujeme i bližního. Potom jsme „jednomyslní v modlitbě, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní, skromní, pokorní“. Potom „nesplácíme zlem zlo, ani spílání spíláním. Potom vyprošujeme požehnání, jak jsme totiž povoláni, abychom dědictvím dostali požehnání... Potom zdržujeme svůj jazyk od zlého a své rty od lstivé mluvy“ (epištola).

„Nebude-li vaše spravedlnost dokonalejší než zákoníků a farizeů, nevejdete do království nebeského.“ V čem se osvědčuje vznešenost křesťanské spravedlnosti a dokonalosti vyšší než spravedlnost zákoníků a farizeů? Především v našem postoji k lásce. „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: „Nezabiješ!“ Kdo by zabil, propadne soudu. Já však pravím vám, že každý, kdo se (už) hněvá na svého bratra, propadne soudu.“ Tím spíše, kdo ho nazve ničemou nebo bezbožníkem! (evangelium). „Přikázání nové vám dávám: Milujte se navzájem. Jako já jsem miloval vás, tak i vy se milujte navzájem“ (Jan 13, 34).

Měřítkem naší lásky k Bohu a k Spasiteli a tím i stavu celého našeho vnitřního života, naší modlitby a naší zbožnosti je naše láska k bližnímu. „My víme, že jsme přešli ze smrti do života (že máme posvěcující milost), protože milujeme bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti“ (hříchu, odloučen od Boha) (Jan I, 3, 14).

Modlitba:

Bože, jenž jsi těm, kteří tě milují, připravil neviditelné statky, vlej do našich srdcí vroucnost své lásky, abychom tebe milovali ve všem a nade všechno a dosáhli tvých zaslíbení, jež převyšují všechnu touhu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 6. neděle po sv. Duchu

1. Dnešní neděle zaznívá velikonoční motiv v mešních textech a zpěvech. Co nám daly velikonoce ve křtu a Eucharistii a co nám vložily do duše jako živá semena, to má *růst* a *dozrát* pod vánkem Ducha svatého.

2. Při vstupu vděčně pohlížíme zpět do domu Božího na ta nadpřirozená dobra, která jsme obdrželi o velikonocích. Svatým křtem jsme se stali „jeho lidem“, „pomazanými“ (křesťany). On se stal „naší silou“ (tj. pramenem naší síly), ochráncem a obráncem nadpřirozených statků. Jak bychom si mohli bez jeho pomoci uchovat a udržet skvělé statky nadpřirozeného života? Proto se k našemu díku za uplynulé dny milosti připojuje hned prosba pro budoucnost: „Spas, Pane, svůj lid (pokřtěné), a žehnej svému dědictví (pokřtěným) a spravuj je až na věky“ (introit), *prosba o udržení a rozvinutí nadpřirozených velikonočních statků*. Tuto prosbu vkládáme do svého „Kyrie eleison“ a do „Gloria in excelsis.“ „Ty, jenž snímáš hříchy světa (a ve svatém křtu jsi je milosrdně sňal s nás), smiluj se nad námi, přijmi naši prosbu“ o udržení a růst nadpřirozených statků. „Dej nám růst v lásce“ (orace).

První a nejzákladnější z nadpřirozených statků je svatý křest, křesťanství. „My všichni jsme byli o velikonocích pokřtěni (ponořeni) (původně se křtilo jen o velikonocích a letnicích – ve vážné době postní předcházel katechumenát – viz Bílá sobota) ve smrt Kristovu“, tj. „křtem jsme byli spolu s Ním pohřbeni ve smrt“, zemřeli jsme, ale jenom proto, abychom povstali k nadpřirozenému, božskému, nadzemskému životu. To je smysl našeho křtu a našeho křesťanství: „Tak i vy mějte za to, že jste mrtvi pro hřích, živi pak pro Boha

v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 6, 11; epištola). Když se v nás přirozený člověk přetvoří opravdu v křesťana, pak začne působit nadpřirozený pokrm křesťana a přináší plný užitek: křest je branou k přesvaté Eucharistii (evangelium). „Líto je mi (hladovějícího) zástupu, kterému hrozí, že podlehne v poušti pozemského života.“ Z milosrdné lásky dává Kristus svým drahým Chléb života. Vděčně odpovíme na poselství evangelia o Eucharistii svým „Věřím“ a znovu snažně prosíme: „Upevni mé kroky na svých stezkách. Učiň div své laskavosti“ (ofertorium), jako jsi učinil v evangeliu hladovějícímu zástupu.

3. A On sám činí div své přízně a lásky v oběti mše svaté. V ní ožívá to, co vypravují epištola a evangelium. Tu jsme „pohřbeni ve smrt“ s Kristem, který tajuplně obnovuje oběť kříže. Tu je „náš starý člověk spoluukřižován, aby byla zničena hříšnost těla, abychom již nebyli otroky hříchu“ (Řím 6, 6). Vždyť k tomu jsme pokřtěni a přišli jsme k přinášení oběti mše svaté, abychom se ve mši svaté stali jednou obětí, ve smrti i ve zmrtvýchvstání s ukřižovaným a v nekonečné lásce se stravujícím se Pánem. „Jestliže jsme zemřeli s Kristem (v oběti mše svaté), věříme, že také s ním budeme žít“ (Řím, 6, 8). Ve svém obětním daru v Kristu jsme vystoupili z pout pozemských věcí a světa s jeho svody a požitky a ponořili se do světa Božího, do Božích myšlenek a zájmů, do Božích statků a do Boží blaženosti. Zde chceme žítí skrze Krista, s Ním a v Ném. Bohu prokazovat na věky celou slávu, která Mu náleží. „Žítí Bohu“, jeho svatým přikázáním a jeho vůli, úkolům, do nichž nás On staví během dne. My jsme ten lid z evangelia, který s Ním vyšel ze světa „do pouště“ a který On tam pln milosrdenství obšťastňuje podivuhodným pokrmem v obětní hostině svatého přijímání. Silou tohoto pokrmu je nám umožněno zůstat v poušti daleko od světa a tam „žítí Bohu v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ Opravdu „Pán je síla svého lidu a spásný ochránce svého pomazaného (nás)“.

ŠESTÁ NEDELE PO SVATÉM DUCHU

Svatý křest

1. Jsme pokřtěni (epištola). Máme účast v přesvaté Eucharistii (evangelium). Obé, křest i Eucharistie, je jako semeno vložené do naší duše a má vzrůstat v praktickém křesťanském životě a dozrát k dokonalosti pod žářem Ducha svatého.

2. „Což nevíte, že my všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, v jeho smrt jsme byli pokřtěni? Byli jsme tedy spolu s Ním pohřbeni... Víme, že náš starý člověk byl spoluukřižován, aby byla zničena hříšnost těla (hříšný člověk v nás), abychom již nebyli otroky hříchu... Jestliže jsme s Kristem zemřeli, víme, že s ním budeme žít. Vždyť víme, že Kristus, vstav z mrtvých, již neumírá... Neboť to, *že zemřel, zemřel hříchu* jednou; *že však žije, žije Bohu*“ (epištola). To je křesťan. Takovým jej chce mít Bůh, takovým jej chce mít církev. *Křesťan zemřel hříchu*. On už v něm nemá podíl. Poněvadž s Kristem zemřel hříchu, žije s Kristem jako živá ratolest na vinném kmeni. *Žije dál život Ježíšův*, život oddanosti Bohu, svaté lásky k Bohu. Třikrát: „víme“. Kéž bychom si byli jen vědomi svého křtu jako křesťané prvních staletí. Jak oni žili tomu, co jim dal a říkal svatý křest! Smrt hříchu! Spoluprožívat Kristův život! Podivuhodná vznešenost křesťanova a podivuhodné bohatství křesťanova!

„*Veliký zástup lidu*“ šel s Pánem do samoty na poušť, aby slyšeli jeho slova. Už tři dny meškají s Ním a nemají co jíst. Ježíš tedy svolal k sobě své učedníky a řekl jim: „Líto je mi zástupu!... Rozpustím-li je lačné domů, zemdlí na cestě.“ Učedníci tu stojí bezradně. „Odkud by je někdo mohl nasytit chleby zde v pustině?“ Mají ještě sedm chlebů. Ježíš bere chléb, žehná jej, láme a dává učedníkům, aby jej rozdělili zástupu. Všem se dostalo chleba a nasýtily se. V zástupu, který šel za Spasitelem na poušť, poznává posvátná liturgie nás křesťany. Ve svatém křtu jsme přísahali: „Odříkám se satana i všech jeho skutků i veškeré jeho nádhery (pýchy). Věřím v Boha Otce. Věřím v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, ... těla vzkříšení a život věčný.“ *Rozhodli jsme se pro Boha*, pro Krista a šli jsme za Ním. „Na poušti,“ stranou od světa, od jeho zásad, od jeho smýšlení a jednání, nasloucháme Kristu a přivlastňujeme si jeho ducha. Jeho lásku k chudobě, k pokoře, ke kříži a k utrpení. *Abychom nezemřeli na drsné cestě pouští, Ježíš nám podává každé ráno svatou Eucharistii*. Posilnění tímto pokrmem, žijeme nový život, pro který jsme byli pokřtěni. *Zemřeli jsme hříchu a žijeme Bohu* v Kristu Ježíši, vinném Kmeni, jehož život my, ratolesti, prožíváme spolu s Ním.

3. „Tak i vy mějte za to, že jste mrtvi pro hřích, živi však pro Boha v Kristu Ježíši“ (epištola). Když jsme se ve sv. křtu stali údy Kristovými, napodobujeme ve svém pozemském životě Kristovu smrt a jeho zmrtvýchvstání. „Kristus je naše cesta: dívejme se na Něho. On trpěl, aby si získal slávu. Hledal pohrdání, aby byl povýšen. Zemřel, ale také vstal z mrtvých“ (sv. Augustin).

„Byl vydán za naše hříchy na smrt a vstal z mrtvých pro naše ospra-

vedlnění“ (Řím 4, 25). Smrt a život! Opakujeme ve svém životě tajemství Kristovo, smrt a život, které nás sjednocuje s Ním. „S Ním jste byli pohřbeni na křtu, v Něm jste byli také vzkříšeni... Také vás, kteří jste byli mrtvi hříchu..., oživil spolu s Ním“ (Kol 2, 12–13).

Všechna naše velikost a nadpřirozená důstojnost má svůj pramen a původ ve křtu. Křest nám dal nadpřirozený život včleněním do Krista. Ať se zdá přirozený, lidský život jakkoli skvělý a bohatý, přece ve srovnání s tím, co nám dal sv. křest, je prázdný, nicotný, je jako noc a smrt. Teprve milostí sv. křtu dostává náš život svou ušlechtilost a svou cenu pro věčnost. V den svého sv. křtu jsme se zrodili k věčné blaženosti. V posvěcující milosti, kterou dostáváme ve sv. křtu, nosíme v sobě záruku budoucí slávy. Co můžeme činit jiného než děkovat a radovat se?

Modlitba:

Bože zástupů, v němž je naprostá plnost dobra, vstěp do našich srdcí lásku k svému jménu a dej nám růst v nábožném životě, ať zesílí dobro, a posílené dobro zachovávej svou otcovskou dobrotou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 6. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Lito je mi lidu“

1. „Pán je síla svého lidu a spasný obránce svého pomazaného“ (introit). Jeho lid jsme my ve společenství církve. Jeho pomazaný (Kristus) jsme my, když jsme při sv. křtu byli pomazáni svatým křížmem. „Maži tě olejem spásy v Kristu Ježíši, našem Pánu, abys měl život věčný.“ Jak je Pán silou svého lidu a zachráncem svého pomazaného, to nám popisuje nedělní evangelium.

2. „*Veliký zástup u Ježíše*“, na poušti, a nemají co jíst! Šli za ním, dychtívi slyšet jeho slova, a šťastni, že jsou u Něho. My jsme ten zástup. My jsme se ve sv. křtu připojili k Ježíši. S radostnou oddaností jsme vyznávali: „Věřím v Ježíše Krista. V obcování svatých.“ I dnes se přiznáváme k Němu, k jeho evangeliu, k jeho zásadám, k jeho příkladu. Co jsme jednou slíbili při sv. křtu, to věrně dodržujeme. Deně se znovu a ještě dokonaleji než včera odříkáme satana, hříchu, marnosti a požitků života, sebelásky, pouze přirozeného myšlení a usuzování. Svět má mnoho stoupenců, bohužel i mezi pokřtěnými. Ti

nezachovávají věrnost Ježíši, jak to slíbili při sv. křtu. Oni se více nebo méně zříkají následovat Pána. Je jim to obtížné, nepohodlné, nemoderní, příliš málo výhodné. Tím věrněji následujeme Pána na poušť po tvrdých cestách dobrovolného umrtvování a chudoby, lásky k tvrdé práci, k utrpením všeho druhu, k ponižování a k příkořím od lidí. Jen abychom byli u Něho a měli Je! „Hleďte nejprve království Boží a jeho spravedlnost“ (Mt 6, 33). Jsme si vědomi, že jsme údy Kristovými a že jsme s Ním spojeni v nejtěsnějším životním společenství. Jeho spása a jeho milost nám byla dána v nesmírné plnosti. Jestliže následujeme Ježíše, nechodíme ve tmě (Jan 8, 12): spíše jsme byli vytrženi z temnoty a z království smrti a přeneseni „do království jeho milovaného Syna“ (Kol 1, 13). „Spoluobčané svatých“ (Ef 2, 19), silných, čistých a „domácí Boží“ (Ef 2, 29), abychom jednou „byli spoludědici Kristovými“ (Řím 8, 17), spoludědici Syna Božího. Následujeme Ježíše a neznáme nikoho jiného, komu bychom zasvětili své srdce, svůj život, své schopnosti a síly.

„*Lito je mi lidu.*“ Zástup lidu, který už tři dny mešká u Pána v poušti, nemá co jísti. Tu pudí Pána jeho milosrdné, soucitné Srdce, aby pomohl, aby všichni mohli šťastně dojít domů. Ten lid jsme my. Jdeme za Pánem po tvrdé, drsné cestě nynějšího života. Dlouhá to cesta, ponejvíce cesta pouští v písku a v žhavém slunci, stěží se najde nějaká oáza, která poskytne stín a čerstvou vodu. Jak tedy máme dojít domů, do nebeského otcovského domu! Zda nezemdlíme všichni na této cestě? Je tu „Pán, síla svého lidu a spasný ochránce svého pomazaného“. On nás podivuhodně nasycuje chlebem svaté Eucharistie. Posilnění tímto pokrmem dosáhneme cíle! Denně prožíváme mezi sebou, na svých oltářích, zázrak proměnění chleba v jeho svaté tělo a proměnění vína v jeho svatou krev. Denně přikazuje Pán svým učedníkům, kněžím církve, aby podávali pokřtěným tento Chléb. Pro nás působí neustále tento div své všemohoucnosti v mešním proměňování. Div své lásky v oddanosti k nám ve svatém přijímání. „Pán je síla svého lidu a spasný ochránce svého pomazaného.“ Šťastní, kdo jdou na poušť za Pánem! On o ně pečuje v maně přesvaté Eucharistie! „Hleďte nejprve království Boží a jeho spravedlnost. A všechno ostatní vám bude přidáno.“

3. V mešním obětování dáváme Pánu několik chlebů, o nichž vypravuje evangelium. On může z nejmenšího učinit největší. Několik malých chlebů, hostií. On je promění ve své vlastní tělo a sytí jimi duši těch, kdož lačněji po životě, po Bohu.

On žádá tak málo: odřeknout se některé četby, zvědavého pohledu, zvědavé otázky, překonat nezřízené hnutí, ovládnout netrpělivost.

Malou obět z lásky k Němu, a On působí v duši zázrak vnitřního osvícení, osvobození a růstu v milosti!

„Aleluja, aleluja. V tebe, Pane, doufám, na věky nebudu zahánben.“ Vysvobod mne a zachraň mne. Nakloň ke mně své ucho, a rychle mne vysvobod. Aleluja (verš v aleluja). Nemáme důvěřovat? Jemu „je líto lidu“. „Pane, spas svůj lid, žehnej svému dědictví a spravuj je až na věky“ (introit).

Modlitba:

Pane, (ve svatém přijímání) jsme nasyceni tvými dary. Uděl, prosíme tě, aby nás jejich působení očistilo a jejich pomoc nás chránila. Amen.

ÚTERÝ PO 6. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Svatý křest

1. Velmi důrazně se nám připomíná smysl naší křesťanské víry. Hříchem Adamovým poskvrněný, ve stavu hříchu zrozený „starý člověk“ byl pohřben ve svatém křtu. Je v hrobě, je mrtev. Nový člověk se vynořil z křestní vody, obraz Pána vzkříšeného z hrobu. Má v sobě život milosti, život dítek Božích. Svatý křest, který jsme jednou přijali, znamená smrt a život.

2. „*Křtem jsme spolu s Ním pohřbeni ve smrt*“ (epiškola). Podle Božího plánu jsme měli přijít na tento svět jako Boží děti, ve stavu posvěcující milosti, ctností a darů Ducha svatého, měli jsme mít účast v božském životě. Adamův hřích zmařil tento plán Boží. Svým hříchem ztratil Adam pro sebe a pro celé lidstvo, jehož hlavou a zástupcem byl, milost a právo na dědictví, které nás čekalo v nebi. Bůh měl s námi slitování. Poslal svého Syna, aby On jako nová Hlava lidstva podal zadostučinění za urážku způsobenou Bohu. Proto celý pozemský život Spasitelův až k dokonání jeho oběti na kříži nese znamení smrti, oběti. On je Beránek, jenž snímá hříchy světa. Bůh na něho vložil celý hřích lidstva. Od prvního okamžiku svého pozemského života svoluje Syn Boží ke všemu, co Mu určil jeho Otec. A tak se jeho život stává neustálou obětí. Ponížení v Betlémě, útěk před úklady Herodovými, nenávisť jeho nepřátel za jeho veřejného života, jeho umučení a jeho smrt na kříži. Jej ukazují jako obětního Beránka, který je veden k zabití (Jer 11, 19), jako zašlápnutého červa, o kterém mluví žalm (Ž 21, 7). „*Křtem jsme spolu s Ním pohřbeni ve smrt*.“ Křtem jsme pojati do jeho života neustálé oběti, neustá-

lého utrpení a odříkání. „Stále nosíme utrpení Ježíšovo na svém těle“ (2 Kor 4, 10). Jsme ukřižováni spolu s Ním (epištola) a pijeme jeho kalich utrpení (Lk 24, 26). „Křtem jsme spolu s Ním pohřbeni ve smrt“, ponoření v jeho smrt, stali jsme se společníky jeho oběti a smrti.

„*Jako Kristus vstal z mrtvých, tak i my máme vésti nový život.*“ Ve svém zmrtvýchvstání začal Pán nový život. Zajisté i ve svém smrtelném životě žil cele Otci. Znal jen jedno: „Já vždycky činím to, co je Otci milé“ (Jan 8, 29). Ale za jeho pozemského života doléhá na něho vina lidstva, nutnost trpět a zemřít. Po svém zmrtvýchvstání nemusí už trpět nebo zemřít. Vina lidstva vůči Bohu je odčiněna a zhlazena. On má nyní život v celé jeho plnosti, pevnosti a jistotě. „Smrt nad Ním již nemá moci. Jestliže On žije, žije Bohu.“ Ve zmrtvýchvstání Kristu má všechno znamení života. Slavného života, plného svobody, duchovosti, netrpnosti, neporušitelnosti, života neustálého díkyčinění a velebení Otce; života, který je po čtyřiceti dnech korunován nanebevstoupením a konečným vyvýšením Ježíšovým. „Tak máme i my vésti nový život.“ Jako Kristus při svém zmrtvýchvstání zanechal v hrobě lněná plátna, symbol své trpnosti a smrti, a volně vyšel z hrobu v novém životě, tak byla naše duše, když vystoupila z vody svatého křtu, očištěna od hříchu a ozdobena životem milosti, vznešeností božského života. Vedeme „nový život“ v síle vznešenosti života milosti. Ten život nám byl zasazen do duše jako hořčičné zrnko. Musí růsti, musí se udržovat a uplatňovat v boji proti zlé žádostivosti v nás i proti světu mimo nás a denně účinněji se osvědčovat ve ctnosti a svatosti.

3. *Smrt a život! Čím více smrti, tím více života!*

Nikdo nemůže sloužiti dvěma pánům, Bohu i mamonu. Ani ne Bohu a hříchu, novému i starému člověku. Křesťanství žádá charakter, zásadovost, jasnost a mužnost.

Ve spoluobětování mše svaté umíráme, obětujeme se, s podstatou a v podstatě chleba, abychom, odumřevše jako ona, získali nový život. Pro obětní společenství s obětujícím se Pánem denně vykonáváme na sobě tajemství smrti a života: *Jsme mrtvi pro hřích a žijeme Bohu* v Kristu Ježíši, silou obětí, kterou slavíme spolu s obětní hostinou svatého přijímání.

Tak zápasíme den co den, a to, abychom dokonale odumřeli a dokonale žili. To bude náš podíl ve věčnosti, až nás Pán zavolá: „Dobře, služebníku dobrý a věrný; vejdi v radost svého Pána“ (Mt 25, 21).

Modlitba:

Bože zástupů, v němž je naprostá plnost dobra, vstěp do našich srdcí lásku

ke svému jménu a dej nám růst v nábožném životě; dej, ať zesílí dobro, a posílené dobro zachovávej svou otcovskou dobrotou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 6. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Obnovte se!“

1. Božský život, který jsme nejprve dostali svatým křtem, je nám dán jen jako zárodek. Ten se musí neustále rozvíjet stálým vlivem milosti Ducha svatého.

2. Uvažme:

„Smrt hříchu“ nastala ve svatém křtu. Ale denně, neustále se musí udržovat, schvalovat, obnovovat a upevňovat. To je posvátný zákon nynějšího řádu spásy. Jediným hříchem Adamovým jsme ztratili naráz všechna nadpřirozená dobra. Bůh nám ovšem ve svátosti znovuzrození dává opět božský dar milosti, Božího dětství. Ale nikoli v té plnosti a síle, v které jej dal Adamovi. Ačkoli jsme přijali křest, ačkoli nám byl odpuštěn dědičný hřích i všechny hříchy osobní, ačkoli nám byla vlita do duše posvěcující milost, přece zůstává v nás zlá žádostivost. Ona je pramenem hříchu, který ohrožuje zničit v nás božský život. Odnímá nám správný pohled a klidnou rozvahu; činí nás přístupnými svodům světa a těla a stále nás uvádí do nebezpečí, že se staneme nevěrní Bohu a svému svatému křtu. Křest nechal tuto zlou žádostivost v našem srdci, abychom na sobě denně zakoušeli svou porušenost a naučili se vidět, jaká propast mravní porušenosti a špatnosti je v nás, abychom pokorně uznali a si přiznali svou bezmocnost a hříšnost; abychom se tím více přimkli k Bohu a k milosti; abychom konečně v neustálém zápase a boji proti moci hříchu, vášní a svodů vědomě a dobrovolně zachovali Bohu věrnost a osvojili si ctnosti. *„Smrt hříchu“* nastala, ale pro žádostivost, kterou v sobě nosíme i jako pokřtění a kterou musíme pociťovat v *„zákonu hříchu, který je v našich údech“* (Řím 7, 23), musí to umírání pokračovat: ve vytrvalém, nepovoleném odporu proti satanovi, v účinném odmítání našeptávání ďáblov a svodů těla a světa.

„Obnovte se ve svém smýšlení a oblecte člověka nového, stvořeného podle Boha v pravé spravedlnosti a svatosti“ (Ef 4, 23–24). Milost, základ nadpřirozeného života v nás, volá po rozvinutí. Ona je zárodek. Ona je království Boží v nás, to království, které jako hořčičné zrno chce vyrůst ve velký strom (Mt 13, 31). *„Kdo je spravedlivý, ať se stane ještě spravedlivějším“* (Zjev 22, 11). Nikdo zde na zemi

není tak už dokonalý, aby se nemohl a nemusel stát ještě dokonalejší. Ano, „aby nemusel“! Není určitá míra ctnosti, víry, lásky k Bohu a lásky k bližnímu, k níž bychom nemohli vždycky ještě něco přidat. Nečiníme-li to, přestaneme-li se dále snažit vzrůstat v milosti a v ctnosti, přestáváme být dokonalí, t.j. být tím, čím bychom měli být podle Božího příkazu. Naše dokonalost na zemi záleží právě v tom, že vždy více rozvíjíme život milosti a ctnosti, t. j. křestní milost. Záleží v neustálém postupu. Jestliže jsme se opozdili nebo dokonce padli, snažme se opět o postup s tím větší horlivostí. „Obnovujte se“ denně, každý okamžik, „ve svém smýšlení“. Nemůžeme se zastavit, neboť nic stvořeného nezůstává beze změny. Buď vzrůstá nebo upadá. Buď postupujeme nebo upadáme. Buď vrůstáme hlouběji do Boha a Krista nebo se vylučujeme z Boha a z Krista. Ne nadarmo se mnozí z našich svatých zavázali slibem k tomu, že budou neustále pracovat o pokrok v milosti a v ctnosti. Znali člověka s jeho slabostí, leností a nestálostí. Věděli, jak snadno člověk, je-li ponechán sám sobě, promarní čas i milost a zůstane za cílem, který je mu vytčen. „Obnovujte se každodenně ve svém smýšlení a oblecte člověka nového, stvořeného podle Boha.“ Svatým křtem jsme jako údy Kristovy povoláni žít jeho život tak velice a tak intenzivně, že se pozvolna přetvoříme „v týž obraz“ (2 Kor 3, 18) a budeme vyzařovat Kristovu plnost milostí a ctností!

3. Smrt a život se tedy obnovují v našem životě od chvíle sv. křtu. Smrt k životu a pro život. „Já se musím menšiti, On však musí (ve mně) růsti!“ (Jan 3, 30). „Vy všichni, kdož jste byli v Krista pokřtěni, Krista jste oblékli“ (Gal 3, 27), ne jako šat, zevně, nýbrž vnitřně. „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5). On chce, On musí ve své církvi, v každém jednotlivém křesťanu dále a denně dokonaleji žít svého ducha, svou čistotu, svou oddanost Otci, svůj život pokory a modlitby.

Podle Božích záměrů má být naše „odumření hříchu“ trvalé. A nový život je nesmrtelný. My však, bohužel, můžeme svou vinou opět upadnout do smrti hříchu. Odtud nutnost askeze. Ona pochází z křestní milosti a má jenom ten jediný cíl, napomáhat k rozvoji zárodku, vloženého do duše při křtu. Křesťanský život není nic jiného než neustále pokračující rozvoj statků, udělených křtem, smrt a život. Tomuto účelu slouží také posvátná liturgie. Ona nás denně při spoluobětování mše svaté uvádí do smrti a života Krista a svaté církve a tím nás vede k tomu, abychom „obnovovali své smýšlení“.

I náš život v nebi bude smrt a život: dokonalé osvobození od hříchu, smrti a utrpení a plné rozvinutí zárodku milosti, který byl do nás vložen ve sv. křtu.

Modlitba:

Dej, abych věrně kráčet po tvých cestách, aby mé kroky nezakolísaly. Nakloň své ucho, vyslyš mou prosbu. Nechť tvé milosrdenství působí divy: neboť ty, Pane, zachraňuješ doufající v tebe (ofertorium).⁵

ČTVRTEK PO 6. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„V Kristu Ježíši“

1. „My všichni jsme byl pokřtěni v Krista Ježíše“ (epištola), podle vyjádření Apoštola jsme ponořeni, pohřženi do osoby Krista Pána, a tím uvedeni do nejtěsnějšího spojení s Kristem a do životního vztahu ke Kristu. Jsme povzneseni a pojati do oblasti života, který proudí v Kristu a v jeho tajemném těle. To je nepochopitelné tajemství, které stojí na počátku našeho křesťanského života.

2. *Svatý křest je božsky velký spasný čin* v životě jednotlivcově, podobně jako bylo vtělení Syna Božího pro celé lidstvo. Tento ve křtu objektivně daný Boží čin založil v nás „stavbu Boží“ (1 Kor 3, 9). Co tvoříme my sami ve své snaze o dokonalost, je ve vztahu k tomuto Božímu činu nekonečně málo. Ale s druhé strany úkol, který nám byl vytčen tímto spasným činem Božím, je nesmírně veliký. Křest, který jsme jednou přijali, je největší a všeobsáhlý závazek ke snaze o křesťanskou dokonalost a svatost. Naprostým a neomezeným příkazem určuje křest naši osobní, svobodnou snahu o věčnou spásu. Svátý křest, správně pochopený a oceněný, nám takto dává pohnutku pro snahu o dokonalost, pohnutku, které se nemůže vyrovnat žádná jiná, stejně působivá a stejně hodnotná. Svátý křest tvoří vpravdě východisko pro naši křesťanskou snahu a pro náš křesťanský život. On nám udává základní směr. On řídí a poznamenává celý náš křesťanský život a všechno naše snažení. „Tak i vy mějte za to, že jste mrtvi pro hřích, živi pak pro Boha v Kristu Ježíši“ (Řím 6, 11).

Svatý křest nás ponořuje do Krista. Není to pouze ojedinělý a přechodný úkon. Svátý křest spíše zakládá trvalé, vnitřní, životní spojení a životní společenství s Kristem v jeho tajemném těle, v ústrojí svaté církve. Milost sv. křtu je první milost. Ona nás vede, abychom společenství s Kristem, uskutečněné křtem, vděčně, radostně a uvědoměle rozvíjeli a vytvářeli. Jak? Tím, že „zemřeme hříchu a žijeme pro Boha v Kristu Ježíši“. Nechybí nám čestná snaha o dokonalost, ale radostné vědomí božského spasného činu, který se na nás uskutečnil ve sv. křtu; poznání, že tento velký čin

Boží na nás je začátkem a základem veškeré osobní snahy o spásu a že všechno naše zápolení je pouze ústrojným rozvinutím nadpřirozeného života, který byl do nás vložen jako zárodek při sv. křtu. Oč radostnější a silnější by bylo naše snažení, kdyby se postavilo na živém vědomí velkého spasného činu Božího na nás, sv. křtu! Oč opravdovější by bylo naše úsilí, kdybychom si byli stále živě vědomi, jak velké a dalekosáhlé jsou účinky této nejprvnější svátosti naší spásy, a jak bezvýznamná a žalostně nepatrná musí být a jest naproti tomu naše snaha o dokonalost! S jak větší odvahou bychom šli do práce! Oč trvalejší a silnější by byla naše duchovní snaha! Proto posvátná liturgie staví do středu svých svatých slavností myšlenku na křest: ve mších doby svatopostní, při svěcení křestní vody na Bílou sobotu, v nedělních mších po velikonocích a po sv. Duchu! Ano, každou neděli při kropení svěcenou vodou nám liturgie důrazně připomíná velkou svátost křtu, kterou jsme přijali, základ Bohem položený, na kterém stavíme dále.

3. Jsme zvyklí vycházet ve své snaze o dokonalost od přikázání Páně, od jeho příkladu a zvláště od t. zv. evangelijních rad, jimž učil Pán slovem i příkladem. „Chceš-li býti dokonalý, jdi, prodej, co máš a dej chudým... a pak přijď a následuj mne“ (Mt 19, 21). Jednáme dobře podle toho. Ale přehlízíme při tom základní závazek z našeho přivtělení ke Kristu, do jehož plného života, životní síly jsme byli pojeti ve sv. křtu. Vidíme jednostranně jenom svůj závazek a své úsilí, nikoli však vedoucí sílu a plnost života, kterou v nás založil Boží spasný čin ve svatém křtu. Vidíme příliš ostře a příliš výlučně, jenom sebe, svou nemohoucnost, svou hříšnost, svou námahu, a nikoli nejprve a především Pána, který v nás působí a vítězí, Jej, vinný Kmen, na němž smíme být my – ratolesti nesené, držené, utvářené vinným Kmenem.

„Tak i vy mějte za to, že jste mrtvi pro hřích, živi však pro Boha“, v přivtělení ke Kristu-Hlavě, jehož duch a síla vás naplňuje a proniká!

Modlitba:

Bože zástupů, v němž je naprostá plnost dobra, vstěp do našich srdcí lásku ke svému jménu a dej nám růst v náboženském životě; dej, ať zesílí dobro a posílené dobro zachovávej svou otcovskou dobrotou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PÁTEK PO 6. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Umrtevování

1. Pán vede své drahé na poušť, stranou od pohodlí, svodů a požitků pozemského života. „My všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, v jeho smrt jsme byli pokřtěni“ (epištola). Život pokřtěného je podle své nejvnitřnější podstaty neustálé umírání. A jen tak dalece ponese pokřtěný v sobě život Kristův a bude jej rozvíjet a zdokonalovat, pokud se bude denně zapírat a brát na sebe kříž (Mt 16, 24) ve vědomém, cílevědomém umrtvování a sebeovládání. Tuto vpravdu nám chce vštípit do duše dnešní liturgie.

2. „*My všichni jsme byli pokřtěni v jeho smrt.*“ Přivtělení ke Kristu křtem je umírání v Kristu, je ukřižování a pohřbení s Kristem, je společenství ve smrti s Kristem, spojení se smrtí Páně, s umírajícím, ukřižovaným Kristem. Býti pokřtěn znamená tedy zemřít s Tím, který k naší spáse dobrovolně na sebe vzal život chudoby, strádání a umrtvování, kříž a smrt. Cesta k novému člověku v Kristu, k novému životu, k dosažení božského života v Kristu a v jeho církvi vede nevyhnutelně přes každodenní a neustálé umírání spolu s Kristem. Před zrakem pokřtěného stojí cíl jeho snah a tužeb: spojení s Bohem, pravým dobrem. Dokonale se uskutečnilo toto spojení, když Syn Boží přijal stvořenou lidskou přirozenost a spojil ji v jednotě božské osoby. Ale podle své lidské přirozenosti musel náš Pán a Spasitel dovršiti tuto jednotu s Bohem v mravním jednání. Jeho lidská vůle musela zcela zaniknout v božské vůli. Jeho lidská i božská vůle se musela dokonale shodovat ve všech věcech. Jak se to mohlo státi jinak než v neustálé, bezvýhradné oddanosti lidské vůle a lidských tužeb vůli Otcově? Jak jinak než v ustavičném sebezapírání, v dokonalém vyjádření, že se zříká sebe v dobrovolném přijetí hořké a potupné smrti kříže? V nejvyšším sebezapírání a umrtvování, ve smrti na kříži se dovršilo nejdokonalejší mravní sjednocení lidské přirozenosti Kristovy s Bohem, nejdokonalejší sjednocení lidské vůle s božskou vůlí v nejdokonaljší oddané lásce. Cesta Krista-Hlavy, je však také cesta údů, pokřtěných. Ve sv. křtu jsme byli k Němu připojeni, do Něho vštípeni, s Ním sjednoceni jako s Hlavou. Ale toto základní sjednocení musí být dovršeno v mravním jednání. Cesta k tomuto dovršení je překonání vlastního já, umrtvování a sebezapírání podle vzoru Krista-Hlavy, a to až k nejvyššímu připodobnění životu a smrti Krista-Hlavy. „Chceš-li býti dokonalý, prodej, co máš..., a přijď a následuj mne“ (Mt 19, 21). „Kdo se neodřekne všeho, co má, nemůže býti mým učedníkem“ (Lk 14, 33). Umrto-

vání a sebezapírání jsou základní požadavek života v Kristu. Bez umrtvování a sebezapírání nemůže být opravdu křesťanský život, nemůže vrůst do Krista, nemůže mít a prožívat život Kristův. „Byli jsme pokřtěni v jeho smrt.“

„*Nejsme tedy dlužníky těla*, abychom podle těla žili. Neboť žijete-li podle těla, zemřete. Umrtvujete-li však duchem tělesné pudy, budete žít“ (Řím 8, 12). Býti v Kristu znamená zásadně boj proti zlým pudům nižší části v nás, proti žádostivosti. Svatým křtem se sice stalo naše tělo chrámem Ducha svatého (1 Kor 6, 19). Ono je sice posvěceno (1 Kor 7, 34) Božím zařízením v nás, posvěcující milostí, přičleněním ke Kristu, s námi živě spojenému, a je povoláno, „aby bylo proměněno v tělo, podobné oslavenému tělu Páně“ (Fil 3, 21). Ale ještě v něm žije žádostivost, která v něm chce vládnout hříchem (Řím 6, 12). V našich údech žije zákon, který odporuje zákonu ducha, rozumu (Řím 7, 23) a vede ke skutkům těla, k „smilstvu, nečistotě a chlípnosti“ (Gal 5, 19). Život v Kristu, který je v nás založen sv. křtem, vyžaduje tedy nutně umrtvování žádostivosti. „Kdož patří ke Kristu, ukřižovali své tělo i s jeho vášněmi a žádostmi“ (Gal 5, 23). Sám od sebe neodumírá žádný plevel, a nejméně plevel duše. Sama od sebe neroste ani ctnost, dokonalé spoluprožívání života Kristova v nás. Neustále je třeba pracovat, plevel je třeba vytrhávat, půda duše se musí kypřit ostrým rýčem; v umrtvování pohlavní a chuťové rozkoše, v umrtvování smyslů, v umrtvování duše, jejích sklonů a vášní, citlivosti a prudkosti, náladovosti a rozmrzelosti, v boji proti chybám přirozenosti a povahy. „Chce-li kdo za mnou přijít, zapři sám sebe“ (Mt 16, 24). To je základní zákon života v Kristu.

3. „My všichni, kteří jsme byli pokřtěni, v jeho smrt jsme byli pokřtěni.“ To je tedy nezměnitelný zákon křesťanského života. Není spásy než jen v účasti v kříži Kristově, v následování Ukřižovaného. Zda se nám dnešním křesťanům nevytýká příliš často odůvodněně náš optimistický klid? Naše helenistická radost z krásy, naše humanistické opojení kulturou, naše požitkářská radost ze světa? Zda se o nás neříká velmi často právem, že žijeme příliš zmodernizované křesťanství? Těm, kteří jdou za Ježíšem na poušť, kteří jdou cestou křesťanského sebezapírání, dává Ježíš jíst, dává jim své vybrané milosti.

Kéž bychom porozuměli řeči liturgie: umrtvování a sebezapírání jsou cestou Kristovou, jsou cestou údů Kristových, pokřtěných. „Ježíš Kristus je týž včera i dnes i na věky“ (Žid 13, 8).

Modlitba:

Vštěp, Bože, do našich srdcí lásku k svému jménu a dej nám růst v bážni Boží. Posiluj v nás dobro a chraň je. Amen.

SOBOTA PO 6. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Společenství v utrpení

1. „My všichni jsme byli pokřtěni v jeho smrt.“ Ve společenství v utrpení a smrti s Kristem. Křesťanské sebezapírání dosahuje svého nejvyššího zdokonalení v radostné a ochotné účasti v utrpení a v kříži Páně.

2. „*Chce-li kdo za mnou přijíti..., vezmi svůj kříž každodenně a následuj mne*“ (Mt 16, 24). Boží Syn opouští nebe a přichází k nám na zemi, aby sdílel náš život. Nejprve se stal člověkem, potom pracoval do únavy, neustále chodil za dušemi; nechal si od lidí líbit urážky a odpor, až Jej konečně odsoudili na smrt a ukřižovali. Jeho život je utrpení. A On si jej tak sám zvolil. Dobrovolně, s plnou odevzdaností do vůle Otcovy pil kalich, který Mu Otec přikázal pít k naší spáse. Aby nás přivedl zpět k Otci, aby nám otevřel nebe a vytrhl nás z neštěstí věčné záhuby, trávil svůj život v utrpení, v bolesti a v odříkání. „Muž bolesti“ (Iz 53, 3) od jeslí až na kříž. Miluje kříž, chudobu, strádání. Nebrání se, když je nevinně veden k bičování. Trpí mlčky a vnitřně se dokonale odevzdává Otci, když se mu posmívají nejhrubším a pokořujícím způsobem a potupně Jej korunují trním. Svůj kříž bere na sebe tiše, patře na vůli Otcovu a vleče jej na výšinu hory Kalvarie. Trpí nesmírná muka. Po třech hodinách, v nichž na kříži pozvolna krvácel, „je dokonáno“ (Jan 19, 30). To je Syn Boží! Jde cestou kříže, cestou utrpení.

„*My všichni jsme byli pokřtěni v jeho smrt.*“ To je křesťan. Rádi rozjímáme o utrpení Páně, buď podle knihy rozjímání, nebo podle křížové cesty, nebo často pohlízejíce na obraz Ukřižovaného. A správně tak jednáme. Ale naše křesťanství, naše „pokřtění v jeho smrt“ vyžaduje více než jenom rozjímání o umučení Páně. Ono vyžaduje skutečné, v praktickém životě uplatňované a uskutečňované společenství v utrpení Kristově. V toto svaté společenství v utrpení jsme byli pokřtěni. Jsme povoláni k tomu, abychom jednou dosáhli a požívali oslavení Hlavy. Ale ke společenství jeho slávy můžeme dospět jen tou cestou, kterou si On-Hlava, získal svou slávu, ve společenství jeho utrpení. Jenom tím, že „jsme s Kristem ukřižováni“ (Gal 2, 19), že jsme vštípeni v Něho připodobněním k jeho smrti (Řím 6, 5). „My všichni jsme byli pokřtěni v jeho smrt.“ Jenom když sdílíme a nakolik sdílíme jeho utrpení, můžeme být připodobnění Pánu, který prošel utrpením a smrtí. „My, kteří žijeme, jsme ustavičně vydáváni na smrt k vůli Ježíši, aby bylo vidět život Ježíšův na našem smrtelném těle“ (Kor II; 4, 11). „Stále nosíme utrpení Ježíšovo na

svém těle, aby bylo vidět život Ježíšův na našem těle“ (2 Kor 4, 10). Naše utrpení je Kristovo utrpení. Naše strasti jsou Kristovy strasti (2 Kor 1, 5). Všechno pozemské považujeme za brak a za ztrátu. Toužíme po tom, abychom měli „účást v jeho utrpení“ a „připodobnili se mu i ve smrti“ (Fil 3, 9–10). S Pavlem nechceme znát nic jiného než „Ježíše Krista, a to ukřižovaného“ (1 Kor 2, 2). Náš život odříkání, umrtvování a utrpení je vědomý a radostný život spolu s Kristem, vědomé a radostné umírání spolu s Kristem – abychom žili spolu s Ním. Milujeme kříž, odříkání, chudobu, umrtvování, utrpení, které On nám posílá. On nám dává svou vlastní sílu k utrpení a účastí v utrpení nás vede s sebou k výšinám účasti ve svém vítězství, ve svém zmrtvýchvstání a v nebeské slávě.

3. „To je bohumilé, snášeli-li kdo útrapy pro svědomitost vůči Bohu a trpí nespravedlivě... Snášíte-li utrpení, ačkoli činíte dobro, to je milé Bohu. Vždyť k tomu jste povoláni. I Kristus trpěl za vás a zanechal vám příklad, abyste šli v jeho šlépějích“ (1 Petr 2, 19–21).

Koho chce Pán pozvednout k svatosti, toho přibije napřed na kříž. Proto také těm, kteří byli ukřižováni s Kristem, dává Bůh největší milosti.

Utrpení jsou jak pro Krista-Hlavu, tak i pro nás-údy branou, kterou vcházíme do blaženosti a slávy. Tedy podle vzoru Kristova není na tomto světě větší zlo, než nemít utrpení. Jsme-li jen ponoření ve smrt Kristovu, trpíme-li křesťansky, to stačí. Jsme-li nemocni nebo od druhých opuštěni, odsuzováni, trpíme, pak jsme nespokojeni. Nemůžeme-li se věnovat duchovním úkonům, jak bychom si to přáli, trpíme a jsme nespokojeni. Není-li nám dáno sloužiti bližnímu, jak bychom si to žádali, trpíme a jsme nespokojeni. Nedaří-li se nám tak dobře v naší modlitbě nebo v našich podnicích, trpíme a jsme nespokojeni. Trpět v Kristu a s Kristem je lepší než působit, lepší než mít úspěchy, lepší než dosáhnout svých cílů. Největší věda jest: Umět trpět s Kristem. „Byli jsme pokřtěni v jeho smrt.“

Posvátná liturgie nás vodí denně do křížové školy oběti mše svaté. Tu vcházíme vždy hlouběji do společenství oběti a utrpení s Kristem, abychom s Ním byli spojeni ve svatém přijímání k novému, vnitřnímu, životnímu společenství.

Modlitba:

Dej, abych věrně kráčel po tvých cestách, aby mé kroky nezakolísaly. Nakloň své ucho, vyslyš mou prosbu. Nechť tvé milosrdenství působí divy: neboť ty, Pane, zachraňuješ doufající v tebe (ofertorium).

Mešní liturgie 7. neděle po sv. Duchu

1. Výstavba a zdokonalení nadpřirozeného života, založeného na sv. křtu (velikonoce) a na seslání Ducha svatého (letnice), to je téma dnešní neděle. Když dnes vstupujeme do domu Božího, abychom spoluobětovali mši svatou, bere nás posvátná liturgie za ruku a poukazuje nám na vzkříšeného Božského Krista Krále, trůnícího v nebeské velebnosti a slávě: „Pán je vznešený, hrozný, veliký Král, vládne nad celým světem.“ On se ujal vlády nade mnou a nad vším mým od té doby, kdy mne vytrhl z moci hříchu a pekla. Vděčně a s jásajícím srdcem uznávám jeho vládu milosti a jeho panství nad sebou (introit) a snažně prosím v Kyrie eleison, aby upevnil a dovršil panství své milosti a přízně, které ve mně založil ve svatém křtu (orace).

2. Je to velké dílo, k němuž jsme byli povoláni svatým křtem: „Jako jste dávali své údy do služeb nečistotě a nespravedlnosti k nepravosti, tak nyní dejte své údy do služeb spravedlnosti k posvěcení“ (Řím 6, 19). Velký je také plod, který vyrostе z života odpovídajícího sv. křtu: „Svatost a věčný život. Neboť odplata hříchu je smrt, dar Boží však je věčný život v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (epištola). Tak nám líčí sv. Pavel nepokřtěného a pokřtěného, nevykoupeného a milostí vykoupeného, služebníka hříchu a služebníka spravedlnosti. A tu posvátná liturgie bere na sebe velmi vážnou tvář. Má oči otevřené, nemůže jí ujít, že i mezi pokřtěnými, mezi těmi, kteří jsou dnes povoláni k svaté oběti, jsou „nepraví proroci“, křesťané pouze podle jména a křesťané vypočítaví, v rouše a ve vnějším jednání oveček stáda Kristova, vpravdě však draví vlci: „Po jejich ovoci je poznáte.“ Obmytí vodou sv. křtu, pomazání sv. olejem, přísaha, kterou jednou skládali, nerozhodují: rozhodují skutky, v nichž se projevuje vnitřní smýšlení, vnitřní člověk. Nerozhodují ani slova, náboženské úkony, vnější návštěva bohoslužeb, účast v křesťanských organizacích, na slavnostech a podnicích. „Ne každý, kdo mi říká: ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského, nýbrž ten, kdo plní vůli mého Otce nebeského“ (Mt 7, 21). Těmito vážnými slovy končí evangelium. Království Boží v duši se nevybuduje a nedobuduje zbožnými slovy, nýbrž svatým smýšlením a svatými skutky. Tu se modlíme své „Credo“ téměř jen s chvěním a s bází. Když se přiznáváme k těmto slovům Kristovým, neodsuzujeme tím své smýšlení, své jednání a svůj život?

3. „Jako zápalná oběť skopců a býků a tisíců tučných ovec, tak buď dnes naše oběť před tvou tváří“ (ofertorium). Oběť, která obětujícího něco stojí, kterou pocituje. Nekonečně vzácnější než nejnákladnější

zápalná oběť starozákonní, je náš obětní dar, Kristus. Ale právě zde platí: „Ne každý, kdo mi (při sv. oběti) říká: Pane, Pane!“ Chceme-li dnes skutečně spoluobětovat mši svatou, pak nestačí pronášet několik formulí, opakovat: „Pane, Pane.“ Obětovat, spoluobětovat, znamená odevzdat sebe, obětovat svou vůli, své sklony „vůli Otce, který je v nebesích“, odumřít všemu, co není slučitelné se svatou vůlí Boží: hříchu, špatným příležitostem a náklonnostem, nezřízeným úmyslům, slovům, skutkům, vztahům a svazkům všeho druhu. Obětovat, spoluobětovat znamená státi se jedno s Kristem ve svém smýšlení a v usuzování, ve snažení a chtění, ve vyjadřování a jednání, vniknout do ducha Kristova, jak jsme to slíbili ve sv. křtu. To znamená každodenně v povolání, v praktickém životě žíti Bohu a jeho svatým přikázáním a přinášeti dobré ovoce jako dobrý strom. K tomuto smýšlení a k této vůli se hlásíme dnes, když spoluobětujeme mši svatou. Vkládáme na patěnu nejen prázdná slova a bezobsažné formule, ať jsou jakkoli svaté, přinášíme k oltáři svou vůli, sebe samy, krev svého srdce, své rozhodnutí: „Ve všem jen a jen to, co a jak chce Bůh.“ Rozhodnutí, že pro celý příští týden nedáme „své údy ve službu nečistotě a nepravosti“ a dáme je „do služeb spravedlnosti (svaté vůle Boží).“ Pak nakloní Bůh s nebe svůj sluch ke mně a vztáhne svou otcovskou ruku, aby mne učinil účastným spásy, k níž mne povolal ve sv. křtu a jejíž záruku mi dává v obětní hostině svatého přijímání.

SEDMÁ NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Starý a nový člověk

1. V ostrých obrysech staví dnešní liturgie proti sobě tyto dva typy: starého člověka, člověka bez Boha, bez Krista, člověka přízemního, a nového člověka, který, když se ve sv. křtu zrodil z Boha a ve sv. biřmování, byl naplněn Duchem svatým, jako člověk duchovní, proniknutý Bohem a Kristem, směřuje k věčnému cíli, k Bohu.

2. *Starý člověk.* „Kdysi jste dávali své údy do služeb nečistotě a nepravosti, abyste žili nevázaně“ podle choutek svého srdce nakloněného k zlému. Nevázaně, bez starosti o Boží přikázání, o mravní zákon, který Bůh vepsal každému člověku do srdce. „Byli jste služebníky hříchu“, nikoli spravedlnosti (epištola). Temnými barvami kreslí Apoštol nevykoupeného člověka. „Ačkoli poznali Boha, neoslavili ho jako Boha... Ale upadli do pošetilých myšlenek a jejich

nemoudré srdce se zatemnilo... Poněvadž pohrdli uznat Boha, vydal je Bůh jejich nezřízenému smýšlení, takže činili, co se nesluší. Byli plni všeliké nespravedlnosti, lakoty, zloby, plni závisti, vražednosti, nesváru, lsti a podlosti... vynalézaví ve zlém, rodičů neposlušníci, nerozumní, věrolomní, bezcitní, nemilosrdní“ (Řím 1, 21–31). Tak to Pavel zažil a viděl. A moderní člověk potvrzuje tento posudek Apoštolův. Jeho první zásada zní: Pryč s Bohem, s vírou v Boha, v Krista, v nadpřirozeno, v posmrtný život. Je toliko jeden bůh: a tím je lidský duch, lidstvo. Člověk je svým vlastním zákonodárcem, svým vlastním soudcem. Ano, bylo by nenormální, kdyby chtěl člověk plnit příkaz, který si sám nedal; i kdyby ten příkaz byla výslovná vůle Boží. Proto pryč s naukou o dědičném hříchu, o dědičné poruše! Lidská přirozenost tak, jak jest, je dobrá, je krásná, je čistá, je svatá. Co jiného potřebuje člověk, než jíti za svou přirozeností, vyžít se, oddat se svým pudům a žádostem? K čemu ještě potřebujeme Vykupitele, vtělení Boha, církev, božskou pomoc, milost? To je duch moderního, autonomního, bezbožského člověka. On je sám sobě bohem a zákonem! Což se smíme divit, když čteme a slyšíme na všech stranách jen o nespravedlnosti, sobectví, zpustlosti, bezmezném mravní bídě našeho dnešního lidstva? „Poněvadž pohrdli uznat Boha, vydal je Bůh jejich nesprávnému smýšlení.“ Stali se otroky hříchu a nevěry, popírají Boha, nenávidí Boha, sami sebe učinili bohem! „Konec všeho toho je smrt.“

Nový člověk dává „své údy do služeb spravedlnosti k posvěcení... Byli osvobozeni od hříchu (sv. křtem), stali jste se služebníky Božími. A jako svůj užitek máte posvěcení, jako cíl máte život věčný“ (epištola; Řím 6, 20, 22). Sv. křtem a přičleněním ke Kristu, vinnému Kmeni, jsme se stali „dobrým stromem“, živými ratolestmi „dobrého stromu“, Krista! „Každý dobrý strom rodí dobré ovoce.“ Ne pouze listí. Pán žádá plody. „Ne ten, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž ten, kdo plní vůli mého Otce“. To je nový člověk, křesťan. On odumře vlastním choutkám, svodům tělesné žádostivosti, náklonnosti k pozemským věcem a k požitkům, touze po cti a slávě u lidí, on žije „vůli Otcově.“ Dobrý strom rodí dobré ovoce! Bůh a svatá vůle Boží ve všem! A jediné Bůh, jeho svatá vůle, jen jeho svaté zalíbení ve všem a přede vším! To je ovoce nového člověka! Tak jsme to přísahali na sv. křtu: „Věřím v Boha“, tj. zasvěcují se Bohu, žiji Bohu, jeho vůli, jeho přikázáním a jeho zalíbením!

3. Posvátná liturgie nás staví dnes před vážné zkoumání sebe. „*Po jejich ovoci je poznáte*“ — starého člověka a nového člověka. „Všeobecně jsou známy *skutky těla* (starého člověka): smilstvo, nečistota, chlípnost, modloslužba, nepřátelství, sváry, revnivosti,

zlosti, hádky, různice, roztržky, závist, vraždy, opilství, nestřídmost a věci jim podobné... Ti, kdož takové věci páchají, nedojdou do království Božího. *Plody ducha* (nadpřirozeného, nového člověka) jsou: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost, skromnost, zdrželivost, čistota“ (Gal 5, 19–23).

„Jako jste dávali své údy do služeb nečistotě a nevázanosti, abyste žili nevázaně, tak nyní dejte své údy do služeb spravedlnosti, abyste žili svatě.“ Ve svatém křtu jsme se dali s tělem i duší do služeb spravedlnosti, plnění vůle Boží. Tuto svou oddanost Bohu a jeho sv. vůli prohlubujeme a posilujeme v každodenním spoluobětování mše svaté. Vkládáme na patěnu všechno, co jsme a máme. Nic z nás ať už nepatří světu, zemi, hříchu, vlastní vůli, nýbrž všechno ať zcela náleží jen Bohu a jeho svaté vůli! Ve svatém přijímání prohlubujeme své přičlenění ke Kristu a dáváme se ještě dokonaleji naplnit jeho duchem, abychom dali své údy dokonale do služeb spravedlnosti a mohli říci: „Můj pokrm je činiti vůli Otce, který je v nebesích“ (Jan 4, 34).

Modlitba:

Bože, jehož prozřetelnost se neklame ve svém úradku, pokorně tě prosíme, abys od nás odvrátil všechno škodné a dopřál nám všeho prospěšného. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 7. NEDELI PO SV. DUCHU

Pravá zbožnost

1. Svatým křtem jsme ratolestmi na Kristu, plodném vinném Kmeni. „Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, odřeže (Otec, vinař). A každou, která nese ovoce, očistí, aby nesla více ovoce“ (Jan 15, 1). Jsme povoláni, abychom nesli ovoce. „Každý dobrý strom přináší dobré ovoce.“ „Po jejich ovoci je poznáte“ (Ev.).

2. „*Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského.*“ Modlíme se. Modlíme se mnoho. Ale mnohdy se nemodlíme správně. Snadno se přidáváme k těm, kteří říkají „Pane, Pane,“ a pak jdou za svými vlastními nápady, otročí svým větším nebo menším zálibám. Jak mnozí se modlí po celé hodiny, denně konají rozjímání, věrně konají duchovní čtení, zpytování svědomí a zbožné úkony všeho druhu. Při tom však jsou ke svému okolí nevrlí, náládoví, bezohlední, sobečtí. Modlí se, jsou však během dne rozmrzeli pro

každou maličkost, neovládají se, jsou plni nelaskavých úsudků v myšlenkách i v řeči. To má být plod křesťanské modlitby? Opravdu, to není pravá, bohumilá modlitba. To může odpudit a druhé přivést k pohrdání zbožností. Na takovém „Pane, Pane“ nespočívá požehnání. Spíše kletba: „Nevejdou do království nebeského“ (do plného křesťanského života). „Každý strom, který nerodí dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně.“

„Kdo plní vůli mého Otce, ten vejde do království nebeského.“ „Po jejich ovoci je poznáte. „Dobrý strom rodí dobré ovoce. „Ne toliko slova, prázdné „Pane, Pane,“ nýbrž ovoce očekává Bůh od nás, kteří jsme přičleněni ke Kristu. To ovoce však je: „Plnit vůli Otcovu.“ Praktický život je zkouškou, zda je naše modlitba správná. Jestliže se denně více neodpoutáváme sami od sebe, jestliže se nestáváme obětavější a věrnější vůči Bohu, pak naše modlitba není správná. Jestliže nás naše modlitba nečiní každého dne ještě horlivějšími v boji proti našim nezřízeným sklonům a chybám, trpělivějšími a laskavějšími k cizím chybám a slabostem, neúnavnějšími v sebezapírání a ve věrnosti v povolání, pak to není modlitba správná. Jestliže naše rozjímání a modlitba nepůsobí, abychom se každého dne ještě dokonaleji a s větší ochotou podrobovali Božím dopuštěním a zařízením, utrpením, nemocem, těžkým poměrům, nepříjemnostem všeho druhu, pokušením a vnitřním zkouškám, pak to není modlitba správná. Správná modlitba vede neomylně a s vnitřní nutností k ochotě ve všem, naprosto ve všem plnit Boží vůli a přijímat Boží vůli, i když musí lidská přirozenost velmi trpět. To poslední a nejhlubší v modlitbě je láska: nakolik milujeme, natolik se modlíme. Avšak milovat Boha znamená býti ochoten plnit a přijímat Boží vůli. „Kdo plní vůli mého Otce, ten vejde do království nebeského.“

3. Zbožnost se nevyčerpává v tom, že konáme zbožné úkony, že se rádi a mnoho modlíme. Zbožnost je postoj vůle, který zasahuje do celého života a určuje jej. Zbožnost je snaha vidět a přijímat všechno, co přináší den, jako od Boha, jako z jeho dopuštění, jako z jeho vůle a zalíbení, jako z jeho prozřetelnosti a lásky, a to všechno vidět v Bohu a v pohledu na Boha, všechno milovat, činit, trpět pro Boží vůli a čest. „Kdo plní vůli mého Otce!“ Zbožnost skoncuje se vším, čím urážíme Boha nebo čím bychom se Mu museli nelíbit. Svědomí se vyhýbá každé vědomé chybě, nevěrnosti, nedokonalosti. Ona pečuje právě tak o modlitbu jako o lásku k bližnímu a o vyplnění povinnosti. „Ne ten, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž ten, kdo plní vůli mého Otce.“ Natolik jsme opravdu zbožní, vnitřní, dokonalí, nakolik se snažíme plnit vůli Otce nebeského.

„Jako jste dávali své údy do služeb nečistotě a nepravosti..., tak

nyní dejte své údy do služeb spravedlnosti a žijte svatě... Jako svůj užitek máte posvěcení, jako cíl máte věčný život“ (epištola). To je náš užitek: naše posvěcení plněním vůle Otce nebeského; a naše odměna: věčný život. „Každý dobrý strom rodí dobré ovoce.“

Modlitba:

Bože, jehož prozřetelnost se neklame ve svém úradku, pokorně tě prosíme, abys od nás odvrátil všechno škodlivé a dopřál nám všeho prospěšného. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 7. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Dobrý strom

1. Velikonoce nám daly nový život. Duch letnic jej přivádí k plnému rozvinutí a vede jej ke zralosti, podobně jako v přírodě léto svým světlem a teplem přivádí setbu ke zralosti. Jako rolník v létě pohlíží na pole, jaké je, zda všechno roste a zraje, tak to činí dnes posvátná liturgie. Čeká úrodu. „Po jejich ovoci je poznáte“ (evangelium), pravé křesťany, opravdu zbožné, zasvěcené Bohu. Nerozhoduje křestní list, příslušnost k některému náboženskému spolku, nerozhoduje řeholní roucho nebo závoj. Vyžaduje se ovoce. „Každý strom, který nerodí dobré ovoce, bývá vyřazen a hozen do ohně“ (evangelium). Liturgie to bere vážně s růstem a zráním božského života.

2. „Špatný strom rodí špatné ovoce“ (Mt 7, 17). I on rodí ovoce, které je nepoživatelné a které každý odhodí. Špatné stromy jsme my, pokud žijeme pudům, vášním a skutkům padlé přirozenosti, vzdálení od života Božího a Kristova, bez sv. křtu, bez posvěcující milosti. V tomto stavu můžeme pracovat, namáhat se, uvádět svět v úžas svými výkony: jsou to prázdné plody, plané plody, samé padavky, bezcenné pro věčný život, k němuž jsme povoláni. Špatné stromy jsme my, pokud jsme sice byli spojeni křtem s Bohem a s Kristem, ale stáváme se nevěrni svému křtu a těžkými hříchy se odlučujeme od Boha a od jeho života. Nezrušitelné znamení sv. křtu a svatá víra nás ještě udržují ve spojení s Bohem a s Kristem: ale jsme odumřelé, uschlé větve na vinném kmeni – Kristu, které nerodí dobré, svaté ovoce, nýbrž rodí špatné, nesvaté, hříšné myšlenky, žádosti a skutky, Špatné stromy jsme, pokud sice milostí posvěcující zůstáváme spojeni s Bohem a s Kristem, ale nepěstujeme vážně božský život v sobě. Nedopouštíme se velkých hříchů. Ale jinak nám málo záleží na

vzrůstu vnitřního života. Chceme si to učinit pohodlné, nenamáhat se, nedbat na pořádek, náboženské věci omezit na nejmenší míru. Jsme vlažní. A jaké jsou plody té vlažnosti? „Kéž bys byl studený nebo teplý! Takto však, poněvadž jsi vlažný, — ...vyvrhnu tě ze svých úst“ (Zjev 3, 16—17). Špatné stromy jsme, pokud se čestně nesnažíme o vnitřní vzrůst, o ctnost a dokonalost. Jsme strom, který se zelená a kvete, ale přináší jen zelené listí: naše snaha o dokonalost, naše křesťanství vycházejí z touhy po lidské cti, po vážnosti u lidí, po úspěchu nebo z touhy býti důležitými, z přání rovnat se druhým. Plody, ale špatné plody!

„*Dobrý strom nemůže nésti špatné ovoce.*“ Dobrý strom je svatá církev. Ona je ten strom, který „je zasazen u vod a přináší ovoce v náležitou dobu; jeho listí neuvadá“ (Ž 1, 5). Kořeny tohoto velkého stromu jsou v Bohu, v Kristu, v otevřeném boku druhého Adama, pníciho na kříži. Z Něho, z nekonečné plnosti jeho života čerpá ve svých sv. svátostech neustále svěží život, novou sílu a plodnost. Bez ustání nasazuje strom církve nové ratolesti a přivádí je ke zralosti v četných čistých, svatých duších, které denně přivádí k nebeskému Snoubenci. I my můžeme být dobrými stromy v zahradě svaté církve. Na nás patřil Ezechiel, když viděl pramen, který vycházel z chrámu a stával se životodárnou řekou, na jejíchž březích stály stromy a každý z nich měl bohatou úrodu ovoce. *Chrámu*, z něhož vycházel ten pramen, je Kristus Pán. „Z jeho plnosti jsme všichni obdrželi“ (Jan 1, 16). Do Něho jsme vrostli jako živé ratolesti. „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5). Ta *řeka* je milost, vycházející od Krista, Vykupitele, která se vylévá na nás ve sv. svátostech katolické církve a v četných milostech pomáhajících, v četných osvíceních a povzbuzeních. Ten *strom* jsme my. On přináší ovoce ve správnou dobu: ovoce svatého smýšlení, svatých skutků, svaté lásky k Bohu a k bližnímu; ovoce zásluh pro věčný život. I na nás přicházejí bouře pokušení, zkoušek a utrpení. Ale nemohou zadržet naši životní sílu a plodnost, pokud jsou naše kořeny vrostlé do Krista. Svou sílu a plodnost čerpáme z Něho, ze svatého pramene, z plnosti všeho svatého, ušlechtilého, čistého a silného! „Dobrý strom nemůže nésti špatné ovoce.“ Všechno záleží na tom, abychom zůstali živě spojeni s vinným Kmenem — Kristem a denně do Něho vrůstali ještě více. Na tom, abychom Mu zachovali bezvýhradně věrnost, jak jsme Mu to slíbili ve sv. křtu. Na tom, abychom se radostně a rozhodně odříkali všeho, co by mohlo překazit, zdržet nebo dokonce porušit naše vrůstání do Krista! „Poznej, křesťane, svou důstojnost!“ (sv. Lev Veliký). Buď dobrým stromem, který rodí jen dobré ovoce!

3. Jsme zasazeni jako dobré stromy do zahrady církve. Všechny životní podmínky a všechno, co je nutné ke vzrůstu a k plodnosti, je nám dáno k použití v nejhojnější mře. A kde je ovoce? Musíme mít ovoce. Všechno ostatní klame.

Dobré ovoce! Ovoce pravého pokání a obrácení. A především ovoce lásky k bližnímu. Kdo se domnívá, že miluje Boha, že miluje Krista, ale nemiluje svého bližního, ten se klame: je neplodným stromem. Činorodá, dávající, podporující bliženská láska, která sdílí své věci s chudými a nuznými a ráda dává i z mála, které má!

„Každý strom, který nerodí ovoce, bývá vyťat a hozen do ohně.“ „Ne ten, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského“. „Neříkejte: jsme děti Abrahamovy“ (Mt 3, 8), jsme pokřtěni, jsme děti církve. Neříkejte: My katoličtí křesťané máme pravdu. Křest, příslušnost k církvi, pravda, kterou máme, musí přinášet ovoce! Bůh nechce prázdné stromy, nýbrž ovoce!

Modlitba:

Tvé hojivé působení, Pane, nechť nás milostivě vyproští z našich nezřízených sklonů a dovede nás k tomu, co je správné. Amen.

STŘEDA PO 7. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Služebníci Boží a děti Boží

1. Církev nás volá: „Pojďte, dítky, poslyšte mne: bázni Páně vás chci vyučovat. Přistupte k němu a budete osvíceni a vaše tváře nebudou zahanbeny“ (graduale). To je zároveň odpověď matky církve na slova epištoly: „Když jste byli osvobozeni od hříchu, stali jste se služebníky Božími.“ Žijte pro Boha, služte Mu věrně jako služebníci, ale v duchu dětství, šťastni, že smíte žít pro Otce!

2. „*Stali jste se služebníky Božími.*“ Služebníky Božími, a proto celým, výlučným vlastnictvím Božím. Celé naše bytí, myšlení, chtění a jednání náleží Jemu a smí náležet jen Jemu. Tak jsme to přísahali při sv. křtu: „Věřím v Boha.“ Věřím: „se vším, co jsem a co mám, náležím Bohu a jsem zasvěcen Jemu. Služebníci Boží. Tedy pro nás pokřtěné přichází v úvahu jen jedno: svatá vůle Boží, vůle Otcova. Náš život je tak dalece křesťanský, jak je postaven do služby vůle Boží. V ničem nežít své vlastní vůli, přáním svého srdce, svému vlastnímu rozumu, vnukání některé nezřízené vášně, v ničem se nedat vést sebeláskou, nýbrž jedině a výlučně tím, co je milé Bohu, co On

dopouští, zařizuje a posílá, ať jde o povinnosti, pokořování, překážky, protivenství, zklamání a utrpení všeho druhu. „Ne jak já chci, nýbrž jak chceš Ty“ (Mt 26, 39). Jako kapka vody, kterou kněz při obětování vlévá do kalicha, úplně se rozplyne ve víně, tak se musí křesťanova vůle ve všech věcech a okolnostech neustále rozplývat ve vůli Boží a zanikat v Bohu. Když je obilné zrno zaseto do země, a odumře, přináší mnoho užitku. Není-li však zaseto do země, zůstává samo, bez užitku (Jan 12, 24). Teprve když se celé naše snažení a chtění ponoří do propasti moudrosti, čistoty a svatosti Boží a tam zanikne v Boží vůli, přinese mnoho užitku: je pojata do svaté, blažené vůle Boží. Je sjednoceno s vůlí Boží! Na tyto výšiny nás chtějí pozvednout velikonoce a letnice. „Pojďte, děti, ... bázni Páně vás chci vyučovat. Přistupte k Němu (tím, že vejdete do jeho vůle), a budete osvíceni.“ Život nevýslovného štěstí a svatého klidu ve sjednocení s Bohem!

„*Bůh poslal do našeho srdce Ducha svého Syna*, jenž volá: Abba, Otče! Proto nejsi již služebník, nýbrž syn“ (Gal 4, 6–7). Služebníci Boží, ale nikoli už se smýšlením služebníka, otroka, nýbrž syna. Služebník slouží z bázně před trestem. Poslouchá, ale ne z lásky, aby učinil Pánu radost, poslouchá z donucení, z nouze, s vnitřním odporem a reptáním, bez zájmu pro věc pánovu, bez vnitřní účasti, bez vnitřního popudu. Jinak dítě, syn. Ten slouží otci, poněvadž ho miluje, poněvadž mu chce způsobit radost, chce jej obšťastnit. Má upřímný zájem o všechno, co se týká otce, a zná jen jednu bázeň, že nebude moci uspokojit otce tak, jak by chtěl, nebo že dokonce něčím způsobí otci bolest. Sloužíme Bohu jako děti, z lásky, nikoli z omezující a brzdicí bázně před trestem pekla. Bázeň je dobrá a nutná, aby v nás živě udržovala ducha pokání a umrtvování; je nutná, poněvadž býváme často vystaveni nebezpečným příležitostem a pokušením. Ale to, co nás hlavně určuje a vede v našem počínání, musí být svatá láska. Náš Bůh a Otec zasluhuje, abychom Mu sloužili z ušlechtlejších a vznešenějších pohnutek než z pohnutky bázně. Jsme pokřtěni v Boží lásku. „Miluj Pána Boha svého“ (Mt 22, 37). Bázeň nás zdržuje od zlého. Láska nás pudí k dobru. Ano, teprve ona nás vlastně činí silnými, abychom přemohli zlo. Ona nedbá na oběti, na obtíže, na odpor přirozenosti. Ona hledí jediné na Otce, na to, co je Mu milé, co slouží jeho zájmům, jeho cti, a dává velkodušně všechno. Ona nikdy dosti nemilovala, nikdy dosti nedala a nevykonala. Ona pudí vždy k novým důkazům lásky, k obětem a ke skutkům lásky! A Bůh odpovídá se své strany novými důkazy své lásky. Táhne duši k sobě: bázeň, která dosud ovládala duši a která ji ještě zdržovala v milujícím styku s Bohem, ustupuje nevýslovně blažené důvěrnosti a neochvějné

důvěře v jeho lásku. I bázeň, že Její milujeme příliš málo, že Mu způsobíme bolest, není už mučivá bázeň. Ona spíše podněcuje duši, aby byla tím bdělejší, aby bojovala tím statečněji a skoncovala se vším, co není Bůh. A když někdy něčím způsobila Otcí bolest, spěchá pokorně s lítostí a s důvěrou k Němu a ví, že On jí dal polibek míru. Stále čistěji v ní žije touha dáti Mu všechno. „Miluj Pána Boha svého.“ „Dokonalá láska zahání bázeň“ (1 Jan 4, 18). V tuto lásku jsme pokřtěni.

3. Jak dobře to s námi myslí Otec! „Kdysi jste dávali své údy do služeb nečistotě a nepravosti... a byli jste služebníky hříchu, nikoli spravedlnosti, nesloužili jste tomu, co je správné.“ A jaký z toho máte užitek? „Konec všeho toho je věčná smrt“ (epištola). Bůh nás z čisté lásky a z milosti „vysvobodil z hříchu“. Jsme „služebníky Božími“ a dostali jsme povolání a sílu k tomu, abychom „dali své údy do služeb spravedlnosti a žili svatě“. Náš užitek: „Svatost a naše odměna: věčný život.“ Co jiného můžeme konat než děkovat? Děkovat slovy, děkovat přinášením svého obětního daru, Krista, děkovat svým životem!

„Všechny národy, tleskejte rukama, Bohu vstříc jásavě zpívejte“ (introit). Velká výzva k nám, pokřtěným, dětem Božím, abychom Bohu vždycky a všude vzdávali díky, především v přinášení svaté oběti. „Jako zápalná oběť skopců a býků a tisíců tučných ovec, tak buď dnes naše oběť před Tvou tváří“ (ofertorium): oběť díky a chvály skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba:

Tvé hojivé působení, Pane, nechť nás milostivě vyproští z našich nezřízených sklonů a dovede nás k tomu, co je správné. Amen.

ČTVRTEK PO 7. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Vůle Boží

1. „Když jste byli osvobozeni od hříchu, stali jste se služebníky Božími. A jako užitek máte posvěcení, jako cíl máte život věčný“ (epištola). V těchto několika slovech vyjádřil Apoštol celý náš život: od hříchu vzhůru k životu pro Boha, k svatosti, k věčnému životu. Služebníci Boží s úkolem plnit vůli Boží. To je zákon našeho života: ve všem plnit vůli Boží. A proto nejprve ve všem vidět vůli Boží.

2. *Ve všem vidět Boží vůli.* Ve všech věcech, událostech, povin-

nostech, pracích, těžkostech, utrpeních, pokořeních. Ve všech požadavcích zdravého rozumu, stavovského, společenského života. Ve všem, co nás potká za dne, ať je to příjemné či nepříjemné. Ve všem vidět Boha: jeho prozřetelnost, jeho řízení, jeho dopuštění, jeho působení, jeho ruku. K tomu je zapotřebí hluboké živé víry. K tomu je zapotřebí oka, které se nezastavuje u povrchu věcí a zážitků, u prvního dojmu. Spíše oka, které ve všem proniká k poslední a nejhlubší příčině věcí a života, k Bohu, k jeho působení ve věcech, k jeho nekonečně moudré a milující, všechno řídící a pořádající prozřetelnosti. To je křesťan. On vidí očima Božíma, očima víry a nesoudí už jen podle lidských a přízemních hledisek a zásad. On také nevidí nejprve svůj vlastní zájem, svou vlastní výhodu, své já před vůlí Boží. Péči o své vlastní blaho, o zdraví, o splnění toho neb onoho přání, vysvobození z té nebo oné nepříjemnosti, z těch neb oněch poměrů, osob, obtíží, námah, zkoušek, pokušení a utrpení staví vědomě a vždycky za vůli Boží. Svatá vůle Boží je to první, co vidí ve věcech. Šťastná duše, které zmizí všechno ostatní před nádherou a krásou Boží vůle.

Milovat a plnit Boží vůli. Je to vůle Boží, která se ukládá našemu životu jako zákon a určuje a řídí každý náš krok; přirozenosti a jejím přáním a sklonům bývá často nežádoucí a nepříjemná. Bývá břemenem, které se jí nezřídka zdá tvrdé a tíživé. Kdo se sklání pod tímto břemenem jenom nerad a s odporem, toho tíží. Kdo je však přijme ochotně, toho povznáší k sjednocení s čistou, svatou a mocnou vůlí Boží. Kdo žije z Ducha Kristova, ten miluje zákon, jeho Boží vůle. Ten miluje práci, povinnost, nařízení rodičů i představených. Ten miluje přikázání Boží, přikázání a předpisy církve, pravidla a kázeň řádu, k němuž náleží. Více než se přirozenost léká obtíží z práce a z plnění povinností, více než se hrozí odříkání, pokořování a protiventství života, miluje takový člověk Boží vůli, kterou vidí a hledá ve všem. Proto se stává silným, aby s celou šlechetnou a stálou věrností vyplnil všechny povinnosti a předpisy. Nic mu není malé, bezvýznamné, takže by to směl opomenout. Všechno, co chce, chce spolu s Bohem, všechno prožívá spolu s Bohem, a to ho obšťastňuje a nesmírně obohacuje. Ve všem se setkává s Boží vůlí, ve všem se dotýká Boží vůle. Tak je mu všechno svaté, i nejmenší povinnost budí v něm úctu. Pravý křesťan není už veden čistě lidským chápáním a pouze lidskými a přirozenými pohnutkami: jeho život je čistá silná láska k tomu, co se líbí Bohu, co je Bohu milé, co Bůh chce a co si přeje. Netáže se už: Jak dalece jsem zavázán? Jak dalece jsem volný a mohu činit, co se mi líbí? Až pokud se mohu bez hříchu vyhnout povinnostem? Pravý křesťan miluje. Láska nezná taková

rozlišování a takové otázky. A v tom stupni, jak miluje, plní vůli Boží radostně, bez výhrad, neúnavně, ano den ode dne ještě více, ještě věrněji, ještě posvátněji. Dobrý strom, který rodí dobré ovoce.

3. Jsme na zemi, abychom poznávali Boha, abychom Jej viděli ve všem; abychom Jej milovali, Jemu sloužili a tak přišli do nebe. Nejprve Bůh, jeho oslava, potom my, naše blaho, naše spása, naše blaženost v Bohu a skrze Boha!

„Pojďte, děti, poslyšte mne: bázni Páně vás chci vyučovat“ (graduate). „Jako jste kdysi dávali své údy do služeb nečistotě a nepravosti a žili jste nevázaně, tak nyní dejte (jakožto pokřtění) své údy do služeb spravedlnosti“, do služeb plnění vůle Boží. „Kdo plní vůli mého Otce, ten vejde do království nebeského“.

„Kdo plní vůli mého Otce, ten vejde do království nebeského.“ Ve svých povinnostech a závazcích se nespokojí jen vnějškem, jen povrchem povinnosti, a nehledá pak Boha daleko, v nějakém zbožném cvičení. Jest si vědom, že Bůh je blízko, že je zcela blízko. On nalézá Boha v práci, v plnění povinnosti. Ví, že Bůh je tam, kde je Boží vůle, v této povinnosti, v této práci. On ví, že tam, kde je Boží vůle, je také Boží milost a Boží pomoc. Ví, že se setkává s Bohem v plnění své povinnosti. Ponořuje se do plnění své povinnosti, aby se tak ponořil do Boha a aby se sjednotil s Boží vůlí! Ve všem nalézá Boha, království nebeské.

Modlitba:

Bože, jehož prozřetelnost se neklame ve svém úradku, pokorně tě prosíme, abys od nás odvrátil všechno škodlivé a dopřál nám všeho prospěšného. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PÁTEK PO 7. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Vůle Boží

1. „Všechny národy, tleskejte rukama, plesejte Bohu jásavým hlasem. Neboť Pán je svrchovaný a vznešený Pán, veliký Král nade vši zemí“ (Introit). Když jsme byli osvobozeni od hříchu a „stali jsme se Božími služebníky“ (epištola), Pán nás povolal a jsme ochotni plnit a přijímat jeho vůli. Plnit a přijímat. Plnit, cokoli si Bůh přeje od nás, abychom to plnili (zjevená vůle Boží), přijímat, podrobovat se tomu, co Bůh působí v nás a na nás (vůle Božího zalíbení). Plnit a přijímat, činné a trpné plnění vůle Boží: to je dokonalá cesta k sva-

tosti a k věčnému životu. „Když jste byli osvobozeni od hříchu, stali jste se služebníky Božími a jako svůj užitek máte posvěcení a věčný život.“

2. *Bůh nás vede.* Činí to dvojím způsobem. Buď nás vezme za ruku a nechává nás jíti s sebou. Zjevuje nám svou vůli a dává nám poznat v příkázáních, v povinnostech, v závazcích, v požadavcích přirozenosti a společenského života, co máme činit („zjevená vůle Boží“). V plnění jeho vůle se držíme jeho úmyslů, příkázání a požadavků a tak činíme „své malé kroky“ (sv. František Saleský). Nebo — a to je druhý způsob, jak nás Bůh vede — Bůh nás nese na svých rukou: dáváme se jeho působením v nás i mimo nás nésti, jako dítě se dává nésti matkou („vůle Božího zalíbení“). Toto milující, mocné a zároveň jemné působení Boží v nás a na nás doprovází nás na každém kroku, v každém postavení a ve všech okolnostech. Bůh je vždy v činnosti, aby naši duši očistil, posvětil a naplnil svým životem. „Což neprodávají pět vrabců za dva penízky? A přece ani jeden z nich není zapomenut u Boha... Nebojte se tedy! Vy jste dražší než mnoho vrabců“ (Lk 12, 6—7). „On pečuje o vás“ (1 Petr 5, 7). „Ani vlas s vaší hlavy nezahyne bez vůle vašeho Otce, který je v nebesích“ (Lk 21, 18). Tak daleko jde Boží péče o nás. Všechno mu k tomu slouží, malé i velké, svět hvězdný právě tak jako příroda kolem nás, svět dobrých i zlých andělů jako svět lidí. Bůh všechno pořádá, řídí, vede a používá všeho tak, aby se to stalo nám, mně osobně cestou, výstupem k Bohu, milostí, pomocí. „Těm, kdož milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“ (Řím 8, 28). V nekonečné moudrosti a lásce působí Bůh v nás a na nás. On použije po každé nejlepšího prostředku, nejvhodnější příležitosti, nejvhodnějšího okamžiku, nejvhodnějším způsobem. Jeho milující prozřetelnost, s kterou určuje naši životní cestu a nás vede, „odvrací od nás všecko škodlivé a dopřává nám všeho, co slouží k naší spáse“ (orace). Tak věříme a důvěřujeme.

„*Hospodinu svěř svou životní cestu* a na něho spoléhej, On bude jednat“ (Ž 36, 5). Věříme v Boží působení v nás, ve „vůli Božího zalíbení“. Věříme, že těm, kdož Jej milují, všechno slouží k nejlepšímu. Věříme, že On to se vším svým působením v nás myslí božsky dobře; že vždy a všude je to jeho láska, která určuje jeho působení a vede jeho ruku, i když ona bije. Za všemi nepříjemnostmi, utrpeními, příkořími a hořkostmi vidíme nikoli snad jen lidi a lidské záměry: pronikáme k Bohu a vidíme jeho působení. Věříme. Vyslovujeme svůj souhlas. Skláníme se před jeho svatým působením, před křížem, který na nás vkládá, před jeho dopuštěními, která nám bývají často tak tajuplná a temná. Podrobujeme se plni důvěry Božímu dopuštění a řízení, všem zkouškám a navštívením, ochotni, aby On

s námi nakládal, jak se mu líbí. „Hospodinu svěř svou životní cestu“, dovol Mu volný vstup a volnou činnost ve své duši. Nauč se brát život tak, jak jej dává ruka Prozřetelnosti! „Na něho spoléhej. On bude jednat.“ Nyní, když jsme se bezvýhradně odevzdali do vůle Boží, nyní jsme se stali zcela „služebníky Božími“. Náš užitek je posvěcení a věčný život. „Kdo se poníží, bude povýšen“ (Lk 18, 14). „Nechte dítky přijít ke mně“, které nechají se sebou nakládat, jak se líbí Bohu, „takovým patří království nebeské“ (Mt 19, 14). „Nebudete-li jako maličtí, nevejdete do království nebeského“ (Mt 18, 3).

3. „Kdo plní vůli mého Otce, ten vejde do království nebeského“. To je naše cesta, plnění vůle Boží. Činíme, co nám Bůh ukládá činit: činná zbožnost. A podrobujeme se všemu, co nám Bůh ve své prozřetelnosti dává nebo odnímá, na nás dopouští nebo nám ukládá nésti: trpná zbožnost.

Nejprve Bůh, potom my. Nejprve Boží vůle a Boží působení, potom naše vůle a naše působení, v plné závislosti na Boží vůli a Božím působení. Bůh dává, my přijímáme. On vstupuje do našeho nitra, my se s Ním sjednocujeme a jsme činní s Ním. Čím dokonaleji zanikneme ve vůli Boží a odevzdáme se Božímu působení, tím plodnějším se stane náš život. Naše vlastní myšlení, chtění, jednání, naše námahy a podnikání jsou smrtelné, mrtvé. Boží vůle a Boží působení je živé a dává život.

Modlitba:

Tvé hojivé působení, Pane, nechť nás milostivě vyprostí z našich nezřízených sklonů a dovede nás k tomu, co je správné. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

SOBOTA PO 7. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Vůle Boží

1. „Kdo plní vůli mého Otce, který je v nebesích, ten vejde do království nebeského“ (evangelium). Zřetelné, zcela určité příslibení z úst neomylné pravdy. Cesta plnění vůle Boží je jistá, přímá cesta do království nebeského.

2. „*Nebeské království*“ je tam, kde žijeme Bohu, kde se klaníme Bohu, kde je Bůh uznáván, veleben a oslavován. Tam, kde se povznášejí církve, křesťanská věřící, doufající a milující duše, v té míře, jak

za sebou nechává, odvrhuje pouze přirozené, přítomné a pomíjející věci. Všude tam, kde je poznáván, uznáván a oslavován Bůh ve své podstatě, ve svých vlastnostech, ve svém nekonečně svatém, moudrém a spravedlivém chtění a působení, je království nebeské. Ono začíná zde na zemi ve svaté církvi a v křesťanské duši a potrvá věčně ve slávě Otce i Syna i Ducha svatého: jako království jasného patření na Boha a poznání Boha, jako království nevýslovně oblažujícího věčného holdu Bohu, chvály, díkůčinění a radosti. „Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.“ Tam, kde začínáme Boha poznávat a vidět Jej, jeho blízkost, jeho působení, jeho prozřetelnost, jeho svatou vůli ve všem, co se přihází, pokorně se sklánět před ním, před jeho působením a jeho vůlí, tam vstupujeme do království Božího. A kdykoli se znovu odevzdáme Jemu a jeho svaté vůli, obejmeme ji s láskou a plníme ji s upřímným smýšlením, vstoupíme do nového, dokonalejšího příbytku tohoto království. „V království nebeského Otce je mnoho příbytků“ (Jan 14, 2). Poslední vstup bude ten, který nás odloučí od pozemského života a uvede nás do příbytku, v němž smíme zůstat věčně. Potom království Boží, do něhož vstupujeme, vstoupí do nás a naplní nás nevýslovnou slastí a blažeností Boží. „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani do lidského srdce nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kdož jej milují“ (1 Kor 2, 9).

Cesta k nebeskému království je vůle Boží. Je pouze tato jediná cesta. Modlitba, milosti, které nám Bůh nabízí, povzbuzení, vnuknutí, tisíce příležitostí, které se denně naskytanou, jsou jenom prostředkem. Mohou nám sloužit teprve tehdy, když se pohybujeme po správné a bezpečné cestě. „Kdo plní vůli mého Otce...“ To je správná a bezpečná cesta. To je jediná cesta. Tu cestu musíme nastoupit a tou se ubírat. Abychom však ji mohli nastoupit a jí se ubírat, musíme ji znát. Ona se nám zjevuje v požadavcích zdravého, nepokřiveného rozumu a lidské přirozenosti. Ona se nám zjevuje v desateru Božích přikázání, tj. v přikázání lásky k Bohu a k bližnímu. Ona se nám zjevuje v přikázáních svaté církve, v přikázání o postu, v přikázání o pátku, v přikázání o nedělní mši svaté, o velikonoční zpovědi a velikonočním sv. přijímání, v liturgických obyčejích a v církevních předpisech, v ustanoveních církevního práva. Ona se zjevuje ve stavovských povinnostech, ať v povinnostech duchovního stavu a řeholního stavu, či v povinnostech otce a matky, představeného, poddaného, úředníka, zaměstnavatele, zaměstnance, sluhy a zaměstnaného v domácnosti. Všem je nám zjevena vůle Boží. Všichni známe cestu k nebeskému království. Záleží jenom na tom, abychom tou cestou šli. „Kdo plní vůli mého Otce, ten vejde do království nebeského.“

3. Ve sv. křtu nás pozvedl Pán do svého života, On v nás dále žije svůj život. „Já jsem vinný Kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5). Jeho život je však úplná a bezvýhradná odevzdanost do vůle Otce. „Ne jak já chci, nýbrž jak Ty chceš“ (Mt 26, 39). „Můj pokrm je činiti vůli toho, který mě poslal“ (Jan 4, 34). Žijeme spolu s Kristem jeho život v úplné a naprosté odevzdanosti svých přání, plánů a úmyslů tomu, co „je milé Otci“.

„Přistupte k Němu“ ve sjednocení své vůle s jeho vůlí. „Budete zářit radostí. Vaše tvář se nebude rdít zklamáním“ (verš v graduale). Úplná odevzdanost naší vůle tomu, co je milé Bohu, musí být plodem spoluobětování mše svaté a svatého přijímání. Ve sv. přijímání nás Pán denně znovu proniká svatým ohněm svého Ducha a své milující odevzdanosti Otci. „Svět má poznati“ na nás, jeho údech, „že miluji Otce a tak činím, jak mi Otec přikázal“ (Jan 14, 31).

Modlitba:

Blažení, kteří chodí po životní cestě bezúhonně, kteří kráčí podle zákona Páně. Blažení, kdo dbají na jeho předpisy a celým srdcem ho hledají. Ty jsi, Pane, dal svá přikázání, aby se jich přesně poslouchalo. Kéž mé cesty směřují k tomu, abych věrně plnil tvá přikázání! Pak nebudu zahanben, budu-li dbát tvých předpisů. Celým srdcem tě hledám: dej, ať se nikdy neodchýlím od tvých přikázání. Tvoji tvář hledám upřímně, buď mně milostiv podle svého příslibu. Jsem ochoten zachovávat tvá přikázání (Ž 118, 1 a násl.).

Mešní liturgie 8. neděle po sv. Duchu

1. Povolání ke křesťanství svatým křtem postavilo člověka před velká rozhodnutí a velké úkoly. A to pro celý život, každodenně a každou hodinu. Bůh dává dobu života k tomu, aby křesťan vybudoval a rozvinul zárodek života a síly života, přijaté ve sv. křtu. Odkud však má vzít odvahu a sílu, aby přes všechen odpor a protiproudy rozvinul nadpřirozený život dítěte Božího, aby věrně zachoval a rozmnožil statky nadpřirozeného života? Potřebuje stále nových podnětů, nových popudů, nové pomoci a ochrany. To mu podává *liturgie*, zvláště spoluobětování nedělní mše svaté.

2. Vstupní zpěv dnešní mešní oběti nám připomíná chvíli sv. křtu, ono velikonoční tajemství: „Přijali jsme, Bože, (ve sv. křtu) tvé milosrdenství. Plna spravedlnosti (tj. spásné spravedlnosti, milosti vykoupení) je tvá pravice,“ Tvé působení na člověka. „Veliký je Pán“ ve svém působení v nás, „nad míru hoden chvály v městě na-

šeho Boha, na jeho svaté hoře“ (ve svaté církvi, v níž tekou proudy milostí ve sv. svátostech a lidem jsou otevřeny nadpřirozené statky). Náš dík a jásot vyznívá v prosbě, aby v nás Bůh udržel milost sv. křtu a dal nám sílu žítí podle požadavků a závazků sv. křtu (orace).

Co blíže vyžaduje sv. křest od křesťana, to důraznými slovy rozvíjí epištola: „Bratři (jakožto křesťané), nejsme dlužníky těla, abychom žili podle těla“, podle tělesných pudů a choutek, nýbrž jsme povoláni, abychom jakožto dítky Boží a spoludědici Kristovi, „duchem umrtvovali skutky těla“, a „dali se vésti Duchem Božím“ a žili ve věcech božských, nadpřirozených, věčných. Stojí to ovšem tuhý boj, než duch ovládne tělesné sklony a podrobí je duchu a božským věcem. Ale, jak nám praví graduale, v tomto zápase ducha nejsme odkázáni sami na sebe: „Bože, v tebe doufám, Pane, nebudu nikdy zahanben“ (nepodlehnu). Jak zápasí pozemský člověk, člověk tohoto světa o zachování svých zájmů, jak nasazuje všechno, aby dosáhl svého pozemského cíle! Svědectví o tom nám dává nespravedlivý správce z evangelia. Je nespravedlivý, je to člověk, který žije podle těla a podle tělesné moudrosti; ale svým způsobem a v jistém smyslu je to muž plný horlivosti, čilosti a rozhledu, dětem světla, křesťanům, je vzorem horlivosti a opatrného jednání ve snaze o jejich nadpřirozený cíl. Ale, bohužel, „lidé tohoto světa jsou mezi sebou opatrnější než lidé světla“ (Lk 16, 8) ve svých zájmech.

3. Takto znovu poučení o úkolech svého křesťanství začínáme obětováním. Když se učiníme jednou obětí s obětujícím se Kristem, vyplníme ve skutečnosti, co od nás žádá epištola: když obětujeme, když se odříkáme „života podle těla“ jako tehdy při přijetí sv. křtu, a znovu se rozhodujeme pro život podle ducha, tak jak byl založen a narýsován ve sv. křtu. Když obětujeme, přiznáváme se znovu k svatým závazkům a povinnostem, které nám uložil sv. křest, ale též k víře ve své duchovní dětství (Pater noster) a k neochvějně důvěře ve své věčné dědictví v nebi. V obětní hostině svatého přijímání vkládá nám oslavený Syn Boží svůj život do duše a tím nám dává ujištění, že jsme s Ním, prvorozeným, děti Otcovy, povolané k blaživému dědictví, jehož neklamná záruka nám byla dána ve sv. přijímání. „Okuste a vizte, jak skladký je Pán: blažený, kdo v Něho doufá“ (communio).

OSMÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Tělesný člověk a duchovní člověk

1. Den plný velikonoční a svatodušní radosti. „Přijali jsme, Bože, tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu“ (introit), když jsme přijali křest a Ducha svatého. „Jako tvé jméno, Bože, tak i tvá sláva sahá až do končin země. Tvá pravice je plna spravedlnosti (milosti).“ Velikonoce a letnice nás nekonečně obohatily: Bůh je náš Otec. Kristus je náš bratr. V nás přebývá Duch svatý. Jsme děti Boží, proto i dědici Boží a spoludědici Kristovi. Co nám ještě chybí? Aby nám dnešní liturgie připomenula naši velikost v Kristu, staví nám před oči dva lidi: tělesného člověka a duchovního člověka, dítě světa a dítě Boží, člověka v Kristu a člověka, který je odloučen od Krista, vinného kmene.

2. *Tělesný člověk* je člověk zaměřený k tomuto světu. Jeho smýšlení a snažení směřuje k tomu, co je na zemi. Je zobrazen v nespravedlivém správci z evangelia. Myslí jen na prostředky, jak by došel úspěchu v časných záležitostech. Zda jeho jednání vždy odpovídá spravedlnosti, to není jeho hlavní starostí. Patří k lidem tohoto světa, kteří se nestarají o budoucí život, o Boží přikázání, o život podle příkladu Kristova a podle zásad evangelia. „Miluje-li kdo svět, není v něm lásky Otcovy, neboť všechno pozemské — tělesná žádostivost, žádost očí a pýcha života — není od Otce, nýbrž ze světa. A svět pomíjí i se svou žádostí; kdo však plní Boží vůli, zůstává na věky“ (1 Jan 2, 15–17). „Žijete-li podle těla, zemřete (smrtí věčného zavržení)“ (Řím 8, 13). „Ti, kdo jsou podle těla, myslí na věci tělesné... Tělesné smýšlení však vede k smrti..., neboť je v nepřátelství k Bohu, neboť se nepodřizuje zákonu Božímu. Ti, kteří jsou tělesní, nemohou se líbiti Bohu“ (Řím 8, 5–8). Proto „nejsme dlužníky těla, abychom žili podle těla“ (Řím 8, 12). (Epištola) Milost Boží ve sv. křtu a v seslání Ducha svatého nás vytrhla z otroctví tělesné žádostivosti a světskosti a učinila nás lidmi duchovními, „kteří usilují o věci duchovní“ (Řím 8, 5). „Přijali jsme, Bože, tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu“, svaté církve (introit).

V *duchovním člověku*, „v těch, kdo jsou v Kristu Ježíši, kdo nežijí podle těla, není už nic hodného zavržení (nic hříšného a hodného trestu). Vždyť zákon ducha, který oživuje, osvobodil mě v Kristu Ježíši od zákona hříchu i smrti“ (Řím 8, 1–2). „Nežijte podle těla, nýbrž podle ducha.“ Proto „umrtvujte duchem tělesné pudy, a budete žít (nyní život posvěcující milosti, jednou život slávy). Vždyť všichni, kdo se dávají vésti Duchem Božím, jsou synové Boží... Přijali jste

ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče... Jsme-li však děti (Boží), jsme i dědici“ (Řím 8, 13–17). Duch Boží, který naplňoval a vedl Krista, žije v pokřtěných. Je to dech Boží, životní plamen Boží, věčný projev lásky Otcovy k Synu a lásky Synovy k Otci, Bůh. On působí, že jsme uchvázeni božským životem, že planeme ohněm Boží lásky, že přicházíme k Otci s dětinnými city. On působí, že se díváme na život očima Božíma a hodnotíme jej podle úmyslů Božích; že vidíme svou radost v tom, čeho si váží a co miluje Kristus. On nás pudí, abychom se odřekli příchylnosti k pozemským statkům a zájmům; abychom považovali za nic pocty a požitky, které nabízejí lidé a svět. Blahoslavení chudí, vnitřně odloučení od pozemských věcí. Blahoslavení tiší, kteří se pro Boha a Krista trpělivě podrobují všemu tvrdému a nepříjemnému. Blahoslavení lkající, kteří se vědomě vzdávají radostí a marností světského člověka. Blahoslavení, kteří lačnější a žízní po spravedlnosti, po životě bohumilém a svatém. Blahoslavení čistého srdce. Blahoslavení, kteří trpí pronásledování pro spravedlnost. Kteří jsou pro Boha a Krista nevinně tupeni, pomlouváni, pronásledováni, utlačováni (Mt 5. 1 a násl.). To jsme my, kteří jsme pokřtěni a kteří jsme ve sv. biřmování přijali Ducha svatého. Duchovní lidé!

3. „Bože, přijali jsme tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu, ve společenství svaté církve“, ve svátosti křtu a biřmování (introit). Děkujeme.

Velký a vznešený je život ducha. Navenek je chudý, uvnitř však je nesmírně bohatý. Navenek je nízký, nenápadný, skrytý, ale přece vznešený nade všechno, co není Bůh. Uvádí nás do života Božího a přináší nám Boha do srdce. Dává nám svatou svobodu, pokoj a klid v Bohu. Kdo je šťastnější, svobodnější, vyrovnanější a silnější než člověk vedený duchem? On žije život Boží.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, dej nám povždy milostivě ducha správného smýšlení a jednání, abychom dovedli žít podle tvé vůle, poněvadž bez tebe nemůžeme býti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 8. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Duch synovský

1. „Nejsme dlužníky těla, abychom museli žít podle těla“ (epištola). Vždyť ve sv. křtu a biřmování jsme přijali Ducha. On, Duch Kristův,

Duch svatý přebývá v nás. On v nás tvoří ono smýšlení a zaměření vůle, které nám dává ve všem hledět na Boha a na dobro. On je to především, který nás ve sv. křtu uvedl v životní spojení s Kristem, takže společenství s Kristem se řídí podle toho, zda a jak dalece máme tohoto svatého Ducha. Neboť „nemá-li někdo Ducha Kristova, ten není jeho“ (Řím 8, 9).

2. „Přijali jsme ducha synovského“ (epištola). V okamžiku, kdy jsme přijali svatý křest, přišla do naší duše posvěcující milost. A s ní Duch svatý. On v nás způsobil život milosti, podobně jako při andělském zvěstování sestoupil na Pannu Marii v Nazaretě a způsobil v ní zázrak vtělení Syna Božího. Kristus se v nás musí zrodit. „Jak se to stane?“ „Duch svatý sestoupí v tebe a moc Nejvyššího tě zastíní“ (Lk 1, 34 a násl.) – ve chvíli milosti svatého křtu. Od té doby přebývá Duch svatý v duši a uvádí ji do vztahů, které jdou od Otce k Synu, od Syna k Otci v Duchu svatém, tj. v Lásce, kterou se navzájem milují Otec a Syn. Ta láska vychází od Otce k Synu, od Syna k Otci v božském projevu lásky. A tento božský projev lásky Otcovy k Synu a naopak je Duch svatý, podstatná Láska, která spojuje Otce se Synem a Syna s Otcem. Duch svatý převádí proud lásky, kterou je On sám, na lidi. „Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán“ (Řím 5, 5). Touto láskou, které se nám dostalo, stáváme se údy Kristovými, přičleněnými ke Kristu-Hlavě, abychom od nynějška měli v Kristu nový život a milujeme v Kristu, abychom přicházeli k Otci jako děti. Duch, který je nám dán, nás proměňuje a nás zapojuje do lásky, kterou Kristus, Syn Boží, miluje Otce, a tak nám dopřává mít a prožívat život lásky k Otci, který žije v Synu. I o nás platí slova Synova: „Miluji Otce“ (Jan 14, 31). Duch, který žije v nás, je duch lásky dítěte Božího k Otci: „Přijali jste ducha synovského“, ducha Kristova, ducha dítěte Božího. Váš životní zákon je tedy týž jako zákon, který určuje život Kristův: „miluji Otce“.

„*Duchem umrtvujte skutky těla*“ (epištola). „Lidé tohoto světa jsou k sobě navzájem prozíravější než lidé světla“ (evangelium). Oni žijí život přirozeného člověka. Smýšlejí lidsky a pozemsky, velebí jako šťastné ty, kteří mají peníze, kteří si mohou všechno dopřát, kteří jsou u lidí ve vážnosti a ve společnosti zaujímají vlivná místa. Z tohoto pozemsky zaměřeného postoje usilují o majetek, o blahobyt a čest a žijí pro ryze časné zájmy. Žijí podle ducha světa. Jsou zobrazení v nespravedlivém správci z evangelia. Ale ti, kdo přijali ducha synovského, pokřtění, biřmovaní, dávají se ve svém smýšlení a jednání vést a řídit Duchem Božím. Silou Ducha svatého, který v nich přebývá a působí, umrtvují skutky těla: hřích, lidského ducha

a jeho skutky. Duch synovský je duch lásky, dětinné lásky k Otci. Kde tato láska uchvátila duši, tam vypuzuje z duše pouze přirozené a pozemské ohledy a pohnutky. Duše je naplněna světlem Božím. Hodnotí a oceňuje věci podle zásad víry, podle nauky Kristovy a podle jeho příkladu. Myslí-li někdo, že „může doufat v tělo“, ve svůj původ, ve své vzdělání a vědění, ve svou povahu, ve své schopnosti a výkony, tento Duch jej promění tak, že může říci s Pavlem: „Co mi bývalo ziskem, to považuji pro Krista za škodu. Ano, vůbec považuji všechno za škodu, když to srovnám s nesmírně cenným poznáním Krista Ježíše, mého Pána... Považuji to za brak, jen když získám Krista a budu nalezen v něm“ (Fil 3, 7–8), budu pojat do Kristova života, do jeho ducha, ducha synovství Božího.

3. „Žijete-li podle těla, zemřete. Jestliže však duchem umrtvujete skutky těla, budete žítí“. Duchem synovství Božího, dětinné důvěry a dětinné lásky k Otci. „Usilujte o lásku“ (1 Kor 14, 1).

Pán posílá do naší duše svatého Ducha, Ducha synovství a lásky, pokud mu nezavřeme přístup smrtelným hříchem. Tento Duch synovství a lásky nás vede zase zpět k Otci, abychom v Kristu žili v dětinné, radostné a důvěřující oddanosti Otci a jeho zájmům.

Duch svatý zpečetuje a dovršuje věčné spojení Otce a Syna. Podobným způsobem je Duch svatý, vlastní původ a příčina spojení Krista-Hlavy s námi, jeho údy. Duchem svatým žijí Hlava a údy nejen spolu, nýbrž i v sobě. Jak velice se tedy musíme radovat z Ducha svatého, který nám byl dán! Jak velice se musíme snažit o to, abychom Mu otevřeli všechny brány duše, aby On působil v nás!

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, dej nám povždy milostivě ducha správného smýšlení a jednání, abychom dovedli žítí podle tvé vůle, poněvadž bez tebe nemůžeme býti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 8. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Život podle ducha

1. „Nejsme dlužníky těla, abychom museli žítí podle těla. Neboť žijete-li podle těla, zemřete; jestliže však duchem umrtvujete skutky těla, budete žítí“ (epištola). Duch svatý dává život, svobodu. Jeho zákon je „dokonalý zákon svobody“ (Jak 1, 25).

2. „Když chceš činiti dobro, je u mne zlo... Pozoruj ve svých údech

jiný zákon, který bojuje proti zákonu mého rozumu a činí mě zatratcem hříchu“ (Řím 7, 21–23). Je v nás mnoho nízkého, nešlechtného, neduchovního, smyslného, co vede boj proti duši. Ale za touto pudovostí dřímá duše, jako símě dřímá v zemi a raší k rozvinutí. Duše se chce pozvednout k duchovosti. Jestliže se nepozvedne a neprobojuje k čistému, ušlechtilému a svatému smýšlení, vtisknou se do ní rysy zvířecího, tělesného, živočišného člověka. Je tedy nucena, buď se oddat zvířecím pudům a státi se nesvobodnou, otrokyní nešlechtného, nízkého, otrokyní těla a jeho žádostivosti, nebo neúnavně vésti boj. Kdyby se chtěla vyhnout boji, musela by se stát zrádkyní své vlastní duchovosti; špatně by porozuměla své vlastní podstatě; museli bychom se zříci stát se opravdovým, plným, ušlechtilým člověkem, dítětem Božím, účastným urozenosti, svobody a štěstí dítěte Božího. „Vždyť všichni ti, kdo se dávají vésti Duchem Božím, jsou synové Boží“ (epištola), a jenom ti. Jenom v boji proti zákonu hříchu, proti žádostivosti těla, očí a pýše života se rodí Boží dítě. „Žijete-li podle těla, zemřete“, budete neduchovní, nesvobodní, otroci „zákona hříchu“. „Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla, přinášejícího smrt?“ (Řím 7, 23). Boží zákon, zákon Ducha. Duch svatý nám sděluje, že cesta k ušlechtilé a nadpřirozené duchovosti je pouze v boji, ve vážné askezi a v sebeumrtvování. On nám byl dán ve sv. biřmování jako Duch síly. On nás chce vést k vítězství nad zákonem těla k dokonalému synovství Božímu.

„*Jestliže duchem umrtvujete skutky těla, budete žít.*“ Zákon Ducha svatého je zákon svobody. To je zákon slunečního paprsku, aby svítil, hřál a vytvářel život. To je zákon květiny, aby se oděla krásou. To je zákon člověka, aby žil, podle zásad a norem, které mu dal Bůh, aby uchopil a rozvinul, co velkého a ušlechtilého do něho vložil Bůh, a aby to uvedl v život. Tento zákon mu dopomáhá k osvobození od hříchů a chyb. Dává mu duši, která jasně vidí, ve všem poznává a tuší Boha, je zaměřena k ušlechtilému a božskému. Pozvedá ho z pout sobectví a vášní a vede ho k svobodě dítek Božích. „Jestliže duchem umrtvujete skutky těla, budete žít.“ Zákon ducha je zákon svobody, „královský zákon“ (Jak 2, 8), který nás pozvedá z nížin života a naplňuje nás silou, rozvahou a vědomím vítězství, královským smýšlením. Padnou pouta přirozené lenosti, těžkopádnosti k dobru, nechuti k náboženským věcem, nechuti k péči o vnitřního člověka. Cítíme se svobodni, volni, silni. Milujeme zákon ducha, plníme jej nikoli z přinucení, nýbrž svobodně, s plnou ochotou a z lásky k Bohu, která je nám vlita do srdce skrze Ducha svatého. Cítíme to: v zákonu ducha je pro nás život. Zákon ducha vychází vstříc nejhlubším požadavkům naší bytosti, toužící po Bohu, po

pravdě, po dobru, po ušlechtilém, osvobozuje ji, pozvedá ji, naplňuje ji božským životem a božskou silou. V zákonu ducha se nám dává život, svoboda, plnost Božího synovství. „Přijali jsme, Bože, tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu (svaté církve, ve křtu a v biřmování). Jako tvé jméno, Bože, tak i tvá sláva sahá až do končin země. Tvá pravice je plna spravedlnosti (milosti), (introit).

3. „Plody Ducha jsou: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost, skromnost, zdrželivost, čistota.“

„Ti, kteří patří ke Kristu, ukřižovali své tělo i s jeho vášněmi a žádostmi.“

„Žijeme-li duchem, duchem se také řiďme!“ (Gal 5, 22–25).

„Přiď, svatý Duchu, naplň srdce svých věřících!“

Modlitba:

Prostím tě, Pane, dej nám povždy milostivě ducha správného smýšlení a jednání, abychom dovedli žítí podle tvé vůle, poněvadž bez tebe nemůžeme býti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 8. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Duch letnic

1. „Přijali jste ducha synovského, v němž voláme: Abba, Otče“ (epištola). Duch svatý působí v nás od počátku našeho života v Kristu. On uvádí naše přivtělení ke Kristu-Hlavě. Sjednocuje nás se Synem Božím, s Kristem, a činí nás účastnými milosti, že jsme s Kristem dětmi Otcovými. On je Duch „společenství Syna Božího“ (1 Kor 1, 9), a tím i Duch společenství těla Kristova, církve, údů církve navzájem.

2. *Duch „společenství Syna Božího.“* Natolik jsme přičleněni ke Kristu, Synu Božímu, nakolik máme „společenství Ducha svatého“ (2 Kor 13, 13). Apoštolu Pavlovi znamená „žítí v Kristu“ totéž jako „žítí v Duchu.“ Křest je u něho označován právě tak křtem v Kristu jako křtem v Duchu. To je základní zákon křesťanského života: „Jestliže někdo nemá Kristova Ducha, ten není jeho“ (Řím 8, 9). Kristův Duch je však Duch svatý. Proto je „Kristus ve vás“ zároveň životem ducha: „Je-li Kristus ve vás, vaše tělo sice propadlo smrti hříchem (musí zemřít), duch však žije ospravedlněním“ (posvěcující milostí), (Řím 8, 10). Duch svatý nás tak velice zapojuje do společenství se Synem, že Pavel, sotva položil otázku: „Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovy?“ dodává: „Nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha

svatého, jenž přebývá ve vás?“ (1 Kor 6, 15, 19). „Kdo se přidržuje Pána (Krista), je (s ním) spojen jedním duchem“ (1 Kor 6, 17). Nemůžeme tedy být v Kristu a zároveň nebýt ve společenství s Duchem svatým. Jen potud můžeme být dětmi Otcovými zároveň s Kristem, prvorozeným Synem Božím, pokud jsme naplnění a vedeni Duchem svatým. „Podle toho poznáváme, že zůstáváme v něm a on v nás: že nám dal ze svého Ducha“ (1 Jan 4, 13). Neboť „ne pro sebe, jakožto jednorozeného Syna Božího, nýbrž pro nás přijímá vtělený Syn Boží Ducha svatého“ (sv. Cyril Alexandrijský). „Věřící se stávají natolik tělem Kristovým, jak jsou rozhodnutí žít z Ducha Kristova“ (sv. Augustin). V tom okamžiku tedy dostáváme život Kristův a začínáme žít život Ježíšův, tj. být v Kristu, když dostáváme Ducha svatého a začínáme žít z Ducha. V té míře, jak se zduchovňujeme, vrůstáme do Krista a žijeme spolu s Ním jeho život. To v nás chce způsobit liturgie nedělí po sv. Duchu: abychom zduchovněli, abychom byli více osvětleni, naplnění a vedeni Duchem Božím.

Duch společenství těla Kristova. „Jsou (v církvi) rozličné dary, ale tentýž Duch. ... A jsou rozličné účinky, ale tentýž Bůh, který to všechno působí ve všech... Jeden a týž Duch uděluje jednomu dar moudrosti, druhému dar poznání, třetímu dar zvlášť silné víry a pevné důvěry... Ale to všechno působí jeden a týž Duch, který rozděluje každému, jak chce“ (1 Kor 12, 4–11). Jako v přirozeném organismu se může plodně uplatnit životní síla jednotlivých údů a ústrojí jenom tím, že rozličnost ústrojí je spjata v jednotě organismu, tak musí být spjata v organismu těla Kristova, církve, rozličnost údů, úřadů a darů v jednotě organismu, v jednotě celku. Tato jednota je vytvářena Duchem svatým. On je to, jenž zaměřuje rozličnost údů a prací k růstu a zdokonalení těla Kristova. Patříme ke Kristu ne jako já, jako jednotlivé údy, nýbrž jen jako údy celku, údy společenství. Máme vztah a zaměření k druhým údům. Úd nežije vlastním životem, nýbrž životem organismu. Ani nežije pro sebe, nýbrž pro organismus. Proto musíme být spojeni s živou Hlavou i s každým údem, ve společenství Ducha svatého. On je původce jednoty v mnohosti a rozličnosti jednotlivých údů církve. Církev je společenství, vytvořené Duchem svatým a žijící v Duchu svatém. Ona je „jedno tělo a jeden duch“ (Ef 4, 4) ve společenství Ducha, který spojuje jednotlivé údy s Kristem a skrze Krista s Otcem. Poněvadž jeden Duch, proto je i jedno tělo. Čím více jsme vedeni Duchem Božím, tím hlouběji vrůstáme do společenství těla Kristova, do společenství církve. Tím více jsme puzeni postavit své úsilí, modlitbu i život do služeb celku, bratří a sester v Kristu. Tím více se cítíme jako údy celku spoluzodpovědní za blaho i bolesti celku. Tím více v nás roste svatá

láska k duším, k chudým, k zaslepeným, k svedeným, k padlým. Abychom tím více chápali a prožívali, co nám sv. Pavel tak důrazně staví před oči jako „vznešenější cestu“: „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásky, byl bych jako zvučící měď a znějící zvonec. A kdybych měl dar prorokování a znal všechna tajemství a měl všechno poznání..., ale neměl lásku, ničím bych nebyl – ... Usilujte o lásku“ (1 Kor 13, 1–2; 14, 1).

3. „Bože přijali jsme tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu“ (introit): ve svatém Duchu společenství Božího Syna a společenství těla Kristova. Hodnoty nekonečného obsahu. Pouhou milostí Boží! Děkujeme: „Díky vzdáváme Pánu, Bohu našemu“. Dnes má být oběť mše svaté „Eucharistií – obětí díků“, přinášenou jménem všech, kteří jsou ve společenství Syna Božího a těla Kristova. A obětí prosebnou za všechny, abychom všichni poznali milost, které jsme se stali účastni ve sv. křtu (velikonoe) a v biřmování (letnice), a abychom jakožto křesťané, jakožto nositelé Ducha žili v Kristu a v Duchu! Ne, my skutečně nejsme dlužníky těla. Přijali jsme Ducha. Jsme jeden duch v našem Kristu Pánu. Žijeme z Ducha Božího, z Ducha Kristova! K tomu nám dává Pán svou milost, když ve sv. přijímání do nás znovu vylévá svého svatého Ducha. „Okuste a vizte, jak milý je Pán. Blahoslavený člověk, který v něho doufá!“ (communio).

Modlitba:

Pane, nechť nás obnoví nebeské tajemství na duši i na těle, abychom zakoušeli účinek toho, co konáme ve slavnostním úkonu. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 8. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Duch synovství

1. „Nepřijali jste ducha otrockého, abyste se zase báli (jako před svým křtem), nýbrž ducha synovského, v němž voláme: Abba, Otče!“ (epištola). „Vizte, jakou lásku nám Otec prokázal: dítkami Božími se nazýváme a (také) jimi jsme“ (1 Jan 3, 1).

2. *Bůh přichází k nám lidem v podobě dítěte.* Bůh nepřichází viditelně k lidem jako anděl, ani jako Pán a Soudce, ani jako milující Otec. Přichází v pokorné bezmocnosti dítěte. Nepřináší s sebou na tento svět nic, ani urozený původ, ani velebnost nebo slávu, nic než život, bezmocnost a roztomilost dítěte. Mohl přijíti jinak. Ale On si zvolil

bezmocnost dítěte. On ví, že není mezi lidmi větší mravní moc než bezmocnost dítěte. Ona si podmaní i nejdrsnější srdce, i nejtvrďší lidi. Ona soustředí kolem sebe všechny dobré duše. Bůh může lidi přinutit, může je rozdrtit. Ale On je chce získat. A aby je získal, přichází v bezmocnosti dítěte, nikoli ve všemohoucnosti, která nás nepotřebuje, nýbrž v bezmocnosti, která nemůže být a nechce být bez nás. Abychom nebyli nijak cizí a zaleknutí, a šli k Němu s dětinným smýšlením! „Přijali jsme, Bože, tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu“ (introit).

„Nechte dítky přijít ke mně!“ (Mt 19, 14). Tomu, že Bůh byl dítětem před lidmi, odpovídá úkol, aby lidé byli dětmi před Bohem. „Přijali jste ducha synovství.“ Být dítětem před Bohem je cestou k Bohu, k nebeskému království milosti, k dosažení života Kristova a dědictví Syna Božího. Všechno pravé křesťanství je obsaženo v tom, že „se dítkami Božími nazýváme a také jimi jsme“. Dítě se cítí bezpečné pudovým vědomím, že je skryto u otce a matky. Nezná starosti, nezná zármutek, nezná úzkosti před životem. Dítě má nad sebou vždy slunné nebe, plné hvězd a nadějí a blaženosti. Dítě je spokojeno s tím, co vidí a co má. Potřebuje a má víru, všechno vysvětlující a objasňující. Potřebuje a má nebe, potřebuje a má otce a matku. Chce věřit, chce se modlit, chce vzhůru k Bohu, Otci, k Marii, Matce. Dítě má též slabosti a chyby. Ale ty mu nedělají velké starosti. Bude-li je otec trestat, pak přece povede metlu otcova láska: vždyť on to může myslet se svým dítětem jen dobře. „Přijali jste ducha synovství.“ Jsme před Bohem jako děti. Poněvadž se cítíme jako děti, proto stojíme u tajuplného, záhadného proudu života, aniž se soužíme a činíme si mučivé starosti. Jsme si vědomi, že jsme skryti v jeho lásce a prozřetelnosti. Svůj osud, svou cestu ponecháváme úplně a bez výhrady řízení milujícího Otce. Všechna dopuštění a zařízení jsou nám vítána: vymyslel je, odměřil a zvážil milující a dobře smýšlející Otec tak, jak je nám to nejvíc prospěšné. Necháme se vésti tou cestou, kterou nám určil Otec. Vrhne se Otci do náruče jako dítě, které se proto musí snažit jen o to, aby je nesla matka, aby spočinulo na její hrudi a dávalo lásku za lásku. Každé přání Otcovo je nám svaté, každý pokyn Otcův je nám svatý, je nám příkazem. Všim, co činíme, chceme ukázat Otci svou lásku a způsobit mu radost. Máme své chyby a nezpůsoby. Ale sotva si je uvědomíme, litujeme, že jsme způsobili Otci bolest. Odprošujeme a On nám dává nové milosti, nové projevy lásky.

3. „Přijali jste ducha synovství.“ Je tolik nesynovské zbožnosti, která nezná Boha jako Otce. Zbožnosti bázlivé, nesvobodné, stísněné, ochromené a úzkostlivé. Jak může sloužit Bohu z lásky, kdo ne-

zná Boha jako milujícího Otce? Proto je tolik lidí suchopárných a studených vůči Bohu, poněvadž v Něm vidí jen Pána, Zákonodárce, Soudce. Proto tolik nedětinných citů vůči Bohu. To jsou prameny veškeré nechuti v náboženském životě. Z nedětinného postoje vůči Bohu povstávají tak mnohá pokušení proti víře a tak mnohé úzkostlivosti, které jsou překážkou něžné oddanosti Bohu a ničím radostného ducha umrtvování, vycházejícího z lásky.

Bůh chce, abychom se k Němu chovali jako děti. On nám vkládá do duše ve sv. křtu dar zbožnosti, abychom mu dovedli projevovat dětinné smýšlení. Jako děti věříme prostě, co On nám praví. Dětinně se podrobujeme jeho prikázání a jeho vůli. Dáváme se ve všem řídit a vést božským popudem, v onom duchu víry, který se pozvedá nad všechno jen přirozené a lidské vidění, smýšlení a usuzování. Zapomínáme na sebe samy a spočíváme bez starosti a neklidu, s důvěrou a s láskou na srdci Otcově. Opouštíme svého vlastního ducha. On, Otec, má v nás působit, co chce, jak chce a kolik chce. Nestavíme proti jeho působení žádnou překážku. Tím, že jsme dětmi, odumíráme sami sobě, abychom v sobě učinili místo Duchu Božímu, vůli Boží a působení Božímu v nás. „Z úst dětí si připravil chválu“ (Ž 8, 3).

Modlitba:

Prosimé tě, Pane, dej nám povždy milostivě ducha správného smýšlení a jednání, abychom dovedli žítí podle tvé vůle, poněvadž bez tebe nemůžeme býti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 8. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Boží dětství

1. „Přijali jste ducha synovství.“ Nejsme tedy už „cizinci a přistěhovalci“, kteří jen procházejí, nýbrž jsme členy rodiny Boží, onoho domu, jehož základním kamenem je Kristus (Ef 2, 20). Nevyčerpatelná bohatství, která nám byla dána sv. křtem a biřmováním. Škoda, že na to myslíme tak málo!

2. *Boží dětství je kořenem a původem všech ctností a svatosti.* Dary přirozenosti jsou v každém člověku rozmanité. Na přirozenosti staví milost. Ona zušlechťuje vrozené schopnosti, nadání a síly. I milost je rozličná v jednotlivých duších. „Každému z nás byla dána milost v té míře, jak ji udělil Kristus“ (Ef 4, 7). Ve stádě Kristově má každá

ovce své vlastní jméno. Pán zná každou a volá každou jejím jménem (Jan 10, 3). Každá dostává vlastní milosti a každá má vlastním způsobem odpovídat milosti a úmyslům Božím. Čím více se duše oddá působení Ducha svatého, který se přizpůsobuje její povaze, tím více je přetvořena v Krista, Syna Božího, tím více je Mu připodobněna. Jestliže pod vedením Ducha Božího odpovídala milostem, které jí byly dány, pak dospěla k svatosti. První kroužek onoho řetězu milostí a darů, které nám Bůh dává, tvoří onen milostný pohled Boží, kterým nás Bůh od věčnosti předem určil za své děti. To byl červánek všeho milosrdenství, které nám Bůh prokázal a bude prokazovat. Na milost Božího dětství, kterou nám Bůh udělil, kterou Syn Boží založil o vánocích v lidstvu a kterou udělil každému z nás ve chvíli sv. křtu, navazují všechny další dary, které dává Bůh duši, všechna osvícení, všechny podněty a všechny pomáhající milosti. Bez milosti Božího dětství je bezcenný pro věčný život i takový život, který je sebevíce obdařen přirozenými dary, který má skvělou působnost a který vzbuzuje úžas svou duševní velikostí. Milost Božího dětství má větší cenu než celý vesmír (sv. Tomáš Akvinský). To je naše urozenost, naše hrdost: Jsme pokřtění, jsme děti Boží. V milosti duchovního dětství dal nám Bůh účast ve své vlastní přirozenosti. Jsme zrozeni z Boha, máme Boží přirozenost, pokud se božská přirozenost může sdílet stvořené bytosti. Jsme živě spojeni s nekonečně vznešenou bytostí, kterou nevidíme a kterou nemůžeme ani rozumem pochopiti. Vystupujeme nad svou přirozenost a prožíváme spolu s Bohem jeho život: prožíváme Boží poznání a pravdu, Boží usuzování a hodnocení, Boží lásku a nenávist, Boží půvaby a slasti, Boží dokonalosti a slávu, nyní v zárodku, jednou v dovršeném Božím dětství! Jak mnoho máme děkovat!

Boží dětství v přátelství s Bohem. Přátelství je důvěrnost, je společenství srdce. Přítel je do jisté míry druhé já svého přítele. Přítel přeje příteli totéž dobro, které přeje sám sobě. Činí mu všechno dobro, které mu jen může učinit. Navštěvuje ho, sdílí s ním všechno, žije s ním a sdílí s ním své myšlenky a zájmy. Přátelé si spolu rozumějí a sdílejí navzájem radost i bolest. Žijí v sobě navzájem: jediná duše oživuje oba. Jsme děti Boží. Milost duchovního dětství nás činí tak krásnými, tak čistými, tak velkými, že Bůh v nás nalézá sebe a objímá nás tou láskou, kterou miluje sebe. Aby nás ujistil, jak upřímně a vážně to myslí se svým přátelstvím s námi, ve vtělení Syna Božího se nám stal rovným, podobným ve všem, kromě hříchu. Jak opravdově se k nám snížil ve vtělení, jak opravdově vzal na sebe ve svém pozemském životě všechna utrpení a všechny obtíže, aby je sdílel s námi, svými bratry, tak opravdově se stal naším přítelem

a přijímá nás v milosti Božského dětství do radostí a blaženosti přátelství s Bohem. Přátelství je jedna z nejhlubších potřeb lidského srdce. Lidské srdce není klidné, nemá-li druhé srdce, které sdílí jeho city, které spolu cítí jeho utrpení, u něhož najde účast a nejhlubší porozumění. „Blažený muž, který našel pravého přítele“ (Sir 25, 12). Ale lidská srdce jsou příliš těsná, příliš omezená. A i když se dva navzájem podpírají, jsou vždy příliš omezení, aby si stačili sami, a příliš slabí, aby spolu vydrželi ve všech bouřích. Jen Boží Srdce nám může stačit. Milostí duchovního dětství přichází Boží Srdce k našemu srdci tak blízko, že je zcela proniká a obě srdce splývají v jedno srdce, které oživuje jen jedna duše, jen jeden Duch, svatý Duch. A toto Srdce je zároveň plné všeho ušlechtilého, krásného, čistého, silného a hodného lásky. Srdce plné lásky, Srdce plné věrnosti, Srdce plné nezištnosti. Pokud záleží na Bohu, v tomto přátelství nemůže nastat přerušování nebo zklamání. Přátelství s Bohem! Bůh je naším přítelem, který je nám vždycky, bez ustání blízko; který neustále s celým zájmem, s celou svou věrností a oddaností přebývá v naší duši; který sleduje a chápe každou myšlenku, každé přání, každé hnutí, každý úder našeho srdce, takže se nemusíme namáhat o slova a o správné vyjádření. Je přítelem, který chápe naše potřeby, tísně, obtíže a city lépe než my sami. Přítelem, který nemá na sobě žádnou slabou stránku, žádnou chybu, žádný nedostatek, nýbrž obsahuje plnost veškeré dokonalosti. Přítelem božsky nezištným. Nic nehledá pro sebe, všechno jen pro nás. Touží jen dávat nám vždy dokonaleji svůj život, učinit nás čistšími, světlejšími, sobě podobnějšími, aby nás pak mohl ještě více oblažovat svou láskou. „Okuste a vizte, jak sladký je Pán. Blahoslavený člověk, který v něho doufá“ (Communio).

3. „Přijali jste ducha synovství.“ Děti Boží, přátelé Boží prostřednictvím Ducha svatého, který byl vlit do našich srdcí. „Bože, přijali jsme tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu... Veliký je Pán a nad míru hoden chvály v městě našeho Boha, na své svaté hoře. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému“ (introit).

„Co ti může dát svět bez Ježíše? Býti bez Ježíše je hrozné peklo a býti s Ježíšem je sladký ráj. Kdo nalezne Ježíše, ten nalezne dobrý poklad, statek nade všechny statky. Kdo ztratí Ježíše, ztratí víc než celý svět. Bez přítele nemůžeš žít. A není-li Ježíš především tvým přítelem, budeš dokonce příliš smutný a ubohý“ (Následování Krista 2, 8).

Boží dětství! Boží přátelství! Každý dar se stává úkolem. Boží dítě: tedy stát se podobné Bohu, žít pro Něho, pro Otce, stýkat se s ním, velké věci činit a trpět s Ním. Boží přítel: tedy býti s Bohem

jednoho smýšlení, jedné vůle, jedné mysli, daleko od všeho, co je hřích, povznesen nad všechno rozdělení.

Modlitba:

Pane, nebeské tajemství (mše svaté a svatého přijímání) nechť nás obnoví na duši i na těle, abychom zakoušeli účinek toho, co konáme ve slavnostním úkonu. Amen.

SOBOTA PO 8. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Modlitba z ducha dětství

1. „Přijali jste ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče“ (epištola). Duch Božího synovství nám otvírá svatyni pravé modlitby, ať konáme ústní modlitbu, nebo ať se věnujeme vnitřní modlitbě.

2. „Nevíme, zač se máme modlit“ (Řím 8, 26). Nejdůležitější v modlitbě je nadpřirozené spojení s Bohem. Z něho čerpá duše božský život, který ji musí naplňovat a vést k svatosti. Toto spojení však není plodem snažení a hledání našeho rozumu nebo vůbec čistě přirozeného úsilí naší vůle a našich sil. „Nikdo nemůže (náležitě a spasitelně) říci: Pánem jest Ježíš, leda v Duchu svatém“ (1 Kor 12, 3). Jenom věřící a milující duši je dopřáno vstoupit v modlitbě do styku a živého spojení s Bohem. Věřit a milovat však může duše jen pod vlivem a působením Ducha svatého. Jen v Duchu svatém může a smí přicházet k Otci a hovořit s Ním s pocity důvěrnosti a svobody dítěte. „Sami ze sebe nevíme, zač se máme modlit“, co máme říci v modlitbě, co máme Bohu přednášet. Tak velice je modlitba dílem nadpřirozeného člověka, Duchem svatým povzneseného v Kristu a sjednoceného s Kristem, Dítětem Božím.

„Ale Duch svatý sám se přimlouvá (za nás) vzdechy, jež nelze vyjádřit slovy. Ten pak, jenž zpytuje srdce (Bůh), ví, co Duch žádá, že se (totiž) přimlouvá u Boha za svaté (za věřící), jak to chce Bůh“ (Řím 8, 26–27). „Přijali jste ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!“ Modlíme se jako děti Otcovy. Naše modlitba je výrazem vnitřního citění, přání, snažení, toužení a vnitřní důvěry ducha synovství, který je nám dán. Nejhlouběji se v nás modlí Duch svatý, který v nás přebývá. On v nás dává podnět k modlitbě. On probouzí víru, důvěru a lásku. On v nás budí city díků, úcty, díkůčinění a oddanosti. On nám s posvěcující milostí vložil do duše svých sedm darů. On nás pudí k modlitbě, vede nás k Otci, pak sáhne do strun této živé

harfy. Pak působí rozvinutí těch citů, které působí před Bohem naše dětství. On se dotýká struny svaté bázně, abychom přicházeli k Bohu s úctou. On budí milost zbožnosti, aby naše úcta byla uvedena v plodný soulad se svobodou a důvěrností dítěte. Darem vědění nás uzpůsobuje, abychom viděli a hodnotili přirozenou pravdu, zkušenost a zážitky ve světle Božím. Darem rozumu nám odhaluje v modlitbě hluboké pravdy naší svaté víry, evangelia, života Božího a Kristova. Darem moudrosti nám dává vnitřní tíhnutí k Bohu, zalíbení v Bohu a v jeho tajemstvích a dává nám zakoušet radosti a útěchy z poznání Boha. Tak v nás působí Duch svatý ty city a to smýšlení dítěte, s jakým máme přicházet v modlitbě k Otci. On nás podněcuje k tomu, abychom se s dětinným smýšlením klaněli Otci, Jemu děkovali, Jej velebili, Jemu darovali své srdce, své tělo, svou duši, svou lásku a Jemu předložili své potřeby a prosby. „Duch sám se přimlouvá za nás. A Bůh Otec ví, co žádá Duch, přebývající v nás“, On má zalíbení v tom, co mu v modlitbě přednáší duch synovství, a blahovolně přijímá díky, klanění, oddanost a prosby svého dítěte. Proto je naše modlitba, modlitba z ducha synovství Božího, tak cenná, tak plodná. Proto duše, která se modlí z ducha synovství Božího, čerpá ze svého styku s Otcem tak velké milosti.

3. Kdo se dává v modlitbě vésti více Duchem Božím než ti, kteří se modlí s církví? Ona je ta velká modlitelka, vedená Duchem svatým, modlí se církev. Tu není nebezpečí, že se modlíme podle vlastních, příliš přízemních a lidských úmyslů a z vlastního ducha a z vlastního smýšlení. Čím více se dáme v modlitbě ovlivnit svatou církví, jejími modlitbami, jejími náboženskými slavnostmi, jejími potřebami a city, tím dokonaleji jsme vedeni Duchem Božím a modlíme se jako děti Boží.

Duch Boží je duch společenství i v modlitbě. On nás pudí, abychom se modlili: „Otče náš. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. Odpusť nám naše viny. Zbav nás (uchovej nás) od zlého“ (od hříchu, od věčné smrti). Duch Boží nás pudí k modlitbě se všemi a za všechny. A čím dokonaleji pěstujeme takovouto modlitbu, tím více bude naše modlitba modlitbou z ducha synovství Božího, z Ducha svatého.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, dej nám povždy milostivě ducha správného smýšlení a jednání, abychom dovedli žítí podle tvé vůle, poněvadž bez tebe nemůžeme býti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 9. neděle po sv. Duchu

1. Před naším duševním zrakem nám předvádí liturgie dnešní neděle dojemný průvod, lid izraelský na jeho pouti pouští. Velké, povznášející a uchvacující zážitky východu z Egypta a přechodu Rudým mořem leží už dlouhou dobu za námi. Všední den v poušti svou jednotvárností a svou tísní doléhá na srdce i na obličej. Ti, kteří putují pouští, touží po požitech egyptských; mnozí z nich tančí kolem zlatého telete a konají tak hanebnou modloslužbu; druzí smilní, jiní zase reptají proti Bohu a Mojžíšovi. Pro tuto nevěrnost padlo v jednom dni třiadvacet tisíc těch, kteří smilnili; jiní umírají uštknuti od hadů; ti, kteří reptali, jsou usmrceni od zhoubce (epištole). A druhý obraz: S vrcholu Olivové hory pohlíží Ježíš na město Jeruzalém. A jak pozoruje to krásné, hrdé město s jeho velebným chrámem, stékají mu slzy po tváři: „*Kdybys bylo poznalo i ty, a to v tento svůj den, co je ti k pokoji!*“ (evangelium).

2. „Toto všecko se jim (Izraelitům na poušti) přihodilo obrazně. Bylo pak *napsáno jako výstraha pro nás...* Proto, *kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl.*“ Co vidíme v epištole na Izraelitech na poušti, co vidíme v evangeliu na Jeruzalémě, totéž se může opakovat na nás, pokřtěných. Nestací, že jsme ve křtu vyšli z Egypta bezbožického světa; že jsme vyvázli z otroctví faraonova (satanova), že jsme přešli Rudým mořem a tak unikli moci nepřitele (satana, pekla); právě tak důležité je, abychom konali tu dlouhou, únavnou pouť pouští života věrni závazkům a požadavkům sv. křtu a křesťanství: abychom nebažili po egyptských požitech (po požitech světa), abychom nežili nepravým bohům (žádosti očí, žádosti těla, pýše života), abychom nesmilnili, nepokoušeli Pána, nereptali. Což nebyli Izraelité vyvoleni ze všech ostatních národů, neměli zalíbení Boží, patriarchy, zjevení, kult pravého Boha, oběti? Nestál v Jeruzalémě nádherný chrám, Herodem nově vybudovaný? Nehořel ustavičně na oltáři zápalných obětí posvátný obětní oheň, nepřebýval v jeruzalémském chrámě ve velesvatyni sám Bůh? Proto se domníval Jeruzalém, že stojí – a padl! Neměl izraelský národ na poušti samého Boha za vůdce v ohnivém a oblakovém sloupu, neměl archu úmluvy, oběť, vůdce (Mojžíše), kterého ustanovil Bůh? A přesto všechno padl na poušti! Chrání tedy křest, příslušnost k církvi Kristově, chrání křesťanství před neštěstím a před věčnou záhubou? „Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl.“

3. S těmito vážnými myšlenkami jdeme dnes k oběti mše svaté. Co nám bylo ve sv. křtu a biřmování vloženo do duše, to musíme v tvrdém zápolení udržet, zachovat, upevnit a rozvinout. Připravení

k boji pohlížíme při vstupu do domu Božího s důvěrou na vznešený obraz Pána, zářící v apsidě, a říkáme: „Hle, Bůh mi pomáhá. Ve své věrnosti zahladí mé nepřátele“ (introit), ty nepřátele, kteří podle svědectví epištoly přivedli národ izraelský k pádu: lásku k světu, modloslužbu, smilstvo, reptání. Tuto prosbu vkládáme do Kyrie eleison, do církevní modlitby (orace) a do alelujového verše. Ti poutníci pouští z epištoly a Jeruzalém z evangelia jsme my sami. Pokorně vyznáváme, že Spasitel má, bohužel, příliš mnoho důvodů k tomu, aby zaplakal i nad naší nevěrnou duší a řekl jí: „Kdybys byla poznala i ty, a to v tento svůj den, co je ti k pokoji.“ Věříme v tuto jeho soucitnou lásku k naší duši, a vyznáváme proto v Credo, že pro pokoj a spásu naší duše přišel s nebe, byl ukřižován, zemřel, byl pohřben a vstal z mrtvých. Ve svatém proměňování přichází Spasitel k nám. Pláče nad naší duší, pro naší duši obnovuje na oltáři svou smrt na kříži. My však vkládáme své srdce na patěnu. Odříkáme se všech nezřízených požitků, veškeré modloslužby, všeho smilstva, všeho reptání. Obracíme se upřímně k Pánu a vyznáváme: „Zákony (příkázání) Páně jsou spravedlivé, potěšují srdce. Jeho ustanovení jsou sladší než med a strdíl. Tvůj služebník je zachovává“ (ofertorium).

DEVÁTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU

Výstraha pro nás

1. Ve sv. křtu a biřmování se nám dostalo vznešeného vyvolení. Liturgie týdnů po velikonocích a letnicích nám neúnavně připomíná naše bohatství a vyvolení. Dnes nás pobízí, abychom byli věrní křestní milosti, věrní svému křesťanskému jménu. „Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl“ (epištola). Můžeme zneužít milostí, můžeme se stát nevěrní svému povolání a vyvolení. A potom!

2. „*Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl!*“ Epištola i evangelium vedou náš pohled na vyvolený, bohatě omilostněný národ izraelský. Svou mocí jej vysvobodil Pán z otroctví egyptského. Za stálých divů a pod zcela zvláštní ochranou převedl Pán izraelský národ Rudým mořem, uzavřel s ním úmluvu na Sinaji, zjevil mu svou vůli v desateru přikázání, v oblakovém sloupu mu dal ochrannou clonu proti pražícímu slunci a v ohnivém sloupu mu zařídil lampu, osvěcující celý tábor. Ze skály vyvedl hojný proud vody a denně je sytil mannou. A když konečně po mnoha letech přišli k Jordánu, zažili nové divy: prošli suchou nohou korytem Jordánu; s modlitbou

a s velebením Boha obcházeli hradby Jericha a dobyli města; zřejmě zakusili, jak jim Boží síla dala do rukou jejich nepřátele, Kananejské. Stávají se majiteli zaslíbené země. Mají archu úmluvy, mají Zákon, mají kněze, později místo prostého stanu mají nádherný chrám v Jeruzalémě a zakoušejí vždy znovu a znovu pomoc a ochranu Boží. Cítí své vyvolení. Spoléhají se na to. Jsme synové Abrahamovi, myslí si (Mt 3, 9); máme chrám Hospodinův (Jer 7, 4). „Domnívají se, že stojí“, a to tak velice, že zástupci a vůdci národa, kněží a zákoníci, odmítají a zavrhnou Mesiáše, slíbeného od proroků.

Vyvolený národ neodpovídá svému vyvolení. „Nebudme žádostivi zlých věcí, jako oni (na cestě pouští) byli žádostivi. Ani nebudte modláři, jako někteří z nich, jak je psáno: Lid se posadil, aby jedl a pil; i povstali, aby se bavili (aby tančili kolem zlatého telete). Ani nesmilněme, jako někteří z nich smilnili, a padlo jich za jediný den třiačtyřicet tisíc. Ani nepokoušejme Pána, jako někteří z nich pokoušeli a zahynuli od hadů. Ani nereptejte, jako někteří z nich reptali, a zahynuli od zhoubce. Toto všechno se jim přihodilo obrazně, bylo pak napsáno jako výstraha pro nás... Proto, kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl!“ (epištola). Izraelité padli! Bůh je nechal padnout, zamítl je. A jak velice je Pán vyhledává! Jak miluje Jeruzalém! Pláče nad městem: „Kdybys bylo poznalo i ty, a to v tento svůj den (když tě navštívil tvůj Spasitel), co je ti k pokoji! Ale nyní je to skryto před tvýma očima. Přijdou na tebe dni, kdy tě tvoji nepřátelé obklíčí náspem a oblehnou tě a sevrou tě se všech stran. Na zem povalí tebe i tvé děti..., nenechají v tobě kámen na kameni, protože jsi nepoznalo čas svého navštívení“ (evangelium). Jak se to všechno doslova splnilo po čtyřiceti letech! Jeruzalém, který Bůh vyvolil a kterému dával přednost, padl, protože nepoznal čas navštívení, protože zneužil milostí Božích. To je výstraha pro nás křesťany. Nestačí jen to, že jsme vyvoleni, že jsme křesťané, nýbrž záleží na tom, abychom přijali nabízené milosti sv. křtu, sv. biřmování, mše svaté a svatého přijímání, příslušnosti k církvi, věrně s nimi spolupůsobili a krok za krokem odumírali sobě, aby v nás království Boží dospělo k dokonalosti.

3. „To všechno se jim přihodilo obrazně; bylo pak napsáno jako výstraha pro nás, kteří jsme se dožili poslední doby“ (tj. konce křesťanského starověku). „Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl!“ Aby se nám nepřihodilo jako Jeruzalému: „Nepoznal jsi dobu svého navštívení“, a nespolutpůsobil jsi s milostmi.

I na pokřtěného musí přijít pokušení, aby vyzkoušelo jeho věrnost vůči Bohu a Kristu. Pokušení nám hrozí od našeho vlastního já, od zlé žádostivosti, od světského smýšlení, od sebelásky, která chce

jít za svými vlastními tužbami a odporuje působení milosti a Ducha svatého.

Modlitba:

Pane, otevři své ucho modlitbám pokorně prosících, a abys prosícím mohl splnit jejich přání, učin, aby žádali, co se tobě líbí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 9. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Vítězství církve

1. Vlastní ráz dostávají texty dnešní mše svaté introitem, gradualetm, ofertoriem a communiem. Hlasité volání o pomoc a modlitba díků za obdrženou pomoc. „Bože, ve svém jménu mne zachraň, svou mocí mne vysvobod“ (žalm z introitu). „Můj Bože, vyprosti mne od mých nepřátel, vysvobod mne od mých protivníků“ (verš k aleluja). A vedle toho: „Hle, Bůh je můj pomocník a Pán je ochránce mé duše. Obrát zlo na mé nepřátele, zahlad je pro svou věrnost (ke mně), Pane, můj ochránce“ (introit). Tak se modlí církev. „Jako kdysi ten, který se narodil podle těla (Ismael), pronásledoval toho, který se narodil podle ducha (Izáka), tak je tomu i nyní“ (Gal 4, 29). Kdysi vyvolený, nyní však zamítnutý národ izraelský, se přidává k nepřátelům a k protivníkům Krista a jeho církve. Je to neustálý boj tmy proti světlu, synagogy proti církvi, bezbožectví proti křesťanství, zobrazený v boji Saula proti Davidovi (Ž 53), (introit).

2. „Bože, ve svém jménu mne zachraň.“ David je na útěku před Saulem, ve skrytém koutu pouště sifitské, jižně od Hebronu. Obyvatelé oné krajiny však vyhradili králi Saulovi úkryt uprchlíkův a prohlásili, že jsou ochotni vésti tam Saula s jeho vojskem. David nemá už nikoho než svého Boha. S rostoucí tísní roste i jeho víra v Boží moc a lásku a jeho důvěra v Boží blízkost a účinnou pomoc. „Pomoz mi, Bože, svým jménem, zjednej mi právo svou mocí. Vyslyš moji modlitbu.“ Jeho důvěra je tím silnější, když jeho pronásledovatelé nedbají o Boha a o Boží přikázání, o pravdu a spravedlnost, nedbají o Boží soud, nýbrž dávají se strhovat svou zpupností a vášní ke každé nespravedlnosti. A hle! Bůh je zde a pomáhá! „Hle, Bůh je můj pomocník, Pán je ochránce mé duše.“ Saul se svou skupinou už tak obklíčil Davida, že únik byl nemožný. Tu bylo přineseno Saulovi hlášení, že Filištíni vtrhli do jeho země. Zlo, které chystal Saul Da-

vidovi, obrátilo se nyní na něho samého. Bez průtahu se musel Saul vrátit domů, aby zabezpečil národ, zemi a svou korunu. „Hle, Bůh je můj pomocník, a Pán je ochránce mé duše. On obrací na své nepřátele zlo (které mi chtěli způsobit) a zahlašuje je ve své věrnosti (ke mně), Pán, můj ochránce.“ Saul a David, synagoga a církev. Kristus bude vždy pronásledován ve své církvi a ve svých údech. Ale „Bůh je věrný. On nedopustí, abyste byli pokoušeni (pronásledováni) nad své síly: ale s pokušením způsobí také úspěch“ (Epištola). „Bůh je můj pomocník“, vítězně volá církev. Už po dva tisíce let to neustále zakoušela na sobě. „Bůh je můj pomocník“, jásáme i my, děti církve. Musíme vždycky bojovat. Ale Bůh je věrný. On je náš pomocník. Jak často jsme to už zakusili!

„*Obrát zlo na naše nepřátele. Zahlad je, Pane, můj ochránce.*“ Synagoga je rozený nepřítel Krista a církve už od prvních letnic. Ona chce zničit mladou církev. Má peníze, má vliv v Římě, u císaře. Ona stojí za velkým pronásledováním za Nerona a Domitiana. Ona je spojena se všemi mocnostmi protikřesťanskými až po naše dny. Obr Goliáš! Vedle něho malý David, církev. Ona má jen Boha a zbraň modlitby. Ale ona vítězí! Neomylnou zárukou jejího vítězství nad protikřesťanstvím a nad mocnostmi, které jí chtěly kopat hrob, je rozsudek, kterým hrozí dnešní evangelium městu Jeruzalému, tj. synagoze. „Přijdou na tebe dni, kdy tě tvoji nepřátelé obklíčí náspem... Tebe i tvé děti povalí na zem a nenechají v tobě kámen na kameni.“ Zkáza Jeruzaléma v r. 70 po Kr. je neomylná, všem zřejmá pečeť ochrany, kterou Pán provází svou církev. A v církvi všechny děti církve. My všichni smíme jásat: „Hle, Bůh je můj pomocník. Obrací zlo na mé nepřátele, a zahladí je, Pán, můj ochránce.“ To je divadlo, které se často opakovalo v dějinách církve a jejích dětí!

3. „Hospodine, náš Pane, jak obdivuhodné je tvé jméno po celé zemi (v dějinách církve)! Tvoje velebnost září po celé obloze“ (graduale).

„Zákony Páně jsou spravedlivé, potěšují srdce. A jeho ustanovení jsou sladší než med a strdí. Proto tvůj služebník je zachovává“ (ofertorium). V mešním obětování se připojíme k Pánu a budeme žít pro Něho, pro jeho přikázání a jeho vůli. Nic pro mne, všechno pro Něho, k jeho slávě, podle jeho svaté vůle.

„Hle, Pán je můj pomocník.“ „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm, praví Pán“ (communio). Přesvatá Eucharistie sjednocuje církev, nás, s Ním. Proto „Pán je můj pomocník“. Dává církvi, nám pokřtěným, účast ve svých zkouškách, pronásledováních, utrpeních a dává nám píti „svůj“ kalich. Ale přesva-

tou Eucharistií dává nám svého ducha a svou všemohoucí sílu, abychom zvítězili. „Hle, Pán je můj pomocník.“ On je věrný. Nedopustí, aby jeho církev, abychom my „byli pokoušeni nad své síly, ale s pokoušením (se zkouškou) způsobí také úspěch“ (epištole).

Takto jásáme, jsouce si jisti vítězstvím: „Hle, Pán je můj pomocník, ochránce mé duše.“ Držím se Ho a jeho svaté církve s její přesvatou obětí a Nejsvětější Svátostí. On obrátí zlo na mé nepřátele a zahladí je. Modlíme se za ně: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

Modlitba:

Pane, otevři své ucho modlitbám pokorně prosících, a abys mohl prostím vyplnit jejich přání, učiň, aby žádali, co se tobě líbí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 9. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Zneužití milosti

1. „Lid se posadil, aby jedl a pil. Potom vstali, aby se bavili“ (epištole). To je vyvolený národ po úžasných zázracích, které na něm působil Bůh, to je vyvolený národ, jež Bůh zachránil, vedl, sytil mannou a neustále zahrnoval milostmi. A ten lid zapomíná na milosti, zapomíná na zaslíbenou zemi, k níž putuje. Posadili se, aby jedli a pili, aby se měli dobře. „To všechno bylo napsáno jako výstraha pro nás.“

2. „*Jeruzaléme, Jeruzaléme...* Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako kvočna shromažďuje svá kuřátka!“ (Mt 23, 37). „Zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posláni“ (tamtéž). Co všechno činí Bůh pro svůj vyvolený národ! Kolikrát mu poslal své proroky, aby jej poučili, napomenuli, přivedli na správnou cestu a odvedli od modloslužby. A Jeruzalém odpovídá na tyto milosti tím, že kamenuje a zabíjí proroky, poslané od Boha! „Zpívati budu svému miláčkovi píseň o jeho vinici. Vinici měl můj miláček na tučném pahorku. Oplotil ji, vybral z ní kamení, osázel ji (ušlechtilou) révou. Postavil uprostřed ní věž, lis v ní vydlabal, a čekal, že ponese hrozny, ale plodila plánata... Co víc jsem měl učinit své vinici a neučinil jsem jí?“ (Iz 5, 1–4). Obraz milosti pomáhající, kterou nás Bůh zahrnuje. Ačkoli je posvěcující milost tak nádherná, přece je toliko základem nadpřirozeného života duše. Ačkoli s posvěcující milostí nám byly vloženy do duše nadpřirozené schopnosti a síly, přece

musejí být probuzeny pod vlivem nadpřirozeného ovzduší a nadpřirozeného slunce, aby vešly v činnost. Ačkoli s posvěcující milostí jsme přijali též sedm darů Ducha svatého, jsou to jen plachty, jimiž má lodička naší duše dospět k břehu nebe. Avšak ty plachty musejí být vzdouvány a hnány silným vánkem Ducha svatého. Potřebujeme milostí pomáhajících. I když révová ratolest má život v sobě, přece musí být neustále živena vinným kmenem, jinak ztrácí svůj život. My jsme ratolesti na Kristu, vinném Kmeni. Kristus „vlévá do spravedlivých (tj. do těch, kteří mají posvěcující milost) jako hlava do údů a jako vinný kmen do ratolestí bez ustání svou sílu, která jejich dobré skutky předchází, je provází, je následuje a dává jim cenu, bez níž nemohou být Bohu milé nebo záslužné“ (sněm tridn., 6. sed., hl. 16). „Těm, kdo milují Boha (tj. jsou ve stavu milosti), všechno napomáhá k dobru“ (Řím 8, 28). Ke všemu, co je potká během dne nebo co jim přijde do rukou, připojil Pán pomáhající milost ve své milující péči o jejich spásu duše, o jejich vnitřní růst, o jejich posvěcení: ke všemu připojil osvětlení, napomenutí, vnuknutí, pobídku k úkonu lásky, děků, lítosti. V každém okamžiku stojí Pán s pomáhající milostí u brány našeho srdce a klepe. Žijeme v ovzduší milosti a jsme obklopeni milostmi! „Kdybys byl poznal i ty!“

„*Ale nechtěl jsi!*“ (Mt 23, 37). „Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti..., ale nechtěl jsi!“ Zneužití milosti! „Kdybys poznal i ty, co je ti k pokoji!“ K pokoji je radostný, velkodušný souhlas s milostmi Páně, s jeho klepáním na bránu srdce, s poznáním, které nám dává On, s vnitřním puzením, kterým nás vede, abychom tohoto zanechali, v onom se polepšili. Tohoto se varovali, ono konali. „Ale nyní je to skryto před tvýma očima.“ Zneuznáváš Boží milost a Boží vnuknutí a nevážíš si jich. Chceš se řídit svým vlastním smýšlením a svými nápady, a proti pozvání a daru, který ti nabízí Pán, staviš své chladné, i když ne vzdorovité, pohrdavé odmítnutí! „Ale nechtěl jsi.“ „Hle, váš dům vám zůstane pustý!“ Jeruzalém, duše, je ponechána sama sobě. Pomoc, ochrana a požehnání Boží jsou duši odňaty. Nyní má nepřítel lehkou práci. Nepřítel vnitřní: sebeláska, zlá žádostivost. Nepřítel vnější: satan, světské smýšlení. „Obklíčí tě náspem, oblehnou tě a sevrou tě se všech stran... poněvadž jsi nepoznal čas svého navštívení“ (Lk 19, 43–44).

3. „To všecko se jim přihodilo obrazně, jako výstraha pro nás.“ Ano, před tím nás chce důrazně varovat liturgie dnešní neděle. „Kdo stojí, ať hledí, aby nepadl!“

Nevážnost, podceňování milosti, posvěcující milosti i milosti pomáhající. To je náš velký hřích. „Kolikrát jsem chtěl Já, ... ale ty

jsi nechtěl!“ Nevystihlé tajemství! Potřebujeme pomáhající milosti každý okamžik ke všemu, oč prosíme, co obětujeme, činíme, trpíme, abychom to činili správně, jak se sluší na Boží dítě. A přitom zvykově odmítáme popudy milosti! „Nejsem povinen to konat. Nepotřebuji obětovati tento požitek, není to přikázáno. Nejsem zavázán vzít na sebe umrtvování.“ Milost nás volá, milost nás táhne, a my jí pohrdáme. „Kdybys poznal i ty, a to v tento svůj den!“

„Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale na své duši utrpí škodu?“ (Mt 16, 26). Každou zneužitou, promarněnou milostí pomáhající utrpí škodu na své duši. „Kéž bys poznal i ty,“ jaké poklady si můžeš nahromadit pomocí milosti, jak jedna milost za sebou přivádí druhou, jak každá dobře použitá milost působí vzrůst posvěcující milosti, božského života, zásluhy pro věčnost a zároveň vzrůst milosti pro církev, pro duše druhých.

Modlitba:

Pane, otevři své ucho modlitbám pokorně prosících, abys mohl prosícím vyplnit jejich přání, učin, aby žádali, co se tobě líbí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 9. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Ocenění milosti

1. „Lid se posadil, aby jedl a pil. Potom povstali, aby se bavili“ (epištola). A to na Sinaji, když krátce před tím za blesku a hromu zakusili blízkost velebnosti Boží. Tak brzy zapomněli na zázračný přechod Rudým mořem, na Boží přítomnost v oblakovém a v ohnivém sloupu, na mannu, která jim byla každodenně podávána. Mojžíš je na hoře Sinaji, ve svatém styku s Bohem. Lid dole na úpatí hory jí, pije, tančí a klaní se teleti, modlám egyptským. „Výstraha pro nás.“

2. „Kdybys znal dar Boží“ (Jan 4, 10), cenu posvěcující milosti! Ona nás pozvedá nad pouze přirozeného člověka až k nebi, až k prožívání života trojjediného Boha. Duše je co nejtěsněji spojena s Bohem a ponořena do světla a ohně božství. Tím přijímá Boží krásu, žár a duchovost a dostává krásu, urozenost a život podle božské krásy, božské urozenosti a božského života. Duše se stává zcela světlou, nádhernou, krásnou, účastnou formy bytí, která ji činí podobnou božské přirozenosti v její vlastní čistotě a duchovosti. „Kdybys

znala dar Boží!“ Cenu ctností víry, naděje a lásky, které vyrůstají z posvěcující milosti. Vírou vidíme Boha i svět, události i lidi očima Božíma: vidíme pravdivě. Naděje nás povznáší nad všechno stvořené: spočíváme v lůně Božím, v lůně milujícího Otce; opíráme se o jeho sílu a jsme silni účinně usilovat o nejvyšší, nekonečné dobro, kterého nemůže dosáhnout žádná stvořená síla. A konečně láska vystupuje k Bohu: milujeme Boha pro něho samého, tak jak On nás miluje, a tak, jak Jej miluje věčný Syn Boží; ano, svatou láskou se tak ponořujeme do Boha a tak do Něho vcházíme, jako bychom byli jedna přirozenost s Ním, jedno s Ním. Může být ve světě hodnota, která by se vyrovnala hodnotě posvěcující milosti a z ní přímo vyrůstajících božských ctností?

„*Kdybys bylo poznalo i ty, co je ti k pokoji!*“ Ale nyní je to skryto před tvýma očima.“ Tato slova jsou zaměřena i na Jeruzalém naší vlastní duše. Velké zlo, kterým trpíme, je podceňování milosti a nadpřirozených hodnot. „Lid se posadil, aby jedl a pil. Potom povstali, aby se bavili.“ Nám je nadání, vědění, výkon více než milost. Dáváme pozemským, světským, časným, často i nedovoleným a hříšným věcem přednost před milostí, a ani nepozorujeme, jak nesprávně jednáme. Podceňujeme smýšlení a usuzování, vycházející z víry: smýšlíme a usuzujeme pouze podle přirozených a lidských zásad, hodnotíme věci tak, jak je hodnotí většina, jen lidsky. Podceňujeme milost, jednáme, plníme svou povinnost, neseme svůj kříž pouze z přirozených a lidských podnětů a pohnutek a nedáváme se vésti vírou a milostí. Podceňujeme modlitbu, a přece jedině ona nám může zprostředkovat potřebné milosti. Pracujeme, píšeme, řečníme, a naše srdce je vyprahlé, poněvadž „zapomínáme jísti svůj chléb“ (Ž 101, 5), zapomínáme se modlit. Vyprahlá srdce tak mnohých, kteří řeční, kteří pracují. Vyprahlý život, uschlé stromy! Opomíjíme posvěcovat své myšlenky, svá slova, své skutky nadpřirozeným úmyslem a tak je učinit záslužnými pro nás, pro církev, pro duše. „*Kdybys byl poznal i ty, co je ti k pokoji!*“ Správné hodnocení milosti a nadpřirozených věcí! „Ale nyní je to skryto před tvýma očima.“ Podceňujeme milost, nadpřirozeno, svátosti, církev, její nauku a její předpisy. To je původ naší neplodnosti, našeho opoždování! Tak poškozujeme zájmy Boží, zájmy Ježíšovy, zájmy církve, duší i zájmy své vlastní duše! Zda nemusí Pán zaplakat i nad námi, kteří tak špatně známe a podceňujeme jeho milost, jeho lásku a dáváme přednost marnostem života!

3. Alelujovým veršem voláme k Pánu, aby nás uchoval od zla podceňování milosti Božího dětství. „Můj Bože, vyprosti mne od mých nepřátel. Vysvoboď mne od mých protivníků“, od nedostatku

ducha víry, od světského smýšlení. Tak prosíme za sebe i za všechny své bratry v Kristu.

„Můj dům je dům modlitby. Vy však jste z něho učinili lupičský pelech“ (evangelium). Ten dům, ten chrám Boží, jsme my, kteří máme štěstí býti dětmi Božími. A v milosti Boží máme to štěstí, že v nás přebývá Bůh Otec, Syn a Duch svatý. Dům modlitby! Ve svaté usebranosti, v neustálé službě lásky, klanění a oddanosti chvalme Božského Hosta, který přebývá v naší duši. „Vy však jste z něho učinili lupičský pelech.“ Bůh sice ještě přebývá v tom chrámě: jsme přece ve stavu milosti. Ale před milostí, být dítětem Božím a žít Otci, dáváme přednost tisícovým jiným věcem. Nedbáme o Něho. Všelijakými světskými, neužitečnými, marnými, hříšnými myšlenkami, hnutími, tužbami a náklonnostmi, neustálými nezpůsoby vůči Bohu, přebývajícimu v nás, četnými nevěrnostmi a neposlušnostmi jeho svaté vůle znesvěcujeme tuto svatyni.

„Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl.“

Modlitba:

Pane, otevři své ucho modlitbám pokorně prosících, a abys mohl prosícím vyplnit jejich přání, učin, aby žádali, co se tobě líbí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 9. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Zneužití milosti

1. Ježíš koná svůj slavný vjezd do Jeruzaléma. Zástupy lidu mu provolávají: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně! Hosana Synu Davidovu!“ Ježíš však pláče nad Jeruzalémem. A poněvadž jej miluje, proto ho to hluboce bolí, že Jeruzalém nepoznal dobu navštívení.

2. „*Přijdou na tebe dni*, kdy tě tvoji nepřátelé obklíčí naspem a oblehnou tě a sevrou tě se všech stran. Na zem povalí tebe i tvé děti; a nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas svého navštívení“ (evangelium). Nemohl snad Jeruzalém poznat čas svého navštívení? Nemohli kněží a zákoníci dát přesnou odpověď, když přišli tři Mudrci z Východu a tázali se po novorozeném králi židovském? Neřekl jasně Jan Křtitel úřední výpravě jeruzalémských kněží, která přišla k němu u Jordánu a tázala se ho, kdo je a proč křtí: „Já křtím vodou. Ale mezi vámi stojí Ten, kterého

vy neznáte, Ten totiž, který přichází po mně, kterému nejsem hoden rozvázat řemínek u opánků“ (Jan 1, 26–27). „Já jsem hlas volajícího na poušti: Spravte cestu Páně, jak řekl prorok Izaiáš“ (Jan 1, 23). Nevykonal Pán za svého veřejného působení před očima celého národa v Galilei i v Jeruzalémě dosti zázraků, které pro Něho vydávaly svědectví? Nevykonal právě před několika dny zázrak vzkříšení Lazara venku před branami Jeruzaléma? Ale Jeruzalém svou vlastní vinou nepoznal čas svého navštívení. Čekal na politického, národního Mesiáše, který by splnil jeho pozemské naděje. Nepochopil tedy Mesiáše, který mu byl poslán, nepochopil dobu milostiplného navštívení. A nyní propadl trestu. Ještě několik dnů, a pak se roztrhne opona chrámová shora až dolů: Boží smlouva s jeho lidem je zrušena. Letnice se stanou narozeninami nového lidu Božího, Nové úmluvy, církve Kristovy: spása přechází od dosud vyvoleného národa k národům pohanským. Ještě jedna generace, potom přijdou Římané, oblehnou Jeruzalém, dobudou ho a úplně jej zničí. Doslova nenechají kámen na kameni, „protože jsi nepoznalo čas svého navštívení“. „Toto všechno je napsáno jako výstraha pro nás.“ Navštívení Páně, které nepoznáme svou vlastní vinou, milost, kterou odmítneme nebo které zneužijeme, volá po pomstě, po trestu a smíru. To je láska Páně: Pán nás chce zachránit. A nechceme-li rozumět, potom sáhne k trestající metle, aby nás přivedl k polepšení.

„Odmítl jsi slovo Hospodinovo, proto Hospodin odmítne tebe“ (1 Král 15, 26). Král Saul uslyšel slovo Hospodinovo. Ale pohrdl jím a jednal proti návodu Božímu. Proto ho Bůh zamítá a dává královskou korunu druhému. „Výstraha pro nás.“ Když odporujeme milosti, když jí neodpovídáme, když jí zneužíváme, vystavujeme se nebezpečí, že ztratíme svou věčnou spásu. Jedna milost je spojena s druhou milostí, s celou řadou milostí. Použijeme-li jedné milosti, pak z této milosti vyplývá další, větší milost; a tato milost přivádí zase dlouhou řadu nových, dokonalejších milostí. Ztratíme-li a promarníme-li jednu milost, pak ztratíme v této milosti celý dlouhý řetěz milostí, který byl připjat k oné milosti. Nemohlo na této milosti záviset pro nás všechno, celá věčnost? Vždycky a všude platí zákon: Za trest za zneužití milosti Bůh nám odnímá nové milosti. „Odmítl jsi mé slovo, má vnuknutí: proto odmítnu tebe.“ Tak je to jen správné. Jestliže Duch svatý klepe na bránu naší duše a my mu odpíráme vstup, pak On odtud odejde. Jestliže On mluví a my neposloucháme jeho slova, pak On zmlkne. Jestliže dává nad námi vyjít své světlo a my zavřeme oči, pak On odejde. A potom?

3. „Nepokoušejme Pána, jako někteří z nich pokoušeli“ (na cestě pouští) (epištola). Znali Boží přikázání a Boží vůli. Nedbali Boha,

jako by chtěli vidět, zda to bere vážně se svým přikázáním i se svou vůlí. „Nepokoušejme Pána“, dbejme jeho milosti, jeho vnuknutí, jeho povzbuzení, jeho přikázání, jeho vůle a budme přesvědčeni, že Pán trvá na svém slovu, na svém vnuknutí!

Znovu si umiňujeme s radostí, že budeme věrni milosti a že si jí budeme vážit. „Zákony (vůle, vnuknutí, podněty, milosti) Páně jsou spravedlivé, potěšují srdce. A jeho ustanovení jsou sladší než med a strdí. Proto je zachovává i tvůj služebník“ (ofertorium). Toto předsevzetí, že budeme věrni Pánu a jeho milosti, vkládáme na patěnu při obětování.

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (communio). Plodem svaté oběti a svatého přijímání je spojení mysli a srdce s Kristem Pánem. Jsme s Ním „jedno srdce a jedna duše“, jedna vůle a láska. On se nám dává. Proniká nás svým světlem, abychom poznali čas jeho navštívení. Dává nám sílu, abychom s láskou odpovídali na vnuknutí jeho milosti. „Hle, Bůh je můj pomocník a Pán je ochránce mé duše“ (introit). Věříme. Důvěřujeme.

Modlitba:

Pane, otevři své ucho modlitbám pokorně prosících a abys mohl prosícím vyplnit jejich přání, učin, aby žádali, co se tobě líbí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 9. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Soudící láska

1. Pán přichází do města Jeruzaléma. A jak vidí toto město, zapláče nad ním. Tak je má rád. „Kdybys poznalo i ty, co je ti k pokoji!“ „Pak vešel do chrámu a počal vyháněti prodavače i kupující v něm... I učil denně v chrámě“. Milosrdná láska a trestající, soudící láska. Liturgie nám chce vštípit hluboce do duše toto: Pán přijde k soudu, aby soudil živé i mrtvé. Jeho láska, kterou chce zachránit, vykoupit nás „živé“, je soudící láska.

2. *Ježíš miluje Jeruzalém.* Vchází slavnostně do města, které Jej dnes radostně zdraví ve svých mnohých dětech. On však ví, že to dnešní „Hosana“ ustoupí za několik dnů slovům „Ukřižuj Ho“. On ví, že Jej v těchto dnech odsoudí na smrt; že ještě dříve než přejde týden, On bude viset na kříži, odmítnut, usmrcen svým vlastním národem, jež tak miluje. Pláče. Ne nad tím, co Ho čeká v Jeru-

zalémě. Myslí na ubohé město, odsouzené k zániku. Za necelých čtyřicet let bude Jeruzalém ležet v troskách. Učinil se nehodným být svatým městem, mít chrám, příbytek Boží. Právě v této chvíli se chystá dovršit míru usmrcením Pána. „Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti..., ale nechtěl jsi“ (Mt 23, 37). To je bolest, která Ježíše přivedla k slzám: Jeruzalém promarnil a odmítl velkou milost Boží. Proto bude Bohem odmítnut. Dal se oklamat touhou a nadějí po pozemské slávě a po pozemských výhodách.

Ježíš soudí. Jde do chrámu a vyhání z něho kupce i prodavače. „Převrátil stoly penězoměnců i stoly prodavačů holubů. Učil je takto: Můj dům má být domem modlitby. Vy však jste z něho učinili lupičský pelech“ (Mk 11, 16). Kristus miluje. A proto koná soud. Pravá láska je soudící láska. Když se objeví slunce, zaplaší všechno šero a tmu. Všechny věci se musejí ukázat ve zcela jasných obrysech a ve své neskreslené pravdivosti. Tam, kde se objeví láska, jasně se pozná sobectví ve všech svých podobách a projevech. Tam, kde se ukáže nejvyšší čistota, posvítí až do nejskrytějších myšlenek a hnutí a odsoudí celou noc a tmu nečistého, neduchovního a nízkého, jež hnízí v lidském srdci. Když už přítomnost velmi ušlechtilého a opravdu láskyplného člověka nám připomíná naši vlastní neušlechtilost a ctižádost, čím více teprve přítomnost Krista, nejvyšší a nejsvětější lásky? Není každé slovo, které On pronáší, soudem nad námi? Soudem, který sestupuje až k našim nejtajnějším myšlenkám a hnutím? Duše nemůže už nic jiného, než nechat se od Něho soudit a posoudit. Čím více se přiblíží Pán k některé duši, tím důkladněji nechá do ní proniknout své světlo, aby ji očistil a odloučil od všeho nesvatého a vyloučil všechno, co brzdí její spásu a pokoj. Jeho láska odsuzuje všechno, co je nesprávné, sobecké, co není zaměřeno k Bohu. Ona proniká do duše a dává jí jasně poznat všechny rušivé síly, které v ní působí. Ona nechává stát jen to, co je svaté a bohumilé.

3. Milující Pán je neoddělitelný od soudícího Pána. Neboť jen láska, která nás soudí, nás miluje opravdově a chce upřímně a účinně naši spásu. To je tedy svatý zákon řádu milosti a spásy: každá spása vede přes zbořeniny nečistého, nesvatého, nebožského. Jak ve velkém tak i v malém. Zemři a ožij! Smrtí k životu! Když nás Pán navštěvuje svým soudem při pohromách velkého světového dění, v rozličných zkouškách, v nemocech, těžkostech, pokušeních a utrpeních všeho druhu, pak nás chce tím soudem zachránit a spasit. „Kdybys poznal i ty!“

Láska bez soudu je láska bez pravdy. Ta nemůže vykoupit. Jen láska, která soudí, která nás vrhá do propasti sebepoznání, pokoření před Bohem i před námi samými, lítosti a zkroušenosti, může nás za-

chránit z pout naší vnitřní nečistoty, našeho sobectví a naší nepravdivosti a povznést nás ze tmy ke světlu!

Pán je soudcem živých i mrtvých. Soudí nás neustále, protože nás miluje. Odsuzuje v nás všechno, co se Mu nemůže líbit. Čím více nás miluje, tím nešetrněji nás soudí.

Modlitba:

Pane, otevři své ucho modlitbám pokorně prosících, a abys mohl prosícím vyplnit jejich přání, učiň, aby žádali, co se tobě líbí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 9. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Žárlivý Bůh

1. „Za onoho času, když se přiblížil Ježíš k Jeruzalému a spatřil město, zaplakal nad ním... Pak vešel do chrámu a počal vyháněti prodáváče a kupující v něm... I učil každého dne v chrámě“ (evangelium). Výmluvný obraz působení Páně v křesťanské duši, do níž On přijde. Miluje ji. A jeho láska je tvrdá, ano žárlivá láska. Má-li On vejít do svatyně duše, musí zmizet všechno jiné.

2. „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, silný, žárlivý“ (2 Mojž 20, 5). „Hospodin je jeho jméno (podstata), Bůh je žárlivý Bůh“ (2 Mojž 34, 14). On miloval svůj národ božskou láskou. Chtěl mu božsky blaho a učinil všechno, aby mu zajistil svou lásku. Podivuhodnou mocí jej vysvobodil z Egypta, přivedl jej do zaslíbené země, zjevoval se mu nejrozmanitějšími způsoby, dal mu Bohem naplněné muže, proroky, učitele. Bral vždy znovu a znovu do ruky hůl a bil jí svůj národ a přiváděl jej k polepšení. „Já jsem Hospodin. Nebudeš mít vedle mne cizí bohy“. A ubohý národ izraelský ve své většině nechápal trestající, volající, žárlivou lásku svého Boha! Zapomněl na svého Boha a ztrácel své myšlenky i své srdce u nicotností, u pohan-ských model a u čistě pozemských zájmů a statků. Chodili sice ještě rok co rok do chrámu přinášet svou povinnou oběť. Ale ctili Boha jen rty, jejich srdce bylo kdesi jinde (Mt 15, 8), daleko od Boha. „Kdybys poznal i ty, co je ti k pokoji!“ Boží žárlivá láska po tak dlouhých marných námahách a pokusech o lásku stává se trestající láskou, která nenechá v Jeruzalémě kámen na kameni. Trestající láskou, která volá nepříteli, aby Jeruzalém obklíčil náspem a sevřel jej se všech stran. Trestající láskou, která sahá k důtkám a vyhání všechno,

co se nehodí na chrámovou svatyni, a pak se sama usadí v chrámě.

„*Horlím pro vás horlivostí Boží*“ (2 Kor 11, 2). Jako na Jeruzalém skutečný z dnešního evangelia, tak je Pán žárlivý na duši, kterou ve sv. křtu přivedl k sobě a kterou uzavřel do svého Srdce. On je žárlivý na hold našeho ducha a na hold našeho srdce. Chce nás mít celé. Naše myšlení, naše usuzování i smýšlení. Aby se pozvedlo nad tělo a krev, nad pouze přirozené a lidské smýšlení, nazírání, hodnocení, usuzování, nad smysly a nad pouhý rozum a mělo myšlenky Boží a Kristovy, vidělo a soudilo ve světle Božím a Kristově. Aby si vážilo, čeho si On váží, aby milovalo, co On miluje, aby pohrdalo tím, čím On pohrdá, aby odmítalo, co On odmítá. On je žárlivý na hold našeho srdce. Na to, abychom si Jej učinili středem a cílem všeho svého chtění a snažení, všech svých přání a sklonů, všeho svého počínání. Na to, abychom ve všem patřili především a jenom na Něho, abychom Mu prokazovali lásku a působili Mu radost. Abychom odumřeli každému sobeckému přání a každé sobecké tužbě a znali už jen jeho zalíbení a nehledali v nebi ani na zemi nic jiného než Boha. On chce „být Bohem našeho srdce a veškerým naším bohatstvím na věky“ (Ž 72, 25). Jeho žárlivost nezná mezí. Teprve když jsme Mu dali všechno, co žádá, i to poslední, i poslední zbytek své mysli, svého já, svých přání a tužeb, je uspokojen. Nedá pokoje, dokud není zničeno naše já. A poněvadž my sami nezboříme svou sebelásku, proto On sám přikládá ruku k dílu. Bezohledně, nemilosrdně trhá všechna pouta, která váží našeho ducha, naše srdce, naše já ještě k něčemu jinému mimo Něho; posílá vnitřní zkoušky, vyprahlosti, pokořující poznání a zkušenosti, pokušení, jaká jsme neznali nikdy předtím; posílá vnější zkoušky, způsobené poměry, lidmi, nemocemi, utrpením, pokořováním, odstrkováním, podezříváním, pomluvami, neúspěchy; posílá na nás noc a tmu s bolestným pocitem, že i On nás opustil, zamítl. Tak pracuje v duši jeho žárlivá láska. Tím je duše očištěna. Je osvobozena od všech pout sebelásky. Duše je nyní právě tak ochotna k bolesti jako k radosti, k chudobě jako k hojnosti, k smrti jako k životu. Zná jediné Jej. Nyní On vchází do svatyně duše. „I učil denně v chrámě“. Duše je jeho vlastnictvím, jeho stánkem. On k ní mluví. Ona naslouchá jako Maria a nohou Mistrových! Zakouší celou sladkost horlivé lásky Páně. „*Horlím pro vás horlivostí Boží*“.

3. „Hle, Bůh můj pomocník a Pán je ochránce mé duše.“ On mne miluje horlivou láskou. „Kéž bys poznal i ty, v tento svůj den“, v těch dobách tvrdé lásky, kdy On nenechává kámen na kameni v té duši, k níž se chtěl přiblížit; kdy On volá její nepřátele, utrpení, strasti, nemoci, zkoušky vnitřní i vnější, aby konaly v duši jeho dílo:

ony očišťují, oprošťují od sobectví, od domýšlivosti, od domnělé spravedlnosti, která si zakládá na vlastních skutcích, a uvolňují svatyni duše pro Něho! To je jeho žárlivá láska!

Radostně položíme ve mši svaté celou svou bytost na oltář, do rukou Páně. On je Pánem naší duše. Jemu vzdává hold náš rozum i naše srdce. Dáme všechno!

Modlitba:

Pane, otevři své ucho modlitbám pokorně prosících, a abys mohl prosícím vyplnit jejich přání, učin, aby žádali, co se tobě líbí. Skrze Krista, našeho Pána, Amen.

Mešní liturgie 10. neděle po sv. Duchu

1. Jsou dva činitelé, kteří určují rozvoj a růst království Božího v nás: Boží milost a postoj duše k působení milosti. „Jsou jistě dary rozličné, ale tentýž Duch... Jsou rozličné účinky, ale tentýž Bůh, který působí všechno a ve všech... Jednomu je Duchem dána řeč moudrosti, jinému zase řeč poznání... jinému víra, ... jinému dar uzdravování... Toto všechno působí jeden a tentýž Duch, který rozděluje každému zvlášť, jak chce“ (epištola). Tomuto všemocnému a na člověku úplně nezávislému působení milosti odpovídá se strany člověkovy pokorné uznání naší vlastní nemohoucnosti: „Nikdo nemůže říci: Ježíš je Pánem, leč v Duchu svatém“ (epištola). To je nauka dnešních mešních úryvků: Kde je plné uznání vlastní nemohoucnosti vzhledem k statkům a požadavkům nadpřirozeného života, jediné tam je možný rozvoj a rozkvět života milosti v člověku.

2. Jdeme tedy dnes k přinášení mešní oběti u vědomí nedostatečnosti své vlastní lidské a přirozené síly, ano v pocitu své nehodnosti. Před námi stojí farisej. Postaví se v domě Božím a modlí se takto: „Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé“. Jest si vědom své důležitosti a své mravní převahy nad ostatními. Ale jeho pyšná modlitba je mu ke škodě: „Pravím vám: Tento celník (který se modlil pokorně a zkroušeně) odešel domů ospravedlněn, onen (farizej) však nikoli.“ „Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ Máme pokorné a zkroušené smýšlení jako ten celník, sotva se odvážíme pozvednout oči k nebi. Naše modlitba je upřímné „moje vina“, a hlasitě: „Bože, buď milostiv mně hříšníkovi!“ Uznáváme svou nehodnost, a proto se obracíme s důvěrou na Pána: „Volám k Pánu“ (introit), který projevuje svou moc právě

tím, že odpouští a se smilovává (orace), který „působí všechno ve všech a rozděluje každému zvlášť, jak chce“ (epištola). Na jeho milosrdenství závisí v poslední řadě celé naše spasné jednání.

3. V oběti mše svaté jsme my sami dnes tím celníkem, který se modlí pokorně a zkroušeně. V mešní oběti máme na sobě zakusit, že když se ve zkroušené a pokorné modlitbě ponížíme před Bohem, i my Jím budeme povýšeni tím, že nalezneme odpuštění a milost. Odejdemo „domů ospravedlnění“. Ve spoluobětování mše svaté vyznáváme svou vlastní nedostatečnost. Přimykáme se k vyšší síle: „K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši, můj Bože, v tebe doufám“ (offertorium). Jsme přesvědčeni, jak nepatrná je naše modlitba a oběť sama ze sebe, a proto s důvěrou vyhledáváme obětní společenství s Kristem a nejtěsnější připojení k jeho nekonečné modlitbě a oběti. To je povýšení, které zakoušíme na sobě ve mši svaté, že On se stává naším vlastním obětním darem, že předstupuje před Otce jako náš zástupce a hájí naši věc před Bohem, že je nám dopřáno „skrze Něho, a s Ním a v Něm“ ve svaté oběti důstojně ctít Otce, klanět se Mu, milovat Jej, děkovat Mu, podávat Mu smír a přednášet Mu své prosby, takže Mu musejí být milé. Další povýšení zakoušíme v požívání těla Páně. Živý, oslavený a povýšený Kristus se stává naším pokrmem a vlévá do nás nejbohatší měrou svůj život. „Kdo se poníží, bude povýšen.“

DESÁTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Farizej a celník

1. Před očima liturgie stojí dnes Kristus jako Pán a Soudce. „Od Tvé tváře (z Tvých úst) nechť vzejde soud nade mnou, Tvé oči ať jsou upřeny na spravedlnost“ (graduale). Kristus soudí domnělou spravedlnost, představenou ve farizeovi, která si zakládá na vlastních skutcích, a kající, pokorné vyznání hříšnosti, představené v celníkovi. „Bože, buď milostiv mně hříšníkov!“ Kristus rozhoduje k dobru kajícího pokorného vyznání hříšnosti proti domnělé spravedlnosti z vlastních skutků.

2. „Dva lidé vstoupili do chrámu, aby se modlili, jeden farizej a druhý celník. Farizej se postavil a modlil se u sebe takto: Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, anebo jako i tenhle celník. Postím se dvakrát za týden, dávám desátky ze všeho, co vyzískám. Celník však stál opodál a nechtěl ani oči po-

zvednout k nebi, ale bil se v prsa a říkal: Bože, buď milostiv mně hříšníkovi“ (evangelium). Dvě strany, dva zástupci náboženství, dva světy, oba před tváří Boží v jeruzalémském chrámě! Objeví se Kristus a pronáší rozsudek: Tento (celník) odešel domů ospravedlněn, onen nikoliv.“ A odůvodnění rozsudku: „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ Před Bohem nalézá hříšník milost, pokud kajícně a pokorně vyzná svou hříšnost a nehodnost a snažně prosí Pána o odpuštění a o sílu k čistému životu. Ale běda pyšné nespravedlnosti, která si zakládá na svých vlastních skutcích a nepotřebuje lítosti, pokání a obrácení. Běda té zbožnosti, která si zakládá na sobě, která má zalíbení ve svých dobrých skutcích, ve svém odříkání, ve svých ctnostech a ve vnitřním pokroku, a na ostatní shlíží povýšeně jako na lupiče, zloděje, cizoložníky, celníky. Její modlitba se nemůže líbit Bohu, ani její skutky. „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.“ (1 Petr 5, 5).

„*K tobě, Pane, pozvedám svou duši.* Můj Bože, v tebe doufám“ (offertorium). Hle, církev, která se modlí pokorně! Farizej z evangelia je dnešní liturgii zástupcem národa izraelského, zástupcem židů. Celník pak je zástupcem pohanů, církve, která je povolána z pohanů. Opět nám září velká skutečnost dějin spásy: zamítnutí židů a milostiplné přijetí pohanů do církve. „Bože, ty projevuješ svou všemohoucnost především shovívavostí a milosrdenstvím“. Církev, povolána z pohanů, ví, že byla hříšnicí, úplně nehodnou toho povolání. V celníkovi šla do chrámu: hledala Boha, zápasila o Boha. Zůstala však stát opodál, daleko za izraelským národem, který byl povolán nejprve, a neodvažovala se ani oči pozvednout k nebi. Mohla jen volat: Bože, buď milostiv mně hříšnici. Neměla co dát, čím se pochlubit před Bohem: mohla s sebou přinést jen svou ubohost, svou nehodnost a vyznání své hříšnosti. Bůh přijímá milosrdně její vyznání. Soudí a rozhoduje pro ni. Posílá svého vlastního Syna, aby ji pozvedl z bahna a špíny hříchu, aby ji očistil ve své krvi, vzal si ji za panenskou Snoubenku a učinil ji Královnou. „Tento odešel domů ospravedlněn, onen nikoli.“ Kdysi vyvolený národ izraelský si přivodil zamítnutí svým spoléháním na věrnost zákonu a na ospravedlnění zákonem. „Kdo se povyšuje, bude ponížen. Kdo se poníží, bude povýšen.“ To je podstatný rys naší svaté církve: Ona ví, že je plodem pouhého milosrdenství Božího. Všechny milosti, ctnosti a svaté, které církev má, je pouhá milost, pouhé milosrdenství a nezasloužená láska Boží. „Bože, ty projevuješ svou všemohoucnost především shovívavostí a milosrdenstvím“. Církev je den co den kajícím celníkem, který putuje do chrámu. Ona ví, že její děti jsou nesvaté, nečisté, poskvrněné, příliš spoutané v poutech hříchů a špatných vášní, nehod-

né odpuštění a milosti. Ale den co den ví také o všemohoucím milosrdenství Božím a snažně prosí se svými dětmi a za všechny: „Bože, buď milostiv mně hříšníci.“

3. S církví jdeme k svaté oběti se smýšlením pokorného, kajícího celníka. Hluboce se skláníme při stupňových modlitbách a vyznáváme: „má vina, má vina, má největší vina.“ V Kyrie eleison voláme o odpuštění a smilování pro své hříchy a nevěrnosti. Při obětování přinášíme své dary k oltáři: zkroušené srdce, které skládá svou důvěru jedině v milosrdenství Boží: „K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši. Můj Bože, v tebe doufám,“ ne ve své chtění a jednání. Vždyť „Bůh sám to působí ve vás i chtění i konání“ (Fil 2, 13). „Svatý Otče, všemohoucí Bože, přijmi milostivě tento neposkvrněný obětní dar, který ti přináším já, tvůj nehodný služebník, za své nesčetné hříchy, chyby a nedokonalosti.“

S církví přicházíme, abychom se klaněli, obětovali a v oběti s Kristem, v Něm a skrze Něho byli přijati v Bohu. Kristus Pán přinesl svou oběť na Golgotě v duchu pokory a nejhluššího ponížení. My ji můžeme přinést jen potud, pokud vejdemo do ducha Kristovy pokory. „Toho, který nepoznal hříchu, učinil (Otec) pro nás nositelem hříchu“ (2 Kor 5, 21) a vydal ho na smrt. Ježíš bere na sebe náš hřích a vyznává, že je hoden smrti. Čím více ve mši svaté vcházíme do Ježíšovy pokory, vyznáváme, že jsme hodni smrti pro své hříchy a umíráme spolu s Ježíšem, tím více budeme s Ním ve svaté oběti slavit zmrtvýchvstání a budeme povýšeni k novému životu a oslavení – ve svatém přijímání, v budoucím vzkříšení těla a v dosažení věčného života. „Kdo se poníží, bude povýšen“.

Modlitba:

Bože, jenž projevuješ svou všemohoucnost nejvíce shovívavostí a milosrdenstvím uděl nám své milosrdenství ještě v hojnější míře a dej nám, kteří spějeme k tvým příslibům, účast v nebeských statcích. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 10. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Pýcha a pokora

1. Farizej a celník, pýcha a pokora! Pyšná, sebevědomá nevěra, která nepotřebuje Boha ani Vykupitele, církev ani modlitbu. A církev, která v pokorné víře a vroucí modlitbě vyprošuje světlo a milost

k dobru, která neskládá důvěru v sebe samu, nýbrž všechno očekává od Boha a od jeho milosrdenství. Tato – církev, pokora – odchází domů ospravedlněna, ona však – nevěra, pýcha – nikoli. Neboť „každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ Hle, základní zákon řádu světa i řádu spásy!

2. „*Kdo se povyšuje, bude ponížen.*“ Pýcha je slabost. Pyšný se domnívá, že může sám vykonat všechno. Nepotřebuje Boha ani člověka. Stačí si sám. A výsledek? Denně musí zakoušet, jak málo je člověk sám o sobě, jak mnohé chyby dělá jak často selhává. Denně prožívá trapná zklamání. Je tím rozmrzelý, rozzlobený a rozladěný. Hledá svou slávu a honí se za preludem. Počítá a jde s měnivými zájmy svého prospěchu, s míněním druhých, s módou právě vládnoucí, a tak je stále v rozčilení, neklidu a napětí. Pýcha je úzkoprsá, zcela omezená na své já a na své malicherné zájmy. Nese svou odměnu v sobě: bude ponížena. Bude zavržena nejen od Boha, ale i lidé jí pohrdají, i když jí lichotí a slouží. To ještě není dosti: pýcha se stává sama sobě trestem. Pýcha nepřináší požehnání. „Pyšnému se Bůh protiví.“ Pýcha vede nutně k vnitřnímu neklidu, k rozervanosti a oslabuje sílu člověkovu, poněvadž ta už nemá k dispozici sílu Boží. Pyšný se opírá o své nadání, o své poznání, o své úsilí a o svou práci, o „křehký rákos. Když se o něj opřeš, zlomí se, vnikne ti do ruky a probodne ji“ (Iz 36, 6). Pýcha je slabost. Neboť „Bůh si vyvolil slabé, aby zahanbil to, co se zdá silné, aby se nikdo nechlubil před Bohem“ (1 Kor 1, 27).

„*Kdo se poníží, bude povýšen.*“ Pokora je síla. Ona je vždy a všude spojena s velkodušností. Velkodušnost je ozdobou všech ostatních ctností. Ona není nikdy spokojena se zdáním, s něčím polovičatým; není spokojena s domnělým uznáním a s přechodným úspěchem. Je v dobrém neúnavná a nenasycená, v oběti radostná, v důkazech lásky vynalezává. Proč? Poněvadž jejím kořenem je pokora. Pokorný nemyslí na sebe. Úsudek světa, lidí, vlastní sláva, prospěch, uspokojení vlastních přání a sklonů nepřichází pro něho v úvahu; jemu záleží jenom na svaté vůli Boží a na oslavě Boží. Co září mimo Boha, to pro něho nic není. Jen to, co přichází od Boha a vede k Bohu, má pro něho význam. Pokorný je nezištný. A proto nezávidí a nežárlí. „Jen když se hlásá Kristus“ (Fil 1, 18). Cizí skutky ho neochromují. Jen ho podněcují, aby byl tím věrnější a tak sloužil společnosti, celku. Pokorný je nejodvážnější. Vyhrůžky, posměch, pomluva jej nezmatou. Lichotky ani svody na něj nepůsobí. Je ochoten ke všemu, co od něho žádá Boží vůle. Jemu se smí svěřit každý úkol, i ten nejobtížnější, i ten nejvíce pokořující. Nezalekne se před námahou, před obětmi, před utrpením, před nějakou mocí: On může všechno v Tom, který ho posiluje. Čím méně důvěřuje v sebe, tím

neochvějnější je jeho důvěra, že božská všemohoucnost mu umožní i to největší. Jak často se namáhají velcí duchové a vynaloží téměř všechno své možné úsilí. Naproti tomu druzí, kteří se nemohou měřit s velkými duchy a talenty, sklízejí požehnání při všem, co vezmou do ruky. Tajemství pokory, nedůvěry v sebe a důvěry v Boha, v milost. „Pokornému dává Bůh svou milost.“ „Kdo se poníží, bude povýšen.“

3. Zde je tajemství síly naší svaté církve a její nepřemožitelnosti. Ona žije z ducha Páně. Je to duch pokory, poníženosti, podřízenosti Bohu. „K Tobě, Pane, pozdvihuji svou duši. Můj Bože, v tebe doufám. Ti, kdož v tebe doufají, se nezklamou“ (offertorium). Se všech stran sevřena, posmívána, pronásledována, a přece je naplněna jistotou ve vítězství: „On mne chrání před těmi, kteří se ke mně přibližují nepřátelsky.“ Ona zná jednu ochranu a jeden pramen síly: modlitbu a pokornou podrobenost Bohu, „který působí všechno ve všech.“ Ona je modlicí se církev. Opírá se o Boží milosrdenství, o Boží milost a pomoc. „Volal jsem k Pánu, a On vyslyšel mé volání“ (introit). Snažná modlitba pokorného činí Bohu násilí. Bůh ji nemůže nevyslyšet.

Zde je také tajemství síly křesťanů: v duchu pokory, který je oduševňuje. „Pokorným dává Bůh svou milost.“ Čím více pokory, tím více vnímavosti a místa pro Boží působení v duši. Cokoli dobrého a velkého má být vytvořeno v člověku a člověkem, to může vzrůstat a tomu se může dařit jen pod ochranou pokory.

Odkud naše slabost, četné chyby a opětné pády? Odtud, že ve své zbožnosti důvěřujeme sobě a zapomínáme na to, že je to Bůh, jenž v nás působí chtění i jednání (Fil 2, 1 13). „Kdo se povyšuje, bude ponížen.“

Modlitba:

Bože, jenž projevuješ svou všemohoucnost nejvíce shovívavostí a milosrdenstvím, uděl nám své milosrdenství ještě v hojnější míře a dej nám, kteří spějeme k tvým příslibům, účast v nebeských statcích. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 10. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Pýcha, pokora

1. „Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ Farizej a celník. Sebeláska, která jde až k opovrhování Bo-

hem a vychloubá se; a láska k Bohu, která dává člověku pro Boha a pravdu zapomenout na sebe a složit celou svoji důvěru v Boží milosrdenství a milost. Pýcha a pokora. Pýcha — duch světa; pokora — duch Kristův a duch církve, duch těla Kristova.

2. *Pýcha je duch světa, duch nekřesťanský.* Pyšný je, kdo jde jen za svým vlastním rozumem a za svou vlastní vůlí, kdo zná jen svou vlastní vůli. V pýše se člověk odvrací od Boha. V pýše se člověk zdráhá postavit do služby přikázání Božích a vůle Boží dary, schopnosti a síly, kterých se mu přece dostalo od Boha. Chce být svým vlastním pánem. Ani Bůh mu nemá co poroučet. Pýchou, odpíráním poslušnosti Bohu, začíná každý hřích. Pýcha klade základ ke hříchu: ukojení vášně, lakoty, smyslnosti se potom snadno uskuteční. Pýcha je začátkem, příčinou, hlavou každého hříchu, kořenem všeho zla. Ona je kvasem, který nakazí, zachvátí a zničí dobro v člověku. Ona je největší, ba jedinou překážkou spojení s Bohem. Ona je měřítkem odklonu od Boha. Právě to tvoří světského ducha: světský duch je odklon od Boha, sebeláska, oslavování sebe. To dovede svět bez Boha, bez Bohočlověka a Vykupitele, bez církve, bez modlitby a bez svátostí. Považuje se za dosti silného a zdatného, aby byl z vlastní síly čistý, trpělivý a laskavý. A tento duch světa, duch pýchy a oslavování sebe proniká i do svatyně církve, do srdcí křesťanů. Slavnostně se odřekli světa. Přijali Ducha svatého. A přece tolik lidské bázně, tolik touhy po chvále a lidské přízni, po vážnosti a cti. Kolik nedůstojného otročení velkým a mocným této země. Tak málo porozumění pro křesťanskou pokoru, pro Ducha Kristova a ducha jeho církve v jednotlivcích i ve společnostech. Jen světský duch! Což divu, že křesťanský život dnes u tak mnohých chřadne? Že snadno zapíráme a opouštíme své křesťanské ideály a zásady a to nejsvětější zaměňujeme za bídou čochovici?

Pokora je duch Kristův. „Učte se ode mne“ (Mt 11, 29). Nikoli konat zázraky. Nikoli tvořit světy. Nikoli křísit mrtvé. Učte se jen jednomu: být ze srdce pokorní. — Svět nenašel proti své nemoci — pýše — ani lékaře ani lék. Tu přišel Kristus a nabídl světu ve své osobě oboje. Pýcha je tak ničivý jed, že může být vyléčena jen zvlášť silným protijedem. Lék, který nám přinesl Pán, je tak silný, že už vůbec nemůže být silnější: nejhlubší pokoření Syna Božího! Když k nám přichází Syn Boží, touží po oddanosti, chudobě, pokoření a volí si nejhlubší ponížení a nejpotupnější smrt na kříži. Bůh se poníží, je od lidí zamítnut, odsouzen jako nejhorší zločinec, umírá na kříži! To je pokora Ježíšova! Pokora je souhrn řádu spásy, souhrn toho, čemu On nás učil slovem, skutkem a příkladem. Pokora je celý život Ježíšův, je to jeho nejvlastnější ctnost. A proto je pokora také vlastní

ctnost církve, těla Kristova a každého křesťana, údu Kristova. Ona je základem duchovní budovy, na kterém jedině spočívají bezpečně všechny ostatní ctnosti. Ona je kořen a počátek všeho dobra a veškeré spásy. Na pokroku v pokoře závisí vzrůst milosti a ctnosti. Celá budova života milosti spočívá na dvou pilířích: na síle kříže Kristova a na působnosti Ducha svatého. Avšak bříme kříže Ježíšova a bříme křesťanského života nese jen ten, kdo je hluboce založen v pokoře. A podobně Duch svatý nesestoupí do duše, která není pokorná. Tak je pokora základem, na kterém spočívá křesťanský nadpřirozený život: pokorné podrobení Bohu, poníženost před Bohem odklízí překážky a připravuje víře, naději a lásce a každé jiné ctnosti srdce zkažené pýchou! „Učte se ode mne, Já jsem pokorný srdcem“!

3. Jsme ratolestmi na Kristu, vinném kmeni. S Pavlem říkáme: „Všecko mohu v Tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13). Sami se sebe nemůžeme nic, jsme silní v Něm.

Cokoli nadpřirozeně dobrého máme a můžeme, přichází nám od někoho jiného, od vinného Kmene, od Krista-Hlavy. „Z jeho plnosti jsme všichni obdrželi, a to milost na milost“ (Jan 1, 16). Co jsme a máme, jsme a máme jako ratolesti na vinném Kmeni, jako údy Kristovy. Jemu patří všechna čest a všechen dík. Pokud záleží na nás, můžeme se jen chlubit „svou slabostí“ (2 Kor 12, 10). „Všechno působí jeden a týž Duch, který rozděluje každému zvlášť, jak chce“ (Epišt.)

„Rád se budu chlubit svými slabostmi, aby síla Kristova přebývala ve mně. Proto si libuji v svých slabostech, v příkořích, v nedostatecích, v pronásledováních, v úzkostech pro Krista; neboť když jsem labý, tehdy jsem silný“ (2 Kor 12, 9–10).

Modlitba:

Bože, jenž projevuješ svou všemohoucnost nejvíce shovívavostí a milosrdenstvím, uděl nám své milosrdenství ještě v hojnější míře a dej nám, kteří spějeme k tvým příslibům, účast v nebeských statcích. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 10. NEDELI PO SV. DUCHU

Boží působení v nás

1. „Bůh působí všechno ve všem“ (epištola). To je základ křesťanské pokory. „Milostí Boží jsem to, co jsem, a jeho milost ke mně nebyla

mar á. Pracoval jsem zajisté aleko více než všichni ostatní (apoštolé); ale to ne já, nýbrž Boží milost se mnou“ (1 Kor 15, 10). Co je Apoštol ze sebe? Nazývá se „nedonošeným plodem“, nehodným býti apoštolem Kristovým. „Vždyť já jsem poslední z apoštolů, který nejsem hoden nazývati se apoštolem, poněvadž jsem pronásledoval Boží církev“ (1 Kor 15, 8). Pokornému, celníkovi, který se kajícně bije v prsa, tomu, kdo o sobě smýšlí skromně, jako apoštol Pavel, tomu dává Bůh svou milost. V pokorném působí všechno.

2. „*Bůh je to, jenž v nás působí chtění*“ (Fil 2, 13). K hřešení si stačíme sami. Celá naše přirozenost se kloní ke zlému, když byla jednou oslabena dědičným hříchem. Rozum je v mnohých věcech a v důležitých otázkách a rozhodnutích, nechápavý, není-li mu milostí dáno světlo shůry. Vůle je ochromena, brzděna, oslabena, nakloněna ke zlému. Vášně lákají ducha a stahují jej k sobě příliš snadno. Zlá žádostivost má velkou moc nad obrazností, myšlenkami, pudy a sklony člověka. Člověk si tedy stačí sám k hřešení. Ale ne k tomu, aby se uvaroval hříchu a aby jej přemohl. Ani ne k tomu, aby konal nadpřirozené dobro, spravedlnost před Bohem. „Sami od sebe nejsme schopni něco mysliti jakoby jen ze sebe; ale (celá) naše schopnost je z Boha“ (2 Kor 3, 5). A teprve nejsme sami ze sebe schopni chtít něco nadpřirozeně dobrého. „Bůh je to, jenž v nás působí chtění“. On, jediný On. Jestliže On nevzbudí a neuchopí naši vůli, nedojdeme nikdy ani k nejmenšímu dobrému chtění a jednání. Boží působení podněcuje naši vůli a hýbe jí. První podnět, počátek každého dobrého, správného chtění a jednání nepřichází od nás samých, nýbrž je to milost Boží, čirá milost, čiré milosrdenství Boží. Dobré chtění je nám dáno od Boha. „Co máš, co bys nebyl dostal?“ (1 Kor 4, 7). „Bůh je to, jenž v nás působí chtění“. Tak bezmocní a neschopní jsme sami ze sebe!

„*Bůh je to, jenž v nás působí konání*“. „On působí všechno ve všech“, začátek, pokračování i dokonání díla. Naše jednání dostává své bytí, svou míru, své zaměření, své trvání od činnosti Boží. Je to jednání, které ve všem závisí na Božím působení a je odkázáno na ně... Tam, kde Bůh nepůsobí, není nic. Naše jednání závisí tedy na Božím působení dvojím způsobem. Bůh je určuje a podněcuje k němu. Boží působení dává našemu jednání trvání a míru. Naše činnost nemůže předcházet nebo předbíhat Boží činnost ani ji předstihnout ani se jí nějak vzdát. V každém směru je odkázána na působení Boží. Jestliže konáme něco nadpřirozeně dobrého, pak je nám dáno od Boha nejen chtění dobra, nýbrž i jednání a dokonání. Je to nezasloužená milost. Jak si tedy smíme nějak zakládat na dobrou, které konáme? Jak se můžeme spoléhat na své vlastní jednání, jako bychom

to konali svou vlastní silou? „Bůh působí všechno ve všech“. Všechno chtění i konání. „Proto se nikdo nemůže chlubit před Bohem“ (1 Kor 1, 29). Jestliže nám Pán musí dát chtění i konání; jestliže „nerozhoduje chtění a přičinění (člověkově), nýbrž Boží milosrdenství“ (Řím 9, 16), jak můžeme ještě důvěřovat ve své vlastní chtění a přičinění? V pokoře a vděčnosti vyznáváme s Apoštolem: „Milostí Boží jsem, co jsem.“

3. „Nebuduje-li dům Hospodin, marně se namáhají ti, kdož jej staví“. „Nechrání-li Hospodin města, strážce stráží marně. Nadarmo ráno vstáváte časně a do noci vysedáváte, kdož jíte chléb bolestné námahy: vždyť svým milým to Hospodin uštědřuje ve spánku. Hle, synové jsou dar Hospodinův, odměna je plod lůna. Jak šípy v pravici střelcově jsou synové ve své mladistvé síle. Šťastný muž, který jimi naplnil svůj toulec, nebude zahanben, bude-li se přítí se svými nepřáteli v bráně“ (na veřejném místě) (Ž 126). — Záleží na Boží práci. Jestliže Bůh nepůsobí, je práce člověka marná. Je to práce, ale práce bez Boha, bez požehnání, bez užitku. Marně vstáváte časně a svým chtěním i svým jednáním předcházíte jeho jednání. Takové jednání vylučuje Boží působení. Je to vlastní duch, vlastní činnost, která není podnícena Boží činností, není závislá na působení milosti. Nejprve nechejte svou vůli odpočívát, spát ve vůli Boží a v působení Božím. Jestliže Pán dal tento spánek vašemu chtění a jednání, pak se vám narodí synové, skutky pravé, silné, plodné zbožnosti, plné života a síly. Jsou to děti, které se zřekly vlastního ducha a vlastní vůle, šípy v ruce silného.

„Kdo se poníží, bude povýšen.“ To je tajemství zbožnosti: nejprve se pokorně podrobit Boží vůli a Božímu působení, přijímat, stát se malým, sklonit se. Tím všechno začíná a na tom všechno závisí. „Vstávejte, když jste si odpočinuli“ (Ž 126, 3). Nejprve odpočívát, celou duší přijímat působení Boží. Potom vstaňte a jednejte silou působení Božího.

Modlitba:

Bože, jenž projevuješ svou všemohoucnost nejvíce shovívavostí a milosrdenstvím, uděl nám své milosrdenství ještě v hojnější míře a dej nám, kteří spějeme k tvým příslibům, účast v nebeských statcích. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 10. NEDELI PO SV. DUCHU

Pravá modlitba

1. Dva muži se modlí v chrámě. Jeden praví: „Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé... Postím se dvakrát za týden, dávám desátky ze všeho, co vyzískám.“ Druhý stojí zpovzdálí a neodvažuje se ani oči pozvednout k nebi. Bije se v prsa a říká: „Bože, buď milostiv mně hříšníkov!“ Jeden se chlubí. Nemá, oč by prosil Boha. Stačí si sám, zůstává v sobě, uzavírá se, chce obdržet všechno sám od sebe. Druhý se modlí. Vychází ze sebe, otvírá své srdce, aby mu Bůh něco dal, pozvedá se nad sebe, k Bohu.

2. „*K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši*, můj Bože, v tebe doufám“ (offertorium). V modlitbě vycházíme ze sebe a pozvedáme se k Bohu. Kdo nás k Němu může pozvednout, ne-li On sám? Sami od sebe nemůžeme vyjít ze sebe. Pokud spoléháme na sebe, jak to činí farizej v chrámě, nevyjdeme ze sebe. Zůstáváme v sobě a uzavíráme se do sebe. To je pýcha. Jak můžeme podle pravdy říci: „*K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši*?“ Pýcha se nemodlí. Pokora se modlí. Ona si nestačí. Neuzavírá se do sebe. Vyznává a uznává svou vlastní nemožnost, svou úplnou bezmocnost a závislost na Bohu. Jediné ona může říci: „*K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši*!“ Kdo tak mluví, ten nemá a nepřijímá nic od sebe: ten má a přijímá všechno od Boha. A všechno, co přijal, zase Mu vrací, nic si nenechává a nic si nepřipisuje. Ten nemá nic vlastního, nemá nic jen pro sebe, nic jen k vůli sobě. Co má, to má od Boha a pro Boha. Nic pro sebe, nic podle vlastní vůle, nic od sebe samého, nýbrž všechno pro Boha, všechno podle vůle Boží, všechno s důvěrou v Boha a skrze Boha. „*K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši*.“ To je pravá modlitba: to je oddanost Bohu, sjednocení s Bohem. To znamená opustit sebe, zřít se sebe, abych přilnul k Bohu, abych chtěl a miloval, co chce Bůh, co je Mu milé. Taková modlitba spočívá na pokoře a je pozvednutím duše k Bohu.

„*Můj Bože, v tebe doufám*, nebudu zahanben.“ Slově: „*K tobě pozdvihuji svou duši*“, odpovídá: „Nebudu zahanben“, budu vyslyšen. „Když jsem volal k Pánu, vyslyšel můj hlas a vysvobodil mne od mých utlačovatelů“ (introit). Pravou pokornou modlitbu Bůh vyslyší. „Kdo se poníží, bude povýšen.“ Jak by to mohlo být jinak? Vždy platí slova Křtitele: „On musí růsti, já pak se menšiti“ (Jan 3, 30). V té míře, jak v modlitbě vystupujeme ze sebe, vchází Bůh do nás a naplňuje nás svými milostmi a dary. Čím více se v modlitbě vzdáme sebe, tím více přijmeme do sebe Boha. Čím více se staneme malými a ničím a pozvedneme se k Němu, tím více bude On nám

všechno ve všem. Čím více se budeme menšiti, tím více v nás poroste On, až do dne, kdy pokora a sebezapírání v nás budou dokonalé a nic v nás nebude již od nás, kdy naopak bude všechno od Boha a pro Boha. Pravá modlitba rozšiřuje naše srdce a působí, že může přijmout všechny dary Boží, ano i Boha samého. Je-li však Bůh v nás, pak je také pro nás. A „je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím 8, 31). „Když jsem volal k Pánu, vyslyšel můj hlas a vysvobodil mne od mých utlačovatelů. Pokořil je Ten, který je od věků a zůstává na věky“ (introit).

3. Celník se modlí. „Odešel domů ospravedlněn.“ Moc pravé pokorné modlitby! Tuto moc modlitby zakusíme tím více, čím těsněji se připojíme v modlitbě k velké modlitelce církvi. V liturgické modlitbě vystupujeme z vlastního já, vzdáváme se sebe a vstupujeme do modlitby církve. „K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši“, ve společenství, v duchu modlící se církve. Potom bude platit i o nás. „Tento odešel domů ospravedlněn.“

Budeme se modlit dobře a s užitkem v té míře, jak pokorně opustíme sebe, jak se zřekneme svého vlastního já, svého smýšlení a svých tužeb. I v modlitbě. Jsme nešťastní, jestliže se nám v modlitbě nedaří, jak jsme si to představovali a jak jsme si to přáli. Naše pýcha, náš vlastní duch! Naše modlitba bude tím lepší a účinnější, čím více se v modlitbě pokorně skloníme před svou slabostí a křehkostí a necháme, ať s námi Bůh jedná, jak se Mu líbí. O pokorné modlitbě a jen o ní platí slova Páně: „Tento odešel domů ospravedlněn.“

Modlitba:

Bože, jenž projevuješ svou všemohoucnost nejvíce shovívavostí a milosrdenstvím, uděl nám své milosrdenství ještě v hojnější míře a dej nám, kteří spějeme k tvým příslibům, účast v nebeských statcích. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 10. NEDELI PO SV. DUCHU

Plodná modlitba

1. „K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši. Můj Bože, v tebe douám, nebudu zahanben“ (offertorium). „Když jsem volal k Pánu, vyslyšel můj hlas“ (introit). Církev věří, že její modlitba dojde u Boha vyslyšení a že svou modlitbou zmůže u Boha všechno. Ví o síle a ceně modlitby. Modlí se s důvěrou v Pána, modlí se prostřednictvím Pána, modlitba pokory.

2. *Církev se modlí s důvěrou v Pána.* On svým životem a svou smrtí splatil a shladil náš dluh. On podal svému Otci smír a zasloužil nám všechny milosti, kterých potřebujeme. Neustále prosí Otce za nás v nebi, ve svatostánku. „Je stále živ, aby se za nás přimlouval“ (Žid 7,25). Církev ví, že sama ze sebe je slabá, v mnohých svých dětech podrobena hříchu, sama ze sebe neschopna konat dobro. Tím více se dovolává zadostiučinění, zásluh a modliteb Páně a o ně se opírá. „Všecko mohu v Tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13). Denně, neustále nabízí církev Otci v oběti mše svaté Krev, zásluhy a zadostiučinění, které Pán podal za nás ve svém pozemském životě. Jsou to zásluhy a zadostiučinění nekonečné ceny. Církev, opírající se o tuto oběť, podává nejsvětějšímu Bohu nekonečné klanění, nekonečnou chválu a oslavu. Obětí mše svaté podává božské spravedlnosti dokonalý smír a dokonalé zadostiučinění za naše hříchy a za tresty za hříchy. V mešní svaté oběti získává hojné účinné milosti, které osvěčují hříšníka a vedou k úkonům pokání a lítosti a ve svátosti pokání jej vracejí k přátelství s Bohem; milosti, které podněcují a posilují spravedlivé, aby konali dobro, přinášeli oběti a pozvedli se k dokonalé lásce k Bohu a k bližnímu. V přesvaté Oběti se Kristus Pán, Velekněz, činí obětním darem své církve. Předstupuje před Otce a zastupuje záležitost své milované Snoubenky, církve. Odřekne Otec něco svému milovanému Synu, v kterém má zalíbení? Může nechat bez povšimnutí prosby, které Mu předkládá jeho Syn jménem církve a za církev? Nikoli. Tak věří svatá církev. Modlí se s důvěrou v Krista, Velekněze a Prostředníka: „Můj Bože, v tebe doufám. Nebudu zahanben.“

Církev se modlí prostřednictvím Krista Pána. Slovy „skrže Krista, Pána našeho“ uzavírá všechny své modlitby. On je Bohem určený Prostředník mezi Bohem a námi. S plnou důvěrou vkládá církev své prosby a modlitby, svá díkůčinění a své chvály do rukou tohoto Prostředníka. On je přijímá, sjednocuje a spojuje je s klaněním, díkůčiněním a chválami svého vlastního srdce a přivlastňuje si je tak, že je nabízí Otci jako své vlastní modlitby. Není tedy divu, že církev jáásá: „Když jsem volala k Pánu, vyslyšel můj hlas“ (introit). Není divu, že se neúnavně modlí! Není divu, že se nebojí, ačkoli ji nepřátelé ohrožují, utlačují a pronásledují se všech stran! „K tobě, Pane, pozdvihuji svou duši. Můj Bože, v tebe doufám, nebudu zahanbena.“ Není divu, že nechává neustále zaznívat triumfální a vítězné zpěvy. Ví, že se modlí skrže Krista, Prostředníka, který pojímá její modlitbu do své všemocné modlitby a sjednocuje se s ní.

3. *Modlíme se s církví.* Silou svého společenství s církví modlíme se i my, opírajíce se o Krista, který „vešel do nebe jako náš předchůdce“

(Žid 6, 20), a sedí na pravici Otcově, „aby se za nás stále přimlouval“ (Žid 9, 24). My jsme k Němu přivtěleni. Smíme tedy plným právem předstoupit před Otce a říci: „Já jsem tvůj Prvorozený“. Smíme mluvit k Otci jménem jeho Syna a s plnou důvěrou si od Něho vyprošovat všechno, co potřebujeme.

Máme posvěcující milost, milost Božího dětství. Ona nám vtiskuje do duše rysy Kristovy, rysy Syna Božího. Vidí-li nás tedy Otec v rouchu posvěcující milosti, jak jsme podobni jeho Synu, potom nám musí dopřát, oč Ho prosíme. Prosíme Ho, opírajíce se nikoli o sebe, nýbrž o Toho, v němž Otec má zalíbení.

Modlitba:

Bože, jenž projevuješ svou všemohoucnost nejvíce shovívavostí a milosrdenstvím, uděl nám své milosrdenství ještě v hojnější míře a dej nám, kteří spějeme k tvým příslibům, účast v nebeských statcích. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 10. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Pokorná modlitba

1. „*Volal jsem k Pánu, a On vyslyšel můj hlas*“ (introit). Svatá církev je stále na cestě k chrámu, aby se modlila. Její základní postoj je hold Bohu, poníženost před Bohem, klanění, pokora.

2. *Církev vzdává hold Bohu.* První dílo, které koná církev Kristova, je dílo klanění Bohu, dílo pokorného podrobení Bohu. V pokoře se sklání církev před slovem Božím. Každá stránka Zjevení, sv. Písma Starého i Nového zákona je jí svatá. Pod každé slovo evangelia klade své Credo – Věřím. Víra je pokora. Ve dne v noci stojí církev ve svých kněžích a řeholních osobách ve svatyni a vzdává Bohu hold. „Je slušné a spravedlivé, abychom Ti vždycky vděčně vzdávali hold“ (mešní preface). Neustále pěje svému Bohu a Pánu žalmy, je to stále „Chválíme Tě, velebíme Tě, klaníme se Ti, oslavujeme Tě“. Z jejího srdce neustále vystupuje „Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému“ a „Posvěť se jméno Tvé.“ Každého dne, každou hodinu, bez přerušování koná církev oběť mše svaté. V mešní oběti nabízí Bohu ve svém obětním daru, Kristu, nekonečně cenné klanění a nekonečný hold. „Skrze Něho, s Ním a v Něm je Tobě, Bohu, všechna čest“, nekonečně dokonalé klanění.

Církev přijímá všechno od Boha. Co může sama ze sebe, bez Boha, bez

Krista? Co může tělo bez hlavy, která je oživuje a řídí? Co může vinná ratolest bez vinného kmene? Církev ví, že „nikdo nemůže říci: Ježíš je Pánem, leč v Duchu svatém“. Ona ví o mnohých darech a milostech, které působí v jejích dětech. „Jednomu je dán dar moudrosti, jinému dar poznání, jinému dar víry, jímž může konat zázraky; jinému dar uzdravování nemocných; jinému dar prorocství nebo rozlišování duchů.“ Ale všechny tyto milosti a dary připisuje církev nikoli své práci a svému působení. Přijala je. „Bůh je to, který působí všechno ve všem“ (epištola). On je to také, jenž „v nás působí chtění i konání“ (Fil 2, 13). Ona ví, že nemá nic sama ze sebe, nýbrž že všechno přijala od Toho, v němž uložil Bůh plnost všeho dobra. „Z jeho plnosti jsme všichni přijali, a to milost na milost“ (Jan 1, 16). Proto církev očekává a vyprošuje všechno od Pána. „Volala jsem k Pánu a On vyslyšel můj hlas“ (introit).

Církev vrací všechno Bohu. Nenechává si pro sebe, co obdržela modlitbou. Ona to přeměňuje v hold, v klanění, chválu a díkůčinění Bohu, zvláště v oběti mše svaté. „Tobě, Bože, přísluší chvalozpěv na Sionu; a tobě ať vzdává člověk (církev) díky v Jeruzalémě“ (verš v Aleluja). Dary a milosti, které církev obdržela přeměňuje ve svých údech v díla blíženské lásky, apoštolské horlivosti, lásky k Bohu a Kristu a činí je plodnými pro Boha a Boží zájmy, pro slávu Boží a spásu duší. Druhá Panna Nazaretská, která si po svém milostiplném počtu Boha neponechává nic pro sebe, nýbrž v chvalozpěvu „Magnificat“ i v horlivé lásce k Alžbětě a Janovi to, co přijala vrací Tomu, od něhož to dostala.

3. Připojíme se k modlící se církvi. Čím více opustíme svou vlastní modlitbu a s pokorou a s vírou se podrobíme modlitbě církve a včleníme se do ní, tím jistěji zabezpečíme své modlitbě účinné vyslyšení.

Nic pro sebe, všechno pro Boha! To je řeč pokory. Kdo se správně modlí, nemá nic kvůli sobě. Co má, má od Boha a pro Boha, pro Krista a jeho církev. Pravá modlitba pudí k zápolení a k práci pro Boha, pro Krista a pro duše. Ona spojuje nutně jak s Bohem a s Kristem, tak i s církví a s jednotlivci. Ona neosamocuje, neodděluje od církve ani od bratrů v Kristu.

Kdo se správně modlí, nezneuznává žádný dar Boží a nezapírá žádný dar Boží. Ví, co mu Bůh dává. Ví, že mu tyto dary nebyly dány k tomu, aby v nich odpočíval, aby se jimi kochal a užíval jich k svým účelům. On jich užívá pro Boha a Boží slávu. Všecko pro Boha!

Modlitba:

Bože, jenž projevuješ svou všemohoucnost nejvíce shovívavostí a milosrden-

stvím, uděl nám své milosrdenství ještě v hojnější míře a dej nám, kteří spějeme k tvým příslibům, účast v nebeských statcích. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 11. neděle po sv. Duchu

1. Mše svatá dnešní neděle je zcela ovládnuta velikonoční myšlenkou, vzpomínkou na nezapomenutelný zážitek Velké noci, na přijetí sv. křtu. Tak se stává zároveň *obnovou* křestního zážitku, milosti a závazku sv. křtu.

Žalm 67. rozvíjí velkolepý velikonoční obraz. Ukazuje nám izraelský národ na jeho cestě do zaslíbené země. Tento národ opouští Egypt, v němž byl držen v zajetí a zotročen; radostně přecházejí Rudým mořem, v jehož vlnách zahynuli jeho nepřátelé; přijímá Zákon na Sinaji; je nasycován mannou; přemohl nepřátele, kteří mu chtěli uzavřít cestu do zaslíbené země, a dospěl šťastně do země kananejské. S izraelským národem šel i jeho Bůh, Jahve, se Sinaje na výšiny Moria. Zde, na chrámové hoře jeruzalémské, si zvolil svůj příbytek. Zde shromažďuje kolem sebe ty, kteří jsou stejného smýšlení, kteří v jedné víře a v jednom kultu Mu zasvěcují své modlitby a oběti. Odtud dává svému lidu sílu a milost.

Co předvádí vstupní zpěv, to se opakuje na nás ve svatém křtu: o velikonocích jsme byli vyvedeni z Egypta, z života vzdáleného od Boha a Krista, prošli jsme vodou Rudého Moře, přijali jsme Kristův Nový zákon, byli jsme živeni mannou svatého přijímání a přivedeni do zaslíbené země svaté církve, do nového Jeruzaléma. „Zde – ve svaté církvi, která je obrazně představena křesťanským chrámem – sídlí Bůh (Kristus) ve svém svatém příbytku“. Zde v jeho církvi, ve společenství s jeho tajemným tělem, je Ho třeba hledat a nalézt. Plni díků za nevýslovnou milost sv. křtu a přijetí do sv. církve zpíváme: „Bůh sídlí ve svém svatém příbytku.“ Zde ve svaté církvi, na oltáři katolického chrámu, trůní v obci pokřtěných, kteří, jsouce všichni oduševněni jednou vírou, jedním smýšlením, stejnými myšlenkami přinášet oběť, sdružují se kolem Něho v oběti mše svaté. Zde, v eucharistické oběti, která se koná na oltáři, je otevřen pramen síly a požehnání pro ty, kteří se křtem odevzdali Kristu.

2. „Bratři, připomínám vám evangelium, které jsem vám hlásal: přijali jste je a žijete podle něho. Jím také přicházíte ke spáse, držíte-li se ho tak, jak jsem vám je kázal“ (epištola). Co se stalo jednou před mnoha staletími, stává se opravdu, třebaže tajemně, opět skutečností

v oběti mše svaté: „Kristus zemřel a vstal z mrtvých“. A s Ním jsme zemřeli my ve sv. křtu a povstali jsme k novému životu. Ve spoluobětování mše svaté obnovujeme nejen Kristovu smrt a jeho zmrtvýchvstání, obnovujeme i svou vlastní smrt s Ním a povstání s Ním, jež jsme zahájili ve sv. křtu. Jsme dnes ten hluchoněmý z evangelia a zakoušíme na sobě onen duchovní a milostiplný dotek Kristovy ruky, která nás uzdravuje a vysvobozuje, podobně jako jsme ji zakusili kdysi ve sv. křtu. Vděčně říkáme v offertoriu: „Velebím tě, Pane, že jsi mne (ve sv. křtu) vyzdvihl (přijal za své vlastnictví).“ S celou oddaností své bytosti obnovíme v mešní oběti sv. křest, když se znovu pro celý příští týden zřekneme všeho a odumřeme všemu, co v nás nepatří Kristu, co Mu není zasvěceno a co Mu není milé. Znovu budeme žít pro Něho, tím, že jen Jemu věnujeme a zasvětime svůj čas, své tělesné i duševní síly, své myšlenky, sklony a pohnutky. Patříme Jemu a prožíváme s Ním jeho život, jak nás vybízí zpěv, přednášený při sv. přijímání: „Uctívej Pána celou svou bytostí i majetkem“, tím, že obětuješ všechno. A podle tvého sebeobětování „budou tvé stodoly naplněny nadbytkem“, v přijímání eucharistického Chleba. „Alleluja, zpívejte jásavé písně Bohu, našemu pomocníku. Alleluja“

JEDENÁCTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Svatý křest

1. „Kdo se poníží, bude povýšen.“ V posledním týdnu se znovu ukázalo sv. církvi i nám, jejím dětem, co jsme sami ze sebe: celník, který se bije v prsa a prosí: „Bože, buď milostiv mně hříšníkovi.“ Dnes je si církev vědoma, že je milostí Boží vyvýšena, plna síly a života. Důvěřuje v Boha. — „Tu se mi dostalo pomoci. Opět rozkvetlo mé tělo. Přijal jsi mne, Pane, a nedopustil jsi, aby nade mnou zvítězili moji nepřátelé.“ Svatá velikonoční radost proniká dnešní mešní liturgii. Svatá radost ze vzkříšení, svatý jásot musí naplnit i naši duši.

2. „*K tobě, Pane, volám*“ (graduale). „Za onoho času odešel Ježíš z končin Týru a ... přišel ke Galilejskému moři... I přivedli k němu hluchoněmého a prosili jej, aby na něho vložil ruku. Vzal ho tedy stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší, pak nasliniv si prst, dotkl se jeho jazyka. Vzhlédl pak k nebi, vzdechl a pravil: „Effeta,“ to znamená: „Otevři se!“ A hned se mu otevřely uši a pouto jazyka se mu rozvázalo; i mluvil správně“ (evangelium). Toť obraz! V hlu-

choněmém poznává svatá církev sebe, zároveň se všemi svými dětmi, s námi. Co byla církev, co jsme byli my všichni, než se k nám sklonil Spasitel a ve sv. křtu nás naplnil svým světlem a svým životem? Hluchoněmý (hromádka bídy), duše uzavřená pro božské věci a neschopná pronést jediné správné, tj. bohumilé slovo. A tím méně slovo Otec! Hluchá a němá. To jsme byli a to jsme sami ze sebe. K tomu nás přivedl dědičný hřích. Kéž by nás nebyl postihl! Kéž by nás v nekonečném milosrdenství nebyl zachvátil!

„*Budu tě, Pane, velebit, neboť jsi mne přijal*“. Ve svatém křtu. Tu nás, ubohého hluchoněmého, nesli k Pánu. Matka církev se modlila za nás k Pánu, aby On na něho vložil ruku. On se ukázal viditelně v osobě kněze. Ve svém knězi nám vložil prsty do uší; svou slinou se dotkl našeho jazyka a rozkázal: „*Effeta – otevři se!*“ Ihned se nám otevřely vnitřní uši, aby slyšely hlas Boží. A pouta jazyka se rozvázala, a ten, který byl dosud hluchý a němý, začal rozumět a mluvit správně, „*Odříkáš se satana?*“ byla mu položena otázka. Slyšel a rozuměl. Promluvil a řekl: „*Odříkám.*“ – „*A veškeré jeho nádhery?*“ „*Odříkám.*“ Pak jsme byli pomazáni svatým olejem a byla nám dána otázka: „*Věříš v Boha Otce? Věříš v Boha Syna? Věříš v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla vzkříšení a život věčný?*“ Ten, který byl ještě před chvílí hluchý a němý, rozuměl a mluvil správně. „*Věřím.*“ Ještě jednou mu byla položena otázka: „*Chceš býti pokřtěn?*“ On odpověděl: „*Ano, chci.*“ Potom jsme byli ponořeni s Kristem ve smrt. Ve smrti s Ním jsme obdrželi jeho život, život Zmrtvýchvstalého, který v nás žije jako hlava v údech. „*Mé tělo opět rozkvete.*“ Je proniknuto silou a životem Zmrtvýchvstalého. Se zmrtvýchvstalým Pánem jásáme: „*Budu tě velebit, Pane; ty jsi mne přijal a nedopustil jsi, aby moji nepřátelé zvítězili nade mnou. Pane, volal jsem k tobě, a uzdravil jsi mne*“ (offertorium). „*Bůh, jenž sídlí ve své svatyni, jenž působí, aby bydleli spolu jednomyslně v domě (v církvi), ten dává svému lidu (pokřtěným) moc a sílu*“ (introit). Ten nám dal život.

3. „*Především jsem vás poučil o tom, že Kristus zemřel za naše hříchy: že byl pohřben, že třetího dne vstal z mrtvých podle Písem*“ (epištola). Kristova smrt a jeho zmrtvýchvstání jsou pramenem života pro nás, údy jeho těla. Kristus žije. A s Kristem žijeme i my, jestliže a pokud zemřeme s Ním. To je smysl mše svaté a svatého přijímání. Zemřeme s Ním ve vědomém a dobrovolném společenství s jeho umíráním a smrtí. Potom On nám vlije svůj nesmrtelný život, nyní ve svatém přijímání, jednou ve věčné slávě. „*Pán dává svému lidu moc a sílu.*“

„*Milostí Boží jsme to, co jsem, a jeho milost ve mně nebyla marná*“

(epištola). To je věčné vyznání svaté církve. I naše vyznání. Sami ze sebe jsme hluchoněmí; proniknutí milostí Kristovou, naplnění Kristem. „Milosrdenství Páně budu věčně velebit“ (Ž 88, 1).

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž v přemíře své lásky dáváš prosícím více, než si zasluhují, a více, než zač prosit, vylej na nás své milosrdenství a odpusť, čeho se leká svědomí, a přidej, co se neosměluje vyslovit prosba. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 11. NEDELI PO SV. DUCHU

Svatý křest

1. „Dobře učinil všechny věci. Hluchým dává sluch, němým řeč“ (evangelium). Tak zpívá dnes církev o Spasiteli. Neúnavně vyznává, co učinil Pán ve sv. křtu jí a jejím dětem. Bez přičlenění k Němu jsme hlší a němí; když však jsme k Němu přičlenění, slyšíme a mluvíme správně. „Budou tě velebit, Pane, neboť jsi mne přijal“ (offertorium).

2. „*Hluchým dává sluch*“. Dříve než jsme byli přijati do Kristova života, měli jsme sluch jen pro hlas padlé přirozenosti, sebelásky, těla a světa. Měli jsme zálibu v tom, co hoví přirozenému, padlému člověku. Smýšleli jsme, jak smýšlí a cítí všední člověk. Znali jsme jen přirozené smýšlení a snažení, jak se projevuje všude na ulici, v obchodech, v rodinách, v knihách, v časopisech. Byli jsme hlší pro Boha, neměli jsme smyslu pro to, co je Boží. A tu dal Bůh hluchým sluch. Stali jsme se křesťany a dostali jsme od nynějška sluch pro hlas shůry, pro hlas Boha přebývajícího v nás, pro vnukání Ducha Kristova. Od nynějška jsme rozuměli řeči Boží, řeči víry. Začali jsme pojímat a chápat věci a život se stanoviska Božího a se stanoviska evangelia. Najednou nám vysvitlo, že moudrost světa, že jeho úsudek a jeho zásady jsou pošetilost; že to, čím svět pohrdá, před čím prchá a co odsuzuje, je v očích Božích moudrost. „Tělesné smýšlení je v nepřátelství k Bohu“ (Řím 8, 7). „Pán nevyvolil (světsky, pozemsky) moudré, a oni nenašli cestu poznání. Poněvadž neměli moudrost, zahynuli svou pošetilostí“ (Bar 3, 27). Nám dal Bůh ducha moudrosti, smysl pro to, co je Boží. Proto považujeme pozemské věci za nicotné; proto snášíme protivenství a utrpení života trpělivě, ba radostně; proto naše mysl dbá o to, aby byla s Bohem, který

přebývá, žije a působí v našem nitru, aby slyšela jeho vnukání a povzbuzení a aby směřovala k věčnému cíli. „Plesejte Bohu, našemu pomocníku, jásejte Bohu Jakubovu“ (verš k Alleluja).

„*Němým dává řeč*“. Bez sv. křtu, bez přijetí v Krista a v jeho život jsme byli pro Boha němí. Pán nám rozvázal jazyk sv. křtem, přivtělením k sobě. Od nynějška smíme přicházet k Otci jako děti. „Přijali jste (ve sv. křtu) ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!“ Ve sv. křtu se na nás splnila slova prorokova: „Vyliji na dům Davidův a na obyvatele Jeruzaléma (na pokřtěné) ducha milosti a modlitby“ (Zach 12, 10.) Když jsme přivtěleni ke Kristu, „smíme volně přistoupiti s důvěrou k Bohu“ (Ef 3, 12). Smíme mluvit k Otci. A nejen, že smíme mluvit k Otci. Co se vypravuje v evangeliu o hluchoněmém, vyplnilo se nejdokonaleji na nás. „Mluvil správně.“ Byla nám dána milost, že mluvíme k Otci, a že k Němu mluvíme správně, tak jak je to Otci milé a působí Mu to radost. Vždyť se modlíme ve společenství s Kristem. Od té doby, co si nás Pán přivtělil pojímá naši modlitbu do své modlitby. Modlíme se v Kristu, s Kristem a skrze Krista. Modlíme se, hovoříme k Otci. Ale není to náš hlas, který Otec slyší, je to spíše hlas Toho, v němž má Otec své zalíbení. Modlíme se „ve jménu Ježíšově“ (Jan 14, 13). tj. v živém spojení s Ježíšem a silou tohoto spojení. I v modlitbě, v rozmluvě s Otcem, platí slova Páně: „Zůstanete-li (jako ratolesti) ve mně (vinném kmeni) a zůstanou-li má slova ve vás, cokoli pak budete chtít, prostě a dostane se vám“ (Jan 15, 7). Nesmíme se obávat, že se naše modlitba nebude líbit Otci: vždyť se modlíme v Ježíši Kristu. Ať jsme sami ze sebe jakkoli ubozí a bezmocní, naše modlitba je v Ježíši přijata jako svatá modlitba. To je milost sv. křtu, našeho přičlenění ke Kristu. „*Němým dává řeč*.“

3. „Budu tě velebit, Pane: tys mne přijal a nedopustil jsi, aby nade mnou zvítězili moji nepřátelé“ (offertorium). Dnešní oběť mše svaté má být oběť díky Tomu, který nás ve sv. křtu uzdravil a zahrnul přehojnými milostmi. „Díky vzdávejme Pánu Bohu našemu“.

„Bůh sídlí ve své svatyni. On dává jednomyslným přebývatí ve svém domě. On dává svému lidu moc a sílu“ (introit). V souvislosti žalmu 67, z něhož jsou vzata tato slova, je to vítězný zpěv církve. Sídlo Boží je nebe. Tam vede Bůh svůj lid podivuhodnou mocí a silou. Cesta jde pouští pozemského života. Nepřátelé číhají na Boží lid. Ale Bůh je mu ochráncem. Pán dává své církvi jednotu, dokonalost a sílu. K tomuto lidu jsme přičleněni sv. křtem. V oběti mše svaté se k němu hlásíme znovu. Ve společenství s Ním jdeme správnou cestou k nebi a máme ochranu a vedení Boží.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž v přemítře své lásky dáváš prosícím více, než zasluhují, a více, než zač prosí, vylej na nás své milosrdenství a odpusť, toho se leká svědomí, a přidej, co se neosměluje vyslovit prosba. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 11. NEDELI PO SV. DUCHU

Naše víra

1. „Bůh sídlí ve své svatyni. Těm, kteří jsou jedné mysli, dává domov ve svém domě“ (introit). Kterí jsou jedné mysli, jednoho ducha! Ty vede Pán k domovu věčného života. „Jste jedno tělo a jeden duch, jako také jste byli povoláni v jedné naději svého povolání. Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest“ (Ef 4,4–5). Jednota Božího lidu, církve, se zakládá na jednotě víry (epištola).

2. „*Připomínám vám evangelium*, které jsem vám hlásal.“ Přijali jste je, pevně stojíte při něm, držíte se ho a stáváte se jím šťastni. Kdyby vás, neučinilo šťastnými, pak byste je přijali marně. „Především jsem vám podal, co jsem také přijal, že totiž Kristus zemřel za naše hříchy..., že byl pohřben a že třetího dne vstal z mrtvých podle Písem“ (epištola). Kázání Apoštolovo! Uprostřed stojí skutečnost zmrtvýchvstání Páně. Co nás činí šťastnými a na čem především záleží, je víra. Slepá víra v evangelium, které je nám hlášáno od apoštolů prostřednictvím církve. „Jedna víra!“ Tu nejsou rozličná mínění a rozličné názory; tu nejsou vědecké spory a zjišťování. Vůči tomu, co nám zjevuje Bůh, a vůči tomu, co nám předkládá k věření Kristus Pán ve svém evangeliu nebo skrze své apoštoly a svou církev, je jen pokorný souhlas našeho malého rozumu. Souhlas rozumu vůči nadpřirozené pravdě. Tento souhlas vyjadřujeme my, děti církve. Dnes, ve 20. století, úplně stejný souhlas k úplně stejným tajemstvím, tajemstvím Krista, církve, sv. Písma, svátostí, budoucího zmrtvýchvstání a věčného života, jako křesťané církve jeruzalémské a římské, korintské a efeské, filipské a soluňské. Jedna víra dnes i ve dnech pronásledování křesťanů a slavných mučedníků! Jedna víra zde v Evropě jako v daleké Australii. Jedno Kredo, které zaznívá ve všech řečech. Jedno „Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému“, k němuž se hlásí církev ve všech svých dětech! „Těm, kteří jsou jedné mysli — jedné víry — dává Bůh ve svém domě — v nebi — domov.“ „V tom evangeliu (v té jedné víře církve), které jste přijali, také přicházíte

ke spáse, držíte-li se ho tak, jak jsem vám je kázal“ (epištola). To je tedy naše cesta k otcovskému domu: jedna víra církve.

„*Stůjte pevně v evangeliu*“, které jsem vám hlásal (epištola). To je starost dnešní liturgie a církve, abychom pevně stáli ve víře, kterou jsme jednou přijali a odpřisáhli ve svatém křtu. Když se uplynulé doby modlily naše katolické Kredo, cítily se v oblasti víry tak bezpečně ukryty jako dítě v náručí otcově. Bůh byl tak jistý a tak blízko jako tělesný otec. Kristus se svými svatými jim byl tak blízký jako nejlepší přítel a bratr. Církev jim byla tak samozřejmá a milá jako vlastní matka. Vůle Boží jim byla nezrušitelná více než psaný zákon. Den věčnosti jim zářil jasněji než nejusměvavější slunný den. Nadpřirozený svět jim byl téměř běžnější a bližší než věci tohoto světa. Církevní Kredo se dnes stalo bojovým heslem. Celý svět bojuje proti naší víře. Zde je církev představována jako útvar, který vyrostl nahodile z řeckého ducha a z římské moci, z východní zbožnosti a germánské důkladnosti, tam se zaměřuje víra v Boží Prozřetelnost s vírou v karty a v horoskop, nebo se káže lidem o tomto světě a nebe se nechává andělům a vrabcům. Zvěstuje se „nová víra“. Před starou vírou má tu výhodu, že dnešní lidé ji roznášejí a rozšiřují. Ona mluví z úst mnohých knih a novin. Sedá na vysokých katedrách. Vznáší se nad vznešenými sídly mocných. Neviditelně řídí rozhodnutí tak mnohých konferencí a porad. Patří k samozřejmostem moderního vzdělání. Kdo se ještě drží apoštolského vyznání víry a církve, vylučuje se z kruhů vládnoucích a vzdělaných lidí. Naše křesťanská katolická víra od nás žádá charakternost, obět a hrdinství. Chceme-li jít s masami a módou, chceme-li platit za svobodomyslné, za vzdělané, za moderní lidi, kteří dovedou jít s dobou, pak se musíme zřeknout svého Kreda. Ono je nemoderní. Kdo chce dnes vytrvat ve své víře, ten se musí stát hrdinou a podstoupit hrdinský boj nemnohých proti mnohým, boj cele oddaných proti polovičatým, uvědomělých proti neuvědomělým. Zvláště kde proti víře vyrostl neviditelný nepřítel ve vlastním nitru! Kde vnikne do duše a do myšlenek ovzduší ducha doby, moderny, nevěry a otráví duši pochybnostmi, otázkami, problémy, duchovní nervositou. Dnešní křesťan se stal mučedníkem. Žije v pronásledování křesťanů duchovní bídou, odstrkováním, nevšímavostí, vyřazením. Odtud odůvodněné napomenutí epištoly: „*Stůjte pevně v evangeliu, které jsem vám hlásal.*“

3. „*Effeta! Otevři se!*“ a slyš: „*Připomínám vám evangelium, které jsem vám hlásal. Buďte v něm pevní*“, buďte pevní ve svaté katolické víře! A žijte podle víry. Neboť „víra je mrtvá, nemá-li skutky. Co prospěje..., praví-li kdo, že má víru, ale nemá skutky? Může ho spasit víra (bez skutků)?“ (Jak 2, 14 a násl.).

„A mluvil správně“, statečně vyznával víru. „Každého, kdo mne vyzná před lidmi, vyznám i já před svým Otcem, jenž je v nebesích. Kdo však mne zapře před lidmi, toho zapru také já před svým Otcem, jenž je v nebesích“ (Mt 10, 32–33).

Jsme jednoho smýšlení, jedné víry v oddanosti svaté církvi. Ona nám má dát víru a poučovat nás ve víře. Čím se věrněji držíme církve, tím hlubší a plodnější je naše víra.¹ Církev vyjadřuje svou víru rozličnými způsoby. Vynikajícím způsobem to činí v posvátné liturgii. Modleme se s církví a budme pevní ve víře!

Modlitba:

Podej, Pane, svým věřícím s nebe svou pomocnou ruku, aby tě vyhledávali celým srdcem a dosáhli, oč pokorně prosí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 11. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Naše víra

1. „Vzal hluchoněmého stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší... a pravil mu: Effeta — otevři se!“ Ihned se mu otevřely uši. Vděčně vzpomíná církev na onen okamžik, kdy sestoupil Pán na její děti a dal jim vnitřní uši, aby byly tak schopny vnímat a slyšet jeho slovo, jak je to nutné k úkonu nadpřirozené víry. Bez tohoto tajuplného „Effeta“ nikdy bychom nemohli říkat opravdové „Věřím“ a nikdy bychom nemohli dospět k spáse.

2. „*Evangelium, které jsem vám hlásal, přicházíte ke spáse, držíte-li se ho tak, jak jsem vám je kázal*“ (epištola). Těmito slovy Apoštolovými oslovuje církev nás, své děti. Víra, kterou ona nám káže, je východiskem, „počátkem spásy, základem a kořenem ospravedlnění. Bez víry se nelze líbit Bohu (Žid 11, 6) a dospět k Božímu dětství, k účasti v životě Božím“ (sněm trid., 6. sed. hl. 8). Víra je to, která nás spojuje s Kristem a uvádí nás do života Hlavy. V úkonech víry blížíme se ke Kristu — Hlavě a připojujeme se k této Hlavě tak, že patříme ke Kristovu tělu a stáváme se jeho údem, který je schopen přijmout do sebe život této Hlavy. Vírou spolu se křtem stáváme se údy Kristovými. Jinak u dítěte, jinak u dospělého křtěnce. Dítě dostává přivtělení ke Kristu svátostí křtu. Dítě dovrší toto přivtělení, když doroste: subjektivně úkonem víry. Je-li křtěn dospělý, pak úkon víry tvoří začátek přivtělení ke Kristu, které dovrší svatý křest. Má-li

být vytvořeno a stále nově vytvářeno tělo Kristovo, církev, a mají-li být neustále připojovány nové údy k tělu Kristovu, pak je k tomu nutná víra zároveň se svátostí křtu. Neboť „vírou přebývá Kristus ve vašich srdcích“ (Ef 3, 17). Jen vírou, jen evangeliem, které přijala církev od Krista a od apoštolů a které nám hlásá nezměnné, docházíme spásy. Jen vírou ve zjevené slovo Boží, které nám předkládá církev Kristova, máme život v Kristu a spásu. Nám vložil Pán tuto víru do duše, abychom mohli vírou dosáhnout Krista a jeho spásy. „Vzal hluchoněmého stranou od zástupu a pravil mu: Effeta-otevři se.“ „Budu tě velebit, Pane, neboť jsi mne přijal“ (Offertorium). „Milostí Boží jsem, co jsem“ (epiškola). „Co máš, co bys nebyl dostal?“ (1 Kor 4, 7).

„*Držte-li se ho tak, jak jsem vám je kázal.*“ Jak vám je neustále káží já, církev. Držíte-li se ho ve smýšlení. Držíte-li se ho v životě. Tím, že plní víry vnikáme stále hlouběji do těla Kristova, do církve, do její víry, do její mravouky, do společenství její modlitby a oběti. Tím, že jsme si živě vědomi, že jsme s Kristem – Hlavou jedno, že jsme s Ním spojeni v pravém společenství bytí a života, že jsme osvěcováni jeho pravdou, nesení jeho silou a proniknutí jeho životem. Z tohoto vědomí dostává naše víra sílu a životnost. Čím větší a živější je však naše víra, tím hlouběji jsme zase spojeni s Kristem a s jeho církví. Čím dokonaleji ovládá naše myšlenky a snahy víra, kterou nám předkládá církev, tím hlouběji vrůstáme do Krista – Hlavy a tím bohatěji se vlévá život Hlavy do nás, údů. Je to tedy velmi naléhavá povinnost, abychom „se drželi evangelia tak, jak jsem vám je hlásala já (církev!)“

3. „Bůh, jenž přebývá ve své svatyni; Bůh jenž dává jednomyslným (těm, kteří jsou jedné víry) bydleti v domě (v církvi), ten dává svému lidu (pokřtěným) moc a sílu“ (introit). „Dobře učinil všecky věci, i hluchým dává sluch a němým řeč“ (Mar 7, 37). Tak přejeme vděčně se svatou církví.

Den nejvroucnějších díků za milost svatého křtu a svaté víry. Den, ve kterém svou svatou víru, kterou nám dal Pán z pouhé milosti, s láskou znovu uchopíme a přijmeme ve společenství svaté církve.

Když jsme po prvé přišli k matce církvi, dala nám otázku: „Co žádáš od církve Boží?“ A my jsme odpověděli: „Víru.“ „Co ti dá víra?“ tázala se církev dále. A my jsme odpověděli: „Život věčný.“ „Chceš-li tedy vejíti do života, zachovávej přikázání. Miluj Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své a ze vší mysli své. A svého bližního jako sebe samého.“

Modlitba:

Budu tě velebit, Pane, neboť jsi mne přijal. Nedopustil jsi, aby moji ne-

přátelé zvítězili nade mnou. Pane, volal jsem k tobě, a uzdravil jsi mne (offertorium). Ano. Pane, tys vyvedl mou duši z propasti záhuby. Zachránil jsi mne, jinak bych byl zahynul. Zpívejte Pánu jeho svatě a oslavujte jeho svaté jméno. (Ž 29, 2 a násl.).

ČTVRTEK PO 11. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Naše víra

1. Především jsem vás poučil, že Kristus zemřel za naše hříchy, že byl pohřben a že třetího dne vstal z mrtvých podle Písem a že se zjevil Petrovi a potom dvanácti..., naposled i mně (Pavlovi)“ (epištola). To je apoštolské kázání: prosté, silné, jasné. Těžištěm, kolem něhož se všechno točí, je skutečnost, že Ježíš je Syn člověka, Syn Boží a že byl poslán na zemi a obětován pro naše vykoupení a posvěcení.

2. „*Kdo věří v Syna, má život věčný.* Kdo však v Syna nevěří, neužije život, nýbrž hněv Boží zůstává v něm“ (Jan 3, 36). Boží hněv zůstává už v tomto životě v tom, kdo nevěří v Ježíše, jeho Syna. Tak vysoko stojí v očích Božích víra v jeho Syna Ježíše. „Tak velice miloval Bůh svět, že dal svého jednorozného Syna.“ K čemu? „Aby nikdo, jenž v něho věří, ne zahynul, nýbrž měl život věčný“! Jako na vysvětlenou k tomu evangelista připojuje: „Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil (zavrhl), nýbrž aby svět byl jím spasen. Kdo v něho věří, nebývá souzen (zavržen); kdo však v něho nevěří, již je odsouzen, poněvadž neuvěřil v Syna Božího“ (Jan 3, 16–18). Ten je již odsouzen, zavržen. Marně se bude snažit zachránit svou duši, jestliže nevěří v Ježíše, Syna Božího. Je to tedy jasné: prvním předpokladem k tomu, abychom měli účast v božském životě a dosáhli spásy, je víra v Božího Syna, který se pro nás lidi stal člověkem, který za nás zemřel a vstal z mrtvých. Třikrát dal Otec lidem slyšet svůj hlas. Pokaždé jim zvěstoval, že Ježíš je jeho Syn, že je předmětem jeho zalíbení a jeho radosti: „Tento je můj milý Syn... Toho poslouchajte“ (Mt 3, 17; 17, 5). To je svědectví, které vydává Otec svému Synu před lidmi, aby v Něho věřili. K posílení tohoto svědectví dal Otec Kristu – člověku moc nad živly, nad nemocemi a nad smrtí a třetího dne jej vzkřísil z mrtvých. Kdo přijme toto svědectví a uvěří v Ježíše jako Syna Božího, ten má život věčný (Jan 6, 40). Celá zjevená pravda je obsažena ve svědectví Otcově: „Tento je můj milý Syn.“ Právě tak je celá naše víra vlastně

obsažena v tom, že přijímáme toto svědectví Otcovo. Věříme-li v Ježíše, Syna Božího, který se pro nás stal člověkem, věříme zároveň v celé zjevení Starého i Nového zákona, v celou nauku apoštolů a Církve. To není ovšem nic jiného než rozvinutí svědectví Otcova: „Tento je můj milý Syn.“ Tak živé je přesvědčení o božství Ježíše Krista, které tvoří základ celého našeho nadpřirozeného života. Na tomto základě spočíval život prvních křesťanských staletí. Proto je jejich křesťanství, jejich zbožnost tak hluboká, tak silná, tak mužná a duchovní.

„*Přijímáme-li lidské svědectví, svědectví Boží je větší.* A to je svědectví Boží, že Bůh vydal svědectví o svém Synu. Kdo věří v Božího Syna, má svědectví (Boží) v sobě. Kdo nevěří Bohu, učinil ho lhářem, neboť neuvěřil svědectví, které Bůh vydal svému Synu“ (1 Jan 5, 9–10). „A toto svědectví praví: Bůh nám dal věčný život a tento život je v jeho Synu. Kdo má Syna, má život“ (Tamže 5, 11). „Život.“ Otcův život záleží v tom, že Otec v jediném, věčném úkonu plodí svého Syna a dává mu plnost svého bytí a svých dokonalostí. Čím? Tím, že Otec vyslovuje sebe, svou podstatu a své bytí v tomto jediném, věčném Slově. Ono svědectví, které vydává Otec světu, když mu praví: „Tento je můj milý Syn“, je pouze slyšitelnou ozvěnou, slyšitelným vyjádřením onoho Slova, znějícího uvnitř v Bohu: „Můj Syn jsi ty, já jsem tě dnes zplodil“ (Ž 2, 7). „Kdo věří v Božího Syna, má svědectví Boží v sobě.“ Jestliže přijímáme svědectví Otcovo; jestliže věříme a vyznáváme: Dítě v jeslích, jinoch v nazaretské dílně, muž bolesti, kterého odsuzují, bičují, trním korunují, křižují, je Syn Boží. Jestliže před svatou Eucharistií poklekáme a věříme: Zde je Syn Boží s tělem i s duší, s božstvím i člověčenstvím; jestliže s Petrem přicházíme k Ježíši a klaníme se: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“ (Mt 16, 16); jestliže dáme Ježíši všechnu svou lásku a zasvětime Mu všechny své služby a síly, — pak se stal náš život ozvěnou, neustálým vyjadřováním života Otcova, který ve věčném Slovu „vyslovuje“ svého Syna; pak se přimkneme k životu Otcovu, máme jej a prožíváme jej s Ním. „Kdo věří v (Ježíše) Božího Syna, má svědectví Boží v sobě“, a v tomto svědectví má v sobě život Boží, kterým Otec vyslovuje svého Syna.

3. Církev věří. Celá její podstata a celý její život je „Věřím v Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl, byl ukřižován, pohřben a vstal z mrtvých.“ Církev má v sobě svědectví Boží. Přimkneme se k ní a k její víře v Ježíše, Syna Božího, který se stal pro nás člověkem.

Křesťanství je věřící souhlas s Ježíšem, Synem Božím, který se stal pro nás člověkem, a se vším tím, co pro nás vyplývá ze skuteč-

nosti, že Kristus je Bůh. Celý souhlas s naukou Ježíšovou, s jeho příkladem, s jeho církví. Čím více jsme naplněni vírou v Ježíše, pravého Syna Božího, tím více se v nás upevní Boží království, Boží život a svatost. Nejhlubší přesvědčení, že Ježíš je Bůh a že je nám dán, obsahuje v sobě celý náš duchovní život. Ono nás ponoří do nejvroucnějšího klanění a do nejvroucnější oddanosti Ježíši a jeho svaté vůli.

Zda dnes neklademe příliš málo důraz na apoštolské kázání a zato vyjímáme a zdůrazňujeme pravdy a myšlenky, které jsou sice správné, ale přece vždy jenom na svém místě, ve správném podřízení základní pravdě: Ježíš Kristus je Syn Boží? Zda bychom se neměli těsněji přimknout k modlící se církvi? Neposloužilo by velmi toto připojení tak nutné jednotě ve věcech duchovního života?

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž v přemítře své lásky dáváš prostím více, než si zasluhují, a více, než zač prosí, vylej na nás své milosrdenství a odpusť, čeho se leká svědomí, a přidej, co se neosměluje vyslovit prosba. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 11. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Moc milosti

1. Liturgie dvanáctého týdnu po sv. Duchu osvětluje uzdravení hluchoněmého poukazem na apoštola Pavla: „Naposled ze všech zjevil se i mně, jako nedonošenému plodu. Vždyť já jsem poslední z apoštolů, který nejsem hoden nazývati se apoštolem, poněvadž jsem pronásledoval Boží církev. Ale milostí Boží jsem to, co jsem, a jeho milost ve mně nebyla marná. Pracoval jsem zajisté daleko více než všichni ostatní (apoštolé); ale to ne já, nýbrž Boží milost se mnou“ (epištola). Když Šavel soptě hněvem, šel do Damašku, aby zničil církev Kristovu, v setkání s Kristem dostal milosrdenstvím a mocí Páně nové vnitřní uši: naučil se rozumět Ježíši. A od nynějška „mluvil správně“: hlásá Ježíše Ukřižovaného, „pohoršení pro Židy, pošetlost pro pohany; ale pro ty, kteří věří, Boží moc a Boží moudrost“ (1 Kor 1, 23–24).

2. „*Milostí Boží jsem to, co jsem.*“ Pavel, div Boží milosti. Kdo méně myslí na to, aby se připojil ke Kristu, než Šavel na své cestě do Damašku? Kdo je — po lidsku řečeno — méně připraven a uzpůsoben

na příchod milosti do duše než Pavel? Má něco zcela jiného na mysli. A v srdci plane nenávist vůči Galilejskému jasnými plameny... Právě tam, kde Pavel na to nejméně myslí, sestupuje na něho milosrdenství Páně. Milost jej vrhá na zem. Činí jej pro dosavadní myšlenky, pojetí, životní názory a cíle hluchým a němým. Šavel dokonale skoncoval se svou minulostí. Ve třech dnech ticha a klidu v Damašku se stává ze Šavla Pavel. Je pokřtěn. „Otevři se!“ Jeho nitro se otvírá pro světlo, pro poznání, pro pravdu Kristovu. Dychtivě naslouchá tomu, co mu vnuká milost. Potom mu Pán rozvázal jazyk a on káže Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého. Káže o milosrdenství Božím, o milosti, které se mu dostalo. „Milostí Boží jsem to, co jsem.“ Nechává se ve všem vést a řídit milostí, která k němu mluví, a pracuje více než všichni ostatní apoštolé a učedníci Páně – milost s ním. „Boží milost ve mně nezůstala marná“. Žasneme nad tímto divem milosti, nad mocí Pána, který dává hluchým sluch a němým řeč. Vyznáváme spolu s Pavlem, apoštolem milosti: „Od Pána se mi dostalo pomoci. Rozkvetlo opět mé tělo. Proto jej budu oslavovat celou duší“ (graduale). Jak dobrý je Pán a jak je mocný! „Bože, ty dáváš v přemíře své lásky prosícím více, než si zasluhují, a více, než zač prosí“ (orace). Šavel se nemodlil k Pánu: a Pán mu dal v přemíře své lásky tak silnou, hojnou milost.

„*A jeho milost ve mně nezůstala marná.* Pracoval jsem zajisté daleko více než všichni ostatní (apoštolé), ale to ne já, nýbrž Boží milost se mnou.“ Sotva byl pokřtěn, spěchá do synagogy v Damašku a káže židům Krista, kterého ještě před chvílí pronásledoval. Neostýchá se vystoupit pro Krista i před těmi, kteří jej znali, kteří jej v Damašku očekávali, aby mu vydali známé křesťany, aby je spoutal a odvedl do Jeruzaléma. Co si budou o něm myslet? Pavel neslyší takové myšlenky. Milost pracuje v něm. Ona jej pudí, aby pro Krista nasadil všechno své vědění a všechny své schopnosti. Ona jej pudí, aby třikrát podnikl daleké, obtížné misijní cesty po Malé Asii a Řecku. Pudí jej, aby pro věc Páně všechno snášel a trpěl, hlad i žízeň, zimu i nahotu, žalář a bití metlami. Třikrát ztroskotal na moři, celý den a celou noc ztrávil na širém moři, každého okamžiku v nebezpečí, že zahyne ve vlnách. Všude jej pronásledovali Židé i pohané, v městech, i na venkově (2 Kor 11, 23 a násl.). Milost jej pudí, aby se v lásce ujal církví a obcí, které založil. Poučuje je, napomíná je, těší je ve svých nesmrtelných listech. Horlí pro ně „Boží horlivostí, neboť je zasnoubil jednomu muži, aby je předvedl Kristu jako čisté panny“ (2 Kor 11, 2). „Kdo je slabý, abych nebyl slabý i já? Kdo je ohrožen sváděním, aby to nerozpalovalo i mne?“ (2 Kor 11, 29). Opravdu, Pavel pracoval pro Pána více než všichni ostatní. „Ale“,

takto opravuje sám sebe, „to ne já, nýbrž Boží milost se mnou.“ Pavel je zcela závislý na milosti. Je pouze nástrojem. Boží milost působí. „Bůh, který přebývá ve své svatyni, je to, jenž dává svému lidu sílu a moc“ (introit). Pán je to, jenž „v přemíře své lásky dává prosícím více, než si zasluhují, a více, než zač prosí.“ On je to, jenž „v nás působí chtění i konání“ (Fil 2, 13). Co je Pavel, to je milostí, které se mu dostalo před Damaškem bez zásluhy, bez modlitby, aniž po ní toužil, a která v něm nezůstala bez užitku! Co může člověk, který se zcela oddá vedení a vnuknutí milosti, která v něm působí?

3. V Šavlovi – Pavlovi poznáváme sebe. Sami ze sebe jsme Šavlem. Milost nás činí Pavlem z pouhého milosrdenství Božího. „Mé tělo opět rozkveté“ (graduale). Přicházíme ke spoluobětování mše svaté, k přijímání Těla Páně. Tu opět ožije naše tělo v doteku s jeho Tělem, s všemohoucí rukou Páně, která dává hluchým sluch a němým řeč. „Velebiti tě budu, Paňe, neboť jsi mne přijal“ (offertorium). „Boží milostí jsem to, co jsem.“ Kéž bychom mohli po pravdě říci s Pavlem také: „A jeho milost ve mně nebyla marná.“

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž v přemíře své lásky dáváš prosícím více, než si zasluhují, a více, než zač prosí, vylej na nás své milosrdenství a odpusť, čeho se leká svědomí, a přidej, co se neosměluje vyslovit prosba. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 11. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Mé tělo rozkveté“

1. „Připomínám vám evangelium, které jsem vám hlásal..., že totiž Kristus zemřel za naše hříchy... a že třetího dne vstal z mrtvých“ (epištola). Církev neúnavně hlásá toto poselství slovy i svými liturgickými úkony a obětí: je to poselství života pro všechny, kteří ve sv. křtu a v oběti mše svaté umírají s Kristem.

2. „Mé tělo rozkveté. Proto Jej budu velebit celou duší“ (graduale). Vítězný, děkovný velikonoční zpěv, jaký se sluší pro křesťanovu neděli. Každou neděli se mu připomíná posvátnou mešní liturgií znovu a hlouběji, že má život, poněvadž jej odevzdal Pánu ve smrti s Kristem. Oběť mše svaté je mu obnovou a pokračováním jeho křtu, kdy „byl ponořen v jeho smrt“. Jak nás učí Apoštol, křtem

jsme byli pohřbeni s Ním, abychom žili s Kristem novým životem. Náš starý člověk byl ukřižován, aby hříšné tělo bylo zničeno a my už nesloužili hříchu. Díváme se na sebe jako na ty, kteří zemřeli hříchu (Řím 6, 3 násl.). Kristus vstal z mrtvých. Kristus žije. Proto žijeme i my, údy Kristovy, ratolesti na vinném Kmeni, poněvadž jsme zemřeli s Ním. Žijeme život Zmrtvýchvstalého spolu s Ním. „Mé tělo rozkvete“. Nejprve bylo hluboce pokořeno kletbou a otroctvím hříchu a rozkošemi těla, ale pak je ve sv. křtu přetvořeno silou Páně v nádobu božského života. „Effeta – otevři se!“ Pravý křesťan, ratolest vinného Kmene – Krista, naplněná silou a mocí Zmrtvýchvstalého, vzdoruje útokům pokušitele, svodům těla a světa. Pozvedá své myšlenky a své srdce k Bohu, ke Kristu, aby své nitro stále naplňoval božskou životní silou a stával se vždy dokonaleji vzkříšeným, duchovním člověkem, který je proniknut Kristem, který z bohaté plnosti svého spojení s Bohem a s Kristem vylévá světlo, sílu a požehnání také na druhé. „Mé tělo rozkvete“ v milostiplném dosažení života Božského dětství, křesťanské ctnosti a spojení s Bohem! „Proto budu velebit Pána z celé duše“. Vždyť On je to, „jenž dává svému lidu moc a sílu“ (introit), „ve svém domě, v němž dává přebývat jednomyslným,“ ve společenství lásky svaté církve!

„Bože, ty v přemíře své lásky prosícím více, než si zasluhují, a více, než oč prosí.“ Přinášejí k Pánu hluchoněmého a prosí Jej, aby na něho vložil ruce. A Pán činí více, než se oni osmělují prosit. Vkládá ubožákově prsty do uší a dotýká se jeho jazyka slinou a pronáší mocné slovo: „Effeta – otevři se!“ To je přemíra jeho lásky. Sotva jsme se narodili, dobrá srdce a dobré ruce nás nesly k Pánu a prosily, aby nás vytrhl ze smrti hříchu. A On se nás ujal, a v koupeli znovuzrození omyl naši duši od hříchu. Ale to nestačilo jeho lásce. On nás naplnil svým životem, nesmrtelným životem Zmrtvýchvstalého a tím nám vložil do duše i do našeho ubohého těla zárodek budoucího zmrtvýchvstání a blaživého oslavení, zárodek přemíry štěstí v Bohu, zárodek věčných velikonoc. „Mé tělo rozkvete.“ „Nezemru, nýbrž budu živ“ (Ž 117 17). „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani do lidského srdce nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kdo ho milují“ (1 Kor 2, 9), už nyní na světě a jednou v zemi zaslíbené. „Bože, ty dáváš v přemíře své lásky prosícím více, než si zasluhují, a více, než zač prosí.“ „Alleluja, alleluja. Plesejte Bohu, našemu pomocníku, jásejte Bohu Jakubovu. Na struny zahrejte líbezný zpěv. Aleluja!“

3. Zmrtvýchvstání Páně, velikonoce, stojí ve středu křesťanské víry a křesťanského života. Ono je pramenem božského, nesmrtelného života pokřtěných. Nepřekonatelným, nevyčerpatelným pramenem! „Připomínám vám evangelium, které jsem vám hlásal...,

že totiž Kristus zemřel na naše hříchy... a že třetího dne vstal z mrtvých“ (epištola).. „Já žiji a také vy budete žít“ (Jan 14, 19). Věříme. Přimkneme se ke Zmrtvýchvstalému.

„Kristus zemřel na naše hříchy a vstal z mrtvých“. Toto poselství nám zvěstuje církev v oběti mše svaté. Eucharistická oběť totiž není nic jiného než důrazné zvěstování smrti a zmrtvýchvstání Páně. On žije. Ponoříme se do jeho smrti a dospějeme k účasti v jeho životě. Zde zakoušíme, jak On „dává svému lidu moc a sílu“. Zde jsme u pramene. Zde jsme uzdraveni a „posílení na duši i na těle“ (post-communio).

V oběti mše svaté uctíváme Pána svými statky a prvotinami své úrody (communio): vzdáváme se všeho a klademe to jako obětní dar na oltář. Všecko bez výhrad. Svatá smrt! „Potom se naplní tvé stodoly nadbytkem a tvé lisy budou přetékat vínem.“ Přebohatý život! Kristus žije – i my budeme žít, poněvadž a pokud jsme zemřeli s Ním v oběti, v odříkání a v lásce.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž v přemítě své lásky dáváš prosícím více, než si zasluhují, a více, než zať prosí, vylej na nás své milosrdenství a odpusť, čeho se leká svědomí, a přidej, co se neosměluje vysloviti prosba. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 12. neděle po sv. Duchu

1. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte. Neboť pravím vám, že si mnozí proroci a králové přáli viděti, co vidíte vy, a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte, a neslyšeli“ (Lk 10 23–24). Zde lidstvo Nového zákona, my křesťané, kteří jsme přišli dnes k přinášení oběti: „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte!“ Tam „mnozí proroci a králové“, lidstvo Starého zákona, lidé doby před Kristem a bez Krista. Tak nás staví liturgie dnešní neděle opět do krásy velikonočního tajemství: odhaluje nám, jaké je štěstí náležet ke Kristu a k jeho království, kterého se nám dostalo ve sv. křtu, a připomíná nám povinnosti, které jsme na sebe vzali přijetím křtu.

2. O svátcích velikonočních jsme našli ve svátosti znovuzrození cestu ke Kristu a obdrželi jsme první začátky života, který je založen na společenství s Kristem. Je to nejdříve jen zárodek, který se má pozvolna rozvinout a dozrát. Tomuto životu hrozí nebezpečí, obtíže z vnějšku a uvnitř brzdí jeho rozvoj a ohrožují jeho trvání.

To si uvědomujeme, a proto dnes ve vstupním zpěvu snažně prosíme o pomoc s hůry: „Bože, shlédni na mne, pošli mi pomoc, Pane, na pomoc mi pospěš. Ať jsou zahanbení moji nepřátelé, kteří mi ukládají o život (milosti)“ (introit). V „Kyrie eleison“ pokračujeme v tomto úpěnlivém volání. „Dej nám, abychom bez překážky spěli za tvými přísliby“ (orace), kterých se nám dostalo sv. křtem a příslušností ke Kristu a jeho církvi.

Co velkého nám přinesl sv. křest v životním společenství s Kristem! Starý zákon byl „službou smrti a odsouzení“, poněvadž ukazoval a připomínal smrt, tj. hřích, a vynášel rozsudky nad hříchem a hříšníkem. Ale sám ze sebe nemohl dát „ducha“, nadpřirozený život milosti! Jinak Nový zákon, zákon životodárného, tj. milost působícího Ducha, zákon vnitřního ospravedlnění duše před Bohem. K tomuto Novému zákonu jsme byli přičleněni. Proto „velebiti budu Pána“ (graduale). Zde je dán život člověku, zraněnému hříchem a k smrti zmučenému. Starý zákon jde kolem zraněného bezmocně. Tu přichází Kristus, Nový zákon, milosrdný Samaritán. Vlévá olej a víno do ran (křest a Eucharistie), odnáší polomrtvého do hostince církve a pečuje o něho, až se úplně uzdraví (evangelium).

3. Podobenství o milosrdném Samaritánu se stalo pravdivým na nás, dětech církve, Nového zákona. My sami jsme ten pocestný, který upadl mezi lupiče, na kterého Kristus soucitně pohlédl a vzal jej do církve ve sv. svátosti křtu. Na slova evangelia vděčně odpovíme své: „Věřím v jednu, svatou, katolickou církev, věřím v jeden křest.“ Jako milosrdný Samaritán se objevuje Kristus v oběti mše svaté osobně mezi námi, aby nás dále uzdravoval a sdílel nám svůj život až do našeho dokonání. Jako druhý Mojžíš přichází Kristus před Boha s prosbou (offertorium) a zároveň se svou prosbou nabízí Otci jako obětní dar své vlastní tělo a svou krev, své Srdce, sebe samého. Smíme Jej vzítí do rukou jako svůj vlastní obětní dar a prostřednictvím posvěcených kněží Jej přinášet Bohu v oběť. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte“, a ruce, které obětují, co vy obětujete! Oč výše nad Mojžíšem, prostředníkem Starého zákona stojí Kristus obětující a modlící se! Oč výše stojí naše oběť pokřtěných nad obětmi doby před Kristem a bez Krista! „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte.“ „Úrodou tvých děl (eucharistické oběti) je nasycena země“ (duše spoluobětujících), ve svatém přijímání. Tu je Kristus v plné oddanosti ten milosrdný Samaritán, s láskou v srdci, s vínem a olejem v ruce. „Víno obveseluje srdce, olej osvěžuje tvář a chléb posiluje“ (communio). Tu vlévá Kristus nový život do naší duše, život ze svého života, ducha ze svého ducha, lásku ze své lásky. Jako „milosrdný

Samaritán“ odcházíme od mešní oběti a od obětní hostiny do všedního dne, obychom vyplnili slova Kristova:“ Jdi a jednej i ty podobně!“

DVANÁCTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Milosrdný Samaritán

1. Opět se máme nechat proniknout vírou v krásu a vznešenost toho, čeho se nám dostalo ve svaté církvi prostřednictvím Krista, milosrdného Samaritána: „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte!“

2. „*Pravím vám, že si mnozí proroci a králové (Starého zákona) přáli viděti, co vidíte vy, a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte, a neslyšeli*“ (evangelium). Měli obřízku, měli zákon Mojžíšův, chrám, každodenní oběť v Jerusalemě, žalmy, svaté knihy; patřili k lidu Božímu, používali zvláštní ochrany Boží. A přece: přáli si vidět a slyšet, co vidíme a slyšíme my, pokřtění, děti církve Nového zákona: Krista. Nebylo jim to dopřáno. Starý zákon nemohl lidstvo vykoupit svým Zákonem, svou naukou a svou bohοpοctou. „Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a upadl mezi lupiče. Ti ho oloupili, poranili a odešli a zanechali ho polomrtvého. Náhodou pak sestupoval touže cestou jeden kněz; viděl ho sice, ale pominul. Podobně i levita přišel k tomu místu a viděl ho, ale pominul“ (evangelium). Obraz ubohého, nevykoupeného lidstva, které ďábel oloupil a zanechal k smrti ubité. Také obraz Starého zákona, který ve svém kněžství a levitství není schopno zachránit lidstvo. Starý zákon obsahuje zákony, předpisuje oběti a modlitby, slaví „dny, měsíce, svátky a roky“ (Gal 4, 10): ale nemohl zachránit nešťastníka, který upadl mezi lupiče. Má jen „slabé a ubohé prostředky“, které nemohou dát pravý nadpřirozený život. Je to „služba smrti“, neschopná zprostředkovat život milosti. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte“. Blažení jsme my, kteří patříme k Novému zákonu, k Zákonu milosti. „Vždycky budu velebit Pána. Stále nechť je v mých ústech jeho chvála. V Pánu se budu honosit“ (graduale).

„*Blažené oči, které vidí, co vy vidíte.*“ Kněz a levita starozákonní pominuli ztýraného od lupičů. Nemohou mu pomoci. „Ale když k němu přišel na své cestě jeden Samaritán a viděl ho, slitoval se. I přistoupil k němu, nalil na rány oleje a vína a obvázal je. Vložil ho na svého soumara, dovedl do hostince a pečoval o něj“ (evangelium). Milosrdný Samaritán není nikdo jiný než Kristus. Jako milosrdný Samaritán sestoupil Boží Syn s výšin nebe, aby se ujal ubohého,

ztraceného lidstva. Denně se k nám milosrdně sklání, aby ve sv. svátostech uzdravil naše rány a dal nám život. Vlévá do našich ran olej (křest) a víno (Eucharistii), odevzdává nás matce církvi a pověřuje ji, aby o nás pečovala, až On opět přijde (při smrti; při posledním soudu). Po Něm touží starozákonní proroci a králové, po Něm touží lidstvo bez Krista a mimo Krista. On přichází a zakládá Zákon slávy. Služba tohoto Zákona je „služba, která vede k ospravedlnění“ (epištola). Jen v Kristu a v jeho církvi je spása. Nám je dáno „vidět a slyšet“ milosrdného Samaritána, Krista, spásu, Život. On k nám sestupuje ve sv. svátostech křtu, pokání, a především ve svátosti přesvaté Eucharistie. Je nám blízko jako vinný kmen v ratolestech, jako hlava v údech, které naplňuje svým životem! „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte;“ Krista, s nímž jsme živě spojeni sv. křtem a sv. Eucharistií! „Vždycky budu velebit Pána. Stále nechť je v mých ústech jeho chvála. V Pánu se budu honosit“ (graduale).

3. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte, a uši, které slyší, co vy slyšíte!“ Krista, uzdravujícího a život dávajícího Samaritána. Vidíme ho v jeho zástupcích, v papeži, v biskupech, v kněžích. „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“ (Jan 20, 21). „Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo však mnou pohrdá, pohrdá Tím, který mě poslal“ (Lk 10, 16). Katolický kněz je nám pro své svaté posvěcení druhým Kristem.

„On nás také uschoptil, abychom byli služebníky Nové úmluvy... Jestliže se však projevila ve slávě služba smrti – Staré úmluvy – ..., takže Izraelité nemohli upřít zrak na tvář Mojžíšovu pro lesk jeho tváře..., oč slavnější bude služba ducha – novozákonní kněžství?“ (epištola). Není to vlastně kněz, který pronáší nad chlebem slova: „Toto je mé tělo“: je to Kristus sám. Kněz je mu jen nástrojem a orgánem. Nezastavíme se u nástroje, nevidíme jenom nástroj, neoddělujeme ho od Toho, čím je to nástroj: vidíme, sledujeme, slyšíme a milujeme v knězi Krista Pána, Velekněze!

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, je to tvůj dar, jestliže ti tvoji věřící slouží hodně a bezúhonně. Proto tě prosíme, uděl nám, abychom nezadržitelně spěli za tvými přísliby. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 12. NEDELI PO SV. DUCHU

Milosrdný Samaritán

1. Den hlasitého volání a snažné prosby: „Bože, ku pomoci mě vzhledni; Pane, na pomoc mi pospěš.“ Volání toho, který upadl mezi lupiče. A den vroucích díků: „Vždycky chci velebit Pána; stále nechť je v mých ústech jeho chvála“ (graduale). Dík milosrdnému Samaritánu, který vrací život tomu, jenž upadl mezi lupiče.

2. Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a upadl mezi lupiče. A ti jej oloupili, poranili a odešli a zanechali ho polomrtvého“ (evangelium). Člověk, který sestupuje z Jeruzaléma do Jericha, je Adam, otec a hlava našeho pokolení. On opouští Jeruzalém, stav milostí a darů rajských, stav dětinného, důvěrného styku s Bohem, a sestupuje do Jericha, do stavu padlé přirozenosti. Lupiči jsou ďábli, kteří jej svedou k hříchu, oloupí jej o posvěcující milost, o Boží dětství a o ostatní dary rajského života. I přirozenost, která byla v ráji všestranně uspořádána a vyrovnaná, upadla do neklidu a nesouladu. „Když chci činiti dobro, je mi zlo bližší. Libuji si totiž v Božím zákoně podle vnitřního člověka. Pozoruji však ve svých údech jiný zákon, který bojuje, proti zákonu mého rozumu a činí mne zajatcem zákona hříchu“ (Řím 7, 21–23). V Adamovi poznáváme celé lidstvo: my všichni jsme v Adamovi sestupovali z Jeruzaléma do Jericha a upadli mezi lupiče. Jak mnozí z nás vyšli z Jeruzaléma dětského věku se svou nevinností do Jericha jinošského věku a života a upadli mezi lupiče! Jak mnozí našli ve svátosti pokání, při lidové misii, ve dnech duchovních cvičení cestu do svatého města Jeruzaléma, do stavu Božího dětství! Potom jsme ji však zase opustili pro světské a pozemské zájmy. Sestupovali jsme do Jericha a upadli mezi lupiče! Na všechny, kteří sestupují do Jericha a upadají mezi lupiče, kteří jsou připraveni o víru, o své vnitřní štěstí, o Boha, pohlíží posvátná liturgie, církev. Cítí s nimi mateřsky jejich bídu a volá jejich jménem k Pánu: „Bože, shlédni mi ku pomoci; Pane, pospěš mi pomoci. Nechť jsou zahanbení a zardí se moji nepřátelé, kteří mi ukládají o život“ (introit). Ponoříme se do citů posvátné liturgie a cítíme vnitřní bídu svých bratří, budeme snažně prosit z celého srdce: Pane, smiluj se! Kriste, smiluj se! Pane, smiluj se!

„*Náhodou pak sestupoval touže cestou jeden kněz*“. Potom levita. Starý zákon. Nebyl schopen zachránit polomrtvého, i pominul ho. „Ale když k němu přišel na své cestě jeden Samaritán a viděl ho, slitoval se. I přistoupil k němu, nalil oleje a vína do jeho ran a obvázal mu je. Potom ho vložil na svého soumara, dovedl ho do hostince a pečoval

o něj“ (Lk 10, 31–34). Ten Samaritán je Kristus Pán. Soumar je svaté človecenství, které přijal Syn Boží. Na tohoto soumara vložil zraněného, když On nesl ve svém těle naše hříchy, aby je shladil. Olej a víno, které nám nalil do ran, jsou svaté svátosti Nového zákona. Hostinec je svatá církev. Samaritán se vrátí při svém nanebevstoupení do nebe. Dává církvi dva denáry, nauku a svátosti, a pověřuje ji, aby pečovala o nemocného. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte!“: milosrdenství Boží ve vtělení věčného Slova, ve vykoupení na kříži, v založení svaté církve, v ustanovení hierarchie a církevních svátostí! Bůh uslyšel úpěnlivou prosbu lidstva, které upadlo mezi lupiče: „Bože, shlédni mi ku pomoci; Pane, pospěš mi pomoci. Nechť jsou zahanbeni a zardí se moji nepřátelé, kteří mi ukládají o život. Nechť se obrátí nazpět a zardí se ti, kteří mi přejí zlo“ (introit)

3. „Bože, shlédni mi ku pomoci; Pane, pospěš mi pomoci!“ Nyní, když sestupuješ v oběti mše svaté. My všichni krvácíme z otevřených ran, my, jednotlivci, my, děti Boží jako celek, církev, lidstvo! Sestup dolů a nepomiň nás: „Ukaž nám své milosrdenství a dej nám svou spásu“ (Stupňové modlitby), nyní, v této svaté obětní hodině. Buď milosrdným Samaritánem! „Nechť jsou zahanbeni a zardí se moji nepřátelé“, nepřátelé církve, nepřátelé duše!

„Dejte pozor, ať vás nikdo nesvede. Neboť mnozí přijdou ve jménu mém a řeknou: Já jsem Kristus (Mesiáš) a mnohé svedou. Budete slyšeti o válkách a pověsti o bojích... Tehdy vás vydají na mučení a budou vás zabíjeti. A budete nenáviděni ode všech národů pro mé jméno. A tehdy mnohým to bude kamenem úrazu, a jeden druhého bude zrazovat a navzájem se budou nenávidět. Také povstane mnoho lživých proroků, a ti svedou mnohé. A poněvadž se velmi rozmůže nepravost, láska u mnohých ochladne“ (Mt 24, 5–12). Kde je Kristus, pravý Kristus? Tam, kde přichází s olejem a s vínem v ruce, s nadpřirozenými silami sv. křtu a sv. Eucharistie. Po „milosrdném Samaritánu“, po činorodé lásce, která se pokorně sklání k zraněným, k padlým, k hříšníkům, po tom Jej poznáme. Tam, kde On přichází do hostince, do svaté církve, tam Jej nalezneme!

Království Boží, jak je chce Kristus a jak je přinesl na svět, je láska a přichází cestou lásky, milosrdné, pomáhající lásky. Království Boží s sebou přináší olej a víno. „Podle toho poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým“ (Jan 13, 35). Církev je láska. Církev je trvalým, viditelným zjevením milosrdného Samaritána, který v ní působí, uzdravuje, zachraňuje. Církev je láska, a to v záležitostech nesmrtelné duše. Láska, která vede k Bohu spolubližního, jednotlivce, národy, společnost. Proto jí dal Pán dva denáry: nauku a svátosti a do srdce jí vštípl ducha milosrdného Samaritána.

A ona je tak často nesprávně chápána, její milosrdenství, její láska, její působení je tak často nesprávně vykládáno. Tím více se budeme snažit, abychom ji chápali, a tím více se jí budeme držet.

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, je to tvůj dar, jestliže ti tvoji věřící hodně a bezúhonně slouží. Proto tě prosíme, uděl nám, abychom nezadržitelně spěli za tvými přísliby. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 12. NEDELI PO SV. DUCHU

Požehnaná úroda

1. Jako milosrdný Samaritán sestupuje Syn Boží mezi lidi a vlévá do jejich ran víno a olej. Posvátná liturgie vyjadřuje zřetelně své myšlenky slovy, jimiž provází přijímání Těla Páně: „Úrodou tvých děl, Pane, je nasycena země. Ty působíš, aby země vydávala chléb a víno, a víno rozjásá lidské srdce. Olej rozveselí jeho tvář a chléb posílí srdce člověka“ (Communio).

2. „Úrodou tvých děl je nasycena země.“ Je doba žní. Jménem lidstva vysílá církev ve zpěvu k sv. přijímání dnešní neděle svůj dík k nebi. Boží ruce daly požehnání žnám: chléb a víno a olej jsou dílem a darem moudrosti, moci a dobroty Boží. „Všichni čekají, že jim dáš pokrm v pravý čas. Jestliže rozdáváš, sbírají si. Nasytí se, otevřeš-li svou ruku“ (Ž 103, 27). „Oči všech na tebe čekají s touhou, Pane, ty jim podáváš pokrm ve vhodný čas. Otvíráš svou ruku a naplňuješ požehnáním všechno, co žije“ (Ž 144, 15). Rok co rok poroučí Pán přírodě a ona přináší své plody, potravu pro nespočetné živé bytosti. Zázrak udržování lidstva několika málo obilnými zrny, která bývají každoročně zaseta do země! Zázrak moudrosti, moci a lásky Boží! Milosrdný Samaritán sestupuje každoročně, denně, každou hodinu k naší křehkosti a časné bídě, podává nám vezdejší chléb a udržuje nám život, „Úrodou tvých rukou je nasycena země.“ Jak mnoho máme děkovat!

„Ty působíš, aby země vydávala chléb a víno, a víno rozjásá lidské srdce“. Země a její úroda je liturgii symbolem, obrazem. V zemi, která vydává chléb a víno, vidí posvátná liturgie lidskou přirozenost Božího Syna Ježíše Krista. Tato omilostněná lidská přirozenost, přijatá v nejtěsnější společenství osobou božského Slova, je úrodná půda, která vydává eucharistické dary chleba a vína. V záru smrtelného

utrpení na kříži dozrály ty vzácné, plné klasy a velké hrozny, z nichž má nové pokolení pokřtěných dostávat nadpřirozený život. „Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli manu na poušti a zemřeli... Bude-li kdo jísti z tohoto chleba, bude žít na věky. A chléb, který já dám, je mé Tělo (které vydám) za život světa... Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný“ (Jan 6, 49–54). Chléb a víno jsou dary milosrdného Samaritána. Ony působí uzdravení, ony působí zároveň sílu a život, život ve svobodném a svatém souladu ducha a přirozenosti, život svatý, bohumilý a spravedlivý před Bohem. Svatou Eucharistií jsme pomazáni svatým olejem, tj. Duchem Páně, Duchem svatým. On je světlo a život, poznání a láska, víra a síla. On je ten „olej radosti“ (Ž 44, 8), který chrání před smrtí, který opět obnovuje zraněný život a vylévá na nás plnost svatosti. „Ty působíš, aby ze země (ze svatého člověčenství Kristova) vyrostl chléb a víno“ svaté Eucharistie. To všechno je nezasloužená láska a milost milosrdného Samaritána!

3. „Úrodou tvých děl, Pane, je nasycena země (lidstvo), Ty působíš, aby země vydávala chléb a víno, a srdce člověka obveseluje víno. Olej rozveselí jeho tvář a chléb posílí srdce člověka“ (communio). Dík za časnou úrodu vede liturgii přímo k myšlence na nadpřirozené požehnání, kterého se nám dostalo v Kristu a v chlebě a ve víně svaté Eucharistie. Liturgie vidí oboje, časné požehnání i nadpřirozené požehnání. Ale vidí časné požehnání ne odloučeně. Její víra je tak hluboká a živá, že se jí časné a přirozené stává přímo a takřka samo sebou nástinem a obrazem duchovního a nadpřirozeného.

„Chléb posiluje srdce člověka.“ Myslíme na chléb přesvaté Eucharistie. To je chléb života, který přichází s nebe. On uzdravuje a obnovuje vyčerpané síly. Posiluje proti moci zlé žádostivosti a vášni. Podněcuje duši, aby šla s novou, nepřemožitelnou odvahou a horlivostí po cestě dobra a dokonalosti. „Jako mne poslal živý Otec a já žiji skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít skrze mne“ (Jan 6, 58). Kristova síla působí v nás. „Všechno mohu v Tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13).

Nevoláme marně: „Bože, shlédni mně ku pomoci; Pane, pospěš mi pomoci. Nechť jsou zahanbeni a zardí se moji nepřátelé“ (introit). „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny na smrt, jak i s ním nedá nám všechno?“ (Řím 8, 31–32). Máme Krista. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte!“ Kdo může více důvěřovat než my?

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, je to tvůj dar, jestliže ti tvoji věřící slouží

hodně a bezúhonně. Proto tě prosíme, uděl nám, abychom nezadržitelně spěli za tvými přísliby. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 12. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Nový zákon

1. Liturgie dnešní neděle jásá při myšlence na krásu Nového zákona. Je to Zákon oživujícího Ducha, Zákon, jehož služba vede k ospravedlnění. Šťastní, kdo patří k tomu Zákonu.

2. „Projevujeme vděčnost za to, že se nám dostává neotřesitelného království, a tím konejme službu Bohu libou s bázní a ponížeností“ (Žid 12, 28). Království pevného, neměnitelného, trvalého a bezpečného. Dává se nám v Novém zákoně, do něhož jsme byli přijati ve sv. křtu beze svého přičinění nebo beze své zásluhy. Nový zákon obsahuje plnost nádherného, duchovního, nadpřirozeného světa, jež vytvořil Bůh v Ježíši Kristu. V tomto Zákoně jsme nekonečně bohatí. — „Všecko je vaše“ (1 Kor 3, 23): Kristus s nevyčerpatelným bohatstvím vtěleného Syna Božího. „Viděli jsme jeho slávu, slávu Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy“ (Jan 1, 14). Nový zákon obsahuje Kristovo vykupitelské dílo: dluh, který jsme měli, splatil božské spravedlnosti, je vyrovnán; za naše hříchy bylo podáno plné zadostiučinění. Hřích je přemožen, moc pekla je zlomena, smrt poražena, nebe otevřeno. „Bůh... pro svou velkou lásku, kterou nás miloval, i když jsme byli mrtvi svými hříchy, oživil nás spolu s Kristem... a spolu (s Ním) nás vzkřísil a umístil (nás) v nebesích... Neboť jste spaseni skrze víru. Není to vaše zásluha, je to Boží dar“ (Ef 2, 4–9). Všechny tyto krásy jsou části nového a věčného Zákona, do něhož jsme byli přijati. „Všecko je vaše.“ Tento Zákon obsahuje konečně bohatství a poklady svaté církve: božskou pravdu, která je svěřena církvi, svaté svátosti, plnost milostí, ctností, modliteb, zásluh církve na zemi i v nebi. „Všecko je vaše“. „Přijali jste neotřesitelné království“, plné bohatství a nadpřirozené krásy. My křesťané jsme postaveni do království, do duchovního řádu a světa, jehož dosažení nás může učinit a učiní nad všechno tušení bohatými a šťastnými. Jen kdybychom byli proniknuti myšlenkou na toto království!

„*My všichni s nezahalenou tváří patříme... na slávu Páně a jsme proměňováni v touž podobu... Duchem Páně*“ (2 Kor 3, 18). Na místo pozemského Mojžíše se zahalenou tváří, o němž mluví epištola,

pro nás vstupuje Pán, jehož tvář je nezahalena, a září ve slávě. Na tuto tvář smíme my, křesťané, patřit bez bázně a bez oslepnutí. Jeho pohled nás proniká až do hlubin naší bytosti a přetvořuje nás. Je do nás vtisknut obraz Kristův a zazáří v nás sláva Kristova. Věřící patření na Toho, který ve své osobě obsahuje a přetvořuje celý Nový zákon, dává nám novou tvář. Neustálé pozorování tváře Kristovy, jeho osoby a jeho díla; neustálé pohlížení k Pánu, k tomu, kým On jest a čím je pro nás, co pro nás vykonal a stále koná, přetvořuje nás v Krista. Pudí nás to k ustavičnému díkůčinění, k stálému oslavování Toho, který všechno, všechno učinil pro nás ještě dříve než jsme Jej znali, ještě když jsme byli dítkami hněvu, a jímž jsme se beze svého přičinění stali dětmi Božími. Když to přes všechny obtíže a utrpení pozemského života přivedeme jednou tam, že neztratíme se zřetele nezaslouženou milost Nového zákona; že naše první a podstatná snaha bude v tom, abychom patřili na vnitřní dokonalosti Pána, jeho díla a jeho církve, abychom v ně věřili, v ně důvěřovali, je velebili a za ně děkovali, pak jsme pochopili podstatu křesťanského života: v neustálém patření na tvář Kristovu. Naše plodnost nemůže a nesmí být nic jiného než překypování dokonalostí a slávy Nového zákona, do něhož jsme přijati; než vyzařování slávy obličeje Páně, jež vidíme nezahaleným okem a jehož pozorováním se vždy dokonaleji přetvořujeme v obraz Páně, „Duchem Páně.“

3. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte!“ „Nezahalenou tvář patříme na slávu Páně“ ve zjevení a v milosti Nového zákona. Ale, bohužel, patříme příliš málo na slávu Kristovu, na slávu jeho osoby, jeho díla, jeho církve. Děkuje příliš málo za to vznešené království, za Nový zákon, do něhož jsme byli přijati. Stavíme příliš málo na vnitřní plnosti a síle tohoto Zákona slávy, kterou obsahuje, a tak ztrácíme velkou část síly, odvahy a důvěry, které dává Pavel promlouvati: „Kdo bude žalovati na vyvolené Boží? Bůh, jenž zjednává právo! Kdo je odsoudí? Kristus, Ježíš, který zemřel ano i z mrtvých vstal, který je na pravici Boží, který se za nás i přimlouvá“ (Řím 8, 33–34). Pronášejme tedy i my s Pavlem řeč odvážného, důvěřujícího a vítězného křesťanství!

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, je to tvůj dar, jestliže ti tvoji věřící slouží hodně a bezúhonně. Proto tě prosíme, uděl nám, abychom nezadržitelně spěli za tvými přísliby. Skrze Krista, našeho Pána! Amen.

ČTVRTEK PO 12. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Služba smrti a služba ducha

1. V obětování předvádí nám posvátná liturgie starozákonního prostředníka Mojžíše, který předstupuje před tvář Boží a prosí o milost pro nevěrný, hříšný lid. „I usmířen byl Hospodin a upustil od zla, kterým hrozil svému lidu“ (Offertorium).

2. „*Jestliže už služba starozákonní byla tak slavná, oč slavnější musí být služba novozákonní*“ (epiškola). Mojžíš, prostředník Starého zákona, prodlévá na hoře Sinai, v tichém styku s Bohem. Když on dlouho zůstával na hoře, lid čekající na rovině se domníval, že je oklamán. „Sňali si náušnice a přinesli je Aronovi. A on je přijal z jejich ruky a ulil z nich tele. Tu pravili: To je, Izraeli, tvůj Bůh, který tě vyvedl z Egypta.“ Obětovali nepravému bohu. Potom se posadili, aby jedli a pili, a vstali, aby se veselili. I řekl Pán Mojžíšovi: „Sestup k lidu! Učinili si zlaté tele, klanějí se mu a obětují mu. Nyní vidím, čím jsem tomuto lidu: je to lid odbojný. Dovol, aby můj hněv vzplanul a zahubím je. Mojžíš usmířil Hospodina, když pravil: „Proč se, Hospodine, tak velice hněváš na svůj lid, který jsi vyvedl z Egypta s velkou mocí a silným ramenem? Smějí Egypťané říkat: V nešťastné chvíli je vyvedl, aby je v horách zahubil a zahladil? Zanechej svého hněvu. Rozpomeň se na Abrahama, Izáka a Jakuba, že jsi jim přísahal a slíbil: Rozmnožím tvé potomstvo tak četně jako hvězdy na nebi. I změnil Hospodin své rozhodnutí, kterým hrozil svému lidu“ (2 Mojž 32 a násl.) (offertorium). Sláva služby, kterou konal Mojžíš, prostředník Starého zákona: on zasahuje jako prostředník (Starého zákona) a svou modlitbou zachraňuje lid od hněvu Božího a od neštěstí, které by si připravil svým odpadem od Boha! Tak mnoho zmohla služba starozákonní, „služba smrti“, služba, která „vedla k odsouzení“.

„*Oč slavnější je služba ducha, která vede k ospravedlnění*“, služba svaté oběti, kterou máme v Novém zákoně, kterou denně konáme! To už není Mojžíš, nýbrž Kristus, Velekněz, Syn Boží, který předstupuje před Otce, za svůj lid, za věřící. On přináší nekonečně vzácný obětní dar: svou vlastní Krev, své utrpení a svou smrt, své Srdce. Snažně prosí za svůj lid o milost a odpuštění a utiňuje hněv Boží, kterého jsme my pokřtění zasloužili tak často. Nedopouštíme se i my, přes všechny velké a hojné milosti a nadpřirozené statky, jichž se nám dostalo, každodenně nevěrností vůči Božím příkázáním a Boží svatosti? Kolikrát jsme zasloužili Boží trest! Běda nám, kdyby Pán, náš Mojžíš, každodenně za

nás nepozvedal ruce a neprosil a nenabízel svůj obětní dar! On nabízí svůj život jako kdysi na kříži. Pohlíží na nás soucitně a prosí Otce: „Otče, odpusť, jim, neboť nevědí, co činí“ (Lk 23, 34). Prosbám a obětí svého Syna nemůže Otec odporovat. Usmíruje se obětí mše svaté a upouští od zla, kterým hrozil svému lidu. To je služba, která vede k ospravedlnění, k záchraně, k spáse. Služba, tím slavnější a účinnější než služba starozákonní, čím vyšší je život, utrpení a smrt a Krev Páně než modlitby a prosby Mojžíše, pouhého člověka, i kdyby byl sebesvětější! Tak bohati jsme ve službě novozákonní, v oběti mše svaté, ve svém Veleknězi Kristu. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte. Pravím vám, že si mnozí proroci a králové“ – celý Starý zákon – „přáli viděti, co vidíte vy, a neviděli.“

3. Tuto „službu ducha, která vede k ospravedlnění“, přenesl Pán na kněze své církve. Kněz „je brán z lidí a ustanovuje se pro lidi v jejich záležitostech u Boha. Má přinášet dary a oběti za jejich hříchy“ (Žid 5, 1) a takto jim zprostředkovat ospravedlnění před Bohem, odpuštění hříchů a štěstí Božího dětství. „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“, vybavuji vás stejným posláním a stejnou mocí. Pak dechl na apoštoly a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. Kterým odpustíte hříchy, těm se odpouštějí; a kterým je zadržíte, těm jsou zadrženy“ (Jan 20, 21–22). Svým apoštolům a jejich nástupcům a pomocníkům, biskupům a kněžím, dává Kristus moc nad chlebem a vínem, že je promění v tělo a krev Páně: „Toto je mé tělo. Toto je má krev.“ To je služba ducha, služba novozákonní, která „vede k ospravedlnění.“ „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte!“

„Ve Starém zákoně bylo mnoho kněží, protože jim smrt bránila žítí vždycky; ale tento – Kristus – má kněžství nepomíjející, poněvadž zůstává na věky. Proto také může dokonale spasiti ty, kdo skrze něho přistupují k Bohu, neboť je stále živ, aby se za ně přimlouval“ (Žid 7,23–25). Náš Velekněz vykonává službu ducha nejen jednou na kříži, nýbrž neustále, v oběti mše svaté, ve své nepřetržité modlitbě v nebi a ve svatostánku. „Blažené oči, které vidí, co vy vidíte!“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť nás oživí účast v tomto tajemství mešní oběti a zjedná nám usmíření a zároveň i ochranu. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 12. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Církev, milosrdný Samaritán

1. „Mistře, co mám činit, abych získal život věčný?“ táže se znalec Zákona. Ježíš odpovídá otázkou: „Co je psáno v Zákoně (Mojžíšově)“ A znalec Zákona: „Miluj svého Pána Boha... A svého bližního jako sebe samého“. Ježíš mu odpovídá: „Správně jsi odpověděl. To čin a budeš žít.“ Ale on se chtěl ospravedlniti a tázal se: „A kdo je můj bližní?“ Ježíš rozvinuje podobenství o milosrdném Samaritánu a potom se táže znalce Zákona: „Který z těchto tří podle tebe byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“ On odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ I řekl mu Ježíš: „Jdi a jednej i ty podobně!“ To je příkaz Páně: Jdi a buď i ty milosrdným Samaritánem.

2. „*Úrodou tvých skutků, Pane, je nasycena země*“ (communio). Chléb a víno svaté Eucharistie dávají církvi sílu a povinnost býti lidstvu milosrdným Samaritánem. Člověk je totiž povolán nejen k přirozenému cíli, k naplnění své přirozené bytosti, k uplatnění svých přirozených sil a vloh, nýbrž mimoto k povýšení své bytosti, které přesahuje všechny stvořené síly a schopnosti, k účasti v božském životě. Člověk má být naplněn a proniknut božskými, svatými a posvěcujícími životními silami a pozvednut do plného života Božího. Toto pozvednutí člověka k dosažení božského plného života nemůže být dílem člověka. Je to dílo Boží. Dílo svobodné, milosrdné lásky Boží, dílo milosti. Když Bůh stvořil člověka v ráji, dal mu zároveň i milost. Oboje, přirozenost i milost, byla dána Adamovi pro nás všechny. Adam zhřešil. My jsme zhřešili v něm, v hlavě a v zastupci celého lidského pokolení. Tak upadlo lidstvo mezi lupiče. Kdo je zachrání a kdo mu vrátí život Božího dětství? Bůh skrze Krista ve své církvi a skrze svou církev. Jí odevzdal Pán víno Eucharistie a olej posvěcující milosti. Ona přistupuje k lidstvu vybavena božskou silou a plnou mocí. Chce a musí na tom, který upadl mezi lupiče konat svou službu, službu milosrdného, uzdravujícího, život vracejícího Samaritána. „Jděte, učte všechny národy a křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého! A učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28, 18). Už po dva tisíce let plní církev s nezlomnou odvahou a s hrdinskou věrností toto své povolání, silou, kterou do ní vložil milosrdný Samaritán, Kristus, když jí dal dva denáry: učitelskou moc a svaté svátosti, zvláště silou, která jí přichází od eucharistického Pána. „Úrodou tvých skutků – úrodou svaté Eucharistie – je nasycována země,“ je nasycováno lidstvo.

„*Pečuj o něho!*“ To je příkaz Páně církvi. „*Pečuj o něho!*“ V prvé řadě o spásu jeho duše. Konej na něm skutky milosrdenství. Především skutky duchovního milosrdenství. „*Modlit se za živé i za zemřelé*“, hlavně modlit se za duchovně mrtvé, aby byli vzkříšeni k životu milosti. A církev se modlí bez ustání. Ona předstupuje ve svaté oběti, v nepřetržitých církevních hodinkách jako druhý Mojžíš „před tvář Páně a modlí se: Hospodine, proč se hněváš na svůj lid? Utiš hněv své duše... I usmířen byl Hospodin a upustil od zla, kterým hrozil svému lidu“ (offertorium). „*Hříšníky napomínat, nevědomé poučovat*“. Církev se neúnavně ujímá nevědomých, především hříšníků, poučováním, udělováním svaté svátosti pokání... Je to svátost milosrdenství. Tu se sklání církev s porozuměním a soucitem k tomu, který upadl mezi lupiče. On jí ukazuje své rány. Ona mu vlévá do ran olej milosti a odpuštění od Boha. Nový život se probouzí. Do duše, která byla dosud stísněna, vrací se svatá radost a nová chuť k životu. Nová vůle a nová síla k čistému a dobrému, mocná touha po Bohu, sladký mír. Nikdo tak netěší, nikdo tak neuzdravuje, nikdo tak neprokazuje milosrdenství, jak to činí matka církev ve svaté svátosti pokání. „Kdo z těch tří podle tebe byl bližní tomu, který upadl mezi lupiče?“ Levita, starozákonní kněz či novozákonní církev ve své přesvaté svátosti pokání? Ona má „službu, která vede k ospravedlnění, k životu, ke spojení s Bohem“ (epištola). Církev Kristova, jediné ona! „*Blažené oči, které vidí, co vy vidíte*“, matku církev, tělo Kristovo, proniknuté vykupitelskými silami Páně. „*Blažení, kteří slyší, co vy slyšíte*“, život dávající slovo z úst církve: „*Ego te absolvo. — Já tě rozhřešuji.*“

3. Svaté církvi je dána služba, která vede k ospravedlnění. „Kterým odpustíte hříchy, těm se odpouštějí; a kterým je zadržíte, těm jsou zadrženy“ (Jan 20, 22). Soudcovská moc, moc odpouštět a zadržovat.

Soud, v němž jsme zároveň žalobci i svědky, Na naší obžalobě, na naší pravdivosti v obžalobě a na snaze o obrácení a polepšení závisí, zda církev na nás může nebo nemůže uplatnit své povolání milosrdného Samaritána.

„*Mnozí proroci a králové si přáli viděti, co vidíte vy, a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte, a neslyšeli.*“ My to vidíme, slyšíme, máme, a přece málo na to myslíme a neděkujeme za to!

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, je to tvůj dar, jestliže ti tvoji věřící hodně a bezúhonně slouží. Proto tě prosíme, uděl nám, abychom nezadržitelně spěli za tvými přísliby. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 12. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Blahoslavení milosrdní

1. „Jdi a jednej i ty podobně!“ (evangelium). Buď i ty milosrdným Samaritánem! To je služba Nového zákona, služba pokřtěného, který v tak hojné míře na sobě zakusil milosrdenství Samaritána, vtěleného Syna Božího. Křest, Eucharistie, svátost pokání zavazují: „Jdi a jednej i ty podobně!“

2. „*Kdo z těch tří* (kteří se setkali s tím, který upadl mezi lupiče) podle tebe byl jeho bližním?“ táže se Ježíš znalce Zákona. On odpovídá: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Pravá, křesťanská láska k bližnímu je milosrdná láska. Je to ochota, vycházející z živého soucitu s bídou spolubližního, a touha pomáhati spolubližnímu, kdykoli je to možné. „Jdi a jednej i ty podobně!“ Ve svatém křtu jsme se stali údy Kristovými. V každé mši svaté a v každém svatém přijímání prohlubujeme a zdokonalujeme toto přičlenění ke Kristu – Hlavě. Přijímáme do sebe hlouběji jeho ducha, jeho smýšlení a jeho sílu lásky. Proto ze svého spojení s Kristem – Hlavou jsme i my puzeni, abychom uskutečňovali milosrdenství. Tímto puzením se potvrzuje, že Kristus opravdu žije v nás a že jsme dítkami Božími. „Buďte milosrdní, jak milosrdný je i váš Otec v nebesích“ (Lk 6, 35). „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5, 7). Naše spojení s Kristem nám klade vůči každému bezpráví, které se děje nám osobně, na rty slova: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“ (Lk 23, 34). Kristův duch, který žije v nás, nenechá nás přejít kolem cizí bídy chladně a nemilosrdně. My nemůžeme být levitou nebo knězem z evangelia, kteří vidí bídu bližního – a přejdou kolem ní. Běda nám, kdybychom chtěli takto jednat! Neměli bychom ducha Kristova. „Kdo však nemá ducha Kristova, ten není jeho“ (Řím 8, 9). „Co jste učinili (nebo neučinili) jednomu z nejmenších z těchto mých bratří, mně jste to učinili (nebo neučinili)“ (Mt 25, 40).

„*Jdi a jednej i ty podobně.*“ Spasitel žádá smýšlení a žádá skutky milosrdenství. Jsou to skutky tělesného milosrdenství: lačné nasycovat, žíznivé napájet, nahé odívat, pocestné přijímat, vězně vykupovat, nemocné navštěvovat, mrtvé pochovávat. Jsou to skutky duchovního milosrdenství: hříšníky napravovat, nevědomé poučovat, pochybujícím správně radit, zarmoucené těšit, bezpráví trpělivě snášet, urážejícím rád odpouštět, modlit se za živé i za mrtvé. Podle čeho budeme souzeni při opětném příchodu Páně, při smrti? Na čem záleží? Co rozhoduje o nebi a o pekle? Skutky milosrdenství, které vycházejí z touhy prokazovat spolubližnímu, údu Kristovu, službu

milosrdného Samaritána pro Krista a v duchu Kristově. „Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království připraveného pro vás od založení světa. Neboť měl jsem hlad a dali jste mi jísti... Cizincem jsem byl a ujali jste se mne... Nahý jsem byl a oděli jste mne“ (Mt 25, 34–35). Potom řekne těm, kteří budou na jeho levici: „Odejděte ode mne, zlořečení, do věčného ohně, který je připraven ďáblu a jeho andělům. Neboť jsem měl hlad a nedali jste mi jísti.... Byl jsem cizincem a neujali jste se mne. Nahý jsem byl a neoděli jste mne“ (Mt 25, 41–43). Skutky milosrdenství otvírají nebe, nemilosrdnost vede do věčného pekla!

3. „Mojžíš se modlil před tváří Hospodinovou: Proč se, Hospodine, hněváš na svůj lid? Utiš svůj hněv! I usmířen byl Hospodin a upustil od zla, kterým hrozil svému lidu“ (offertorium). Moc milosrdenství! Neměl Mojžíš důvod hněvat se na svůj lid, který dole na úpatí hory tančí okolo modly? Ale on má vřelý soucit s poblouzeným a zaslepeným lidem. Jeho modlitba, vycházející ze soucitu s lidem, je vyslyšena. I Bůh je usmířen. „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“, pro sebe i pro druhé!

Tak jsme i my, kteří přinášíme svatou oběť, jako Mojžíš, plni milosrdenství a soucitu s tělesnou i duchovní bídou našich bratří a sester. Se srdcem plným soucitu a milosrdenství pozvedáme své dary k nebi. „Hospodine, proč se hněváš na svůj lid? Utiš svůj hněv! I usmířen byl Hospodin a upustil od zla, kterým hrozil svému lidu.“

Ve svatém přijímání se necháme proniknout duchem Kristovým. Je to duch soucitu. „Líto je mi zástupu“ (Mk 8, 2). „Jako Boží vyvolenci, jako svatí (pokřtění) a (Bohem) milovaní oblect se v srdečné milosrdenství, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost“ (Kol 3, 12).

Modlitba.

Všemohoucí a milosrdný Bože, je to tvůj dar, jestliže ti tvoji věřící slouží hodně a bezúhonně. Proto tě prosíme, uděl nám, abychom nezadržitelně spěli za tvými přísliby. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Doba po sv. Duchu	5
Mešní liturgie neděle Nejsv. Trojice	6
<i>Svátek Nejsvětější Trojice: Boží milosrdenství</i>	7
Pondělí po 1. ned. po sv. Duchu: Svatá láska	9
Úterý po 1. ned. po sv. Duchu: Buďte milosrdní	11
Středa po 1. ned. po sv. Duchu: Aby jedno byli	13
<i>Svátek Božího Těla: Svatá Eucharistie</i>	15
Pátek po Božím Těle: Památka umučení Páně	17
Sobota po Božím Těle: Mše svatá	19
Mešní liturgie 2. neděle po sv. Duchu	21
<i>Neděle v oktávu Božího Těla: Svaté přijímání</i>	22
Pondělí po svátku Božího Těla: Mše svatá — oběť Kristova	24
Úterý po svátku Božího Těla: Mše svatá — oběť církve	26
Středa po svátku Božího Těla: To čiňte na mou památku	29
Oktáv svátku Božího Těla: Svaté přijímání	31
<i>Svátek Nejsv. Srdce Ježíšova: Nejsv. Srdce Ježíšovo</i>	33
Sobota pro svátku nejsv. srdce J.: Ježíšova láska k nám	35
Mešní liturgie 3. neděle po sv. Duchu	37
<i>Neděle 3. po sv. Duchu: Složte svou starost na Pána</i>	38
Pondělí po 3. ned. po sv. Duchu: Přijímá hříšníky	40
Úterý po 3. ned. po sv. Duchu: Svaté přijímání	42
Středa po 3. ned. po sv. Duchu: Láska a smír	44
Čtvrtek po 3. ned. po sv. Duchu: Časnými věcmi	45
Oktáv svátku Srdce Ježíšova: Nevystižitelné bohatství Kristovo	47
Sobota po 3. ned. po sv. Duchu: Pýcha a pokora	49
Mešní liturgie 4. neděle po sv. Duchu	52
<i>Neděle 4. po sv. Duchu: U Petra</i>	53
Pondělí po 4. ned. po sv. Duchu: Naše naděje	55
Úterý po 4. ned. po sv. Duchu: Odkud náš neúspěch	57
Středa po 4. ned. po sv. Duchu: Vnitřní život	59
Čtvrtek po 4. ned. po sv. Duchu: Ježíš náš Učitel	61
Pátek po 4. ned. po sv. Duchu: Zjevení našeho synovství dítek Božích	63
Sobota po 4. ned. po sv. Duchu: Utrpení tohoto času	66

Mešní liturgie 5. neděle po sv. Duchu	68
<i>Neděle 5. po sv. Duchu: Křesťanská svornost</i>	<i>69</i>
Pondělí po 5. ned. po sv. Duchu: Společenství lásky	72
Úterý po 5. ned. po sv. Duchu: Spojení s Kristem	74
Středa po 5. ned. po sv. Duchu: Ve všem vidět a milovat Boha	76
Čtvrtek po 5. ned. po sv. Duchu: Láska k Bohu	78
Pátek po 5. ned. po sv. Duchu: Blahoslavení pokojní	80
Sobota po 5. ned. po sv. Duchu: Láska k Bohu a láska k bližnímu	82
Mešní liturgie 6. neděle po sv. Duchu	84
<i>Neděle 6. po sv. Duchu: Svatý křest</i>	<i>85</i>
Pondělí po 6. ned. po sv. Duchu: „Lito je mi lidu“	87
Úterý po 6. ned. po sv. Duchu: Svatý křest	89
Středa po 6. ned. po sv. Duchu: Obnovte se	91
Čtvrtek po 6. ned. po sv. Duchu: V Kristu Ježíši	93
Pátek po 6. ned. po sv. Duchu: Umrtnování	95
Sobota po 6. ned. po sv. Duchu: Společenství v utrpení	97
Mešní liturgie 7. neděle po sv. Duchu	99
<i>Neděle 7. po sv. Duchu: Starý a nový člověk</i>	<i>100</i>
Pondělí po 7. ned. po sv. Duchu: Pravá zbožnost	102
Úterý po 7. ned. po sv. Duchu: Dobrý strom	104
Středa po 7. ned. po sv. Duchu: Služebníci Boží a děti Boží . . .	106
Čtvrtek po 7. ned. po sv. Duchu: Vůle Boží	108
Pátek po 7. ned. po sv. Duchu: Vůle Boží	110
Sobota po 7. ned. po sv. Duchu: Vůle Boží	112
Mešní liturgie 8. neděle po sv. Duchu	114
<i>Neděle 8. po sv. Duchu: Tělesný člověk a duchovní člověk . . .</i>	<i>116</i>
Pondělí 8. po sv. Duchu: Duch synovský	117
Úterý 8. po sv. Duchu: Život podle ducha	119
Středa 8. po sv. Duchu: Duch letnic	121
Čtvrtek 8. po sv. Duchu: Duch synovství	123
Pátek 8. po sv. Duchu: Boží dětství	125
Sobota 8. po sv. Duchu: Modlitba z ducha dětství	128
Mešní liturgie 9. neděle po sv. Duchu	130
<i>Neděle 9. po sv. Duchu: Výstraha pro nás</i>	<i>131</i>
Pondělí 9. po sv. Duchu: Vítězství církve	133
Úterý 9. po sv. Duchu: Zneužití milosti	135
Středa 9. po sv. Duchu: Ocenění milosti	137
Čtvrtek 9. po sv. Duchu: Zneužití milosti	139
Pátek 9. po sv. Duchu: Soudící láska	141
Sobota 9. po sv. Duchu: Žárlivý Bůh	143
Mešní liturgie 10. neděle po sv. Duchu	145
<i>Neděle 10. po sv. Duchu: Farizej a celník</i>	<i>146</i>

Pondělí 10. po sv. Duchu: Pýcha a pokora	148
Úterý 10. po sv. Duchu: Pýcha a pokora	150
Středa 10. po sv. Duchu: Boží působení v nás	152
Čtvrtek 10. po sv. Duchu: Pravá modlitba	155
Pátek 10. po sv. Duchu: Plodná modlitba	156
Sobota 10. po sv. Duchu: Pokorná modlitba	158
Mešní liturgie 11. neděle po sv. Duchu	160
<i>Neděle 11. po sv. Duchu: Svatý křest</i>	<i>161</i>
Pondělí 11. po sv. Duchu: Svatý křest	163
Úterý 11. po sv. Duchu: Naše víra	165
Středa 11. po sv. Duchu: Naše víra	167
Čtvrtek 11. po sv. Duchu: Naše víra	169
Pátek 11. po sv. Duchu: Moc milosti	171
Sobota 11. po sv. Duchu: „Mé tělo rozkveté“	173
Mešní liturgie 12. neděle po sv. Duchu	175
<i>Neděle 12. po sv. Duchu: Milosrdný Samaritán</i>	<i>177</i>
Pondělí 12. po sv. Duchu: Milosrdný Samaritán	179
Úterý 12. po sv. Duchu: Požehnaná úroda	181
Středa 12. po sv. Duchu: Nový zákon	183
Čtvrtek 12. po sv. Duchu: Služba smrti a služba ducha	185
Pátek 12. po sv. Duchu: Církev, milosrdný Samaritán	187
Sobota 12. po sv. Duchu: Blahoslavení milosrdní	189

BENEDIKT BAUR O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

Z německého originálu přeložil Dr. Antonín Čala O. P.

Vytiskla: Polygrafia n. p., Praha 1969

Nakladatel a vydavatel: sestry dominikánky, Broumov

Pouze pro soukromou potřebu